

בעזרהי"ת

על רגל אחת

חלק ג

מליקוטי מוהר"ן תניינא תורה א ועד קכ"ב, וקצת מסיפורי מעשיות

בספר זה נאספו פנינים מחכמתו של רבנו הקדוש

רבי נחמן מברסלב זי"ע,

ומדברי תלמידו היקר רבי נתן בסיפרו 'ליקוטי
הלכות' על אותן התורות

החכמה שעוסקת בתחומי החיים השונים, ובעיקר - בתכלית שלשמה
נברא האדם - השגת אלקותו יתברך, וזה האור הגנוז שיתגלה לעתיד
לבוא. כמבואר בספרי רביז"ל.

אין להוציא הספר מביהכנ"ס או ביהמ"ד שבו נתרם ספר זה.

כל המעוניין רשאי להדפיס ולהפיץ הספר אחר קבלת אישור בכתב מבעלי

הזכויות, ובתנאי שאינו מוסיף ואינו גורע

דבר ומדפיסו במתכון שהודפס ספר זה.

מותר להוסיף עמודים כדי להכניס הקדשה

לעילוי נשמת יקריו, או לרפואה וכדומה.

המעוניין להשיג הספר, וכן המעוניין בקובץ

על מנת להדפיסו,

יפנה ל: 053-4276544, 052-6888369, 054-4202914

דוא"ל: radiobreslav@gmail.com

לצפיה והאזנה באתרים ובאפליקציות:

בשיעורי המקבץ: <https://glat.tube/> - בקטגוריה "קול הנחל"

להאזנה: רדיו ברסלב קול הנחל <https://www.breslav.co.il/radio/>

אודה ה' בכל לבב

על ידידי היקרים שסייעו ותרמו
ממנום להדפסת הספר:

ארז נחמן אלזם

ינון פדלון

רמי פדלון

אליהו טייב

שמעון כהן

וכן אודה לידידי נפתלי ארנפלד
על הכנת הכריכה.

מברך את כלם שתזכו להיות
שמשים בהיכלו של רביז"ל

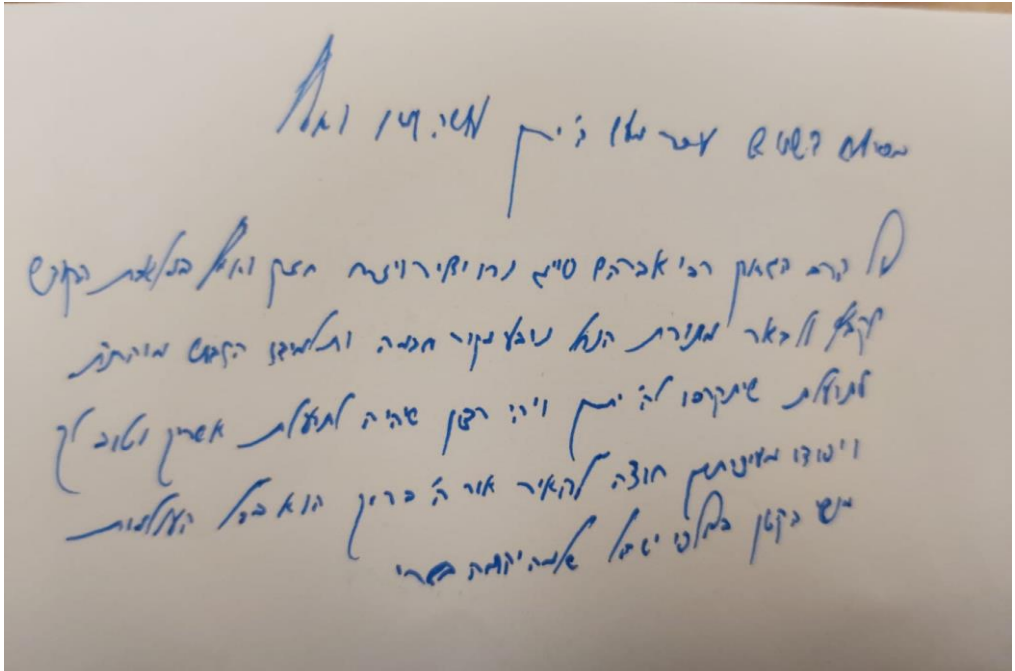
הספר מוקדש
לע"נ מו"ר אבי - פנחס אליהו בן
אברהם,
ולע"נ אמי היקרה -
גיטה בת רות,
מצאצאי רבי יצחק חי טייב

(לא מת) זי"ע

ההמלצה נשלחה אלי ביום א' י' אדר ב' תשפ"ב על ידי שמואל חיים (טל פלד) מתלמידי רבי שלמה יהודה בארי נ"ו, שמסר לעיונו את הספר "על רגל אחת" כבקשתי.

המלצה מאת הצדיק רבי שלמה יהודה בארי המכונה הינוקא:

"בסייעתא דשמיא עזרי מעם ה' ית' עושה שמים וארץ.
אל הרב הגאון רבי אברהם סייג נרו יאיר ויזרח. חזק ואמץ במלאכת הקודש לקבץ ולבאר מתורת הנחל נובע מקור חכמה ותלמידו הקדוש מוהרנ"ת לתועלת שיתקרבו לה' יתברך. ויהי רצון שיהיה לתועלת. אשריך וטוב לך ויפוצו מעיינותיך חוצה להאיר אור ה' ברוך הוא בכל העולמות.

ממני הקטן באלפי ישראל שלמה יהודה בארי."

המלצה מאת הצדיק רבי שלמה יהודה בארי המכונה הינוקא
בסייעתא דשמיא עזרי מעם ה' ית' עושה שמים וארץ.
אל הרב הגאון רבי אברהם סייג נרו יאיר ויזרח. חזק ואמץ במלאכת הקודש לקבץ ולבאר מתורת הנחל נובע מקור חכמה ותלמידו הקדוש מוהרנ"ת לתועלת שיתקרבו לה' יתברך. ויהי רצון שיהיה לתועלת. אשריך וטוב לך ויפוצו מעיינותיך חוצה להאיר אור ה' ברוך הוא בכל העולמות.
ממני הקטן באלפי ישראל שלמה יהודה בארי."

המלצה מהרב החסיד רבי שמעון טייכנר נרו יאיר

זס"ד י באב"ל ולצ"ה

ל' צ'די הנהג' אכונק צמן ס"יג ל'ט"ה

כאט אט ספיקן . ברעסלע זאל קען אהר"ה חלק א
אלט בו אהר אביא אט זכרי נכינו זאל האבאיים
ביספו בק' ל'יקוטי' מנהגון ובמאבאיים ביספרי גלאיזו
קראיין מנהגונ' צו אהענג' א צי אנה נ'
צניט אנהבם ב'טוב טעם וצלות באהנו
קצרות אציקלג אהאיכונג אלט נאט ואלדיין
והוא צונ' קיין אקונו' אהפיל צלות הרציק מוצני'
דיכט' אכפ' לינג אהעלין אכטל' צונ' חלק
צד סוף ברקט' מנהגון, אפס' רעט' זל'י' קיין
י'תבב' האט אגז'ל' כדולס צד ליאי יעס'צו
אט אקאו'ר' כה'ג'ר' בי'א'יו.

ב'ר'י' רב' ו'ה'ק'ר'ג
י'ד'צ'ק' ל'מ'ו'ן ל'ט'י'כ'ר'

המלצה מהרב משה נידאם, ני"ו

כס"ד

Rabbi Moshe NIDDAM

Rabbi of Shikoun Hé and Ganei Gad
Bnei-Braq

משה נידאם

רב ודומ"ץ דשכון ה' וגני גד
עיה"ק בני-ברק תובכ"א

Bnei-Braq בני-ברק, י"א אלול תשס"ד

לכבוד ידו. הרב ורבי. הרב משה נידאם ס"ט א"ת
העני ב"ש ל-כ"א שמו"ר אה"ר הספי "א"ל אה"ר פ"ר
זמ"ן תרי"ג מ"א"ו הדני רב. נחמן זצ"ל, ו"א"ר
שנים רבנותיו זמ"ר מ"א"ו י"א"ר ו"א"ר ז"ל כ"ו
א"ת מ"א"ו ב"ר.
העני"ס א"ת ע"ה. רבניו המ"א"ר מ"א"ו (ש"א"ר)
האומ"ר מ"א"ו רב"ר א"ת מ"א"ר א"ת א"ת
ה"א מ"א"ר מ"א"ר רב. נחמן.
העני א"ת מ"א"ו מ"א"ו א"ת מ"א"ו ו"א"ר
הרב"ס מ"א"ו רב"ר נ"א"ר ו"א"ר י"א"ר מ"א"ו

באה"כ (כ"ד)
ע"ה נידאם

בית הוראה סימטת לוין 10, בני ברק טל: 03-570 70 11
רח' הרב זוננפלד 15, בני ברק טל: 03-674 54 75 פקס: 03-677 31 44
15, rehov Harav Zonenfeld Bnei-Braq Tél: 03 674 54 75 Fax: 03-677 31 44

המלצה מהרב יוסף חממי, נ"י

Rabbi Yosef Hamamy

Rabbi of "Hae" & Gane Gad" quarters
39 Bar Elan St. Bnei Brak 51388 Israel
052-7606001 TELEFAX: 972-3-5709696

יוסף חממי רב ומו"ץ

דקדק * שיכון ה' וגני גו *
רח' בר אילן 39 בני ברק 51388
טל 052-7606001 03-5709696

בס"ד
צרת מלחמת העולם

דיצ'י ומכיוי אה יב'י ויוז' לשכרו הי'מים
אשר לבש חמת לימוד להקת פקדי הינו נמאן צבוק
אשר דבתי סתומי וחילומי נאשרי ההוגה בע.
ועתה הרב אברהם ציון סייג היו נרי פקדי דברי.
פקדי צ'אופט' ונקת ונסה כסולת נקיה את פקדי
הדין. זקט' קע זיקוט' פנני יקריי המסולומי
בעס. ופתח בורה דחקומי קרב סתומי אמרת
האומד. צג' ליהבש, איהוועץ. ויקויי פקדי הינו
אשר הם פקדי אלקימי תימ. נאפנין נאטייה על
צמלו ורמתו צג' אהבטו לען פש מתקן ומקודם
צמ מתנה מקומת צג' שיוא המציין למצוטן מקור
פקדי הינו. והעי אברנו שזגת רדינו הקפול
והיהוי יחילי אכ דצ'ו אקצינו אקרו טל האומדין
לטיט ונצנע ש'פוכו מצינלתי חוצם צג' ב'א
אלי צקן כמרה דימינו אכ'י.

ברכת התורה
הרב יוסף חממי

תודה לה' יתברך
שזיכני בנוות ביתי - שרה פנינה,
שתחיה בבריאות איתנה,
שחזיקה אותי לאורך כל דרך
התשובה - "זְכַרְתִּי לָךְ חֶסֶד נְעוּרַיִךְ
אֶהְבֵּת כְּלוּלְתֵיךְ לְכַתֵּךְ אַחֲרַי
בַּמִּדְבָּר בְּאֶרֶץ לֹא זְרוּעָה"
"שלי ושלכם - שלה הוא"
(גדרים נ"א).

וכן אודה להי"ת על ידידי ותלמידי
היקר והאהוב - הרב פינחס יניב
רפאלי, שעסק בכל נפשו להגיה את
הספר הזה, וכן בהכנת הביאור
"שפה ברורה" לליקוטי מוהר"ן,
על כל עסקו בענייני הפצת דעת
רבינו. יהי רצון שתהיה משכורתו
שלימה מרבינו הקדוש, בזה ובבא.

אברהם ציון

מחבר הספרים "דבש מסלע", "על
רגל אחת" ועוד

הקדמת המקבץ ומביא לדפוס

מספרת הגמרא^א

”שוב מעשה בנכרי אחד, שבא לפני שמאי ואמר לו: **גְיִירָנִי** על מנת שתלמדני כל התורה כולה, כשאני עומד על רגל אחת. דחפו שמאי באמת הבניין שבידו.

בא אותו נכרי לפני הלל. גיירו, ואמר לו: דעלך סני - לחברך לא תעביד [מה ששנא עליך - לחברך אל תעשה]. זוהי כל התורה כולה, ואיזך - פירושה הוא. זיל וגמור! [והשאר - פירוש הוא. לך ולמד!].

מתשובתו הפשוטה של הלל, נראה, לכאורה, שכל רצונו היה רק לדחות את אותו נכרי ולהיפטר ממנו; כי באמת, איך אפשר ללמוד את כל התורה כולה בזמן כל כך קצר - כל זמן שהנכרי עומד על רגל אחת ולא נופל ממנה? תורה שיש בה אין סוף חכמה, תורה שנובעת כמעין המתגבר ומוציאה עוד ועוד חידושים?

ואפילו משה רבנו ע"ה, שקיבל את התורה, זכה בחייו אך לארבעים ותשעה שערי בינה, מתוך חמישים; וגם שלמה המלך - החכם מכל האדם - אמר: **”אמרתי אחכמה, והיא רחוקה ממני”**.

אך באמת, הלל לא התכוון לדחות אותו, כי הבין שאין האדם הזה מבקש להתלוצץ, ובאמת רצונו להתגייר וללמוד תורה ברצינות. מנין למד זאת? כי הנכרי, בפנותו אל הלל על מנת לקבל תורה - לקבל דעת, השתמש באותו סוד שהשתמשו בו ישראל בקבלת התורה, כאשר אמרו **”נעשה ונשמע”**;

כמו שאמר רבי אלעזר^ב: **”בשעה שהקדימו ישראל נעשה ל- נשמע, יצתה בת קול ואמרה להן: מי גילה לבני רז זה, שמלאכי השרת משתמשין**

^ב שבת דף פח.

^א שבת לא.

הקדמת המקבץ ומביא לדפוס

בו? דכתיב^א: 'ברכו ה' מלאכיו גיבורי כח עושי דברו לשמוע בקול דברו'.
ברישא 'עושי', והדר [ואח"כ] 'לשמוע'.

וכך בדיוק ביקש הנכרי מהלל - קודם כל 'גיירני', ורק אח"כ 'למדני תורה',
כלומר 'נעשה', ואחר כך 'נשמע' ונבין. ומה הסוד בזה? אומר רביז"ל: "כי
עיקר הרגשת תענוג ושעשוע עולם הבא וכל הש"י (310) עולמות - הכל
הוא בלב"ב^ב, כלומר עיקר הדעת - כאשר הוא מגיע ללב - להרגשה, לחוויה,
שרק באופן הזה הדבר מאומת אצל האדם ועושה עליו רושם. מה שאין כן,
דבר שבידיעת המוח. לכן, כשאמרו ישראל "נעשה ונשמע", וכן כשאמר
הנכרי 'גיירני' ואח"כ 'תלמדני' ואשמע את התורה, הם אמרו את האופן
האמיתי שבו אפשר לקבל את הדעת - את התורה.

עוד צריך לברר: מדוע הנכרי הגביל כל כך את הזמן שנותן לזה - שילמד
אותו את כל התורה? לפחות היה נותן שנה או שנתיים, ואפילו יום או
יומיים. מדוע "על רגל אחת" - שזהו זמן של דקה או שתיים (עד שהוא לא
יוכל להמשיך עוד לעמוד על רגלו)?

אלא, חכמה גדולה הייתה בבקשתו זו.

הוא ביקש קודם כל לדעת את "הכותרת" של התורה, כלומר מה תורת
ישראל אומרת לגבי תכלית הבריאה ותכלית החיים - בשביל מה נברא כל
זה? לאן התורה רוצה להוביל?

אם הרב לא יוכל להסביר במשפט אחד את תכלית התורה, תכלית החיים
- זה סימן שהוא בעצמו לא יודע, והוא רק "מסתובב סביב הנקודה",
ובעצמו רק "מגשש" בתורה (עיי"ג)^ג, וזמן עמידה על רגל אחת הוא זמן מספיק

^א הוא זה החכם בחכמת התורה, ולא בחכמות חיצוניות. וגם בחכמת
התורה, מי שאינו יכול להעמידו על האמת - על התכלית - שה'
הוא האלקים, אינו חכם ואין להתקרב אליו. ואפילו אם אומר דברים
פשוטים שידועים, שהם דברי אמת, אין זה רב. אלא רק מי שמאיר
בו דברי אמת שהם חידוש, שלא היה יכול להבינם בתחילה. (ע"פ
ליקוטי הלכות יור"ד ח"ב שבועות ב כב).

^א תהלים קג

^ב ליקוטי מוה"ר"ן קמא, קצא

^ג גם משה רבנו אמר את כל התורה על רגל אחת באמרו: וְיָדַעְתָּ
חַיִּים וְהַשְׁבֵּת אֶל-לִבְבְּךָ כִּי ה' הוּא הָאֱלֹקִים בְּשֵׁמִים מִמֶּעַל וְעַל-הָאָרֶץ
מִתַּחַת אֵין עוֹד. ואומר רבי נתן: עיקר הרב החכם שחייבים לכבדו,

הקדמת המקבץ ומביא לדפוס

לומר את הכותרת - התכלית; ואם הרב יאמר לו את התכלית - את הכותרת - לאיזה תכלית התורה עומדת להוביל אותו, אזי הוא מוכן לשבת ולהשקיע את כל הזמן הצריך על מנת להשיג את הדעת - את התורה.

עונה לו הלל: התכלית היא לחיות בפשיטות ותמימות, כמו בן אדם, בלי שום חכמות; והכלל והעיקר והיסוד הוא: "דרך ארץ קדמה לתורה"; כמו שכותב רבי חיים ויטאל^א: "המידות הטובות לא כלולות בתרי"ג המצוות, כי הן שורש למצוות, שבאמצעותם יקוימו או יתבטלו התורה והמצוות; והבן זה מאוד - איך היסודות של קיום המצוות הן על ידי המידות טובות, וכן בהפכן". וזה שאמר הלל: "מה ששנוא עליך - לחברך אל תעשה!", וכדברי רבי עקיבא: "ואהבת לרעך כמוך - זה כלל גדול בתורה, כמו שכתוב בתורה^ב: "ואהבת לרעך כמוך אני ה'". ובמילים אחרות: זוהי כל התורה כולה, ולכל זה תגיע על-ידי שתדע כי אני ה' - "אנכי ה' אלוקיך". כי עיקר התורה היא הדברה הראשונה שבעשרת הדברות - האמונה: "אנכי ה' אלוקיך"^ג. זו התכלית - השגת ה' וידיעתו, כמו שכתוב^ד: "וידעת היום והשבות אל לבבך כי ה' הוא האלוקים, אין עוד מלבדו";

וכן אומר הנביא^א: "ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד"; שלעתיד, "ומלאה הארץ דעה את ה'", "כי כולם ידעו אותי, למקטנם ועד גדולם - נאם ה'". כלומר, התכלית היא להאמין ולדעת שכל הקורה, בכללות ובפרטות - הכל בהשגחתו יתברך, ו"אין אדם נוקף אצבע אלא אם כן מכריזים עליו מלמעלה"^ב, והכל בידי יתברך - בדומם, צומח, חי ומדבר, ובמחשבה, דיבור ומעשה; וגם מה שקורה עם הבעל בחירה - הכל בהשגחתו יתברך.

^א זכריה יד, ט
^ב ישעיהו יא, ט
^ג ירמיהו לא, לג
^ד חולין ז:

^א שערי קדושה ח"א, שער ב'
^ב ויקרא יט, יח
^ג שמות כ, ב
^ד דברים ד, לט

הקדמת המקבץ ומביא לדפוס

כל הידיעות הללו מאחדות אותנו עם הקב"ה, וזו תכלית הכל - לחזור ולהתחבר לאין סוף ברוך הוא, באמונה פשוטה ובתמימות.

על פי כל הנ"ל, תתבאר הגמרא^א: דרש רבי שמלאי: שש מאות ושלוש עשרה מצות נאמרו לו למשה.

אמר רב המנונא: שית מאה וחד סרי הוי (שש מאות ואחת עשרה מצוות נאמרו לו למשה), כי שתי המצוות "אנכי ה' אלוקיך" ו-"לא יהיה לך אלוהים אחרים על פני" - מפי הגבורה שמענום... בא דוד והעמידן על אחת עשרה... בא ישעיהו והעמידן על שש... בא מיכה והעמידן על שלש... חזר ישעיהו והעמידן על שתיים... בא חבקוק והעמידן על אחת : וצדיק באמונתו יחיה.

לכאורה, אפשר להסביר שרב המנונא חולק על רבי שמלאי רק לגבי המספר המדויק של המצוות שניתנו למשה רבנו, ואין קשר בין זה להמשך הגמרא, שאומרת: בא דוד והעמידן על אחת עשרה וכו', בא חבקוק וכו'. אבל באמת, אפשר להסביר שהגמרא באה לחדש על דברי רב המנונא - שלדעת רב המנונא, כל שש מאות ואחד עשרה המצוות באו לתמוך ולהעמיד ולקיים את העיקר והתכלית - את שתי המצוות 'אנכי' ו-'לא יהיה לך'; שלדעת המהרש"א^ב, שתי מצוות אלה הן אחת, כי תכליתן אחת - השגת האלקות - לדעת את ה'; והגמרא באה לחדש, שמאז דורו של משה רבנו החלו הדורות להיחלש, והיה קשה להם לדעת את ה', עד דוד המלך ע"ה, שהבין שהגורם לזה הוא המידות שבין אדם לחברו. לכן בא דוד והעמידן - את שתי המצוות 'אנכי' ו-'לא יהיה' - על אחת עשרה; כמו שאמר דוד^ג: "מִי-יְגוֹר בְּאַהֲלָיָהּ? מִי-יִשְׁכַּן בְּהַר קְדֻשָּׁתָהּ? הוֹלֵךְ תַּמִּים וּפְעֵל צְדָקָה, וְדִבֵּר אֱמֶת, בְּלִבָּבוֹ; לֹא-רָגַל עַל-לִשְׁנוֹ, לֹא-עָשָׂה לְרַעְהוּ רָעָה, וְחִרְפָּה לֹא-

^א תהלים טו

^א מכות כג:
^ב שם בגמרא

הקדמת המקבץ ומביא לדפוס

נשא על-קרבו; נבזה בעיניו נמאס, ואת-יראי ה' יכבד; נשבע להרע ולא ימר; כספו לא-נתן בנשוף ושחד על-נקי לא לקח. עשה-אלה לא ימוט לעולם". (והגמרא ממשיכה לפרט את המידות הטובות. ע"ש)

בא ישעיהו והעמידן על שש": "הלך צדקות ודבר מישרים, מאס בבצע מעשקות, נער כפיו מתמך בשחד, אטם אזנו משמע דמים ועצם עיניו מראות ברע".

בא מיכה והעמידן על שלש, דכתיב: "הגיד לך אדם מה טוב, ומה ה' דורש ממך - כי אם עשות משפט, ואהבת חסד, והצנע לכת עם אלהיך". הצנע לכת - זה חסד של הוצאת המת והכנסת כלה. חזר ישעיהו והעמידן על שתיים שנאמר: "כה אמר ה': שמרו משפט ועשו צדקה". בא חבקוק והעמידן על אחת, שנאמר: "וצדיק באמונתו יחיה". כלומר, האמונה הפשוטה והתמימה תביא לכל המעלות הנ"ל, של מידות טובות, קיום התורה והשגת האלקות.

ואמר רבנו, זכרוננו לברכה: כי אמרו רבותינו זכרונם לברכה: "צתידה תורה שתשכח מישראל". על-כן מדפיסים ספרים הרבה, וכל אחד קונה ספרים, כדי שיהיו ספרים ביד כל אחד, כדי שלא תשכח התורה, על ידי רבוי הספרים הנמצאים ביד כל אחד ואחד; ואפלו ביד חיט וכיוצא, נמצאים עכשו ספרים, וכל אחד חוטף וקונה ספרים, כדי שיהיה ספרים ביד כל אחד, כדי שלא תוכל התורה להשתכח על ידי זה. אבל זה אין יודעים: שכשאין לומדים התורה, אין מועילים הספרים כלל; כי בעוונותינו הרבים, נפל למוד התורה מאד, והלמוד הוא מעט מאד עכשיו, בעוונותינו הרבים (הינו, כי מה

^ד חבקוק ב, ד
^ה שבת קלח

^א ישעיהו לג, טו
^ב מיכה ו, ח
^ג ישעיהו נו, א

הקדמת המקבץ ומביא לדפוס

יועילו הספרים הרבים שלא תשתפך התורה, מאחר שאין לומדים אותה, בעוונותינו הרבים^א.

היות שהדורות הולכים ויורדים, ומרוב עומק צער הגלות התקיים בנו את שאמרו חז"ל: "עתידה תורה שתשתכח מישראל", כי נפל לימוד התורה מאוד; כי פרעה וחילותיו מיררו את חייהם בחומר ובלבנים - ובמיוחד בתאוות ממון, השקולה כנגד כולם - עד שהגענו לקוצר רוח מעבודה קשה - אין סבלנות ואין חשק אפילו לפתוח את הספר, וגם כשמשה בא ומנסה לתת איזה ספר מהתורה הקדושה - ספר הצלה - להינצל ממצרים, מיד נבהלים וצועקים: אין לי זמן! כי כאשר פרעה הבין כי "נרפים הם נרפים", אמר: "תכבד העבודה על האנשים", כדי שלא יהיה להם זמן להרהר במצבם ובגלותם.

לכן אמרתי: אאסוף מעט מהפנינים שמצאתי בדברי רבינו הקדוש ובדברי תלמידו - רבי נתן, ואציגם לפני הקורא בדרך קצרה, כפי שהבנתי הדברים. עכ"פ, כתבתי היכן המקור, למי שירצה לפרש אחרת את דבריהם.

קראתי לאוסף הזה 'על רגל אחת', אשר כשמו - כן הוא, כדי שכל אחד יוכל ללמוד את הסוד הגנוז - את תכלית התורה - סוד האלקות, 'על רגל אחת', כלומר בזמן המועט שיש לו לעסוק בתורה; בין אם הוא עומד ברמזור, בין אם הוא מחכה לארוחה, בין אם הוא בדרך, בין אם הוא לפני השינה - בכל מצב יש אפשרות לקרוא דיבור אחד ולסגור את הספר.

בתחילה, הבנת הכתוב בספר תהיה קשה, כי כל מאמר בודד הוא רק איבר אחד ב'פאזל', ואיבר זה ייתן הבנה מקומית, ולא ייתן ללומד את התמונה השלמה. אבל, כאשר יתמיד הלומד לעסוק בזה הספר הלך ושוב, יצטרפו לו במוחו מאמרים ממקום למקום, ותושלם לו הבנת הסוד של חכמת

^א שיהר"ן יה

הקדמת המקבץ ומביא לדפוס

האלוקות הגנוזה במאמרים אלו. אל יהיה קל בעיניך ללמוד תורה על רגל אחת, ושלא יטעו אותך מחשבותיך שזה לא נקרא 'לימוד', כמנהג הבורים שאומרים: "או ללמוד ממש, או לאו כלום".

כי תורתו של רביז"ל היא אתחלתא דגאולה, וכולה בחינות וכללים; ובכל שיחה ושיחה שלו יכולים להיות איש כשר, ואפילו צדיק גמור, כל ימי חייו, ואפילו מי שהוא בתכלית המדרגה התחתונה, באיזה מקום שהוא נמצא, יכול לקבל דרך ישרה ועצות נכונות מכל שיחה שלו, למלט נפשו מיני שחת ולשוב אל ה' יתברך באמת^א.

"התורות והמאמרים שבספריו הקדושים הם כלליות, וכל מה שאתה ממשימש בהם, אתה מוצא בהם טעם נפלא וחדש ומתוק לחך ומאיר עיניים מאוד, ויש בהם עמקות גדול, בדרך פשט ובדרך סוד ונסתר; כי כל התורות יש בהם סודות נסתרים ונפלאים ונוראים מאד מאד, ואי אפשר לבאר זאת"^ב.

למרות שדברי רביז"ל הם סודות יקרים מאוד, כנ"ל, קיבלתי אומץ לכתבם בספר, מדברי רביז"ל במעשה הבא^א, משום עת לעשות לה' - הפרו תורתך:

"וספר לעניין זה: ממלך אחד, שחלה בנו יחידו ביותר, עד שכל הרופאים משכו ידיהם ממנו ונתיאשו מרפואתו. בתוך כך, בא רופא מפלג בחכמה מאד, ובקש המלך ממנו בתחנונים גדולים להשתדל עם בנו; והשיב לו האמת - שרפואתו קשה ורחוקה מאד. אף-על-פי-כן, אם יעשו עוד תחבולה אחת, אזי אפשר שיהיה לו רפואה; אף איני יודע אם לומר לך זאת התחבולה, מחמת שהיא דבר קשה וכבד מאד; והפציר בו המלך מאד לגלות לו התחבולה."

^א חיי"מ שצ

^א חיי"מ שמו, שג, שנת, שסב
^ב חיי"מ שסב

הקדמת המקבץ ומביא לדפוס

ואמר לו: תדע שבנך הוא חולה מסכן מאד בתכלית, עד שכבר אי אפשר לתן לו לתוך פיו אפילו טפה אחת מסממני הרפואות; אך איך שיש סממני רפואות יקרות כאלה, אשר צלוחית אחת קטנה מאד עולה לסך אלפי אלפים, וצריכין למלאת חביות מלא מסממנים היקרים האלה, ולקח בדליים מלאים מסממנים האלה, ולשפך על בנה החולה; וממילא מובן שכל הסממנים היקרים האלה ילכו לאבוד לגמרי, אך אף-על-פי-כן, יתחזק גופו מעט על ידי זה; ואולי, מתוך שישפכו עליו הרבה כל-כף, יכנס לתוך פיו גם-כן איזה טפה, על כל פנים, על ידי זה אפשר שיהיה לו רפואה. ותכף ומיד נתרצה המלך לזה, וצוה לעשות כן, ועל ידי זה נתרפא הבן מלך.

והנמשל מובן ממילא - שדיקא מחמת שאנו חולים מדכאים בחלי הנפש כל-כף, רחמנא לצלן, על-כן מרחח הצדיק הרופא נאמן לשפך עלינו סממנים יקרים ונוראים מאד. אף-על-פי שלכאורה נראה שכמעט הכל הולך לאבוד, חס ושלום, אף-על-פי-כן ריח טוב קולט; וברבות הימים, אולי נזכה לחטף מהם איזה טפה יקרה ונפלאה לתוך פינו ופנימיותנו, עד שעל ידי זה, אולי יש תקווה לזכות לרפואה שלמה ברוחניות וגשמיות, אמן כן יהי רצון".

ודעת לנבון - שהסמים היקרים האלה הם גנויא דמלכא - סודות התורה, שמוכרחים להוציא אותם לאור, ובוודאי הרבה ילך לאיבוד ויתבזבז, אך עכ"פ אולי אחד מהם יכנס לתוכנו וייתן רפואה לנפשנו החולה.

הספר הזה נתחבר בלי כוונתי ובלי ידיעתי, וממנו נראה את גדולת ה' יתברך, שהכל ממנו יתברך בהשגחה נפלאה, והוא המוציא לפועל רצונו וחפצו, וכולנו אצלו - כחומר ביד היוצר, והוא הפועל

הקדמת המקבץ ומביא לדפוס

והמפעיל, כמו שיתגלה לעתיד^א: "וידע כל פעול כי אתה פעלתו, ויבין כל יצור כי אתה יצרתו".

וראה זה פלא גדול - רק כאשר גמרתי לאסוף את כל החומר שמופיע בספר הזה, הבנתי פתאום שיש בידי ספר נפלא; כי כשהתחלתי לטייל - על פי עצתו של רביז"ל בשיטת הלימוד שלו - בספריו הקדושים ובספרי תלמידו מוהרנ"ת, סימנתי לעצמי את הפנינים המתוקים שמצאתי בדרכי, כדי שאדע למצוא אותם כאשר ארצה לחזור וללמד; והנה, כדברי רביז"ל - "מעט - גם טוב". כלומר, גם כשאי אפשר ללמוד הרבה, אפשר ללמוד כל יום מעט, ועוד מעט, ובסוף זה מצטרף לחשבון גדול, וכך היה.

כאשר הבטתי על מראי המקומות שסימנתי לי, הבחנתי שהם ממלאים מאות עמודים בצורה קצרה ומתמצנת; וגם כאשר הדפסתי את מראי המקומות והציטוטים, עדיין לא ידעתי שספר בידי. אחד מהחברים שישב לידי בעת שעיינתי במקורות הנ"ל לקח דף והביט בו, ונפלטה מפיו שאלה: "ספר המידות?", כי חשב שהוא דף מספר המידות, שבנוי אף הוא בצורה שלמאמרים קצרים.

ואז עלה על מחשבתי שיש בידי ספר - "ומחשבות שלנו אינן דבר ריק כלל" (שיה"ץ ז); כי רביז"ל מלמד אותנו להסתכל תמיד בשכל של כל דבר, ולידע שהכל רמזים ממנו יתברך, גם מחשבה, דיבור ומעשה.

מיותר לומר שכל מה שרציתי להציג פה מדברי רביז"ל הם רק כפי כלי הקיבול שלי, ולא יותר; וכל מה שהבנתי - זה רק התחנית של התחנית וכו' וכו' מדברי קודשו. לכן, דברים אלה אינם מחייבים אף אחד להתנהג כפי שאני הבנתי אותם, אלא כל אחד יכול לפרש כפי שקיבלה נשמתו בעמדה על הר סיני. לכן ציינתי מראי מקומות, כדי שיוכל הקורא ללכת

^א תפילות הימים הנוראים

הקדמת המקבץ ומביא לדפוס

לראות את המקור ולהבינו כדרכו. בסוף כל דיבור שהובא מליקוטי הלכות, ציטטתי את המקור, ואילו בדברים שהבאתי מדברי רביז'ל בליקוטי מוהר"ן לא תמיד ציינתי את שם התורה וסימנה, היות שכבר ציינתי בראש הפרק את התורה מליקוטי מוהר"ן.

השתדלתי להשאיר את הסגנון כפי שמובא בספרים, בלי להתייחס לכללי הדקדוק והלשון - זכר נקבה וכו', אבל פה ושם הכנסתי, כאמור, מילים שלי בתוך דברי רבנו ודברי רבי נתן, במקומות שהיו צריכים קצת ביאור. **לא** כל המאמרים שהובאו על ידי לספר זה מובנים לי. אעפ"כ לא נמנעתי לכתבם, כי בוודאי יהיו מי שיבינום.

נסיים בתפילה ובקשה מלפני אבינו שבשמים: שנזכה להוציא לאור את אורו של רביז'ל, בחלק זה של 'על רגל אחת' ובשאר החלקים, וכן בשאר הספרים המונחים אצלי ומצפים לישועתו יתברך - להוציאם לאור; ויתקיים בנו: "אור חדש על ציון תאיר, ונזכה כולנו במהרה לאורו", אמן ואמן! סיימתי לאסוף את הכתוב בשלושת החלקים, פה עיה"ק ב"ב, אדר ה'תשנ"ז

הקדמת המקבץ ומביא לדפוס

תוספת להקדמה אחרי הדפסת המהדורה הראשונה של חלק א, יום ד' כ' תמוז תשפ"א:

כפי שהבחנתם הספר נכתב בשנת תשנ"ז, והיה בעיבור כעשרים וארבע שנים עד הוצאתו לאור בחודש תמוז ה'נ"ל. אחרי הדפסת והפצת המהדורה הראשונה שכללה את חלק א בלבד, מצאנו שגיאות ותיקנו אותם, ובמקומות מסויימים הוספנו תוספת ביאור ממה שהתחדש לנו בהבנת הדברים אחרי הרבה שנות עמל ויגיעה בעבודת ה'. בינתיים זיכנו ה' יתברך להכין את חלק ב' לדפוס.

תודה לאל שזיכנו לעשות לו נחת רוח בהפצת אורו יתברך, על ידי הפצת אורו של הצדיק, כי שם הצדיק משותף בשמו יתברך.

יהי רצון מפניך אבינו שבשמים, שתזכנו להדפיס ולהפיץ את שאר החלקים, ושאר הספרים שתחת ידי.

הארה ותשובה לשואלים.

שמעתי יש אומרים, עברנו על המקורות שממנו נלקחו הדברים הכתובים בספרים שכתבת, אך לא ראינו שאכן כתוב במקורות מה שכתבת?

אומרת הגמרא (יומא כח:): אליעזר עבד אברהם זקן ויושב בישיבה היה, שנאמר (בראשית כד): "ויאמר אברהם אל עבדו זקן ביתו המושל בכל אשר לו", אמר רבי אלעזר: שמושל בתורת רבו. (בראשית טו): "הוא דמשק אליעזר" אמר רבי אלעזר: שדולה ומשקה מתורתו של רבו לאחרים. למה היה צריך אליעזר לדלות מהמעין של תורת רבו, ולא די להראות לאחרים את המעין והם ידלו בעצמם?

הקדמת המקבץ ומביא לדפוס

אלא אומר רבנו (ליקוטי מוהר"ן ח"א רפ"א): אִפְלוּ אָדָם פְּשׁוּט, אִם יֵשֵׁב עֲצָמוֹ עַל הַסֵּפֶר, וְיִסְתַּכַּל עַל אוֹתוֹת הַתּוֹרָה, יִכּוֹל לְרַאוֹת חֲדָשׁוֹת וְנִפְלְאוֹת, הֵינּוּ שֶׁעַל יְדֵי הַסְתַּכְלוּתוֹ הֵיטֵב הֵיטֵב עַל אוֹתוֹת הַתּוֹרָה יִתְחִילוּ הָאוֹתוֹת לְהֵאִיר וּלְהַצְטַרֵּף בְּבַחֲיַנַּת אוֹתוֹת בּוֹלְטוֹת וּמְצַטְרְפוֹת - שְׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ, זְכוֹרָנֶם לְבִרְכָה (יזמא עג), וְאִזִּי יִרְאֶה נִפְלְאוֹת צְרוּפִים חֲדָשִׁים, וְיִכּוֹלִין לְרַאוֹת בְּהַסֵּפֶר מֵה שֶׁבַעַל הַמַּחְבֵּר לֹא כִּפֶּן לְזֶה כָּלֵל, וְזֶה אֶפְשָׁר אִפְלוּ אָדָם פְּשׁוּט, כִּי אָדָם גָּדוֹל יִכּוֹל לְרַאוֹת זֹאת בְּלֹא יִגִּיעָה, רַק אִפְלוּ אָדָם פְּשׁוּט לְגַמְרֵי יִכּוֹל לְהַשִּׁיג וּלְרַאוֹת חֲדָשׁוֹת כִּנְ"ל, אִם יֵשֵׁב עֲצָמוֹ וְיִסְתַּכַּל עַל אוֹתוֹת הַתּוֹרָה כִּנְ"ל, אִךְ שֶׁלֹּא יַעֲמִיד הַדְּבָר לְנִסְיוֹן, כִּי יִכּוֹל לְהֵיחֵד שְׁאֵז דּוֹקָא לֹא יִרְאֶה כָּלֵל, אִךְ אֶף-עַל-פִּי-כֵן יִכּוֹל לְהַשִּׁיג לְזֶה אִפְלוּ אָדָם פְּשׁוּט כִּנְ"ל."

ובמסכת יומא ע"ג: הנ"ל, מבואר שהאותיות הבולטות והמצטרפות צריכות סיוע של רוח הקודש, היינו להבין דבר מתוך דבר (רש"י - יש למצוא מקומו) כדי שיאירו לו במוחו. וכך לשון הגמרא שם:
"כיצד נעשית (התשובה לשואלים באורים ובתומים)? רבי יוחנן אומר: בולטות, ריש לקיש אומר: מצטרפות. - והא לא כתיב בהו צד"י! - אמר רב שמואל בר יצחק: אברהם יצחק ויעקב כתיב שם. - והא לא כתיב טי"ת! - אמר רב אחא בר יעקב: שבטי ישורון כתיב שם."

מיתבי: כל כהן שאינו מדבר ברוח הקודש ושכינה שורה עליו - אין שואלין בו, שהרי שאל צדוק ועלתה לו, אביתר ולא עלתה לו, שנאמר (שמואל ב' טו) ויעל אביתר עד תם כל העם וגו'. - סיועי הוה מסייע בהדייהו.
"הלכך אם כהן כשר היה וראוי לשרות שכינה עליו האותיות בולטות או מצטרפות על ידו כשנשאלין בו, ואם לאו, לא בולטות ולא מצטרפות" (רש"י

שם).

אברהם ציון

עצה טובה ללומד בספר זה

דע שכל סעיף בספר הוא חלק קטן מתמונה שלימה. כדי לראות את התמונה בשלמותה ולהבין את תכלית הבריאה, צריך שכל חלקי התמונה יצטרפו במוחו של הלומד לתמונה שלימה. לכן, קרא כל סעיף והבן אותו כפי שתבין, מבלי להתעקש להבינו בשלמותו, ומיד עבור לסעיף הבא, וכן הלאה, כי יתכן שהסעיף הבא, בא להוסיף ביאור לאמור בסעיפים הקודמים. ככל שיצטרפו עוד סעיפים, כך תתחיל להתבאר ה'תמונה' בהשגת האלקות, כפי שרבנו רצה לגלות.

והעיקר החשוב ביותר בכל עניין הבנת תורתו הקדושה של רבנו, היא הערת רבנו בעצמו שאמר לאחד מתלמידיו (שש"ק א-קלא): "יכול הנדָּ לְקַמֵּט אֶת סִפְרֵי כְּפֵי רְצוֹנָךְ (לומר בו פְּרוּשִׁים כְּלַבְבְּךָ), אִוְלָם אֵל תִּפְגַּע בְּסַעֲיַף קָטָן שֶׁבִשְׁלַחַן עֲרוּךְ!" לכן מי שיבין בספר זה, איזה דבר שייתן לו היתר לעבור אפילו על סעיף קטן של שלחן ערוך, ידע שהוא טועה ולא הבין את אמיתת כוונת הדברים, כי העיקר הוא אמונה, תמימות ופשיטות, לקיים בלי שום חכמות את התורה ומצוותיה, שרק בזה זוכים לעולם הבא (ליקוטי מוהר"ן ח"ב י"ט).

בקשה מהקורא: אם תמצא טעות כל שהיא בספר, נא עשה עמנו חסד והודיענו

ב.ס.מ.ס או בוודסאפ או בשיחה לטלפון

053-4276544 ; 052-6888369 ; 054-4202914

תורה א: תקעו ממשלה

תקעו בחדש שופר בכסא ליום חגיגו (תהלים פא)

(א)

איש הישראלי נברא שיהיה לו בתפילתו ממשלה על המלאכים, היינו שיוציאו לפועל בקשותיו, וזהו התכלית והסוף של ישראל. וצריך כל אחד מישראל להגיע למדרגה זו.

(ב)

מי שזוכה לממשלה על המלאכים, צריך לראות שיהיה לו כח לעמוד בזה, שלא יפילו אותו המלאכים המתקנאים בו.

(ג)

כדי שלא יצליחו מלאכי השרת להפיל את האדם ממדרגתו, צריך להיות מקושר באהבה עם כל נשמות ישראל.

(ד)

כדי לקשר עצמו עם כל נשמות ישראל, צריך האדם לידע מקור כל הנשמות ומקור חיותם - מאיזה צדיק מקבלת כל נשמה חיותה.

(ה)

כל הנשמות נחלקות תחת מנהיגי הדור ותלויות בהם כמו ענפים באילן. יש שורש, גזע, ענפים, עלים וכו'.

תורה א

(ו)

האדם שאינו יכול לידע מקור כל הנשמות - מהיכן יונקים חיותם, צריך לקשר עצמו עם מפורסמי ומנהיגי הדור האמיתיים, שכוללים הרבה נשמות.

(ז)

כאשר האדם מקושר עם מנהיג מסויים, אז ממילא הוא מקושר עם כל הנשמות שתחת אותו מנהיג.

(ח)

יש ג' עבודות רעות המפסידין עבודת התפלה: עבודה זרה - דהיינו פגם אמונה, וגילוי עריות, ושפיכות דמים - דהיינו כשמבזין בני אדם ועוברין על "אל תהי בז לכל אדם" (אבות פ"ד). וכשיוצאין מג' עבודות אלו, זוכין לתפלה. ואז כל המלאכים וכל הכוכבים תחתיו, ועל ידי זה יכול לאחוז עצמו בשורש נשמות ישראל שהם יוצאים מכסא הכבוד - מהשכינה. ואזי כשאוחזים בבחינת כסא הכבוד, אזי יכולין לעשות ראש השנה. כי מי שמדבר מחברו - זה בחינת ראש השנה שהוא יומא דדינא, כי הוא דן את

חבירו. (על פי ליקו"ה הלכות ציצית ג')

(ט)

נשמות ישראל הם כסא הכבוד - השכינה, כי הם לבושי המלך שעל ידם מתגלה כבודו. (על פי ליקו"ה הלכות ציצית ג-א)

(י)

ה' יתברך שהוא מקומו של עולם ויודע מקום כל אחד, הוא דן את הכל לכף זכות, כי הוא יודע שמקומו (מצבו) של כל אחד הוא הגורם לו להתרחק מה' יתברך, כי המקום הוא תוקף העשייה והצמצום שמשם אחיזת הקליפות.

(על פי ליקו"ה הלכות ציצית ג-ט)

תורה א

יא

יש מנהיגים ומפורסמים שיש להם תלמידים וישיבות ובתי מדרשות, וכו', ועם כל זאת הם מנהיגים של שקר, וכל הכח להנהיג קבלו על ידי עזותם, כי עזות היא מלכותא ללא תגא (מלכות ללא התמנות).

(יב)

מותר לבייש את הרבנים ששוכרים את הרבנות לשם גאווה, וראוי לבזותן ולהקל בכבודן, ואין עומדים בפניהם, ואין קורין אותם רבי, והטלית שעליו כמרדעת של חמור. (ספר המידות בושא)

(יג)

יש מנהיגים שנקראים בשם רבי - שלמודם ממותרות ופסלות. ובודאי אינם יכולים להנהיג אפלו את עצמם, מכל-שפן את אחרים, ואף-על-פי-כן נוטלין גדלה לעצמם ורודפים אחר התנשאות להנהיג את העולם. וצריך כל אחד לראות שלא להסמיק אותם ושלא לתן להם שום תקף ועז - שלא יהיו מכנים בשם רבי. כי הם עצמם אינם חייבים כל-כף, כי יש להם יצר הרע גדול להנהיג את העולם. אף אלו הנותנים להם תקף ועז ונסמכים על ידם - שיהיו נקראים בשם רבי, הם עתידים לתן דין וחשבון. (ליקוטי מוה"ר ח"א ס"א)

(יד)

להכיר איזה מנהיגים של אמת ואיזה של שקר - צריך שיהיה לו קודם כל יראת שמים.

(טו)

שלוש מידות מחריבים את ירושלים, היינו את היראת שמים שבלב - והן: תאוות ממון, תאוות אכילה, ותאוות משגל.

תורה א

(טז)

כשהמידות הרעות תופסות מקום בלב, אין מקום ליראת ה' להכנס ללב.

(יז)

תינוק היונק חלב מאשה חצופה שדמיה עכורים, החלב מזיק לו ומגביר אצלו תאוות ניאוף.

(יח)

יזהר מאוד שלא ינק חלב מאשה רעה, כי חלב מטמא וחלב מטהר.

(ספר המידות בנים)

(יט)

החלב של צדקת, הוא טוב לתינוק ליראת שמים, וגם נותנת לו ממשלה בעולם הזה. (ספר המידות - בנים)

(כ)

"לבי חלל בקרבי" (תהלים ק"ט), ראשי תיבות - חלב, היינו, על ידי שיונק חלב מאשה כשירה לבו חלל בקרבו ואין מתגרה בו תאוות ניאוף.

(כא)

לתקן תאוות ממון, תאוות אכילה ותאוות משגל, על ידי הדעת, היינו כשגודלת דעתו ויודע שהכל בהשגחה מה' יתברך ולבו מלא בדעת הזו, שעל ידי זה דוחה מהלב את התאוות הנ"ל, ואז יש מקום ליראת שמים לשכון בו.

(כב)

כל חג משלשת הרגלים נותן דעת לתקן את אחת מהתאוות הנ"ל; פסח נותן דעת לתקן תאוות ממון, חג השבועות מתקן תאוות ניאוף, וחג

תורה א

הסוכות מתקן תאוות אכילה.

(כג)

החגים מזכירים לנו את הנסים שנעשו בהם, שעל ידי נסים אלו אנו יודעים שהכל בהשגחתו יתברך ויש בכוחו לשנות הטבע כרצונו יתברך.

(כד)

ההתגלות שהכל נעשה ברצון ה' יתברך ואין שום כח לטבע, נתגלה על ידי הימים הטובים, כי כל אחד מהימים הטובים מכריז וקורא ומגלה את הרצון - שהכל מתנהג ברצון ה' יתברך. (ליקוטי מוהר"ן ח"ב ד-ו).

(כה)

בכל יום מהימים הטובים עשה ה' עמנו נסים ונפלאות נוראות שהם היפך דרך הטבע, כדי לגלות שהוא שולט בטבע. (ליקוטי מוהר"ן ח"ב ד-ו).

(כו)

בחג הפסח היתה יציאת מצרים באותות ומופתים מעל הטבע. בשבועות ניתנה התורה בניסים נוראים. בסוכות ראו ישראל את הנס של ענני הכבוד שליוו אותם בדרך, ישרו להם את הדרך והגנו עליהם. (ליקוטי מוהר"ן ח"ב ד-ו).

(כז)

"וזה" נתן את חן העם בעיני מצרים וישאילום" (שמות יב) - בעל כורחם של ישראל (ברכות ט), היינו שישראל לא רצו ממון כי נתקנה אצלם התאוה, והמצרים נתנו להם בעל כורחם.

(כח)

בפסח-מצרים, תקנו ישראל את התאוה לממון, אחר שראו שהכל בידו יתברך ובוודאי הוא יכול לזון ולפרנסם במדבר.

תורה א

(כט)

בשבעות קבלו ישראל את התורה וראו את הנס הגדול של מתן תורה, ועל ידי זה, קבלו דעת - שה' הוא האלוקים והכל בידו יתברך.

(ל)

סוכות הוא זמן האסיף של התבואה שאז יש שפע רב באסמים, ומתחזקת הדעת שהכל בידו יתברך, והוא הדואג למזון העולם.

(לא)

"אינו דומה מי שיש לו פת בסלו, למי שאין לו פת בסלו". כי מי שיש לו פת בסלו אינו דואג מה יאכל מחר.

(לב)

תאוות אכילה באה מהפחד שמא לא יהיה לו מה לאכול מחר, לכן אוכל היום בשביל מחר.

(לג)

וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֲכַלְוּהוּ הַיּוֹם כִּי שַׁבַּת הַיּוֹם לַה' וְכוּ' (שמות ט"ז), וְלִמְדוּ רַבּוֹתֵינוּ, זְכוּרֵנוּם לְבִרְכָה (שבת קז): **מִכָּאן**, שְׁחַיֵּב לֵאכֹל שְׁלֹשׁ סְעֻדוֹת בְּשַׁבַּת, כִּי תִלְתָּא "הַיּוֹם" כְּתִיבִי. נִמְצָא שֶׁעַל כָּל סְעֻדָּה מְשַׁלֵּשׁ סְעֻדוֹת כְּתִיב 'הַיּוֹם', לְרִמּוֹז שֶׁלֹּא לֵאכֹל בְּסְעֻדָּה שֶׁל שַׁבַּת רַק בְּשַׁבִּיל הַיּוֹם, וְלֹא בְּשַׁבִּיל שְׂרַעַב מֵאֲתָמוּל, וְלִפְעָמִים בְּשַׁבִּיל שֶׁלֹּא יֵהָא רַעַב לְמַחֵר. (ליקו"א קכ"ה). (א"ה: היינו, שיאכל בשביל היום - יום השבת, לקיים מצוות ה' ולא בגלל רעב)

(לד)

על ידי השלש רגלים שמתקנין היראה שבלב, על ידי זה נברא המלאך המשפיע נבואה, בחינת "המלאך הגואל אותי מכל רע", וכו'. ועל ידי זה זוכין לתפילה שהוא דבר ה'. שלשת הרגלים שמאירין לתפלה, זה בחינת

תורה א

תלת גוונין דעינא ובת עין (ג' הצבעים שבעין והאישון), כי ג' רגלים הם כנגד שלשה אבות שהם בחינת תלת גוונין דעינא, והתפילה היא בחינת מלכות דוד שהוא ברגל רביעי, שהיא בחינת בת עין. כמובא. (על פי ליקו"ה אור"ח הלכות ציצית

הלכה ג אות ד)

(לה)

על ידי שזוכה ליראת שמים, מקבל האדם שכל חדש שהוא מלאך המשפיע נבואה לכלי הנבואה - למוחין, על ידי שבעת הנרות המשפיעים למח, שהם עיניים, אוזניים, חוטם ופה - בבחינת "ואד יעלה מן הארץ". (ליקוטי מוהר"ן ח"א כ"א)

(לז)

מי שיש בו יראת שמים דבריו נשמעים (ברכות ו), לכן יש לו חשק לקבל מנהיגות.

(לז)

מי שזוכה להשפעת שפע אלוקי, היינו מעין רוח הקודש ונבואה, צריך להזהר מהתמנות - שלא יקבל עליו מנהיגות על אנשים, כי זה מפסיד את השפע האלוקי.

(לח)

משה רבנו, ע"ה, היה ענו מכל האדם, לכן לא הזיקה לו המנהיגות להשגת הנבואה.

(לט)

כשראה הנער את אלדד ומידד מתנבאים במחנה, הציע למשה רבינו "אדוני משה כלאם", היינו, הטל עליהם צרכי ציבור והם כָּלִים מאליהם. (סנהדרין י"ז)

תורה א

(מו)

גלות התפילה, היינו שהיא עניין גבוה מאוד ובני אדם מזלזלים בה. וכשעומדים להתפלל חפצים לפטור את התפילה מעליהם.

(מא)

על ידי שיש השפעת הנבואה בעולם, אף על פי שאין מי שיכול להתנבאות, נגאלת התפילה מגלותה.

(מב)

כשנגאלת התפילה, היינו כאשר מתפללים כראוי בכוונה, אזי היא פועלת את פעולתה ואין צריכים לרפואות.

(מג)

כל הרפואות הם על ידי הכח שיש בכל עשב ועשב לרפואות איזה חולאת.

(מד)

כל עשב מקבל כוחו מאיזה כוכב ומזל שממונה עליו, והכוכב מקבל מזה שלמעלה ממנו, והעליון מהעליון, עד השרים הרוחניים הממונים עליהם, והם מקבלים מגבוה שעליהם וכו', עד שורש הכל שהוא דבר ה' - התפילה - שמחיה את הכל - היינו התפילה של נשמות ישראל.

(מה)

דבר ה' היא התפילה שאנו מתפללים, כי ה' יתברך נתן בידינו את כח הדיבור שלו.

(מו)

הַדְּבֹרִים שְׂאָדָם מְדַבֵּר בְּכַח, הֵם עֲצָמָן הַדְּבֹרִים שֶׁל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כְּמוֹ שְׂכָתוֹב (ישעיה נ"א): "וְאֲשֵׁים דְּבָרֵי בְּפִיךָ (לקוטי מוֹתֵר"ן ח"א מ"ח: שם מ"ד: ח"ב א').

תורה א

(מז)

תְּהִלּוֹכוֹת הַגְּלָגְלִים הוא על-ידי שְׂכָלִיִּים, שֶׁהֵם הַמְּלֹאכִים. וְכָל גְּלָגֶל וְגְלָגֶל יֵשׁ לוֹ שֵׁכֶל מִיָּחָד, דְּהֵינּוּ מְלֹאךְ, שֶׁמִּתְנַהֵג עַל-יָדוֹ. וְעַל-יָדֵי-זֶה הוּא הַשְּׁתַנּוֹת הַלּוּף הַגְּלָגְלִים, שֶׁזֶה הַגְּלָגֶל מֵהַלּוּף בְּחֻדְשׁ, וּבְזֶה הַסֵּדֶר, וְזֶה הַגְּלָגֶל מֵהַלּוּף בְּשָׁנָה אוֹ יוֹתֵר, וַיֵּשׁ גְּלָגֶל שֶׁצָּרִיף זְמַן רַב כַּמָּה אֲלֵפִים שָׁנִים עַד שֶׁמִּסְבָּב, וְהַכֹּל לְפִי הַשְּׁתַנּוֹת הַשְּׂכָלִיִּים - שֶׁהֵם מְשַׁתַּנִּים לְפִי רְחוּקֵם מֵהַעֲלָה (מְבוֹרָא), וְכִמּוֹ כֵּן מִתְנַהֲגִים הַגְּלָגְלִים. וְכָל אֱלוֹ הַשְּׂכָלִיִּים, כִּלְמַד מִקְבָּלִים מֵהַמְנַהֵג הַכּוֹלֵל, שֶׁהוּא שֵׁכֶל הַכּוֹלֵל, שֶׁהִיא הַנְּשֻׁמָּה, שֶׁכֻּלָּם מִתְנַהֲגִים עַל יָדָהּ. (ליקושי מוהר"ן ח"א ס"א)

(מז)

הַתְּחִלְקוֹת הַכוּחוֹת שֶׁבְעֵשְׂבִים - שֶׁזֶה יֵשׁ לוֹ כַח לְרַפָּא חוֹלֵאת פְּלוּנִי, וְזֶה יֵשׁ לוֹ כַח לְרַפָּא חוֹלֵאת אַחֵר, כֹּל חִילוּקֵי כוּחוֹתָם הוּא רַק לְמַטָּה - כַּשֶּׁהַכַּח שֶׁל "דָּבָר ה'" מִשְׁתַּלְשֵׁל לְעוֹלָם הַזֶּה, אֲבָל בְּשׁוֹרֵשׁ הַכֹּל אֶחָד וְאֶיִן הַבְּדֵל בֵּין עֵשֶׂב זֶה לְעֵשֶׂב אַחֵר.

(מח)

כַּשְׂאוּחֲזִים בַּכַּח הַתְּפִילָה, הֵינּוּ בַּ"דָּבָר ה'", יְכוּלִים לְמַשׁוֹךְ אֶת כוּחוֹת הַרְפוּאָה לְכָל דָּבָר אֲכִילָה שֶׁמְזַדְמֵן לְאָדָם, אֲפִילוֹ לְלֶחֶם וּמִים.

(מט)

שֵׁלֶשָׁה דְּבָרִים מִפְּסִידִים אֶת הַכַּח לְפַעוּל בַּתְּפִילָה. א: אֵל תְּהִי בּוֹ לְכָל אָדָם - כַּשֶּׁמְבֹזִים אֲנָשִׁים. ב: כַּשֶּׁמִּתְקַלְקֶלֶת הָאֲמוּנָה שֶׁל הָאָדָם שֶׁהִיא בַּחֲנִינַת עֲבוּדָה זְרָה. ג: כַּשֶּׁלֵּא שׁוֹמְרִים אֶת הַבְּרִית.

(נ)

הַפּוּגָם בַּבְּרִית יוֹרֵד לְעַבְדוּת, כִּמּוֹ שֶׁלְּמַדְנוּ מִחֵם בְּנוֹ שֶׁל נָח שֶׁבָּא עַל אֲבִיו

תורה א

במשכב זכור, והתקלל: "ארור כנען עבד עבדים יהיה לאחיו". (בראשית ט')

(נא)

יש חולאת שגדל באדם, ח"ו, במשך כמה שנים - שהוא הולך וצומח לאט לאט בלי שאף אחד יודע ממנו. כמו שזורעים גרעין באדמה והוא הולך וצומח ומתפתח לאילן וענפים וכו', ורק אחר כך, הוא מתגלה.

(נב)

יש חולאת הבאה לאדם, ח"ו, בתורשה מאביו ואמו ואינו מתגלה רק בעת זקנותו.

(נג)

יש חולאת המתרפא על ידי הכח שיש בעשב מסויים המתאים לרפואתו, ויש חולאת שנרפאת על ידי הרכבה של כמה סוגי צמחים.

(נד)

בתחילת צמיחת החולאת היה אפשר לרפא אותה בקל, אם היו יודעים ממנה.

(נה)

כשאוחזים במזריגה שתפילתו פועלת, אזי כח הרפואה היורד מהשורש, היינו מ"דבר ה'", יכול לבוא לו בלחם ומים ומרפא אותו מהחולאת שמוסתרת ממנו.

(נו)

"כל המחלה אשר שמתי במצרים לא אשים עליך כי אני ה' רופאך" (שמות ט"ו). וקשה, הקב"ה מבטיח שלא ישים עלינו את המחלה, אם כן למה צריך רפואה (סנהדרין ק"א). אלא "לא אשים עליך" - שלא תבוא לידי שום מחלה, כי אני ה' רופאך בעת צמיחת המחלה - בעת שאף אחד לא יודע ממנה.

תורה א

(נז)

חזקיה המלך סמך גאולה לתפילה וגנו ספר הרפואות, שבו היה רשום כל הרפואות (ברכות י*) כי כאשר גואלים את התפילה אין צריך לרפואות.

(נח)

”ויצא יצחק לשוח בשדה” (בראשית כ"ד) - תפילתו היתה עם שיח השדה, שכל השיחים נתקשרו לתפילה לינק כוחם משורשם - מדבר ה'.

(נט)

כל הדברים נחלקים זה מזה במראה, טעם וריח. בשביל זה הדבר שמגדל את הצמחים ניקרא 'מטר'. ראשי תיבות - מראה, טעם, ריח.

(ס)

הבעל תפילה שאוחז במזריגה ש"דבר ה'" בידו. כל הכוחות וכל צבא השמים, כולם מקבלים חיותם ממנו, והוא המלווה של כולם, כי הוא אוחז בשורש. לכן הוא מוצא חן בעיני כולם, כי כלם זקוקים להלוות ממנו כוחם.

(סא)

כשאדם עומד להתפלל ואוחז בכח של "דבר ה'", אזי כל כח הרפואה שבצמחים חוזר לעלות ולהיכלל ולהתקשר בתוך התפילה - שהיא השורש שממנו הם יונקים את הכח.

(סב)

”אין אדם מעיז פניו בפני בעל חובו” (ב"מ ג) - לכן המנהיגים והמפורסמים של שקר שגם הם מקבלים חיותם מזה שאוחז ב"דבר ה'", אינם יכולים להעיז פניהם בפניו ועזותם נופל לפניו. ועל ידי זה יודע מי הם המנהיגים של שקר.

תורה א

(סג)

כשאדם יושב לדבר על חברו ולדון אותו, הוא עושה מיד "ראש השנה", כי ראש השנה הוא יום הדין.

(סד)

צריך להזהר לא לדון אף אדם, ולהסתכל על עצמו אם הוא ראוי לדון אחרים, כי המשפט לאלקים הוא ורק הוא ראוי לדון.

(סה)

"אל תדון את חברך עד שתגיע למקומו" (אבות ב') - למקומו של ה' יתברך.

(סו)

ה' יתברך הוא בעל הרחמים, ורק הוא יכול לקיים בנו "הוי דן את האדם לכף זכות". (אבות א').

(סז)

כל החטאים נמשכין מבחינת מיעוט הירח שנתמעט על ידי שקטרגה הירח ואמרה, אי אפשר לב' מלכים להשתמש בכתר אחד, וכו'. וכל אחד, על ידי חטאיו גורם מיעוט הירח, ח'ו. וכן להיפך, על ידי מעשים טובים ותשובה ממלאין פגימת הלבנה, כי עושים יחוד בין חמה ולבנה. (על פי ליקו"ה אור"ח הלכות ראש

השנה הלכה ד אות ג)

(סח)

כל ראש חודש, ה' יתברך מבקש כפרה על שמיעט את הירח. כביכול, הוא מתחרט על שמעיטה, ועושה תשובה על זה.

(סט)

חסד גדול של ה' יתברך שקבע לנו את ראש השנה שהוא יום הדין בראש חודש, שבו הוא עצמו מבקש כפרה, כי איך היינו מרימים את פנינו לבקש

תורה א

כפרה על חטאינו, אילולא שהוא יתברך מבקש כפרה ומודה שעל ידי שמיעוט את הירח (האמונה) אנו נופלים בחטאים.

(ע)

ה' יתברך מבקש מאיתנו הביאו עלי כפרה על שמעטתי את הירח, שמשם כל הפגמים - כי הכל תלוי בנו, היינו, תיקון מיעוט הירח (ע"פ ליקו"ה יור"ד ח"ב ערלה

(ט-ד)

(עא)

מבחינת מיעוט הירח יונקת הסיטרא אחרא - שממנה כל התאוות.

(על פי ליקו"ה אור"ח ח"ג ר"ח ב-ב)

(עב)

ה' יתברך מקומו של עולם ואין העולם מקומו. אף על פי שאנו מוצאים שהשרה שכינתו בכמה מקומות, כגון בבית המקדש. אין הכוונה שנצטמצם שם אלקותו, היינו מהותו, כי "הנה השמים ושמי השמים לא יכלכלוך אף כי הבית הזה", אלא הכוונה שהשרה קדושתו בבית המקדש.

(עג)

רק ה' יתברך יכול לעשות דין לכל העולם בראש השנה, כי הוא יכול לקיים "אל תדון אדם עד שתהיה במקומו" - כי הוא מקומו של עולם ויודע מקום כל אחד, וכל המקומות של כלם אצלו יתברך.

(עד)

מי שאוחז בכסא הכבוד, היינו שהוא מקושר בשורש נשמות ישראל, הוא גם כן בבחינת מקומו של עולם. רק צדיק כזה יכול לעשות "ראש השנה" ולדון את כולם.

תורה א

(עה)

כשזוכין לתפלה, אז כל המלאכים וכל הכוכבים תחתיו, ועל ידי זה יכול לאחוז עצמו בשורש נשמות ישראל שהם יוצאים מכסא הכבוד. ואזי כשאוחזים בבחינת כסא הכבוד - אזי יכולין לעשות ראש השנה. כי מי שמדבר מחברו זה בחינת ראש השנה שהוא יומא דדינא. (על פי ליקו"ה אור"ח ח"א הלכות

ציצית ג')

(עו)

ח' יתברך שהוא מקומו של עולם, ויודע מקום כל אחד, הוא דן את הכל לכף זכות, כי הוא יודע שמקומו של כל אחד, הוא הגורם לו להתרחק מה' יתברך, כי המקום הוא תוקף העשייה והצמצום, שמשם אחיזת הקליפות. (על

פי ליקו"ה אור"ח ח"א אור"ח ח"א ציצית ג-ט)

(עז)

אדם על ידי שלימות דעתו - שזה עיקר גדר האדם - יכול לעלות לבחינת למעלה מן המקום, וזה היה עיקר בריאת אדם הראשון, שנברא ממקום הבית המקדש, והכניסו לגן עדן בחייו - למעלה מן המקום. (על פי ליקו"ה אור"ח ח"א

אור"ח ח"א ציצית ג)

(עח)

ככל שגדלה הדעת מתקצר הזמן והמקום. (ליקו"ת ס"א)

(עט)

ככל שמצטמצם יותר הדבר ונקשרים ונדבקים יותר חלקיו אחד לשני, כך הוא נהיה יותר חומרי. (על פי ליקו"ה אור"ח ח"א ציצית ג-כא)

(פ)

כל העבירות נקראים איסור - לשון קשר, כי על ידי העבירות נאסר האדם בידי הסיטרא אחרא (בתאוות) - "כצפרים האחוזות בפח". (על פי ליקו"ה אור"ח ח"א ציצית ג-כא)

תורה א

(פא)

תאוות ממון תלוי בתאוות משגל ויניקתה משם. (על פי ליקו"ה אור"ח ח"ג ר"ח ב-ב)

(פב)

בעל תשובה אין יכול לילך כסדר מדרגא לדרגא, רק בדילוג. כי צריך לדלג ולקפוץ על כמה מדרגות, כמובא על פסוק "מלאכי צבאות ידודון ידודון". (על פי ליקו"ה אור"ח הלכות עירובי תחומין הלכה ב אות ד)

(פג)

עץ החיים - אילן הנשמות - עומד תחת כסא הכבוד - שדרך שם יורדות הנשמות לזה העולם. וכן להיפך, כשצריכים לעלות למקומם ושורשם, עולים דרך עץ החיים. (על פי ליקו"ה יור"ד ח"ב ערלה ד-ב)

(פד)

ע"י אכילת עץ הדעת, לא היה כח לאדם הראשון לעמוד בממשלתו על המלאכים, ודחפו והפילו אותו ממדריגתו - שזה בחינת "כי ביום אכלך ממנו מות תמות" - מאן דנחית מדַרְגֵיה קַרִי בֵיה נִימַלַת (מי שיורד ממדרגתו נקרא מיתה), (כ"ש בווה"ק נשא ד' קה ע"ב) (על פי ליקו"ה יור"ד ח"ב ערלה ג-ב)

(פה)

איסור 'אל תהיה בז לכל אדם', הוא איסור שפיכות דמים. על כן, אסור לאדם לבזות גם את עצמו - עד שיוכל לפול על ידי זה. וזה איסור שפיכת דם עצמו, כמו שכתוב "שופך דם האדם באדם". (על פי ליקו"ה יור"ד ח"ב ערלה ד-זט)

(פו)

"מה ה' אלוֹקֶיךָ שואל מעמך כי אם ליראה" - ויראה היא תפילה. (על פי ליקו"ה יור"ד ח"ב ערלה טז-ז)

תורה א

(פז)

מושה רבנו, ע"ה, אמר לישראל התוכחה באופן שלא עורר הריח רע של המעשים רעים של ישראל, אלא אדרבא, ע"י תוכחתו הוסיף בהם ריח טוב.

(ליקו"ת ח)

(פח)

מושה רבנו ידע שכל המקומות שהכעיסו ישראל בהם את ה' יתברך, המקום גרם להם, כי עברו במקום נחש ושרף, לכן הזכיר להם המקומות, ללמדם שחטאו בגלל המקום, ובזה נתן בהם ריח טוב ע"י תוכחתו. (על פי ליקו"ה

יור"ד ח"ב ערלה ד-טז)

(פט)

בשלוש רגלים נמשכים ג' מוחין לבטל ג' מידות רעות: תאוות ניאוף, תאוות אכילה, ותאוות ממון. וכל מח מהם כלול מג' מוחין, וכן כל ג' מידות רעות, כל אחת כלולה מכולם, לכן אי אפשר לעשות התיקון בבת אחת. (על

פי ליקו"ה יור"ד ח"ב ערלה ד-יז)

(צ)

כל מידה משלשת המידות, צריך לתקן ולהכניע ולבטל הרע שבו, ולברר הטוב שבו, כי יש בהם טוב ורע. כי בקדושה צריכים כל אלה הדברים ואי אפשר בלעדם, כי גם הממון, אף שהוא מידה רעה, אף על פי כן, צריכים הממון. ובקדושה הוא במעלה גדולה. (על פי ליקו"ה יור"ד ח"ב ערלה ד-יח).

(צא)

הכסף כולל בתוכו כל הכוחות של כל הדברים, כי "הכסף יענה את הכל". כי גם בשורשו בקדושה, הכסף גבוה מאוד, והוא בחינת גוונים עילאין (המידות העליונות) שהם שורש כל ההשפעות. וע"י תפילה שהוא דבר ה', נמשכים ונתגלים הגוונים שלמעלה והם כוללים הכל, לכן גם בעולם

תורה א

הזה הם כלולים מכל הכוחות. (על פי ליקו"ה יור"ד ח"ב ערלה ד-כה)

(צב)

הבעל תפילה שהוא המלווה הגדול, ע"י תפילתו יורד השפע לעולם. לכן כל הלווים חייבים לסלק לו ההלוואה, וזה בחינת מה שכולם מחזירים כוחם לתפילה ועוזרים לו בתפילתו.

(על פי ליקו"ה חוש"מ ח"א ג"ח מהלקוחות והלכות אפתיקי ה-א)

(צג)

צריך לידע ולהאמין שהכל נמשך מדבר ה' שהוא התפילה השלימה - שעוסקים בה צדיקי האמת.

(על פי ליקו"ה חוש"מ ח"א ג"ח מהלקוחות והלכות אפתיקי ה-א)

(צד)

תפילה בשלימות הוא בחינת התנוצצות משיח.

(על פי ליקו"ה חוש"מ ח"א ג"ח מהלקוחות והלכות אפתיקי ה-א)

והלכות אפתיקי ה-א)

(צה)

עיקר גדולתו יתברך, שבוחר בעבודת הצדיקים שהם בזה הארץ הגשמי, דייקא, ונכללים בו שהוא מקומו של עולם, עד שנחשב שכאן בזה העולם הוא מקומו יתברך, בבחינת מלוא כל הארץ כבודו.

(על פי ליקו"ה חוש"מ ח"א ג"ח מהלקוחות והלכות אפתיקי ה-א)

והלכות אפתיקי ה-א)

(צו)

אסור לאדם לסמוך על דעתו נגד מצוות התורה, כמו שסמך שאול על דעתו ולא מחה את זכר עמלק.

(על פי ליקו"ה חוש"מ ח"א ג"ח מהלקוחות והלכות אפתיקי ה-ב)

(צז)

המלאכים אינם יכולים להכלל בו יתברך כל כך - בבחינת מקומו של עולם - מפני שלא היו במקום הגשמי של זה העולם ולא נבחנו בנסיון בגשמיות המקום הארצי הזה.

(על פי ליקו"ה חוש"מ ח"א ג"ח מהלקוחות והלכות אפתיקי ה-ג)

תורה א

(צה)

אם לא היה חוטא אדם הראשון, היה זוכה בחיים חיותו להכלל בבחינת למעלה מהמקום. ומחמת החטא נגזר עליו מיתה לדורות, שלא יוכל לזכות לזה אפילו אם יתקן מעשיו, כי אם ע"י מיתתו שישוב לעפר, ואז מתכלית העפר יזכה לתחיית המתים. (על פי ליקו"ה חוש"מ ח"א ג"ח מהלקוחות והלכות אפתיקי ה-יד)

(צט)

העדיקים הגדולים שתיקנו מעשיהם בתכלית השלימות, גם בחייהם זוכים להכלל במקומו של עולם ולעשות ראש השנה. ובמותם נכללים יותר ויותר בו יתברך. (על פי ליקו"ה חוש"מ ח"א ג"ח מהלקוחות והלכות אפתיקי ה-יד)

(ק)

בכל עבודת האדם, ובמיוחד בעבודת התפילה, צריכים זכות גדולה שתעלה תפילתו למקום הצריך - שתעשה את התיקון הצריך בכל העולמות, ובפרט בשורש נשמתו. (על פי ליקו"ה חוש"מ ח"א הרשאה ה-טו)

(קא)

כמו שקטרגו המלאכים על משה שעלה לקבל את התורה, כך הם מתגרים בכל אחד, ובפרט במי שרוצה להכנס בעבודת ה' - להתנדב אליו, שעל ידי זה זוכה לתכלית שלשמה נברא, היינו שיהיה לו ממשלה על מלאכים. (על פי ליקו"ה חוש"מ ח"א הרשאה ה-יח)

(קב)

כל כח היצר הרע וחיילותיו המתגרים באדם ומפילים אותו למה שמפילים, נמשך מקטרוג המלאכים המתקנאים באדם. (על פי ליקו"ה חוש"מ ח"א הרשאה ה-יח)

(קג)

צדיק האמת ממשיך בכל פעם חידושים אמיתיים המביאים לידי מעשה, שזה בחינת קבלת התורה בכל דור. כי זה הצדיק כבר ניצח המלחמה וזכה

תורה א

לשבר כל התאוות, עד שזכה לאחוז בכסא הכבוד ולעשות ראש השנה. והוא יכול להציל מקנאת המלאכים את כל אחד הרוצה להתקרב אליו. (על

פי ליקו"ה חוש"מ ח"א הרשאה ה-יח)

(קד)

הצדיק שיכול לעשות ראש השנה, הוא יכול לדון את הכל לכף זכות בחסד נפלא, ע"י שיודע מקומו של כל אחד, כי הוא בבחינת מקומו של עולם. ועל ידי זה, הוא מביא את האדם לאחוז בכסא הכבוד לפי

בחינתו. (על פי ליקו"ה חוש"מ ח"א הרשאה ה-יח)

(קה)

אי אפשר לקבל את התורה ולהורידה לישראל, לזכות את כל אחד לקיימה, כי אם ע"י ענווה, כמו משה רבנו. כי ע"י ענווה אמיתית שהוא בחינת אין, הוא יכול להעלות ולהיכלל במקומו של עולם ששם דייקא יודעים מקום

כל אחד, ויכולים לזכות את כל אחד. (על פי ליקו"ה חוש"מ ח"א הרשאה ה-יט)

(קו)

אף על פי שצריך לדון את הכל לכף זכות כדי להעמיד תלמידים הרבה, אף על פי כן, צריך לעשות סייג לתורה, לרחק מי שראוי לרחקו מחמת גסותו, עד אשר יכנה לבבו הערל ושב ורפא לו. (על פי ליקו"ה חוש"מ ח"א הרשאה ה-יט)

(קי)

הצדיקי אמת שהם בבחינת המלווה הגדול - שזכו ל"דבר ה'" שהוא שורש הכל, נכללים בו יתברך, ויש להם ממשלה נצחית שהיא ממשלת ה'

יתברך - בבחינת צדיק מושל. (על פי ליקו"ה חוש"מ ח"א ערב ה-כד)

(קה)

עיקר גדולת האדם, שיכול לזכות לממשלה על המלאכים, מחמת שירד לגשמיות העולם הזה וזוכה להתגבר על הכל ולתקן מעשיו, ואז זכה להיות

תורה א

”מקומו של עולם” - לעשות ראש השנה ולדון הכל לכף זכות, ולהעלותם למעלה מהמקום. (על פי ליקו"ה חוש"מ ח"א ערב ה-לג)

(קט)

כל נסיעות ישראל עם המשכן במסעיהם במדבר, היה כדי להרים את כל המקומות החרבים - מקום נחש שרף ועקרב - שיהיו נכללים בקדושת ארץ ישראל ששם בית המקדש וקודש הקודשים, שדרך שם נכללים במקומו של עולם. (על פי ליקו"ה חוש"מ ח"א ערב ה-לד)

(קי)

זה הצדיק שזוכה להיות מקומו של עולם ולשלוט על מלאכים, יכול לדון לכף זכות את כל העולם כולו, מחמת שידוע מקומו של כל אחד - שעל ידי מקומו נכשל במה שנכשל, ח"ו, ויכול לזכותו ולהעלותו ממקומו לבחינת למעלה מהמקום ולתקן הכל. (על פי ליקו"ה חוש"מ ח"א ערב ה-לג)

(קיא)

כל בני ישראל צריכים להיות מלומדי מלחמה - לעמוד במלחמה הגדולה שבזה העולם, שלא יפילו אותו קינאת המלאכים - שמשם כל כוחות היצר הרע של כל אדם. (על פי ליקו"ה חוש"מ ח"א ערב ה-לג)

(קיב)

ע"י שיזכור האדם בכל מקום שדורך שם רגלו את ה' יתברך, מכל שכן, שזוכה להתפלל ולפרש שיחתו שם, זוכה להגביה את המקום הגשמי לבחינת ירושלים ובית המקדש. (על פי ליקו"ה חוש"מ ח"א ערב ה-לז)

(קיג)

עיקר קיום האדם ותיקונו הנצחי, הוא ע"י שיאחו עצמו בכסא הכבוד שהוא שורשי נשמות ישראל. ובודאי צריכים לזה שיהיה שלום גדול עם כל ישראל - שיהיה שלום בין כל אחד לחברו, כדי שיתקשרו יחד באהבה

תורה א

ושלום כל שורשי נשמותיהם, ולא יהיה ביניהם שום פירוד ע"י איזה שנאה ומחלוקת. (על פי ליקו"ה חוש"מ ח"א ערב ה-מ)

(קיד)

קורח ידע, שכח משה, על ידי שמקשר עצמו עם ראשי הדור - שורש נשמות ישראל. לכן אחז עם ראשי הדור לחלוק על משה. (על פי ליקו"ה חוש"מ ח"א ערב ה-מא)

(קטו)

אי אפשר לעלות למעלה מהמקום, כי אם ע"י שירודים דייקא לתכלית גשמיות המקום. (על פי ליקו"ה חוש"מ ח"א ערב ה-מב)

(קטז)

עיקר התיקון של כל אדם, הוא כפי התורה והמעשים טובים שמסגל בחייו. שעל ידי זה זוכה, אחר כך, בעת מיתתו, שנשמתו עולה למעלה וגופו יורד לארץ, אבל נשאר בו הַבֵּל דְגַרְמִי (ניצוץ מהנפש) - שהוא סוד השם של האדם ששואלים אותו אחר מיתתו אם זוכר שמו - שהיא נפשו הנשארת עמו בקבר. (על פי ליקו"ה חוש"מ ח"א ערב ה-מב)

(קיז)

האדם בשורשו יש לו ממשלה על המלאכים, כי בשביל זה נברא, וזה תכליתו וסופו. ועיקר קיום ממשלתו ע"י שאוחז בכסא הכבוד, ואז הוא בבחינת מקומו של עולם. (על פי ליקו"ה חוש"מ ח"א שלוחן ד-א)

(קיח)

האדם מצד שורש נשמתו הוא בבחינת מקומו של עולם - בחינת כסא הכבוד שמשם חצובה נשמתו. (על פי ליקו"ה חוש"מ ח"א שלוחן ד-ג)

תורה א

(ק"ט)

כלל עבודת האדם בעולם הזה, הוא בחינת שליחות, כי נשלח מלמעלה לזה העולם שהוא במקום וזמן, ונתלבש בגוף, וכל עבודתו כדי שיזכה לשוב למקור שנחצבה נפשו ורוחו ונשמתו משם. (על פי ליקו"ה חוש"מ ח"א שלוחין ד-ה)

(ק"ב)

באמת, ה' יתברך מנהיג עולמו בעצמו בהשגחתו הפרטית בכל עת, ואפילו כששולח מלאך לעשות איזה דבר, בכל מקום שהמלאך בא, ה' יתברך בעצמו גם כן שם. (על פי ליקו"ה חוש"מ ח"א שלוחין ד-א)

(ק"בא)

כמו שברא ה' יתברך את כל העולם לבדו, כך הוא יתברך יכול להנהיג עולמו לבדו בלי שליחות של אף אחד. והעיקר שהוא בכל זאת משתמש עם שליחים - בשביל הבחירה - האם יאמינו שהכל ממנו, או יטעו שיש כח לשליח עצמנו. (על פי ליקו"ה חוש"מ ח"א שלוחין ד-א)

(ק"בב)

צמצום החלל הפנוי, הוא צמצום חכמת ידיעת אלקותו יתברך. ועל ידי זה יש בחירה - לבחור בטוב או ברע. (על פי ליקו"ה חוש"מ ח"א שלוחין ד-ה)

(ק"בג)

אם היה ה' יתברך מגלה הנהגתו והשגחתו תמיד, היו הכל רואים שהוא בעצמו מנהיג ומשגיח בעולם, והיה מתבטל הצמצום וההסתרה של החלל הפנוי. (על פי ליקו"ה חוש"מ ח"א שלוחין ד-ה)

(ק"בד)

ישראל יזכו שיהיה להם ממשלה על המלאכים, מאחר שהם מאמינים בו יתברך שהוא לבדו ברא העולם מאין ליש, והוא לבדו מנהיג עולמו, והמלאכים הם רק שלוחים מאתו. ובכל מקום שהם משתלחים הוא נמצא.

תורה א

ומאחר שזוכים ישראל להשיג זאת, על כן, יהיה להם ממשלה על המלאכים, שלא נבראו אלא בשבילם - בשביל הבחירה. ומאחר שזכו לשבר את הבחירה ולהאמין שהכל ממנו יתברך, על כן ימשלו על המלאכים. (על פי ליקו"ה

חוש"מ ח"א שלוחין ד-ה)

(קכה)

המלאכים מתקנאים במי שיש לו ממשלה עליהם ורוצים לדוחפו (להפילו לעבירות), כי בהכרח שיקנאו בו, כדי שיהיה לו בחירה. והעצה שיאחז בשורשי הנשמות - מקומו של עולם, שעל ידי זה נתבטל הטעות שבא ע"י השליחים - כאילו הכל טבע. כי יודעים שבכל מקום שנשתלח המלאך - ה'

יתברך בעצמו שם. (על פי ליקו"ה חוש"מ ח"א שלוחין ד-ה)

(קכו)

ה' יתברך יודע מקומו של כל אחד, וזוכר העפר שהוא המקום של כל אחד ואחד - שמשם שורש יצרו הרע, ולכן יכול ללמד זכות על כולם. (על פי ליקו"ה

חוש"מ ח"א שלוחין ד-ה)

(קכז)

אברהם אבינו היה הראשון שהתחיל להמשיך את דרך התפילה בעולם, לכן הוא זכה לגלות קדושת ארץ ישראל. (על פי ליקו"ה חוש"מ ח"א שלוחין ד-ז)

(קכח)

השליח ציבור, צריך להיות המובחר שבעדה, שיוכל לקשר עצמו לשורשי הנשמות ע"י התפילה, עד שיהיה לו כח לירד לעומק מקומו של כל אחד ואחד מהציבור, להעלותם לבחינת מקומו של עולם. (על פי ליקו"ה חוש"מ ח"א שלוחין ד-ב)

(קכט)

כל הנביאים צריכים למידת הענווה כדי שיוכלו לקבל הנבואה ממשה

רבנו - רבן של כל הנביאים. (על פי ליקו"ה חוש"מ ח"א שלוחין ד-טז)

תורה א

(קל)

הנביא צריך להיות חכם, עשיר וגיבור, כדי שיהיה ניכר מידת הענווה שלו. כי אם אין בו דברים אלה, אין הענווה מעלה כל כך. (על פי ליקו"ה חוש"מ ח"א

שלוחין ד-טז)

(קלא)

הקול הוא ממוצע בין רוחניות לגשמיות, כי הקול אינו נתפס, והוא בערך הגוף - רוחני, כי הוא יוצא מהריאה שהוא הרוח חיים (על פי ליקו"ה חוש"מ ח"א שלוחין ד-יז)

(קלב)

הממשלה של ישראל על המלאכים היא בתפלה, והיא עצמה ממשלתו של הקב"ה על המלאכים להפעילם בדבור, כדי להוציא לפועל רצונו יתברך. פי הדבורים שאדם מדבר בכת, הם עצמן הדבורים של הקדוש-ברוך-הוא, כמ"ש (ישעיה נ"א): "וְאֲשִׁים דְּבָרֵי בְּפִיךָ", כי הם עצמם דבר ה', והם 'כח מעשיו' (לקוטי מוה"ר ח"א מ"ח). כי נשמות ישראל הם חלק אלו-ה ממעל והם ניצוצות מהשכינה - ניצוצות מחכמה תתאה הנמשכת מחכמה עילאה - מהקב"ה - מחכמת אין סוף, נמצא שישראל הם הכלי שדרכו הקב"ה מתגלה בעולם ושולט על המלאכים בדבורו - בבחינת שכינה מדברת מתוך גרונו, הנאמר במשה רבנו. השלטון על המלאכים מתבטא גם בשלטון על היצר הרע. כמו שאומר רבי נתן, 'כל התגרות המלאכים שמשים נשלתשל כל כחות היצר הרע וחיילותיו הוא בענין התאוות - שהם תאוות מון ומשגל ואכילה' (לקוטי הלכות חוש"מ העושה שליח לגבות חובו והלכות תרשאה הלכה ה-יח). "הצדיק יכול לבטל עצמו מחיזו דהאי עלמא ולהיכלל בו יתברך, ולשאב תורה שהיא החכמה והדעת שבה מחייה ומנהיג הקדוש ברוך הוא את העולם, ואז יכול להמשיך החיות הזו על ידי תפלתו למלאכים ולכל הדברים המתנהגים על ידם, כדי שיפעלו כרצונו"

(על פי ליקו"ה יור"ד ח"ב מ"ב מ"ה כד).

תורה א

(קלג)

נשמות ישראל הם כסא הכבוד של הקב"ה - בבחינת לבושין דמלכא
כביכול (לבושי המלך). (על פי ליקו"ה אור"ח ציצית ג-א).

(קלד)

עיקר כלל כל התורה כולה כדי שעל ידי המצוות נוכל לבא לפני כסא
כבודו יתברך, דהיינו להתאחו בכסא כבודו כדי שיהיה לנו ממשלה על
המלאכים (על פי ליקו"ה אור"ח ציצית ג-א).

(קלה)

כל אחד צריך לקום בחצות לילה כדי לשבר את הלילה, לשבר ג' משמרות
שהם בחינת ג' התאוות. כי חצות הוא בחינת נקודה האמצעית של הלילה
תוקף חשכת לילה. וכשמשרין את הלילה וקמים בחצות לעסוק בתורה
להמשיך הדעת, על ידי זה משרין ומבטלין כל בחינת הג' משמרות (על פי
ליקו"ה אור"ח ציצית ג-ב).

(קלו)

כי עיקר בחינת המקום הוא מחמת חסרון הדעת. וכל מי שיש לו דעה ביותר
הוא סמוך ביותר לבחינת למעלה מן המקום. ועל כן כשאדם חוטא חס
ושלום שאז נכנס בו רוח שטות כמו שאמרו רז"ל (סוטה ג'), ועל כן אז נופל
ביותר תחת המקום הגשמי. כי אדם על ידי שלימות דעתו שזה עיקר גדר
האדם יכול לעלות לבחינת למעלה מן המקום (על פי ליקו"ה אור"ח ציצית ג-ג).

(קלז)

האדם אין לו מקום בזה העולם כלל, וכל החיות והבהמות וכו' כולם יש
להם מקום - לכל אחד ואחד בעולם הזה הגשמי. והאדם אין לו מקום כלל
בעולם, כי הוא בבחינת למעלה מן המקום, ואם זוכה ועומד במדריגה זו על
ידי מעשיו הטובים אזי הוא בחינת מקומו של עולם ואין העולם מקומו (על פי

תורה א

ליקו"ה אור"ח ציצית ג-יד).

(קלח)

כל החיות והעופות יש להם מקום דירה ופרנסה בעולם שלא בצער, והאדם הוא נע ונד בעולם ויש לו צער גדול וקשה לו למצוא מקום פרנסה ודירה בעולם, וכל זה מחמת שהרעותי את מעשי וכו' שעל ידי זה צר לו המקום

(על פי ליקו"ה אור"ח ציצית ג-יד).

(קלט)

אין שום מקום לברוח ולהתייאש ח"ו מהשם יתברך, כי אין שום מקום שלא יימצא בו השם יתברך ח"ו, כי הוא יתברך מקומו של עולם, וכל המקומות שבעולם הם אצלו, ועל כן בכל מקומות שבעולם ובכל המדרגות התחתונות יכולין למצאו יתברך, כי המקום בכללו הוא מהשם יתברך שהוא מקומו של עולם ומחיה את כל המקומות והמדרגות שבעולם

(על פי ליקו"ה אור"ח

ציצית ג-טו).

(קמו)

כל הימים שנוצרו הם אצלו יתברך כולם אחד, כי הוא יתברך, כביכול למעלה מהזמן ושם כולו חד, בחינת יום שכולו ארוך שכולו טוב

(על פי ליקו"ה

אור"ח ציצית ג-טו).

(קמא)

יום שהאדם עושה בו תשובה הוא למעלה מהזמן, וכן יום הכפורים למעלה מהזמן. כי תשובה הוא בחינת למעלה מהמקום, בבחינת כסא הכבוד, ולמעלה מהזמן. לכן אחר הנפת העומר שמעלין ומקשרין בחינת המקום לבחינת למעלה מן המקום, אז מתחילין לספור הימים, כי למעלה מהזמן אין שייך מנין וספירה. ועל כן כשברא השם יתברך את העולם, ואז ברא מקום

וזמן, ואז ספר את הימים (על פי ליקו"ה אור"ח ציצית ג-טו).

תורה ב: ימי חנוכה

(א)

ימי חנוכה הם ימי הודאה שבהם מודים לה' יתברך על הנסים והנפלאות שעשה עמנו.

(ב)

עיקר שעשוע עולם הבא, היא הדעת - להכיר ולדעת את ה' יתברך. וזה על ידי ההודאה וההלל לשמו הגדול. לכן ימי חנוכה הם שעשוע עולם הבא.

(ג)

ככל שמכירים אותו יתברך יותר, כך סמוכים אליו יותר.

(ד)

ההלכות שזוכים ללמוד, ובפרט מי שזוכה לחדש בהם שכל וידיעה חדשה, אזי זוכה לדעת יותר את ה' יתברך, כי הלכות התורה הם רצונו וחכמתו יתברך.

(ה)

עיקר הצרה היא בלב, כי הלב יודע ומרגיש הצרות.

(ו)

בשעת צרה, ח"ו, מתכנסים כל הדמים שבגוף ועולים אל הלב לבקש עזרה, כי הוא המלך.

תורה ב

(ז)

כשבאים הדמים ושוטפים את הלב בשעת צרה, הוא נמצא בדוחק ובצרה גדולה יותר, כי לא די שהוא מרגיש הצרה יותר מכל האיברים, אלא הם עוד שוטפים אותו.

(ח)

בשעת צרה הלב דופק בדפיקות גדולות כדי לנער מעליו את הדמים השוטפים.

(ט)

כשהלב בצרה, גם הריאה בצרה. כי הריאה היא קיום הגוף, כי היא מקיימת את הליחה הלבנה שבגוף ומפזרת את הליחה בכל הגוף - שלא יתייבש על ידי החום הנוצר מתנועת הגוף.

(י)

כשהלב בצרה והדמים שוטפים אותו, אז הוא דופק בדפיקות גדולות, ואז הריאה מתחילה לנשב עליו בנשיבות גדולות לקררו.

(יא)

קרבן תודה מביאים כשיוצאים מאיזה צרה, והקרבן ניקרא הלכה - על שם שהדמים מתחילים ללכת כסדר רגילותם, אחר היציאה מהצרה.

(יב)

התפילה וההודאה בפה לה' יתברך, לאחר חורבן בית המקדש - היא במקום הקרבן.

(יג)

בשעת הלידה, הדמים של האשה עולים למעלה כדי לדחוק את הוולד

תורה ב

החוצה, ואחרי הלידה הם חוזרים לילך כסדר.

(יד)

אסא המלך חלה את רגליו על שעשה אנגריא בתלמידי חכמים, היינו שהשתמש בהם וביטל אותם מלמוד התורה וההלכות, לכן חלה את רגליו שהם כלי ההליכה.

(טו)

עיקר שלימות הדיבור על ידי אמת, היינו שמדבר עם ה' יתברך באמת. כמו שכתוב "קרוב ה' לכל קוראיו לכל אשר יקראוהו באמת". (תהלים קמ"ה)

(טז)

אפילו שקר אינו יכול להתקיים אלא אם כן מערבים בו קצת אמת.

(יז)

על ידי שזוכים להודות לה' יתברך על כל הטוב שנתן לנו, זוכים למיזת האמת.

(יח)

יש דיבור המכונה דיבור של צדקה, היינו שעושה צדקה וחסד עם הבריות על ידי דיבורו. וזה גדר האדם - לגמול חסד.

(יט)

יש דיבור המכונה דיבור של תשובה, היינו וידוי דברים לפני ה' יתברך.

(כ)

יש דיבור המכונה דבור של עשירים הקרובים למלכות - לשלטונות, היינו דיבור שמתקבל - שהשלטונות מתייחסים לדבריו.

תורה ב

(כא)

יש דיבור המכונה דיבור של מלכות, היינו מלכות פה - שיש לו כח בתפילתו לשנות את הטבע.

(כב)

שלימות הדיבור הוא, שיש לו את הכח של ארבעה סוגי הדבור, הנ"ל.

(כג)

על ידי תפילה אנו לוקחים כביכול את הכח של ה' יתברך ועושים שינויים בטבע.

(כד)

שלימות הדיבור, הוא לשון הקודש, כי כל לשונות העמים הם חסרים ואין להם שלימות.

(כה)

לשון הקודש מקושר לשבת, על כן, על ידי שלימות הדיבור מושכים את השמחה של שבת לששת ימי החול שבהם שולטת העצבות.

(כו)

אחד הפשוט פירוש, דבר שאינו מורכב. ואילו אחד שאינו פשוט, הוא דבר אחד המורכב מפרטים.

(כז)

אחדות הפשוט, היינו שכל הפעולות המשתנות שיש בעולם, וכל השינויים שיש בין כל הדברים שנבראו - הכל יוצא ממנו יתברך - מאחד הפשוט.

(כח)

בששת ימי החול רואים פעולות משתנות, כי בכל יום נבראים פעולות

תורה ב

שונות זו מזו. וזה כנגד השכל האנושי - שאינו יכול להבין, איך כל השינויים יוצאים מאחד הפשוט יתברך.

(כט)

על ידי שמושך את קדושת ושמחת השבת לששת ימי החול, על ידי זה נתגלה האחדות הפשוט של ה' יתברך.

(ל)

על ידי שבת מתגלה האחדות הפשוט בבירור, כי שבת מורה על אמונת היחוד - שאנו מאמינים שכל השינויים מאחד הפשוט יתברך - שברא הכל בששת ימי החול, ושבת בשבת.

(לא)

"יחיד ורבים הלכה כרבים" (ברכות ט'), כי מחמת שהם רבים ומשונים זה מזה בדעותיהם, ואף על פי כן הם מסכימים לדעה אחת, נמצא שפעולות ודעות שונות נהפכים לאחדות הפשוט, וזה יקר מאוד בעיני ה' יתברך.

(לב)

העדיקים הם גבורי כח עושה דברו (והר לך צ'), היינו, שהם עושים ומנהיגים את העולם בדבריהם כרצונם.

(לג)

על ידי שלימות הדיבור יכול האדם להנהיג את הטבע כרצונו.

(לד)

העדיקים בעצמם אין להם כלום לעצמם, והם מושכים כל טוב בשביל העולם.

תורה ב

(לח)

יש שינוי הטבע גם ברוחניות - שינוי ממה שהטבע מחייב על מעשיו הרעים, היינו עונש. כי הטבע מהווה שליח למקום. ברוך הוא, וה' יתברך משנה את הטבע הרוחני ועושה לו נס ומקבלו בתשובה. (על פי ליקו"ה אור"ח ח"ב הודאה א-ג)

(לו)

עוֹצֵם הנס של גאות מצרים, היה ע"י ההלל שאמרו - שזכו על ידי זה לשעשוע עולם הבא, עוד לפני שזכו לקבלת התורה - לקבלת ההלכות. (על

פי ליקו"ה אור"ח ח"ג פסח ד-א)

(לז)

עיקר קדושת הט"ל (39) מלאכות בחול, הוא ע"י שממשיכים עליהם הקדושה והשמחה של שבת, שעל ידי זה, נתגלה שכל הפעולות משתנות ממנו יתברך. (על פי ליקו"ה יור"ד ח"ב כלאי בהמה ד-א)

(לה)

כל עת, ובפרט בעת צרה, יתן האדם עיניו לבו ודעתו להסתכל היטב על חסדיו יתברך שעשה עמו עד עתה. (על פי ליקו"ה יור"ד ח"ב כלאי בהמה ד-ד)

(לט)

כשאינ מודים לה' יתברך על כל החסד שעשה עד עתה, קשה מאוד לקרותו שיושיענו - מגודל אוטם הלב שנתאטם מריבוי הצרות. אך ע"י התודה אפשר לקרותו שיושיענו. (על פי ליקו"ה יור"ד ח"ב כלאי בהמה ד-ד)

(מו)

לעתידי יהיה כולו תודה והודאה לשמו יתברך, כי אז יתבטלו כל צרות העולם הזה, ויהיה כולו טוב. אבל צריכים להמשיך קדושת העולם הבא כבר בעולם הזה. (על פי ליקו"ה יור"ד ח"ב כלאי בהמה ד-ה)

תורה ב

(מא)

הדינים והצרות והייסורים, הם עיקר הפעולות משתנות, כי הם משונים מדעת האדם, כי אינו מתנהג לו כדעתו ורצונו. אבל כשיודע ומאמין האדם שהכל נמשך ממנו יתברך, שהוא אחד הפשוט בתכלית הפשיטות - שכל כוונתו יתברך לטובה תמיד, בודאי ימצא בכל הצרות הרחבות גדולות לנחם

ולשמח את עצמו. (על פי ליקו"ה יור"ד ח"ב כלאי בהמה ד-טז)

(מב)

בכל דיבור ודיבור של בעלי התלמוד, יש בהם רזין עילאין (סודות עליונים), ולכן ברוב המשניות הלשון אינו מיושב כלל בשלימות על פי פשוטו, אפילו לאחר כל התירושים שמיישבים בעלי הש"ס. כי האם היה נמנע מרבינו הקדוש לחבר המשניות בלשון ברור וקל שלא נצטרך לתרץ ולשבר ולחסר

ולהוסיף ולהפך בדבריו, אך בודאי דברים בגו. (על פי ליקו"ה חוש"מ ח"א שותפים בקרקע ב-א)

(מג)

כל צדיק אמת, אפילו עכשיו, יש לו איזה רוח הקודש - בחינת רוח נבואה. שעל ידי זה בירור המדמה - שעל ידי זה, עיקר קיום האמונה הקדושה - בחינת אמונת חידוש העולם - שזה בחינת קבלת התורה ע"י משה רבנו. (על

פי ליקו"ה חוש"מ ח"א שותפים בקרקע ד-ב)

(מד)

גם מדותיו ודרכיו יתברך אי אפשר להשיג, כי אם עד הגבול שיש לכל אחד בדעתו. כמו כן, אם זוכה מתנוצץ לו בדעתו התנוצצות אלקותו יתברך כפי כלי הדעת שלו - בבחינת "נודע בשערים בעלה" - כל חז כפום דמשער בליבה (לפי השערת לבו). וזה אי אפשר לספר לחברו. (על פי ליקו"ה חוש"מ ח"א

שותפים בקרקע ה-טז)

תורה ב

(מה)

השגת אלקות זה בחינת מעשה מרכבה, כי הצמצומים שעל ידם באים להשגת אלקות, הם בחינת מעשה המרכבה. (על פי ליקו"ה חוש"מ ח"א שותפים בקרקע ה-טו)

(מו)

ע"י כל מצווה ומצווה נכללים באחדות הפשוט - בה' יתברך. ולהיפך, על ידי עבירה נעשה פירוד באחדות ה' יתברך.

(מז)

ע"י כל פגם עבירה, ח"ו, נתרחקים מאחדותו יתברך לבחינת עלמא דפירודא (עולם הפירוד) ח"ו - שהם עיקר בחינת פעולות משונות הרחוקים מאוד מאחד הפשוט יתברך. ועל כן, כשחוזר בתשובה, אזי נתגלה אחדות הפשוט מתוך פעולות משונות זו מזו - הרחוקות מאוד ממנו יתברך. וזה יקר מאוד אצל ה' יתברך. (על פי ליקו"ה חוש"מ ח"ב פריקה וטעינה ד-ג)

(מח)

הגר שהיה רחוק ביותר מחמת שאינו מזרע ישראל כלל, על כן כשבא להתגייר ונכלל בקדושת ישראל - גוי אחד, הוא יקר בעיני ה' יתברך מחמת שנתגלה אחדות הפשוט מפעולות משונות הרחוקות זו מזו. וכל מה שהפעולות משונות ביותר ויותר, כן יקר יותר אצלו יתברך כשנתגלה משם אחדותו יתברך. (על פי ליקו"ה חוש"מ ח"ב פריקה וטעינה ד-ג)

(מט)

שורש החיות של האדם היא הנשמה שהיא כח אחד, וממנה נמשכים כל השינויים שיש באיברי האדם שמורכבים מארבע יסודות. (על פי ליקו"ה חוש"מ ח"ב פריקה

וטעינה ד-י)

(נ)

ה' יתברך ברא כל העולם בשינויים רבים ונפלאים וכולם כלולים בארבע

תורה ב

יסודות ארמ"ע (אש, רוח, מים, עפר), וכולם נמשכים מאחדותו הפשוט יתברך. כי בשורשם כולם כלולים באחד ובהשתלשלותם למטה בראם בשינויים נפלאים, וכולם צריכים להתנהג במזג השווה - שיתמזגו היסודות בשווה כפי מה שנמשכו מאחדותו הפשוט לעשות פעולתם כראוי, ואז מתנהג הכל כראוי, אבל כשמתגברים השינויים, והיסודות מתגברים זה על זה שלא כסדר כראוי, מזה באים כל היסורים וכל הצרות, ח"ו. (על פי ליקו"ה חוש"מ ח"ב פריקה

וטעינה ד-)

(נא)

עֵקֶר קיום ושלמות הדבור הוא על-ידי האמת, שהוא מאיר בהדבור על-ידי שלשה שמות, בבחינת (תהלים ג): "אל-אלהים ה' דבר". כי אלו שלשה שמות הם מקור האמת, ועל ידם מאיר האמת בהדבור, דהינו ברבוע הדבור, הינו בחינת ארבעה חלקי הדבור: "מדבר בצדקה", שזהו בחינת היתרון שיש לאדם על החי שהוא הדבור, שהוא גדר האדם והוא בחינת צדקה, שהוא גומל חסד עם הבריות שזה גדר האדם, שדרכו לגמל חסד; דבור של תשובה; דבור של עשירות, דהינו עשירים קרובים למלכות; דבור של מלכות, בחינת מלכות פה.

(נב)

עֵיקֶר ההתקרבות לה' יתברך הוא ע"י הודאה ושירות ותשבחות - שעל ידי זה מאיר האמת ברבוע הדיבור, עד שזוכים לגלות אחדות הפשוט מתוך פעולות משונות, שהוא מה שרבים - שהם שינויי הדעות - מסכימים לדעה אחת אמיתית - שעל ידי זה מתבטלים כל הצרות. (על פי ליקו"ה חוש"מ ח"ב פריקה וטעינה ד-ח)

(נג)

כל עבודתנו בראש השנה לגלות לכל באי עולם שה' יתברך ברא העולם, וכל הפעולות המשונות נמשכים מאחדותו הפשוט יתברך, ועל כן, עוסקים

תורה ב

אז בריבוי שירות ותשבחות. (על פי ליקו"ה חוש"מ ח"ב פריקה וטעינה ד-ט)

(נד)

נפשות בני ישראל כולם הם בחינת אחדות הפשוט, כי הם חלק אלוקי ממעל וכלולים בו יתברך. (על פי ליקו"ה חוש"מ ח"ב פריקה וטעינה ד-כג)

(נה)

האשה כנגד האיש, היא בחינת פעולות משתנות, כי היא נלקחה ממנו ובריאיתה בשינוי גדול מהאיש. ואף על פי כן, בשורשם הם בתכלית האחדות. כי בשורשי הנשמות יוצא נשמת האיש ובת זוגו ביחד, כי בשורשם הם נשמה אחת, רק למטה נחלקים. על כן ע"י חיבור איש ואשה בקדושה על פי התורה, על ידי זה עיקר כלליות פעולות משתנות באחדות הפשוט. (על פי ליקו"ה חוש"מ ח"ב פריקה וטעינה ד-ג)

(נו)

כשהנשמות שהן חלק אלקי ממעל - בחינת אחדות הפשוט, נמשכים לתוך גופים גשמיים שהם פעולות משונות מאוד - שבגוף אחד יש כמה איברים וכוחות וחושים וארבע יסודות ושינויים רבים, וכל שכן בין גוף לגוף - כשכולם מבטלים עצמם לגבי הנשמה ואומרים כולם בלב אחד "שמע ישראל ה' אלוקינו ה' אחד", נכללים כולם באחדותו הפשוט. וזה עיקר התגלות אחדות הפשוט מתוך פעולות משתנות. וזה יקר מאוד אצלו יתברך. (על פי ליקו"ה חוש"מ ח"ב פריקה וטעינה ד-כד)

(נז)

וזהו גודל חומר העוון של השחתת זרע לבטלה ח"ו, כי אז נבראין רוחין וכו', בלא גוף. מחמת שלא נמשכה הטיפה לאשה יראת ה', שיתהווה ממנה בחינת הולדת גוף. (על פי ליקו"ה חוש"מ ח"ב פריקה וטעינה ד-כה)

תורה ב

(נח)

עיקר הצרות, הם התגברות התאוות ומדות רעות שממררים חיי האדם ומביאים אותו למה שמביאים, ח"ו, ומשם כל היסורים. (על פי ליקו"ה חוש"מ ח"ב

פריקה וטעינה ד-כח)

(נט)

דייקא, כשיודעים שמלכותו בכל משלה וכל הפעולות משתנות ממנו יתברך, אז דייקא "בשמים הכין כסאו", היינו שנכללים בו יתברך. (על פי

ליקו"ה חוש"מ ח"ב פריקה וטעינה ד-כט)

(ס)

כל מה שמתרבים ביותר זרע ישראל - שמתרבים על ידי כך שינויי הדעות מאוד, ואחר כך כולם נכללים בדעה אחת ומייחדים שמו יתברך, על ידי זה מתגלה אחדות הפשוט מתוך פעולות משונות שזה עיקר יקרת קדושת כבודו יתברך. (על פי ליקו"ה חוש"מ ח"ב פריקה וטעינה ד-ל)

(סא)

הלכות התורה הם דעתו יתברך שעל ידיהם יודעים אותו יתברך ונכללים בו יתברך, ועל ידי זה יצא מכל הצרות - ע"י התגלות אחדות הפשוט מפעולות משתנות. (על פי ליקו"ה חוש"מ ח"ב פריקה וטעינה ד-לד)

(סב)

שמייעה בליבא תליא (בלב תלויה), היינו שעל כל פנים, מחויבים לשמוע ולדבק עצמנו בקול ה' הקורא בקול גדול בלב האדם, בכל יום ובכל עת שנשוב אליו, וצריך להטות הלב להקשיב לקול ה', כדי שעל כל פנים יהיה לנו רצונות וכיסופים גדולים לה' יתברך. (על פי ליקו"ה חוש"מ ח"ב פריקה וטעינה ד-לה)

(סג)

העיקר להכלל באחדותו הפשוט יתברך ע"י ענוה וביטול - בחינת אהבה

תורה ב

ואחדות, שכל אחד יבטל עצמו לגבי חברו. לכן ציווה ה' יתברך לתת כולם בשווה את השקלים לבניית המשכן, להורות שכולם שווים אצלו יתברך וכולם יש להם חלק שווה בהקמת המשכן - שעל ידו מתגלה אחדותו יתברך מפעולות השונות של העולם.

(על פי ליקו"ה חוש"מ ח"ב פריקה וטעינה ד-לז)

(סד)

כל המכות שלקה פרעה, הראה לו משה בזה שכל הטבע וכל הנהגת הפעולות משתנות של העולם, הכל ביד האחד הפשוט, והם בידו כחומר ביד היוצר, ומגלה סודו אל עבדיו הצדיקים שיוכלו לשלוט בעולם להנהיג הכל רצונם.

(על פי ליקו"ה חוש"מ ח"ב פריקה וטעינה ד-מ)

(סה)

פְּרַעַה אָמַר, מִי ה' וכו', כִּי כָפַר בְּשֵׁם ה', כִּי אֶחֱזֶתוּ הָיָה בְּשֵׁם אֱלֹקִים, כְּמוֹבָא. וְאֱלֹקִים בְּגִימְטְרִיא הֵטְבַע שֶׁהִיא פְּעֻלֹת מְשִׁתְּנוֹת; וּפְרַעַה כָּפַר בְּעַקֵּר וְרָצָה לְהַפְרִיד חֵס וְשְׁלוֹם, בֵּין ה' לְאֱלֹקִים, כִּי לֹא הָיָה מֵאֲמִין שֶׁפְּעֻלֹת מְשִׁתְּנוֹת נִמְשָׁכִין מֵאֶחָד הַפְּשׁוּט יִתְבָּרַךְ. בְּגֵאֲלַת מְצָרִים שָׂאז הָיָה שְׂדוּד הַמְעַרְכוֹת עַל-יְדֵי הַנְּסִים וְהַמּוֹפְתִים נִתְגַּלָּה אֶחָדוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, שֶׁהוּא יִתְבָּרַךְ מוֹשֵׁל בְּכָל, וְכָל הַנְּהַגוֹת הַמְעַרְכוֹת וְהֵטְבַע שֶׁהֵם פְּעֻלֹת מְשִׁתְּנוֹת הַכֹּל נִמְשָׁךְ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ וּבִידוֹ לְשִׁנוֹתָם כְּרָצוֹנוֹ וְאִז נִתְגַּלָּה כִּי ה' הוּא הָאֱלֹקִים.

(ע"פ ליקו"ה

אור"ח פסח ד-ח)

(סו)

עֵקֶר הַכְּלָלִיּוֹת שֶׁיְהִיָּה נִכְלָל בְּאֶחָד, הוּא עַל-יְדֵי הַדְּעַת אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, כְּמוֹ שֶׁאָמַר הַחֲכָם: 'אלו ידעתיו, הייתי', כִּי עֵקֶר הָאָדָם הוּא הַשֶּׁכֶל, וְעַל כֵּן בְּמָקוֹם שֶׁחֹשֵׁב הַשֶּׁכֶל, שֶׁם כָּל הָאָדָם, וְכֹשֶׁיּוֹדֵעַ וּמְשִׁיג בִּידְעַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, הוּא שֶׁם מִמֶּשׁ, וְכָל מֵה שֶׁיּוֹדֵעַ יוֹתֵר, הוּא נִכְלָל יוֹתֵר בְּהַשְׂרֵשׁ, דְּהִינּוּ בּוֹ יִתְבָּרַךְ''

(על פי לקוטי מוה"ר"ן ח"א כ"א-י"א).

תורה ב

(סז)

הָעוֹלָם הִבָּא הוּא הָעוֹלָם הַזֶּה בְּמִתְכַנְנָתוֹ הַבָּאָה, הָעוֹלָם הִבָּא אַחֲרֵי זֶה הָעוֹלָם כְּאִשֶׁר הָאֲנוּשׁוֹת תִּגְיַע לְהִשָּׁגָה שֶׁל 'וּמְלֵאָה הָאָרֶץ דַּעַה אֶת ה'.

(סה)

חִמּוּץ וּשְׂאוֹר הוּא בַחֲנִינָת מוּחִין דְּקִטְנוֹת דִּינִים הֵינּוּ בַחֲנִינָת חִמּוּץ הַמוּח מֵה שְׂצָרִיכִים לְהַחֲמִיץ הַמוּח הַרְבֵּה בְּכִמְיָה יִגְיַעוֹת וּמְרִירוֹת קוֹדֵם שֶׁמְבַרְרִין הַפֶּסֶק הַלְכָה. (ע"פ ליקו"ה או"ח פסח ד-ה)

(סט)

חִמּוּץ הַמוּח תְּלוּי בְּמִשְׁהוֹ כִּי כְּשֶׁרוֹצִים לְבְרוּחַ מִן הַסְּפִיקוֹת וְהַקְּשִׁיּוֹת צָרִיכִים לִיזוּהַר מִמִּשְׁהוֹ בְּעֵלְמָא. כִּי תִיכֵף כְּשֶׁמִּתְחִילִין לְהַחֲמִיץ הַמוּח בְּאִיזָה סִפְק כֹּל שֶׁהוּא תִיכֵף נִתְבַּלְבַּל הַמוּח מִסִּפְק לְסִפְק עַד שֶׁנִּתְבַּלְבַּל דַּעַתוֹ בְּסִפְיקוֹת וְקְשִׁיּוֹת גְּדוּלוֹת. (ע"פ ליקו"ה או"ח פסח ד-ה)

(ע)

מוּחִין דְּגְדוּלוֹת זֶה בַחֲנִינָת שֶׁהַמוּח גְּדוּל, שֶׁמִּחֲמַת גְּדוּלוֹתוֹ אֵין לוֹ שׁוּם סִפְק וְקִשְׂיָא - בַחֲנִינָת הַלְכָה פְּסוּקָה. וּמוּחִין דְּקִטְנוֹת, הֵינּוּ מוּחַ קָטָן שֶׁהוּא בַחֲנִינָת סִפְיקוֹת וְקְשִׁיּוֹת, כְּמוֹ הַקָּטָן שֶׁקִּשְׂהוּ לוֹ כְּמֵה סִפְיקוֹת וְאֵינוּ מִבֵּין הַלְכָה עַל בּוּרְיָה, אֲבָל תְּמִיד צָרִיכִין מִקּוֹדֵם לְבַחֲנִינָת מוּחִין דְּקִטְנוֹת, וְאַחַר כֵּךְ לְמוּחִין דְּגְדוּלוֹת. (ע"פ ליקו"ה או"ח פסח ד-ה)

(עא)

הַבְּרִכָּה הִיא בַחֲנִינָת תְּפִלָּה, כִּי עֵיקַר הַתְּפִלָּה הִיא בְּרִכּוֹת וְהוֹדָאוֹת. עַל יְדֵי הַבְּרִכָּה אֲנִי לּוֹקְחִין לְעֲצָמֵינוּ הַכַּח מִמֶּנּוּ יִתְבַּרַךְ, כְּבִיכּוֹל, כְּמוֹ שֶׁדִּרְשׁוּ רַז"ל עַל פְּסוּק 'לֵה' הָאָרֶץ וּמִלּוּאָה' וְכֹתִיב 'וְהָאָרֶץ נָתַן לְבְנֵי אָדָם' - כֵּאֵן קוֹדֵם בְּרִכָּה, כֵּאֵן לְאַחַר בְּרִכָּה. נִמְצָא שֶׁעַל יְדֵי הַבְּרִכָּה כֹּל הָעוֹלָם וּמִלּוּאוֹ שֶׁלֵּנוּ וְלוֹקְחִין כַּח מַעֲשֵׂיו שֶׁל הַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ אֵלֵינוּ עַל יְדֵי הַבְּרִכָּה (ע"פ ליקו"ה או"ח פסח ד-יא)

תּוֹרָה ג': פְּדִיּוֹן נַפֶּשׁ

(א)

אחר שעושים פדיון והמתקת הדין, רק אז דייקא טוב לרפאות את החולה על ידי רפואות, כי רק אז יש רשות לרופא לרפאות ולהצליח ברפואתו.

(ב)

לכל אדם יש סם מיוחד המתאים לרפואת חוליו המיוחד.

(ג)

על פי מידת הדין גוזרים על האדם את החולי, וגם את הסם המיוחד שירפא אותו מחולי זה, וגם על ידי מי יתרפא. וכן גוזרים באיזה יום דווקא יצא ממחלתו. אם כן, איך יכול הרופא להכניס עצמו בעניין זה לרפאות את החולה כשאינו יודע איזה סם נגזר למעלה, שדווקא הוא ירפא את החולה.

(ד)

אחר שעושים פדיון וממתיקים את הדין שעל האדם, אחר כך גוזרים דין אחר.

(ה)

לאחר הפדיון שעושים לחולה נתבטל הדין מעליו, ורק אז אפשר לחולה להתרפאות על ידי איזה סם שיהיה.

תורה ג

(ו)

כתוב בתורה: "ורפוא ירפא" (שמות כ"א) - "מכאן שניתן רשות לרופא לרפאות" (ברכות ס'). מכאן דוקא, כלומר מרגע שהומתק הדין על ידי הפדיון ניתנה רשות לרופא לרפאות. "ורפוא ירפא" עם שתי התיבות גימטריא פדיון נפש.

(ז)

פגם נדב ואביהו שיצאו חוץ לגבול ומסרו נפשם לה' יותר מהראוי, בבחינת רצוא בלא שוב, כי מסרו נפשם שלא בשעת הצורך. (על פי ליקו"ה יור"ד ח"א

עבודת אלילים א-ו)

(ח)

יש עֲשֶׂרָה הַרוּגֵי מַלְכוּת שֶׁמָסְרוּ נַפְשָׁם עַל קְדוּשַׁת ה' בְּשִׁבִיל יְחִוּד קֹדֶשׁ אַבְרָהָם הוּא וְשִׁכְיִנְתָּהּ, כְּפִדּוּעַ - שֶׁעָקַר הַיְחִוּד עַל-יְדֵי מְסִירַת נַפְשׁ, וְהֵם רָאוּ בְּאוֹתָן הַדּוֹרוֹת, שְׂאֵי אֲפָשָׁר לְתַקֵּן וְלַעֲשׂוֹת יְחִוּדָם לְמַעֲלָה כִּי אִם עַל יְדֵי נְשִׁמוֹתֵיהֶם, עַל כֵּן מָסְרוּ נַפְשָׁם עַל קְדוּשַׁת הַשֵּׁם. כִּי כְּשֶׁהַנְּפִשׁוֹת עוֹלוֹת לְמַעֲלָה עַל-יְדֵי מְסִירַת נַפְשׁ, אֲזֵי הֵם חוֹזְרִים לְהַשְׁכִּינָהּ, כִּי מִשָּׁם יֵצְאוּ, כִּי יִשְׂרָאֵל הֵם חֵלֶק אֱלֹהִים מִמַּעַל מִמַּשׁ, שֶׁהֵם חֵלְקֵי הַשְׁכִּינָה מִמַּשׁ, בְּבַחֲיִנַת "הַעֲמָסִים מִנִּי בֶטֶן" (ישעיה מ"ו), וְכִשְׁהֵם חוֹזְרִים לְהַשְׁכִּינָהּ, אֲזֵי הַשְׁכִּינָה מִתְּפַאֲרַת, חֲזִי בְּמָה בָּרָא קְאֲתִינָא לְגַבְרָא (זהר וזקרא י"ג) וְאֲזֵי מִתְּעוֹרֵר הַשְׁתַּוְקָקוֹת עֲלִיּוֹן וְנַעֲשֶׂה יְחִוּד, כְּפִדּוּעַ, וְלַפְעָמִים בָּא לְצַרְדָּה זֶה הַרִיגָה, חֶס וְשְׁלוֹם, שְׁנֵהֲרַגִין, חֶס וְשְׁלוֹם, כְּמָה וְכְמָה נְפִשׁוֹת מִיִּשְׂרָאֵל, כְּדִי שִׁיְהִיָּה יְחִוּד עַל-יְדֵי נְפִשׁוֹתֵיהֶם הָעוֹלוֹת לְמַעֲלָה, כִּי לַפְעָמִים צָרִיכִין אֶל הַיְחִוּד הַרְבֵּה נְפִשׁוֹת מְאֹד, חֶס וְשְׁלוֹם, עַל כֵּן בָּא הַרִיגָה, חֶס וְשְׁלוֹם. (ליקו"א ר"ס)

תורה ד: וְאֵת הָעוֹרְבִים

וּבַיּוֹם הַפְּכוּרִים בְּהַקְרִיבְכֶם מִנְחָה חֲדָשָׁה לָהּ בְּשִׁבְעוֹתֵיכֶם מִקְרָא קֹדֶשׁ
יְהִי לָכֶם כָּל מְלֹאכֶת עֲבוּדָה לֹא תַעֲשׂוּ (במדבר כח)

(א)

“וְאֵת הָעוֹרְבִים צִוּוֹתֵי לְכַלְכֵּךְ” (מלכים א-יז). העורב טבעו אכזרי, והתהפך טבעו לרחמנות, והביא מזון לאליהו הנביא, בהיותו במדבר.

(ב)

בתחילה כשמתחילים להתנדב לצדקה, צריך לשבר את האכזריות שיש לאדם בטבעו, ולהפכו לרחמנות.

(ג)

מי שהוא רחמן בטבעו ונותן צדקה מחמת רחמנות שבטבעו, אין בזה שום עבודה, כי יש גם חיות שהם רחמנים בטבעם, רק עיקר העבודה לשבר האכזריות ולהפכו לרחמנות.

(ד)

כל הנדיבי לב צריכים לעבור בתחילה דרך בחינה זו של אכזריות שבטבעם, ולהפכו לרחמנות.

(ה)

כל ההתחלות קשות, וצריכים הרבה מאמצים קודם שמתחילים איזה התחלה בכל ענין חדש שמתחילים.

תורה ד

(ו)

עיקר תולדותיהם של צדיקים מעשים טובים (תנחומא ג"ח - רש"י). נמצא שהמצוות והמעשים טובים הם בחינת הולדה, והלוא קודם ההולדה כמה קולות וכמה גניחות וחבלים וצירים יש ליולדת, ובפרט מבכירה, היינו הולדה ראשונה שאז קשה לאשה מאוד.

(ז)

צדקה היא תמיד ההתחלה, בבחינת "פתוח תפתח את ירך לעני", אפילו אם יש כבר פתח והתחלה באיזה עבודה שמתחילים לעשות, הצדקה פותחת ומרחבת יותר את הפתח.

(ח)

כל דבר ודבר שרוצים להתחיל בעבודת ה', כשרוצים להכנס באיזה דרך, או באיזה עבודה מעבודות ה', צריכים לפתוח פתח, כדי להכנס באותה דרך, ולכן כל ההתחלות קשות, כי צריך לשבר ולפתוח פתח חדש.

(ט)

סגולת כח הצדקה להרחיב ולפתוח הפתח יותר ויותר, לכן כשמתחילים איזה עבודה בעבודת ה', צריך ליתן צדקה קודם, כדי שיפתח הפתח יותר.

(י)

צרכי הגוף הם רבים מאוד והם מונעים את האדם מאוד מעבודת ה', ואפילו ההכרחיות הם רבים וגדולים מאוד, כגון אכילה, שתיה, מלבושים, דירה, וכו' - שיכולים לבלות ימיו ושניו, רק על ההכרחיות לבד.

(יא)

כל פרט ופרט מפרטי העולם הזה יש לו שורש ברוחניות כנגד אותו פרט.

תורה ד

(יב)

אִיתְעָרוּתָא דְּלִתְתָּא פִּירוּשׁוֹ, הַתְעוּרְרוּת מִלְמַטָּה, הֵינּוּ הַתְעוּרְרוּת שְׂבֵאָה מִלְמַטָּה מֵהָעוֹלָם הַזֶּה עַל יְדֵי מַעֲשֵׂיו שֶׁל הָאָדָם שְׂגוּרָמִים לְעוֹרֵר אֶת הָעוֹלָמוֹת הַרוּחָנִיִּים לְהַשְׁפִּיעַ.

(יג)

בְּעוֹבְדָא דְּלִתְתָּא אִיתְעָר לְעֵלָא (בְּמַעֲשֵׂה שֶׁל מַטָּה – מִתְעוֹרֵר לְמַעְלָה) (וְזוֹהַר לֶךְ ע"ז) עַל יְדֵי הַמַּעֲשִׂים שְׂעוּשִׂים לְמַטָּה בְּעוֹלָם הַזֶּה מִתְעוֹרְרִים לְמַעְלָה בְּרוּחָנִיּוֹת אוֹתָם דְּבָרִים שֶׁהֵם כֹּנְגֵד אוֹתָם מַעֲשִׂים.

(יד)

עַל יְדֵי כָל הָעַסְקִים וּמִלְאָכוֹת שְׂעוּשִׂים בְּנֵי אָדָם, עַל יְדֵי זֶה מִתְעוֹרֵר הַצִּיּוֹר הַרוּחָנִי שֶׁל אוֹתָהּ מִלְאָכָה שֶׁל מַעֲשֵׂי בְּרָאשִׁית, הַמְכוּוֹן כֹּנְגֵד הַמַּעֲשֵׂה שְׂנַעֲשֵׂה בְּעוֹלָם הַזֶּה. וְהַמַּעֲשֵׂה לְמַטָּה מְבִיא חַיּוֹת וְהָאָרֶז לְאוֹתוֹ צִיּוֹר רוּחָנִי.

(טו)

כָּל מִינֵי מִלְאָכוֹת וְעַסְקִים שְׂעוּשִׂים, כּוֹלָם כְּלוּלִים בְּל"ט (39) מִלְאָכוֹת שֶׁל מַעֲשֵׂי הַמִּשְׁכָּן - שֶׁהֵם הָאֲבוֹת שֶׁל כָּל הַמִּלְאָכוֹת שִׁישׁ בְּעוֹלָם, וְהַשָּׂאֵר הֵם רַק תּוֹלְדוֹת.

(טז)

עַל יְדֵי הָעַסְקִים וְהַמִּלְאָכוֹת שְׂעוּשִׂים בְּעוֹלָם הַזֶּה, בּוֹנִים אֶת הַמִּשְׁכָּן בְּרוּחָנִיּוֹת - אֶת הָאֲמוּנָה.

(יז)

צִיּוֹרָא דְּמִשְׁכְּנָא כְּצִיּוֹרָא דְּעוֹבְדָא דְּבְרָאשִׁית (תִּיקוּנֵי זוֹהַר ד' י"ב בְּהַקְדָּמָה) (הַצִּיּוֹר שֶׁל הַמִּשְׁכָּן הוּא בְּדִיּוֹק כְּצִיּוֹר כָּל מַעֲשֵׂי בְּרָאשִׁית).

תורה ד

(יח)

כשעושה האדם העסק והמלאכה כראוי, כמו שצריך לעשות על פי דיני התורה, על ידי זה נותן חיות והארה למעשה בראשית, היינו, הוא מקיים את העולם שיש בו אכילה ושתייה, דירות ומלבושים, וכו'. נמצא שגם המלאכות והעסקים הם עבודת ה'.

(יט)

ה' יתברך ברא את העולם אחר העדר גמור - שלא היה כלום ולא היתה שום הויה שתוכל לעשות איזה השתדלות לגרום לשפע לרדת למטה, והכל נעשה בחסד חינם.

(כ)

ה' יתברך רוצה להשפיע חסדו עלינו תמיד, אך החסד מתעכב כשאין לנו כלים שבהם נוכל לקבל את השפע, והכלים נעשים על ידי יראת ה'.

(כא)

אם היה שופע עלינו חסדו בתמידות, לא היינו צריכים לשום מעשה והשתדלות, ושום איתערותא דלתתא.

(כב)

ה' יתברך מנהיג את עולמו בשתי בחינות: דרך הטבע ודרך שמעל הטבע - בלי שום השתדלות ומעשה.

(כג)

כאשר מתעכב חסדו יתברך ואינו משפיע עלינו בחסד חינם - ללא השתדלות התחתונים, אזי צריכים לעשות דווקא השתדלות על פי הטבע.

(כד)

כשיש עיכוב בחסד ובשפע שצריך לרדת אלינו, אז "ואתה תשלם לאיש

תורה ד

כמעשהו", היינו כפי המעשה וההשתדלות, אם משתדל הרבה מקבל הרבה ואם פחות פחות.

(כה)

ריבוי השמן גורם כיבוי הנר.

(כו)

"אין יכולים לקבל רוב טובה" (תענית כ"ג), היינו שאין כח וכלים לאדם לקבל שום דבר מעל יכולת כליו, כי כל דבר שבא לו בכמות גדולה בבת אחת, אין האדם יכול לסבול אותה, ואפילו טובה וחסד, אי אפשר לקבל אלא בהדרגה - על ידי צינורות וכלים וצמצומים.

(כז)

על ידי יראת ה' נעשים כלים וצינורות שעל ידם אפשר לקבל את הטובה בהדרגה.

(כח)

על ידי התגלות הרצון, היינו שמתגלה לאדם שכל הנעשה בעולם נעשה רק על ידי רצון ה', על ידי זה באה יראה לאדם, כי הוא מבין שה' יתברך שולט בעולם ויש לו רצון מסויים, ושייך שכר ועונש.

(כט)

ההתגלות שהכל נעשה ברצון ה' יתברך ואין שום טבע, נתגלה על ידי הימים הטובים, כי כל אחד מהימים הטובים מכריז וקורא ומגלה את הרצון - שהכל מתנהג ברצון ה' יתברך.

(ל)

בכל יום מהימים הטובים עשה ה' עמנו נסים ונפלאות נוראות שהם היפך דרך הטבע, כדי לגלות שהכל נעשה ברצונו.

תורה ד

(לא)

בחג הפסח היתה יציאת מצרים באותות ומופתים מעל הטבע. בשבועת ניתנה התורה בניסים נוראים. בסוכות ראו ישראל את הנס של ענני הכבוד שליוו אותם בדרך, ישרו להם את הדרך והגנו עליהם.

(לב)

כל אחד לפי מה שמרגיש ושומע את קול הקריאה של יום טוב, שמגלה שהכל ברצונו יתברך, כך זוכה לשמחה ביום טוב. כי כאשר יודעים שהכל ברצון ה' יתברך ואין כח לטבע להועיל או להזיק ללא רשותו יתברך, אנו יודעים שכל השעבודים והגלות והצרות והייסורים שעוברים עלינו - הכל בהשגחתו יתברך לטובתנו, ובסוף יגאלנו מצרותינו.

(לג)

יש בני אדם המכונים חיות רעות שהם חכמי הטבע שכופרים ברצון של ה' יתברך, ומראים בחוכמתם שהכל מתנהג על פי הטבע ולא על פי רצון ה' יתברך.

(לד)

חכמי הטבע מנסים להטעות בחוכמתם המוטעת את העולם, כאילו גם האותות והמופתים שהם יוצאים מדרך הטבע, גם הם טבע ולא ברצונו יתברך. ועל ידי זה הם מכסים את הקריאה של היום טוב שמכריז שהכל נעשה ברצונו יתברך.

(לה)

שורש הרצון של כל הרצונות שיש בעולם, הוא הרצון של ה' יתברך - שהוא השורש של כל רצון שיש למישהו בבריאה.

(לו)

הכנעת חכמי הטבע הוא על ידי חכם גדול שבקדושה, שיכול לקשר את

תורה ד

כל הרצונות שמתגלים בעולם לה' יתברך, היינו הוא יכול להראות בחכמתו שגם הרצון של חכמי הטבע להוכיח שהכל על פי הטבע, נובע מרצון ה' - שרצה שהם יגלו את הכפירות שלהם למען שתהיה בחירה וניסיון בעולם - לבחור באמת או בשקר.

(לז)

על ידי שמתגלת מלכותו יתברך, נכפף הטבע תחת מלכותו. כי לפני התגלות מלכותו, הסתיר הטבע את מלכותו יתברך כאילו הכל נעשה לבד בלי שום מכוון. (ליקו"א ק"ב)

(לה)

הכופרים מכסים את הנסים בטבע, היינו שמחפשים הסברים טבעיים לנסים. והם מצליחים להביא הסברים טבעיים, כי באמת ה' יתברך משתמש עם הטבע לעשות נסים היוצאים מגדר הטבע. (ליקו"א ז')

(לט)

בשיכולו הכופרים המכסים הנסים בדרך הטבע, תבוא הגאולה. (ליקו"א ז')

(מ)

העיקר לבטל את הכח והמלכות של הקליפה המכונה עמלק, שהיא הכפירה הגמורה שאומרת שהכל מקרה וטבע, וקליפה זו היא ראש, וכוללת את כל הארבע מלכויות של הסיטרא אחרא. (ליקו"א קל"ד)

(מא)

הנהגתו של ה' יתברך מוסתרת בדרך הטבע - בהנהגת המזלות. (ליקו"א ל"א)

(מב)

הפילוסופים הכופרים קוראים לטבע "אם כל חי" - כאילו הכל טבע ללא השגחה, ח"ו. (ליקו"א רט"ז)

תורה ד

(מג)

עיקר הכנעת הכופרים חכמי הטבע שתולים הכל בטבע ובמזל, הוא על ידי שמרימים את הידיים אל הדעת, היינו שיודעים שאנחנו "מה?" ואין הידים שלנו שהם כלי המעשה - יכולות לעשות כלום מבלעדי ה' יתברך.

(על פי ליקו"ה נט"י שחרית ב-א)

(מד)

עיקר ידיעת אלקותו יתברך אינו אלא מהגלוי על הסתום. ומחמת שרואים מהגלוי שה' מנהיג את העולם על פי הטבע ומערכת המזלות, נפלו הכופרים בטעות כאילו העולם מתנהג על פי הטבע. (ליקו"ה א"ס"ב)

(מה)

דע, שאפילו אם מצליחים להכניע ולסתור את הדעות הכוזבות של חכמי הטבע, אף על פי כן, אם יש עדיין איזה ספק שהכל ברצונו יתברך, יש כח לחכמי הטבע להתגבר שוב בדעותיהם. לכן צריך גם ליתן צדקה, כי כח הצדקה מועיל תמיד.

(מו)

שורש החיות הרעות - חכמי הטבע הכופרים - מכונה "מצח הנחש". וגוליית הפלשתי היה יונק משם, כמו שכתוב: "ומצחת נחושת על רגליו" (שמואל א-ז), כי הוא היה כופר ורוצה להראות שהכל מתנהג על פי הטבע, וגיבור כמוהו, על פי הטבע הוא בלתי מנוצח.

(מז)

חכמי הטבע אווזים בדעותיהם הרעות רק לצורך הנאתם, אבל הכופר שנקרא "מצח הנחש", הוא רשע שכופר בלי שום הנאה מכפירותיו.

(מח)

אלו התחבולות וההמצאות שהמציאו הפילוסופים בחוכמתם, הכל מלמעלה,

תורה ד

כי לא היה אפשר להם לבוא לזה אלא רק על ידי שהתנוצץ להם השכל
בזאת החכמה, כי שלחו להם את זה מלמעלה בשכלם כדי שתתגלה חכמה

זו בעולם. (שיחות הר"ץ ה)

(מיט)

לפעמים מתגברת הכפירה של חכמי הטבע, והיא מתגלה לעולם על ידי
איזה איש פרטי שיונק חכמתו מ"מצח הנחש". ולפעמים הכפירה נכנסת
במח החכם שבקדושה, ונכנסת עמו מעיון לעיון עד שגם הוא, ח"ו, יכול
להטיל פגם ברצון - שהכל מתנהג על ידי ה' יתברך.

(נ)

כל מה שמזקין האדם יותר, כל מה שנתוסף ובא לו יום מימי חייו, צריך
להוסיף בכל יום ויום תוספת קדושה ודעת.

(נא)

תניא, רבי ישמעאל ברבי יוסי אומר: תלמידי חכמים, כל זמן שמזקינין
חכמה נתוספת בהם, שנאמר "בישישים חכמה וארך ימים תבונה". ועמי
הארץ, כל זמן שמזקינין טיפשות נתוספת בהן, שנאמר "מסיר שפה לנאמנים
וטעם זקנים יקח". (שבת קנ"ב).

(נב)

"מצח הנחש" יונק כוחו מזקני הדור שמאריכים ימים ואין בהם שלימות,
היינו שאינם מוסיפים קדושה ודעת בכל יום מימי חייהם, אלא להיפך, משום
שדעתם הולכת ומשתבשת מיום ליום הם באים לידי חכמות וכפירות.

(נג)

על ידי שנותנים צדקה מתקנים את הפגם של הכפירות שגורמים הזקנים
- שלא מוסיפים דעת בכל יום.

תורה ד

(נד)

הצדקה היא שבירת האכזריות שבטבע והפיכתה לרחמנות, ועל ידי זה מתהפך הרוגז לרצון – הכעס לרחמנות – הדין לרחמים.

(נה)

גם מה שאנו נותנים לגויים בעל כורחנו - נחשב צדקה, כמו שכתוב:
"ונוגשיך צדקה". (בי"ב ט')

(נו)

עיקר התגלות הרצון שמתגלה בחגים - שהכל נעשה ברצון ה' בלי שום חיוב הטבע כלל, נעשה על ידי הצדקה שמשברת את הכפירות.

(נז)

על ידי הצדקה, אין צריכים לעשות שום השתדלות במלאכה, או איזה עסק, כי נתקיים העולם בחסד בלבד. כי על ידי הצדקה מוציאים את הכח של "מצח הנחש" - שיונק מזקני הדור שאינם בני דעה, ואז כשנופלת חכמתם מתחיל להישמע הקול של הימים טובים שמכריז שהכל נעשה רק ברצונו יתברך, ואז מקבל האדם יראה מה', וכשיש יראה - יש כלים היכולים לצמצם את רוב הטובה שמקבלים, ויש מקום לשפע להכנס בו, ואז מתקיים העולם בחסד חיים ללא השתדלות.

(נח)

כל הימים טובים, הם זכר לכל האותות הנוראות והמופתים הגדולים, וכל היד החזקה והמורא הגדול אשר עשה משה לעיני כל ישראל, על ידי תפילתו. והם מגלים שהכל ברצונו יתברך.

(נט)

הברכה על הפרי מזכירה לנו שהכל ממנו יתברך. וזה עיקר החיות - שאנו מאמינים שהכל ממנו יתברך.

תורה ד

(ט)

התפילה היא התגלות הרצון, כי על ידי התפילה מתגלה שהכל ברצונו יתברך. (על פי ליקו"ה אור"ח ח"ב תפילת מנחה ב-א)

(טא)

המחשבות זרות שבאים בתפילה, הם החיות רעות - הדעות של חכמי הטבע שכופרים ברצון. (על פי ליקו"ה אור"ח ח"ב תפילת מנחה ב-א)

(טב)

כשהיה רואה רבי חנינא בן דוסא שמתגברות עליו מחשבות זרות, היה יודע שיש התגברות של החיות הרעות. (על פי ליקו"ה אור"ח ח"ב תפילת מנחה ב-א)

(טג)

לאליהו הנביא היה כח להמתיק הדין של מנחה, ולגלות שה' הוא האלקים, מאחר שזכה להפוך את אכזריות העורב לרחמנות לכלכלו. (על פי

ליקו"ה אור"ח ח"ב תפילת מנחה ב-ה)

(טד)

במנחה בשבת נתגלה הרצון ונעשה יראה, וע"י היראה נשפע חסד, ואז אין צריכים לעשות שום מלאכה, כי העולם מתקיים בחסדו. ועל כן, אסור לעשות מלאכה בשבת. (על פי ליקו"ה אור"ח ח"ג שבת ב)

(טו)

מי שלבו שלם עם ה' יתברך, ואמונתו חזקה, ומאמין שהכל ברצונו יתברך, אזי הוא בשמחה תמיד ואין לו שום דאגה ופחד משום דבר שבעולם, כי מי יכול לעשות לו דבר בלי רצונו יתברך? (על פי ליקו"ה יור"ד ח"א כלי היין א-א)

(טז)

ע"י היראה שמתירא ממנו יתברך, על ידי זה חוזר אליו יתברך ושב

תורה ד

בתשובה שלימה, וככל שמתקרב אליו יותר, מתגלה לו יותר התגלות הרצון, שזה בחינת אריכות ימים - שמאריך ימיו בתוספת קדושה בכל פעם.

(על פי ליקו"ה יר"ד ח"א כלי היין א-ב)

(סז)

עיקר הקיבול שכר לעתיד, שנזכה להכלל ברצונו יתברך. (על פי ליקו"ה יר"ד ח"א

כלי היין ז-י)

(סז)

עיקר תכלית הטוב של הנשמה הקדושה, שתזכה לתכלית שלימות הרצון שהוא בחינת רצון שברצונות - שתזכה שיהיו לה רצונות חזקים אמיתיים לה' יתברך, עד שתזכה להכלל ברעוא דרעווין (ברצון שברצונות).

(על פי ליקו"ה חוש"מ ח"א ערב ג-ב)

(סה)

טבע הנשמה תמיד לכסוף ברצון חזק מאוד לה' יתברך, בפרט בבואה לעולם הזה השפל, הגשמי, הרחוק בתכלית הרחוק ממקום קדושתה, אשר מחמת זה מתגבר הרצון ביותר. (על פי ליקו"ה חוש"מ ח"א ערב ג-ג)

(סט)

בכל התאוות שבעולם הזה מלובש בהם רצונות עליונים, כי יש בכלם ניצוצות עליונים - ניצוצי חכמת ה' - שהם נמשכים מהרצון העליון - (רצון ה'). ומחמת שהנשמה מוצאת גם בזה העולם רצונות עליונים המלובשים בכל דבר, על כן, היא מרוצה קצת להתמהמה בזה העולם כדי להעלות אלו הרצונות - כדי שיתוסף עליה אור הרצון יותר, ע"י שתזכה להעלות ולשייך לה' את כל הרצונות הנפולים המלובשים בכל עסקי העולם הזה. (על פי ליקו"ה

חוש"מ ח"א ערב ג-ג)

תורה ד

(ע)

מחמת שאלו הרצונות העליונים מלובשים בדברים גשמיים, יש בהם אחיזת הסיטרא אחרא, על כן צריך האדם להתגבר מאוד שלא יפול לתאוה לרצון גשמי, אשר על ידי זה, ח'ו, יפגם הרצון דקדושה. (על פי ליקו"ה חוש"מ ח"א

ערב ג-ג)

(עא)

ע"י שעושים המצווה בגופינו הגשמי, בדברים גשמיים של העולם הזה, על ידי זה אנו מקדשים חלק מגופינו, וכמו כן מקדשים חלק מן העולם הזה שהוא כנגד המצווה הזאת. ועל ידי זה, כפי בחינת המצווה, אנו זוכים להזכיר עצמנו לכסוף לה' יתברך ברצון חזק. (על פי ליקו"ה חוש"מ ח"א ערב ג-ח)

(עב)

מי שנעשה, ח'ו, בעל חוב, קשה לו מאוד לצאת מהחובות כמעט כל ימי חייו, ועל פי רוב מת בעל חוב. (על פי ליקו"ה חוש"מ ח"א ערב ג-יב)

(עג)

הרצון וההשתוקקות אליו יתברך תלוי באמונה - שאנו מאמינים שהכל מתנהג ברצונו יתברך. (על פי ליקו"ה חוש"מ ח"א ערב ג-יד)

(עד)

באמת, אם היינו כולנו זוכים לתת צדקה כראוי, כבר היה מתבטל המשא ומתן לגמרי, ולא היינו צריכים לעשות שום משא ומתן ומלאכה ועסק כלל, כי ע"י הצדקה מאיר הרצון שהכל ברצונו יתברך, שעל ידי זה נתבטל הל"ט (39) מלאכות - ומישפע הכל בחסד חינום. (על פי ליקו"ה חוש"מ ח"א ערב ג-יז)

(עה)

כל המצוות והזכויות שעושים בעולם הזה, נעשה מהם חלוקא דרבנן (חלוק של חכמים) - שהוא לבושין לנשמה שתוכל להעלות ולהיכלל במקום שצריכה

תורה ד

לעלות. (על פי ליקו"ה חוש"מ ח"א ערב ג-טו)

(עו)

בעולם העליון זוכים ללבושין רוחניים דקים, שאלה הלבושין בעצמם הם בחינת רצונות, היינו שהלבושין מצמצמים ומעלימים האור רק בשביל

שיתגבר הרצון. (על פי ליקו"ה חוש"מ ח"א ערב ג-טו)

(עז)

המניעות מגדילות החשק. (ליקוטי מוהר"ן ח"א ס"ו)

(עה)

עיקר השמחה להאמין בו יתברך שהכל ברצונו, כי כשמאמינים שהכל ברצונו לבד - שמחים וששים תמיד, כי כוונתו תמיד לטובה. (על פי ליקו"ה

חוש"מ ח"א ערב ג-כ)

(עט)

רק הצדיקים והתלמידי חכמים האמיתיים זוכים, קצתם, לבחינת ההנהגה של לעתיד - שיתקיים "ועמדו זרים ורעו צאנכם", דהיינו שאין עושים שום

עסק ומלאכה כלל והכל בחסד חינם. (על פי ליקו"ה חוש"מ ח"א ערב ג-כב)

(פ)

כפי אמונתו ברצון האחד יתברך - שהכל ברצונו יתברך, כמו כן זוכה כל אחד לרצון, דהיינו לכסוף ולהשתוקק ברצון חזק להתקרב ולעבוד

אותו יתברך. (על פי ליקו"ה חוש"מ ח"א ערב ג-ל)

(פא)

כל מה שזוכים ישראל להכלל יחד, כך זוכים להכלל באחד, שהוא בחינת שנכללים ברצון של ה' יתברך. ועל כן, "ואהבת לרעך כמוך" הוא כלל

גדול בתורה. (על פי ליקו"ה חוש"מ ח"א ערב ג-ל)

תורה ד

(כב)

רַק בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, שָׁם זָכָה לָזֶה (רבנו), שְׁנַת־בְּטֵל הַכַּעַס בְּתַכְלִית הַבְּטוּל, וְזָכָה וְנַעֲשֶׂה טוֹב מִמֶּשׁ, וְלֹא נִשְׁאַר בּוֹ שׁוֹם צַד קָפִידָא בְּעֵלְמָא. עַד שְׁאַחַר-כֵּךְ אֶפְלוּ מִי שֶׁהָיָה עוֹשֶׂה לוֹ כָּל הַרְעוֹת שֶׁבְּעוֹלָם, לֹא הָיָה בְּלִבּוֹ שׁוֹם צַד שְׁנָאָה וּקְפִידָא עָלָיו, אֲדַרְבָּא, הָיָה אוֹהֵבוֹ וְלֹא הָיָה בְּלִבּוֹ עָלָיו כָּלֵל, כִּי הָיָה רַק כֵּלּוֹ טוֹב מִמֶּשׁ. (שׁוֹרְטִין וְשַׁבְתִּי הַר"ן כב)

(כג)

הַתְּקַשְׁרוֹת וְחִיבוּר הַנֶּפֶשׁ עִם הַגּוּף, הוּא ע"י אֲכִילָה וְשִׁתִּיָּה וְשֹׂאֵר צִרְכֵי הָאָדָם הַמוֹכְרָחִים, כִּי בְּלֹא זֶה לֹא הָיָה אֲפֶשֶׁר לַנֶּפֶשׁ הַקְּדוּשָׁה שֶׁל הָאָדָם לְהַתְּקִיִּים בִּזְזָה הָעוֹלָם כֻּלָּל, לְגוּדֵל תְּשׁוּקָתָהּ וְרִצּוֹנָה לְשׁוּב לְמִקּוּרָה. אֵךְ ע"י שֶׁהָיָה מוֹצֵאת בִּזְזָה הָעוֹלָם רִצּוֹנוֹת עֲלִיוֹנִים הַמְּלוּבָשִׁים בְּצִרְכֵי הָאָדָם, נִשְׁאַרְתָּ בְּגוּף הָאָדָם. (עַל פִּי לִיקוּ"ה חוֹשֵׁ"מ ח"ב עֶרֶב ג-מג)

(כד)

כָּל הַתּוֹרָה הִיא בַחֲנִינַת אֲמוֹנַת הַרְצוֹן - שֶׁאֵנוּ מֵאֲמִינִים שֶׁהַכֹּל בְּרִצּוֹנוֹ יִתְבַּרֵךְ, שֶׁזֶהוּ יִסוּד כָּל הַתּוֹרָה. (עַל פִּי לִיקוּ"ה חוֹשֵׁ"מ ח"ב שׁוֹמֵר שְׂכָר ב-ב)

(כה)

עֵיקַר הַשְּׂמִירָה מִכָּל הַהִיזִיקוֹת ע"י אֲמוֹנַת הַרְצוֹן. כִּי כָל מֵה שֶׁמֵּאֲמִין בִּיּוֹתֵר בַּבַּחֲנִינַת הַרְצוֹן - שֶׁהַכֹּל בְּרִצּוֹנוֹ יִתְבַּרֵךְ וְאֵין שׁוֹם טִבֵּעַ כֻּלָּל, נִדְחִים הַכַּפִּירוֹת וְנִתְבַּטְּלִים כָּל הַקְּלִיפּוֹת וְכָל מִזִּיקֵי עֲלֵמָא שֶׁנִּמְשָׁכִים מֵהֶם. (עַל פִּי לִיקוּ"ה חוֹשֵׁ"מ ח"ב שׁוֹמֵר שְׂכָר ב-ח)

(כו)

אֵף עַל פִּי שְׂכוּלִים יוֹנְקִים מֵרַב אַחַד, יֵשׁ בֵּהֶם שִׁינוּיִים רַבִּים. כִּי אֵי אֲפֶשֶׁר שִׁיְהִיו כּוֹלֵם שׁוּוִים. כִּי כָל אַחַד עוֹבֵד אֶת ה' כַּפִּי מִיִּדְתּוֹ, וְכַפִּי שׁוֹרֵשׁ נִשְׁמַתּוֹ.

תורה ד

(על פי ליקו"ה חוש"מ ח"ב שומר שכר ב"י)

(פז)

עיקר שעשועיו יתברך, שכל אחד עושה לו נחת רוח ושעשוע מיוחד, מה שאין בחברו, שזה בחינת ישראל אשר בכך אתפאר, שהם כלולים מגוונין סגיאין (גוונים מרובים), כי כל אחד יש לו דרך ונתיב כפי שורשו ברצון העליון.

(על פי ליקו"ה חוש"מ ח"ב שומר שכר ב"י)

(פח)

כל אות ואות-מלבש בה רצון השם יתברך, שרצון השם יתברך היה, שזאת האות יהיה לה תמונה כזו, ואות אחרת יהיה לה תמונה אחרת, נמצא, שרצונות, הינו תמונות אותיות הם התגלות מלכותו יתברך שמו; וכל אלו הרצונות, הינו התמונות נמשכין מרצון אין סוף, שאין בו תמונה; וכל הדברים והישות שבעולם הם מהאותיות, הינו ממלכות, כי ישות הוא מחמת המלכות, שרצה הקדוש-ברוך-הוא שיתגלה מלכותו בעולם, ועל ידי זה ברא את העולם מאין ליש, וכל הרצונות, הינו התמונות וכל הישות, הינו בחינת מלכות מקבלים חיותם מרצון אין סוף, וזה בחינת התפשטות הגשמיות, פי כשרוצה להכליל ברצון אין סוף, צריך לבטל את הישות שלו, וזהו שכתוב בזהר (חלק ב' פח:), שהסתלקות משה בשבת בשעתא דמנחה, שאז התגלות רצון דרעוין, שהוא בחינת רצון אין סוף, שכל הרצונות מקבלין חיותם ממנו, וזה מחמת שבטל משה כל ישותו, כמו שכתוב (שמות ט"ז): "ונחננו מה" וזה פרוש: (דברים ל"ד): "ויקבר אותו בגיא" - זה בחינת אין, שנסתלק משה בתוך אין סוף, בתוך רצון שברצונות, בתוך רצון

דרעוין, שהוא בחינת רצון אין סוף (לקוטי מוה"ר"ן ח"א ד-ט).

תּוֹרָה ה: תְּקֵנוּ אֱמוּנָה

תְּקֵנוּ בַּחֲדָשׁ שׁוֹפֵר בְּפֶסַח לְיוֹם חֲגִינוּ בִּי חֶק לְיִשְׂרָאֵל הוּא מִשְׁפָּט
לְאַלְזִקֵי יַעֲקֹב (תּוֹלָיִם פֶּא)

(א)

העיקר הוא האמונה, וצריך כל אחד לחפש את עצמו היכן הוא אוהז באמונה, ויחזק את עצמו באמונה.

(ב)

יש סובלי חולאים שיש להם מכות מופלאות, שלא מועיל להם לא רפואות לא תפילה ולא זכות אבות, וכל זה בגלל שנפלו מהאמונה.

(ג)

כל הכח של הרפואה לרפאות, והכח של התפילה לפעול, והכח של זכות האבות להועיל, בא על ידי אמונה.

(ד)

עיקר כוחה של התפילה לשנות דברים, בא על ידי האמונה שה' יתברך שומע לו, ויש כח בידו לקיים בקשתו.

(ה)

על ידי האמונה שזכות האבות יכולה להועיל לאדם, אז באמת יכולה להתגלות ולצאת לפועל זכות האבות ולהועיל לו.

תורה ה

(ו)

כשיש לחולה אמונה, אז יכול להיות שהצעקות והגניחות שיש לו מייסוריו יגרמו שירחמו עליו מהשמים.

(ז)

אין הגשמים יורדים אלא בזכות אמונה. (תענית ח')

(ח)

הגשמים מצמיחים את העשבים שיש בהם את היסודות הנצרכים לבריאות הגוף.

(ט)

הסדר שבו מסודרים הצמחים במקום גידולם בעולם, הוא הקובע את התכונות היסודיות שלהם לרפא - כל אחד לפי האקלים שבו הוא גדל.

(י)

הסדר של הזמן שבו נקצרים הצמחים, קובע אף הוא את הכח של היסודות שבהם. כי כאשר קוצרים צמח בשליש גידולו, יש לו כח מסויים לרפא, וכשקוצרים אותו יותר מאוחר, או יותר מוקדם, כוחו בעל תכונות אחרות.

(יא)

"אמונה זה סדר זרעים", היינו, על ידי האמונה נעשה הסדר של הזרעים מבחינת המקום שבו הוא גדל, ומבחינת הזמן שהוא נקצר - כדי שיזדמן לאדם בדיוק מה שהוא צריך לבריאותו לפי טבעו.

(יב)

עיקר הרפואה על ידי התמזגות היסודות הנמצאים בצמחים. לכן הרופא צריך להיות חכם גדול במלאכתו, לדעת איך למזג במשקל הנכון את כל

תורה ה

אחד מהיסודות הנכונים הנמצאים בצמחים השונים המתאימים בדיוק לרפואת החולה.

(יג)

על ידי פגם באמונה נחלש אחד מהיסודות שבגוף ועל ידי זה נחלה האדם.

(יד)

כל עשב מקבל כוחו מהכוכב והמזל הממונה עליו. והכוכב מקבל מזה שלמעלה ממנו, והעליון מהעליון, עד השרים הרוחניים הממונים עליהם, והם מגבוה שעליהם, וכו', עד שורש הכל שהוא דבר ה' - התפילה - שמחיה את הכל. (ליקו"ת תורה א')

(טו)

דבר ה' היא התפילה שאנו מתפללים, כי ה' יתברך נתן בידינו את כח הדבור שבו ברא העולם. (ליקו"ת תורה א')

(טז)

התחלקות הכוחות שבעשבים, שזה יש לו כח לרפא חולאת פלוני, וזה יש לו כח לרפא חולאת אחר, כל חילוקי כוחותם הוא רק למטה - כשהכח של "דבר ה'" משתלשל לעולם הזה, אבל בשורש הכל אחד ואין הבדל בין עשב זה לעשב אחר. (ליקו"ת תורה א')

(יז)

כשאוחזים בכח התפילה, היינו ב"דבר ה'", יכולים למשוך את כוחות הרפואה לכל דבר, אפילו בלחם ומים. (ליקו"ת תורה א')

(יח)

כדי לתקן את נפילת האמונה, צריכים לחתור ולחפש את ה'מים' שמצמיחים את האמונה, היינו למצוא עצות שיחזקו את האמונה.

תורה ה

(יט)

כשמתקלקלת האמונה של האדם, עד שאפילו קול צעקה אינו מועיל לו, עליו לצעוק מעומק הלב בלי קול, כמו שאמר דוד המלך ע"ה (תהלים ק"ל) "ממעמקים קראתיך ה' - מעומקא דליבא (מעומק הלב), ועל ידי זה מתגלים לו עצות איך לחזק אמונתו.

(כ)

בבריאת העולם היה בתחילה חושך ורק אחר כך נברא האור. וכך זה משתלשל גם בענין העצות - בתחילה העדר העצה, ורק אחר כך מתגלים העצות.

(כא)

ככל שנתגלים יותר עצות, כך נדחה יותר החושך ונתגלה האור בתוך השכל, ועל ידי זה גודלת האמונה.

(כב)

לדלות ולגלות ה'מים' המצמיחים את האמונה, זה על ידי איש תבונות שיש לו בינה - נשמה נקיה ומצוחצחת.

(כג)

עיקר שורש העצה נמשך מבינה שהיא למעלה משבעה ימי הבנין (מעל שבעת המידות מחסד עד מלכות), היינו ע"י איש תבונות שיש לו התבוננות אמיתי להמשיך עצות אמיתיות ממעמקים כדי לתקן כל העולם ולהמשיך אמונה שלימה בעולם. (על פי ליקו"ה חוש"מ ח"ב הפקר ונכסי הגר ד-ז)

(כד)

זיכור וצחצוח הנשמה שהיא השכל, נעשה על ידי חיבור רוחניות אלקות, היינו החכמה האלוקית - לתוך צמצומים, היינו לקשר במחשבתו את ה' יתברך שהוא תיות הכל, וכן לקשר את ה' יתברך לכל פרט מפרטי הבריאה.

תורה ה

(כה)

כל המכות הבאים על האדם הם בחינת פירוד והסתלקות רוחניות אלקות מתוך הצמצום, כי המכה היא נטילת נשמה שבאותו איבר, היינו הסתלקות רוחניות אלקות שהיא הנשמה – החכמה – מאותו איבר

(על פי ליקו"ה חוש"מ ח"ב נזיקין

ה-כו)

(כו)

החכמה האלוקית היא הרוחניות האלוקית המחיה את הכל, כי "החכמה תחיה בעליה", לכן כלל כל התורה והמצוות הוא בשביל להמשיך רוחניות אלקות לתוך צמצומים - כדי לגלות אלקותו יתברך בעולם, פי לית מחשבה תפיסא ביה פלל (אין מחשבה תופסת אותו בכלל), כי אם ע"י תורה ומצוות, שע"י כל מצווה ומצווה שעושים ממשיכים רוחניות אלקות לתוך צמצום, כדי לגלות אלקותו יתברך, וע"י זה זוכים לצחצחות - למח מזוכך - לצחצח

הנשמה. (על פי ליקו"ה חוש"מ ח"ב הפקר ונכסי הגר ב-ב)

(כז)

הבנים שמולידים, זהו עיקר בחינת המשכת רוחניות אלקות לתוך צמצומים, דהיינו שיתופא דנפשא וגופא (שיתוף נפש וגוף). ואחר הפטירה, אי אפשר לעלות ולהתענג באורות הצחצחות (השגת אור ה'), כי אם ע"י לבושים לנשמתו שנעשים ע"י מצוות ומעשים טובים - שהם צימצומים.

(על פי ליקו"ה חוש"מ

ח"ב הפקר ונכסי הגר ד-ב)

(כח)

מי שאינו עוסק בתורה כראוי הוא מוכרח לעשות איזה עסק ומשא ומתן, או מלאכה בשביל פרנסתו, שהם בחינת צמצומים כדי להמשיך רוחניות אלקות לתוך צמצומים (לתוך המלאכה) - שעל ידי זה עיקר המשכת הפרנסה.

(על פי ליקו"ה חוש"מ ח"ב הפקר ונכסי הגר ד-ג)

תורה ה

(כט)

כל מלאכת מעשה בראשית הוא בחינת צמצומים לאלקותו יתברך, שעל ידי זה המשיך ה' יתברך רוחניות אלקותו לתוך צמצומים - שבשביל זה היתה כל הבריאה. (על פי ליקו"ה חוש"מ ח"ב הפקר ונכסי הגר ד-ג)

(ל)

כשממשיכים התורה למטה, ממשיכים אותה בכמה לבושים וצמצומים - כדי שתוכל להמשיך למטה בזה העולם העשייה, וזה עיקר המשכת רוחניות אלקות לתוך צמצומים, שעל ידי זה נבראים עולמות וברואים חדשים ונפלאים. (על פי ליקו"ה חוש"מ ח"ב הפקר ונכסי הגר ד-ג)

(לא)

אין חוזרת הנשמה לגוף כמו בעת שהלכה ממנו קודם השינה, רק היא מתחדשת בשעת שינה, דהיינו שמתוסף לה אור רוחניות אלקותו יתברך. וכשחוזרת לגופו - זה המשכת רוחניות אלקות - היינו הנשמה - לצמצום - היינו לגוף. (על פי ליקו"ה חוש"מ ח"ב הפקר ונכסי הגר ד-ד)

(לב)

כל תנועות הגוף הוא מהנפש, כי הנפש מראה פעולותיה בגוף. ואנו מברכים לה' יתברך על כל פעולה ותנועה של הגוף, שהיא ע"י הנפש. ובזה אנו ממשיכים רוחניות אלקות לתוך פעולות הגוף - שהם צמצומים. (על פי ליקו"ה חוש"מ ח"ב הפקר ונכסי הגר ד-ח)

(לג)

המשכת רוחניות אלקות לתוך צמצומים, היינו להמשיך את האמונה על עצמו. (על פי ליקו"ה אור"ח ח"ג עירובי תחומין ה-ד)

(לד)

על ידי שמחבר רוחניות אלקות לתוך צמצומים - לתוך עצמו, מתרבה

תורה ה

ונכפלת פרנסתו.

(לה)

כשמחברים את החיות האלוקית לתוך איזה צמצום, היינו לתוך איזה פרט בבריאה, הרי זו ממש בריאת דבר חדש, כי ללא החיות האלוקית אין קיום לכלום.

(לו)

מיד כשנבראת בריאה חדשה, ה' יתברך משפיע לה חיות ופרנסה. כי הנשמה לבד אינה צריכה פרנסה להחיותה, וכן הגוף לבד אינו צריך, רק כשהם מתחברים, מקבלים הם שפע חיות ופרנסה.

(לז)

על ידי אכילת הצדיק - שכל אכילתו בכוונה אחת - שיהיה לו חיות מאכילתו לעבודת ה', הוא מעלה את החיות של אותו מאכל שאוכל למוחו, ובוזה הוא מגדיל שכלו ומצחצח את נשמתו.

(לח)

על-ידי הצום, נכנע הכבד לפני המח. כי ביום שאדם אוכל, אז הכבד נזון תחלה, ואחר-כך הוא שולח להמח. נמצא ביום האכילה, הגדלה והממשלה להכבד. וכשמתענה, אזי נזון המח תחלה, והמח שולח מזון, אחר-כך, להכבד.

(ליקו"א ב"ז)

(לט)

על ידי שנופלת האמונה הקדושה, מתחדשים אמונות כוזביות שהם עבודה זרה, ומקבלים חוזק וכח להתקיים מהניצוצות של האמונה הקדושה שנפלה אליהם.

תורה ה

(מו)

על ידי שמעלים בחזרה את ניצוצות האמונה הנפולה לקב"ה, היינו להאמין בו - נעשים גרים.

(מוב)

על ידי שעולים לה' הניצוצות של האמונה הקדושה מהאמונות הכוזביות, נחלש כח האמונה כוזבית והם עצמם מפסיקים להאמין בתורתם ובאים לקבל חיות מאמונת ישראל ומתגיירים.

(מג)

אם האמונה הכוזבית היתה חזקה בתחילה, ואחר כך הוצאנו ממנה את ניצוצות האמונה הקדושה, אזי נעשים מהגויים גרים בפועל ממש.

(מד)

אם האמונה כוזבית לא היתה כל כך חזקה, אזי אחר שחזרו ניצוצות אמונתנו אלינו, הגויים נשארים במקומם ורק מתחילים להאמין שיש יחיד קדמון יתברך.

(מה)

כשנופלת האמונה שהיא מלכותו, לעבודה זרה הנ'ל, אזי כביכול נופלת גם גאוותו יתברך לגלות זו.

(מו)

הגרים שמתגיירים מביאים אתם את הגאווה שנפלה אצלם, ומכניסים אותה בישראל. וגאווה זו היא גאווה מקולקלת, כי נתקלקלה אצלם.

(מז)

יש מנהיגים של שקר שמתגאים על הדור בחינם, כי לא ניתנה להם גדולה מהשמים. יש להם כח להעניש את אלה שאינם נכנעים להם. וכל גדלותם

תורה ה

ועזותם באה מהגאווה שבאה עם הגרים.

(מה)

הגאווה של המנהיגי שקר הנ"ל, מגבירה תאוות ניאוף בעולם.

(מיט)

"אשת איש נפש יקרה תצוד" (משלי ו'), היינו, שעל ידי גאווה מתגברת תאוות ניאוף בעולם (עיין סוטה ד)

(נ)

הכוחות השליליים הקיימים בעולם - כוחות הטומאה והרע - מכונים "סיטרא אחרא", היינו "הצד האחר".

(נא)

תאוות ניאוף הוא החותם של ה"סיטרא אחרא", היינו הכבלים שבו הם כובלים את מח הנואף להיות מחובר לטומאה.

(נב)

על ידי הגאווה הקדושה, מה שהאדם מתגאה שזכה להיות בנו של הקב"ה והוא חלק אלוה-ממעל, הגאווה הזו נותנת כח לאדם לנצח את התאוות המשפילה הנ"ל.

(נג)

הצדיקים האמיתיים הם מגיני הדור, והם מכניעים את תאוות הניאוף על ידי ששמים חותם דקדושה עליה, וסוגרים וחותמים אותה שלא תתפשט.

(נד)

השכל-המוחין המכונים "תפילין", הם החותם דקדושה הסוגר על תאוות הניאוף שלא תתפשט בעולם.

תורה ה

(נה)

עיקר תיקון המוחין על ידי שבירת תאוות ניאוף. כי עיקר המח על ידי ליחות הגוף העולים ללחלח את המח שלא יתייבש, והם משמשים כמו שמן לבעירת הנר.

(נד)

על ידי תאוות ניאוף מאבדים את הליחות והשמנוניות של הגוף - מה שצריך לשמן את המח.

(נז)

צריך כל אחד לצמצם את שכלו ומוחו שלא להניח לו לצאת חוץ לגבול שיש לו, ושלא ישוטט המח במקומות גבוהים שאין לו רשות להיות שם לפי מדריגתו.

(נח)

"במופלא ממך אל תדרוש ובמכוסה ממך אל תחקור". (תגינה י"א)

(נט)

שם ה' המכונה 'ש-ד-י' רומז שיש די באלקותו לכל בריה ובריה (פרשת לך רש"י), היינו, שכל בריה יש לה די וגבול באלקותו יתברך - שאסור לו לילך בעומק הבנת אלקותו יתברך יותר מערכו.

(ס)

ה' יתברך הבטיח למשה רבנו, ע"ה, "ושמתוך בנקרת הצור", היינו הבטיח להגן עליו שיהיה לו צמצום, ומוחו לא יצא לשוטט חוץ לגבול בהשגת אלקותו יתברך יותר ממדריגתו.

(סא)

יש נשמות שנפלו ונתרחקו מה' יתברך - מקור החיות, ואין להם שום דבר

תורה ה

היכול להחיות את נפשם הצמאה. לכן צריך להחיותם ולהשיב את נפשם בכל מיני מטעמים המשיבים את הנפש.

(סב)

על ידי זיכוך ותיקון המוחין, יכולים לצאת מפי האדם דבורים כשרים - אמרות טהורות - שיכולים להחיות את הנפשות הצמאות.

(סג)

המלאכים הם שכלים רוחניים, לכן על ידי כל שכל חדש שאנו מוציאים מתוך הלמוד בתורה, נברא מלאך חדש. (על פי ליקוטי מוהר"ן ח"א כ)

(סד)

האמרות הטהורות היוצאת מפי הצדיק, הם המלאכים המתגלים, כי הדיבור הוא התוכן השכלי שהיה חקוק וגנוז במח.

(סה)

בשעת שינה מסתלקים המוחין של האדם ונשאר רק הכח המדמה שבו מצטייר רושם התוכן של השכל שהיה במח, והם מהווים את המחשבות העוברות על הישן שהם החלום; אם תוכן השכל היה טוב, חלום כזה מכונה חלום על ידי מלאך.

(סו)

כשאינ המוחין נקיים וזכים ממחשבות רעות, אזי בשעת הסתלקות המוחין, הרושם שנשאר מהמח הוא גם רע, וממנו נתהווים חלומות המכונים חלום על ידי שד.

(סז)

יש בני אדם שישנים את ימיהם, ואף שנדמה להעולם שהם עובדים את השם, ועוסקים בתורה ובתפלה, אף על פי כן, כל עבודתם אין להשם

תורה ה

יְתַבְרַךְ נַחַת מֵהֶם. כִּי נִשְׂאָר כָּל עֲבוֹדָתָם לְמִטָּה, וְאִין יָכוֹל לְהִתְרוֹמֵם וּלְהִתְעַלּוֹת לְמַעְלָה. כִּי עֶקֶר הַחַיּוֹת הוּא הַשֶּׁכֶל, כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב (קִטְלוֹת ט): "הַחֲכָמָה תַּחֲיָה אֶת בְּעָלֶיהָ", וְכִשְׁהַעֲבוֹדָה הִיא עִם שֶׁכֶל, מְשִׁימִין בָּהּ חַיּוֹת שֶׁתּוֹכֵל לְהִתְעַלּוֹת, אָבֵל כְּשֶׁנּוֹפֵל לְבַחֲיֵנַת מַחִין דְּקִטְנוֹת, בְּחִינַת שָׁנָה, אִין יָכוֹל לְהִתְעַלּוֹת לְמַעְלָה. (על פי ליקוטי מוהר"ן ח"א ס)

(סח)

גם למאכלים יש חלק באיכות המחשבות המצטיירים במח - בהקיץ ובחלום.

(סט)

כשמתבשרים המאכלים בקיבה, עולים מהם אדים אל המח, ואדים אלה כוללים בתוכם את האותיות המהוות את אותם תכונות שיש במאכל, ומאדים אלה נצטיירים במח מחשבות.

(ע)

יֵשׁ בְּהַמַּח מוֹתְרוֹת, שֶׁמֶן אֵלוֹ הַמוֹתְרוֹת שֶׁבְּמַח יוֹצֵאִין הַשְּׁעָרוֹת, וּמֵהֶם יוֹנְקִים הָאוֹיְבִים, וְהֵם יוֹנְקִים עַד שֶׁכֶּלָּה כָּל הַמוֹתְרוֹת שֶׁבְּמַח, וְאִין אִין לָהֶם יְנִיקָה, וְנוֹפְלִים. וְזֶה בְּחִינַת קְרִיחַת רֹאשׁ זְקֵנִים, כִּי 'בְּסֻבֵּי מַחָא שְׁקִיט וְשִׁכְיָד' (כְּמוֹ שְׂמוּבָא בְּאִדְרָא רַבָּא דִּי קַב"ח), הֵינּוּ שֶׁדַּעַת הַזְּקֵנִים צַח וְצָלוּל, וְאִין לָהֶם מוֹתְרוֹת בְּמַח, וְעַל כֵּן נוֹפְלִים הַשְּׁעָרוֹת, כִּי אִין לָהֶם יְנִיקָה. (על פי ליקוטי מוהר"ן ח"א ס"ז)

(עא)

יש שבעה סוגי אקלימים, ועל כל אחד ממונה מלאך - שכל - שנותן את הכח לגדל את הפירות והמאכלים של אותו אקלים.

(עב)

השפע הרוחני שיורד ומשתלשל מלמעלה מגיע אל המלאך הממונה על אותו אקלים, וממנו עובר השפע דרך הכוחות הרוחניים המכונים שדים

תורה ה

שהם בדרגה פחותה מהמלאך, ומשם ממשיך השפע עד לאותו מקום שהוא צריך לבוא אליו.

(עג)

השפע הרוחני היורד מלמעלה הולך ומתגשם על ידי הכוחות ה'מתווכים', המעבירים את השפע מעליון לתחתון ומתחתון לתחתון יותר, כנ"ל - מהמלאך לשד, ומשם לעולם.

(עד)

מעבר השפע דרך כוחות הטומאה, הוא ניצרך לבריאה, כמשל האור העובר דרך עדשות יותר כהות ויותר כהות, עד שיהיה כח בעין המקבל, לקבל את האור ולא להסתנוור.

(עה)

השדים שעובר דרכם השפע, לוקחים לעצמם מאותו שפע חלק, לצורך קיומם בלבד, ולא יותר.

(עו)

כשנחלש כח המלאך הממונה להעביר את השפע, אזי מתחזק כוחם של השדים, והם המשפיעים בצמחים את כוחם. והאוכל מצמחים אלו בא לו חלום על ידי שד.

(עז)

על ידי הכח שלוקחים השדים מהמלאך, יש להם כח לחמם את האדם בחלום בטומאת קרי, ח"ו - (זרע לבטלה).

(עה)

כדי לחזק את המלאך צריך להיות בשמחה.

תורה ה

(עט)

כשחולם האדם חלום לא טוב, התיקון לזה תענית, כי תענית מביאה שמחה שמכניע את כח השד ומגבירה את כוחו של המלאך.

(פ)

עיקר חיזוק המלאכים הוא בחודש ניסן, כי ניסן הוא ראש השנה למלכים - חודש שבו מתחדשת ההתמנות של כל אחד מהמלאכים על פי רצונו יתברך, ועל ידי שמקבלים המלאכים את ההתמנות שלהם, הם מתחזקים בשמחה.

(פא)

ניסן הוא זמן הגאולה, כי עיקר גלות מצרים היה כדי לתקן את חטא אדם הראשון שהיו **שָׂדִים** (דמיונות) מחממים אותו והיה מוליד עוד שדים. (עירובין י"ח)

(פב)

כשאינ חיזוק במלאכים, אזי השדים מקבלים את השפע שעוברת דרכם, ואנו ניזונים רק מהתמצית. ולכן יש לעכו"ם (לגויים) פרנסה בשפע. (על פי ליקו"ה)

אור"ח ח"ג פורים ג-ד

(פג)

ע"י שמקבלים החיצוניים שפע מהמלאך בצמצום, על ידי זה הכנעתם ע"י אש המלאך. כי זה כלל, כי כשהם מקבלים הרבה מן השפע, אזי הם מתגברים ומקבלים כח המלאך. (על פי ליקו"ה אור"ח ח"ג פורים ג-ד)

(פד)

על ידי רבנים ודיינים שאינם כשרים שמעוותים את הדין, על ידי זה באה טומאת קרי, ח"ו.

תורה ה

(פה)

יש בגוף ליחות שהיא פסולת והיא צריכה לצאת לחוץ כדי שיזדכך האדם ממנה, וליחות זו מכונה "טיפת עֲשִׂיו וישמעאל", כי מטיפה זו נולד ישמעאל לאברהם אבינו, ע"ה, ועשיו מיצחק אבינו, ע"ה.

(פו)

אם הפסולת המכונה "טיפת עֲשִׂיו וישמעאל" עולה למות, אזי היא מקלקלת את מידת המשפט של האדם, היינו הכח לשפוט נכון - והחלטותיו יוצאות מעוקלות.

(פז)

על ידי שנפגם המח ונתקלקל כח השיפוט של האדם, האדם מגיע ח"ו להוצאת זרע לבטלה - שהוא מחליט להוציא את הטיפה במקום הלא נכון.

(פח)

הלב הוא המקום שבו נערך הדיון והמשפט, כי הלב הוא מקום הבינה, ושם הוא מהרהר ומחליט את החלטותיו.

(פט)

ראש השנה הוא הזמן של תיקון הראש - תיקון השכל - תיקון האמונה.

(צ)

לראש קשורים חמישה חושים - חוש הראיה, השמיעה, הריח, הטעם, והמישוש, וכולם מקבלים תיקון בראש השנה.

(צא)

כשמתקבעים התלמידים אצל הרב האמיתי, מתקבצות כל חלקי האמונה שיש לכל אחד מהתלמידים, ועל ידי זה מתקבצים כל הניצוצות של האמונה שנפלה בתוך האמונות כוזביות, ועל ידי זה נעשים גרים.

תורה ה

(צב)

כשמתקבצים התלמידים אצל הרב האמת, אז נתחדש וניתקן מח הרב על ידי תלמידיו, כי "מכל מלמדי השכלתי", וכן מח התלמידים ניתקן ונשלם על ידי הרב.

(צג)

עיקר הזמן להתקבץ אצל הצדיק הוא בראש השנה, שאז תיקון המח נעשה על ידי ראש השנה, ועל ידי הרב.

(צד)

כשבאים לצדיק ומקיימים "והיו עיניך רואות את מוריך" (ישעיהו ל'), מתקנים את חלק המח השייך לחוש הראיה; כשבאים לצדיק ושומעים ממנו מוסר - ניתקן חלק המח השייך לחוש השמיעה.

(צה)

"אף חכמתי עמדה לי" (קהלת ב'), היינו חכמתי שבאה לי באף - בקושי בטרחות - היא עמדה לי. (מ"ד קהלת סדר ב')

(צו)

הטרחות והיגיעות שיש לכל אחד מהתלמידים להגיע אל הרב, מתקן את חלק המח השייך לאף - לחוש הריח.

(צז)

הטעם שטועמים התלמידים אצל הרב ממתיקות דבריו, מתקן את חלק המח השייך לחוש הטעם.

(צח)

ההוצאות שמוציא כל תלמיד מיגיע כפיו כדי להגיע לרב, מתקנים את חלק המח השייך לכפיים - היינו חוש המישוש.

תורה ה

(צט)

כשהמח בשלימות ואינו נמצא במצב של צמצום, זה מכונה "מוחין דגדלות".

(ק)

אין המוחין קבועים תמיד, כי כמו שיש הסתלקות המוחין כל לילה בשעת שינה, כך יש זמנים שהמח מסתלק שלא בשעת שינה, וזה המכונה "מוחין דקטנות".

(קא)

כאשר המוחין שלמים ומתוקנים אצל הרב, אזי אפילו בשעת הסתלקות המוחין, הרושם שנשאר מהמוחין שהיו לו, הוא גם כן טוב מאוד.

(קב)

צריך כל אחד שמגיע לאיזה עבודה מעבודות ה' יתברך, לסלק את מוחו, גם כשהוא "במוחין דגדלות", ולהשליך את כל החכמות שיש לו במח.

(קג)

עיקר עבודת ה' בפשיטות ותמימות בלי שום חכמות, לא רק בלי החכמות של שטות והבל, אלא גם בלי החכמות הגמורות.

(קד)

צריך להתנהג ולעשות דברים בשביל אהבת ה' יתברך אפילו שהוא ניראה בעיני העולם כמשוגע, כדי לקיים מצוותיו ורצונו יתברך.

(קה)

כל דבר שיש בו רצון ה' יתברך ונחת רוח לפניו נקרא מצווה, אפילו שאינו מתרי"ג מצוות.

תורה ה

(קו)

כשאהבתו חזקה כל כך לה' יתברך עד שהוא מסלק כל חכמתו, ובעיניו הוא נחשב לכלום, עד שמוכן להשליך עצמו אפילו לרפש וטיט בשביל לעשות רצונו יתברך - (היינו למקומות המלוכלכים של הנופלים בתאוות ולהשיבם לה' יתברך) - אזי הוא טובה למוחין שמקבלים שפע של שכל חדש שהוא גבוה מעל המוחין.

(קי)

יש אדם שעובד את ה' יתברך בעל כורחו, כמו עבד שעושה רק מה שציוו עליו ולא יותר. ואחד כזה אסור לו לשאול מה הטעם במעשיו ולא מגלים לו שום שכל.

(קה)

יש שעובד את ה' יתברך כמו בן, כי מרוב שהוא אוהב את אביו, הוא הולך לעשות אפילו את העבודות שעושה העבד. ולא עוד, אלא שמגלגל עצמו ברפש וטיט כדי לעשות נחת רוח לאביו, (היינו מוריד עצמו למקומות המלוכלכים של הנופלים בתאוות ולהשיבם לה' יתברך).

(קט)

העובד את ה' כמו בן, זוכה שה' יתברך יתן לו רשות להכנס לגנוי המלך ולקחת משם אוצרות, היינו סודות הבריאה - כמו הסוד: מדוע צדיק ורע לו, רשע וטוב לו .

(קי)

מי שעושה רצון ה' באהבה ואין לו שום רצון אחר, רק מה שרוצה ה' יתברך, אז נקרא בן, כי אז עבודת ה' אצלו אינה נחשבת לעבדות. (על פי ליקו"ה)

ברכות השחר ג-ח)

תורה ה

(קיא)

עיקר השלימות להגיע בעבודת ה' לצאת ממדרגת עבד ה', למדרגת בן של ה', היינו שעבודתו לא תחשב כעבדות, אלא יעשה הכל באהבה

ושמחה. (על פי ליקו"ה ברכות השחר ג-מג)

(קיב)

כשהריאה מתפקדת בשלימות, אזי נתקנת ומתחזקת האמונה של האדם, וכן כח השיפוט שלו.

(קיג)

כשהריאה בשלימות הבטחון של האדם בשלימות. (ליקו"א רכ"ה)

(קיד)

כשהריאה בשלימות היא מקררת את חמימות הגוף שמייבש את ליחות הגוף - את ה'שמנים' העולים ללחלח את המוח.

(קטו)

הריאה מנשבת על הלב לקרר את חמימותו.

(קטז)

סודות התורה נעלמים ונסתרים בתוך המקומות הנמוכים - בתוך העבודות הפשוטות, כי בודאי השכל של התורה נמצא גם בעבודות הפשוטות, אך אין רואים שום דבר בעבודות אלה, כי הסודות שיש שם מוסתרים.

(קיז)

כל אדם באיזה מדריגה שהוא, אפילו בדיוטא התחתונה, יכול להרגיש בלבו אלקותו, אם יטה אזנו ולבבו היטב למה שהוא מוציא מפיו, ומכל מה שהוא שומע מאחרים.

תורה ה

(קיה)

ה' יתברך ברא את העולם שיהיה אור וחושך, היינו שהתגלות אורו לבני אדם, לא תהיה בקביעות בשוה, כי תענוג תמידי אינו תענוג, וגם כי היו מתבטלים במציאות על ידי התגלות אורו.

(קיט)

"ה' אלוקינו ה' אחד", היינו ה' אלוקינו שהוא החיות האלקית המלוכש בנו, וה' בעצמו, היינו אור אין סוף, כביכול - הכל אחד - כי הכל בתכלית האחדות. (ע"פ ליקו"ה אור"ח הלכות קריאת שמע הלכה ד אות יג)

(קכ)

עיקר שלימות האמונה לייחד ולחבר חלקי הנר"ן (נפש, רוח, נשמה) שלנו - שהוא החלק אלקי ממצע שבנו - לחברם ולייחדם עמו יתברך. (ע"פ ליקו"ה אור"ח הלכות קריאת שמע הלכה ד אות יג)

(קכא)

הכל מאתו יתברך ואין ה' יתברך חפץ, רק את הרצון וההתעוררות וההשתדלות של האדם אחר האמת, כי בלי שום התעוררות כלל, אי אפשר. אבל באמת הכל מאתו יתברך. (ע"פ ליקו"ה אור"ח הלכות קריאת שמע הלכה ד אות יח)

(קכב)

סוד זה נוגע לשער החמישים - שבאמת הכל כאשר לכל ממנו יתברך, ואף על פי כן, צריכים רק התעוררות ורצון ותשוקה אל האמת, וזה נחשב התעוררות שלנו. (ע"פ ליקו"ה אור"ח הלכות קריאת שמע הלכה ד אות יט)

(קכג)

עיקר התשובה שהיא עיקר הגאולה, הוא "לא בחיל ולא בכח כי אם ברוחי, אמר ה' צבאות" - כי הכל מאתו יתברך (ע"פ ליקו"ה אור"ח הלכות קריאת שמע הלכה ד אות יט)

תורה ה

(קכד)

עיקר תכלית התורה הוא האמונה, לגלות האמונה הקדושה בעולם, "למען דעת כל עמי הארץ כי ה' הוא האלוקים". (על פי ליקו"ה אור"ח ח"ג עירובי תחומין ה-א)

(קכה)

תרי"ג עצות התורה, הן כדי להגדיל האמונה ע"י מצוות התורה. (על פי ליקו"ה אור"ח ח"ג עירובי תחומין ה-א)

(קכו)

החיות הנמשך תמיד מלמעלה בלי הפסק לקיום העולמות, זה הארת האמונה - שנמשך הארה משכליים העליונים - מחכמה ובינה עילאין, שע"י הארה הזאת נמשך בלב האדם אמונה בה' יתברך (על פי ליקו"ה אור"ח ח"ג עירובי תחומין ה-ד)

(קכז)

עיקר הבחירה של האדם להגדיל את ההארה של האמונה שיש בו. (על פי ליקו"ה אור"ח ח"ג עירובי תחומין ה-ד)

(קכח)

המשכת רוחניות אלקות לתוך צמצומים, היינו להמשיך את האמונה על עצמו. (על פי ליקו"ה אור"ח ח"ג עירובי תחומין ה-ד)

(קכט)

ההארה והחיות לקיום העולמות תמיד, היינו הארת האמונה, נמשכת גם לאומות העולם. (על פי ליקו"ה אור"ח ח"ג עירובי תחומין ה-ד)

(קל)

מחמת גשמיות ועכירות העולם, אי אפשר לקבל את הארת האמונה, כי אם ע"י התנוצצות ורמזים, לכן יש בחירה על הכל. ולא כמו בעולם המלאכים ששם ההארה באתגליא. (על פי ליקו"ה אור"ח ח"ג עירובי תחומין ה-ד)

תורה ה

(קלא)

בתחילה צריך להמשיך רוחניות אלקות לתוך צמצומים כדי להמשיך פרנסה לקיום העולמות ולצחצח המוחין שהם הנשמה. (על פי ליקו"ה אור"ח ח"ג עירובי תחומין ה-1)

(קלב)

עיקר תיקון העולמות, הכל בבחינת תיקון האמונה, שהוא יסוד ועיקר הכל.

(על פי ליקו"ה אור"ח ח"ג עירובי תחומין ה-1)

(קלג)

עיקר המשכת המוחין הם העצות, כי כל המוחין שמושך האדם, אם אין לו מהם עצות לעבודת ה' - אינם מוחין. (על פי ליקו"ה אור"ח ח"ג עירובי תחומין ה-10)

(קלד)

לא פירש לנו רביז"ל היטב עניין המשכת רוחניות אלקות לתוך צמצומים.

(על פי ליקו"ה אור"ח ח"ג עירובי תחומין ה-10)

(קלה)

ה' יתברך נתן כח באדם לחדש בריות חדשות, ואפילו בגשמיות רואים זאת. כי החיטים, למשל, שעושים מהם לחם הוא בריה אחרת. וזה המשכת רוחניות אלקות לתוך צמצומים. (על פי ליקו"ה אור"ח ח"ג עירובי תחומין ה-10)

(קלז)

האמונה של המלאכים קרובה לידיעה, אף על פי כן, אינם יודעים מהותו יתברך, אבל בעולם הגשמי, אי אפשר להשיג אלקותו אלא ע"י אמונה. (על פי ליקו"ה אור"ח ח"ג עירובי תחומין ה-10)

(על פי ליקו"ה אור"ח ח"ג עירובי תחומין ה-10)

(קלז)

העיקר הם הצדיקים שמהם מקבלים עצות, ולא רק התעוררות. וזה ההבדל

תורה ה

בין נבואת משה לשאר הנביאים. (על פי ליקו"ה אור"ח ח"ג עירובי תחומין ה-כא)

(קלח)

משיח יגלה עצות עמוקות ונפלאות עד אין סוף, עצות שאי אפשר יהיה

לסותרם. (על פי ליקו"ה אור"ח ח"ג עירובי תחומין ה-כב)

(קלט)

משיח ישיג שער החמישים שזהו האור מ'עתיק' (שורש הכתר של העולמות),

ואז יזכה להשיג דרכי ה' - בחינת צדיק ורע לו, וכו'. (על פי ליקו"ה אור"ח ח"ג ע"ת ה-ל)

(קמו)

בשבת אינו נמשך התגלות רוחניות אלקות ע"י הצמצומים של ימי החול, שמהם נמשכו ל"ט מלאכות, אלא ע"י לבושים דקים וזכים וצחים שאינם

מתלבשים בעובדין דחול. (על פי ליקו"ה אור"ח ח"ג עירובי תחומין ה-לג)

(קמא)

האפיקורסים אינם מאמינים שמקלקלים ע"י עבירה בעולמות העליונים.

(על פי ליקו"ה אור"ח ח"ג עירובי תחומין ה-לה)

(קמב)

כל ישראל יודעים בה' יתברך, אבל על פי רוב שוכחים אותו. (על פי ליקו"ה אור"ח

ח"ג עירובי תחומין ה-לה)

(קמג)

"אור הלבנה כאור החמה", היינו שיהיה חזק באמונה במה שאין השכל

משיג, עד שיאיר בשכלו כאלו רואה ממש ומבין בשכלו ממש. (על פי ליקו"ה אור"ח

ח"ג ר"ח ו-א)

תורה ה

(קמד)

מנה שְׁמוּבָא, כִּי תִכְלִית הַיְדִיעָה אֲשֶׁר לֹא נִדְעָ, הֵינּוּ, גַּם-כֵּן אֶצֶל כָּל יְדִיעָה וַיְדִיעָה, הֵינּוּ שְׁאֵפְלוּ כְּשִׁמְגִיעִין לְהִתְכַּלִּית שֶׁל הַיְדִיעָה, דְּהֵינּוּ לֹא נִדְעָ, אֶף-עַל-פִּי-כֵן עֲדִין אֵין זֶה הִתְכַּלִּית, כִּי זֶה הִתְכַּלִּית הוּא רַק בְּאוֹתָהּ הַיְדִיעָה, אֲבָל בְּהַיְדִיעָה הַגְּבוּהָ מִמֶּנָּה עֲדִין לֹא הִתְחִיל בָּהּ כָּלֵל, וְכֵן לְמַעְלָה מְעַלָּה. נִמְצָא שְׁלֵעוֹלָם אֵין יוֹדְעִין כָּלֵל - כָּלֵל לֹא, וְאֶף-עַל-פִּי-כֵן אֵין זֶה הִתְכַּלִּית, כִּי עֲדִין לֹא הִתְחִיל כָּלֵל לִידַע בִּיְדִיעוֹת שְׁלֵמַעְלָה מִזֹּאת הַיְדִיעָה שֶׁהִגִּיעַ בָּהּ אֶל הִתְכַּלִּית שְׁלֵא נִדְעָ. (שְׁבַחֵי הַר"ן וְשִׁיחַר"ן ג)

(קמה)

כל מה שמתחזק יותר באמונה, זוכה להשיג השכל של אותו דרגא שבה מאמין, ואחר כך זוכה לרצון שהוא 'עתיק' של אותו עולם - שהוא שורש הכתר של אותו עולם הנמשך מהאמונה של המדריגה שמעליו. וצריך לעלות לאמונה הזו שמעל השכל הזה, ואחר כך, להשיג השכל של המדריגה הזו, ולעלות לאמונה שמעליו, וכו', עד ראש אמונה. כי 'תכלית הידיעה שלא נדע', ושם עיקר האמונה, ואי אפשר לזכות להשגת השכל שבמדריגה ההיא, כי אם, כשמבטל שכלו ומתחזק באמונה. (על פי ליקו"ה אור"ח ח"ג ר"ח ו-יא)

(קמו)

פגם המשפט, היינו שדן לכף חובה. (על פי ליקו"ה אור"ח ח"ג ר"ח ו-יא)

(קמז)

תיקון המשפט, שמאמין תמיד שצדיק ה' וישר משפטיו וכל מה שעובר עליו לטובתו. (על פי ליקו"ה אור"ח ח"ג ר"ח ו-יא)

(קמח)

"עשיו סייג לתורה", היינו מחיצה שלא יתקרב מי שהוא מבחינת טיפת עשיו וישמעאל - שעל ידם עיקר קלקול המשפט. (על פי ליקו"ה אור"ח ח"ג ר"ח ו-טז)

תורה ה

(קמט)

כל אחד צריך שיהיה מרכבה לשכינה (כלי ומשכן לקב"ה), והעיקר ע"י קדושת המחשבה - לקשר מחשבתו אליו יתברך, ושלא תצא לחוץ - שזה קישור המרכבה. וההתקשרות הזאת היא עצה נפלאה נגד התאוות וההרהורים שמתגברים עליו. (על פי ליקו"ה אור"ח ח"ג ר"ח ו-כ)

(קנ)

מיה שזוכה ליותר חכמות ומכיר יותר את ה' יתברך, הוא משתדל לעובדו יותר בפשיטות. ועל כן, הוא משליך החכמות, ונמצא שמושך חכמתו אל הלב והגוף, דהיינו לעובדות ומעשים. (על פי ליקו"ה אור"ח ח"ג יו"כ ב-ג)

(קנא)

עיקר התגלות מלכותו, הוא רק ע"י מעשים טובים - מצוות מעשיות. (על פי ליקו"ה אור"ח ח"ג יו"כ ב-ג)

(קנב)

כל אחד יודע בכלל שמלוא כל הארץ כבודו, וצריך להסתכל בעצמו אם הוא מתנהג על פי הדעת הזו, ואם מעשיו עולים יפה כפי חכמתו. (על פי ליקו"ה אור"ח ח"ג יו"כ ב-ג)

(קנג)

אומות העולם שהולכים אחר חכמתם, סרים מאחרי ה' יתברך, אבל ישראל מבטלים דעתם נגד ה' יתברך ונגד צדיקי הדורות, לכן ככל שמתחכמים יותר, עובדים אותו יתברך יותר - בעובדות בפשיטות ותמימות. (על פי ליקו"ה אור"ח ח"ג יו"כ ב-ד)

(קנד)

טיפת עֲשׂוֹ וישמעאל (עיין לעיל סעיף פ"ה) בהכרח להוציאו לחוץ לבלי להעלותו למת, כי מבלבל את המת. לכן כשבוכה, מוציא הטיפה הנ"ל לחוץ,

תורה ה

וזהו נקרא תיקון המשפט. (על פי ליקו"ה אור"ח ח"ג יזה"כ ב-ד)

(קנה)

הדמעות הם ממותרי המרה שחורה - הנקראת טחול - אמא דְעַרְב רב

שהם עֵשׂוֹ וישמעאל. (על פי ליקו"ה אור"ח ח"ג יזה"כ ב-ד)

(קנו)

עיקר המח על ידי האכילה, שמשם עולים שמנים אל המח. (על פי ליקו"ה אור"ח ח"ג

יזה"כ ב-ד)

(קנז)

לעתיד יוציא ה' יתברך חמה מנרתיקה, היינו יתגלה ריבוי אור השכל -

צדיקים יקבלו ממנה חיות ורשעים נידונים מזה. (על פי ליקו"ה אור"ח ח"ג סוכה ג-ו)

(קנח)

מאכלים טמאים הם בחינת פגם אכילת עץ הדעת טוב ורע, שעל ידי זה פגמו בטיפי המח, ועל ידי זה נתקלל אדם הראשון "בעיצבון תאכלינה".

והתיקון ע"י שמחה. (על פי ליקו"ה אור"ח ח"ג פורים ג-א)

(קנט)

המאכלים הטמאים שאסרה התורה, אין להם שום תיקון. (על פי ליקו"ה אור"ח ח"ג

פורים ג-א)

(קס)

כל הדברים בעולם צריכים תיקון, כי הם נפגמו ע"י חטא אדם הראשון שפגם בטיפי המח, לכן אנו מבררים את טיפי המח מן הקליפה מבחינת 'החתים בשרו' (שהמח חתום בפגם הברית), ומעלים אותם בחזרה אל המח -

ששם ניתקנים כל הניצוצות. (על פי ליקו"ה אור"ח ח"ג פורים ג-ו)

תורה ה

(קסא)

כל האיסורים שבתורה הם בחינת טיפת עשו וישמעאל שאין להם תיקון, ואדרכא, אם מעלים אותם אל המת, אזי נפגם המח ונעשה קלקול המשפט - שמזה מתגברת טומאת הניאוף. (על פי ליקו"ה אור"ח ח"ג פורים ג-ו)

(קסב)

עיקר הקרבן, להעלות מבהמה לאדם - מבחינת 'החתים בשרו' (מהמח שחתום ותפוס בפגם הברית) לבחינת מוחין קדושים - תפילין. (על פי ליקו"ה אור"ח ח"ג פורים ג-ו)

(קסג)

כשמרחמים על אחד, ממשיכים עליו דעת. לכן כשריחם שאול המלך על אגג מלך עמלק - פגם בתפילין - במח, כי העלה את טיפת עשו וישמעאל אל הרחמנות - אל הדעת. ועל ידי זה נפגם המשפט. ועל כן טעה ודן את דוד ואת נוב עיר הכהנים כמורדים. (על פי ליקו"ה אור"ח ח"ג פורים ג-ו)

(קסד)

על ידי גאווה בא תאוות ניאוף, דהיינו על ידי שנתרבה החלב והשמנונית של הגוף. (על פי ליקו"ה יר"ד ח"א חליב ודם ב-א)

(קסה)

לה' המלוכה, ואסור לנו ליקח לעצמנו כלל מן הגאווה שהיא לבוש, כי היא באה מפילת לבושו יתברך. רק צריך להעלות הגאווה לשורשה, היינו אל המח - (אל ה') - שהוא שורש הגאווה. (על פי ליקו"ה יר"ד ח"א חליב ודם ב-א)

(קסו)

צריך להעלות החלב שהוא בחינת גאווה, לה' לבדו ע"י הקורבן - שעולה לגבוה - אליו יתברך, אבל לנו אסור החלב. (על פי ליקו"ה יר"ד ח"א חליב ודם ב-א)

תורה ה

(קסז)

על הצדיקים 'מגיני הארץ', שוטפים הרהורים רעים - הרהורי ניאוף שמתגברים ביותר על כשרי הדור, והם משברים תאוותם ביגיעות גדולות ומהפכים מבחינת 'החתים בשרו' (מהמח שחתום ותפוס בפגם הברית), לבחינת מוחין קדושים - תפילין. (על פי ליקו"ה יור"ד ח"א דגים ה-א)

(קסח)

ע"י הכבוד מתעורר הנפש ומתגלה, לכן ע"י שנותן כבוד לאב ואם נתגדל נפשם, ועל ידי זה ממילא מאיר לבושי נפשו שנמשך לו מהם, ואז יזכה להשיג חכמה ע"י הלבוש. (על פי ליקו"ה יור"ד ח"ב כיבוד אב ואם)

(קסט)

עיקר הכבוד, שהרחוקים ממנו יתברך מגדלים שמו, כי הקרובים הם בבחינת אחדות אתו יתברך, והעבודה שלהם אינה נחשבת עבודתם, כי נחשב כאילו הוא יתברך עובד את עצמו. (על פי ליקו"ה יור"ד ח"ב כיבוד אב ואם ב-א)

(קע)

משה רבנו ע"ה, הוא בחינת אבא ואמא (חכמה ובינה) - שזה בחינת הנועם העליון. (על פי ליקו"ה יור"ד ח"ב כיבוד אב ואם ב-ד)

(קעא)

בבגדים ובמלבושים, שם אחיזת הגאווה, כי שורש הבגדים הוא בחינת גאווה - בחינת ה' מלך גאות לבש, לכן צריך לשמור עליהם בנקיות (על פי ליקו"ה יור"ד ח"ב כלאי בגדים ב-א)

(קעב)

עיקר הגאווה כשאין נכלל היש באין, ונדמה לאדם על עצמו שהוא יש, שזה עיקר הגאווה - שאינו מבטל כל ישותו ויהיה נכלל באין - שזה התכללות אחר הבריאה בקודם הבריאה, לפי בחינתו (על פי ליקו"ה יור"ד ח"ב כלאי בגדים ב-ג)

תורה ה

(קעג)

אִי אִפְשֵׁר לֵאשֶׁה לְהִתְחַבֵּר בְּבַעֲלָהּ, כִּי אִם עִי טְבִילַת מַיִם, כִּי בְנוֹת יִשְׂרָאֵל שְׁשׂוּרֶשֶׁם אִמוּנָה, צְרִיכוֹת לְטְבוֹל בְּמַיִם – בְּחִינַת עֲצוּת – שֶׁמֶשֶׁם גְּדִילָה

הָאִמוּנָה. (על פי ליקו"ה יור"ד ח"ב בכור בהמה טהורה ג-ב)

(קעד)

אִי אִפְשֵׁר לְדַעַת וְהַשְׁכֵּל לְהוֹלִיד שׁוֹם הוֹלְדָה טוֹבָה לְתִיקוֹן הָעוֹלָם, בְּלִי חִיבוּר אִמוּנָה עִם דַּעַת, שֶׁעַל יְדֵי זֶה מֵיִיחָדִים קוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְשְׂכִינְתָּא.

(על פי ליקו"ה יור"ד ח"ב בכור בהמה טהורה ג-ג)

(קעה)

מִזִּיקֵי עֲלָמָא (רוּחוֹת וְשָׂדִים - דְּמִיוֹנוֹת) - נוֹלְדִים לְלֵא חִיבוּר זָכָר וְנִקְבָּה, כִּי מוֹצִיא טִיפֵי מוֹחוֹ (הִזְרַע) בְּלִי נִקְבָּה. כְּמוֹ כֵּן כְּשֶׁמוֹלִיד הָאָדָם אֵיזָה שְׁכֵל מְדַעַת בְּלִי הִתְחַבְּרוֹת הָאִמוּנָה, זֶה הַשְׁכֵּל הוּא בְּחִינַת מִזִּיקֵי עֲלָמָא, שֶׁעַל יְדֵי זֶה

נִמְשָׁכִים כְּפִירַת בְּעוֹלָם. (על פי ליקו"ה יור"ד ח"ב בכור בהמה טהורה ג-ג)

(קעז)

אַהֲרֹן הַכֹּהֵן בֵּיטֵל הַגְּאוּוּה - בְּחִינַת הַחֲתִים בְּשָׂרוֹ (מִהֲמַח שְׁחַתוּם וְתַפּוּס בַּפֶּגֶם הַבְּרִית), כִּי מִסַּר כָּל הַגְּדוּלָה וְהַהֲתַנְשְׂאוֹת וְכָל הָאֲנָשִׁים שֶׁקָּרַב לָהּ יִתְבַּרַךְ - מִסַּרֵם לְהִנְהַגַת מִשָּׁה רַבְּנֵי. נִמְצָא שֶׁעַל יְדֵי זֶה הָעֲלָה מִבְּחִינַת הַחֲתִים בְּשָׂרוֹ

לְחֻתָּם דְּקְדוּשָׁה. (על פי ליקו"ה יור"ד ח"ב בכור בהמה טהורה ג-ד)

(קעז)

דִּינֵי הַתּוֹרָה צְרִיכִים לְבַרְרֵם רַק עַל פִּי דְּבָרֵי רִז'ל בְּגִמְרָא וּפּוֹסְקִים, וְהַכֵּלֵל שְׂאֵי אִפְשֵׁר לָנוּ לְהוֹצִיא שׁוֹם דִּין וְהִנְהַגָה עַל פִּי סְבָרוֹתֵינוּ, בְּכוֹוֹנַת וְסוּדוֹת הַקְּבִלָּה, אִפִּילוֹ לְחוֹמְרָא, וְעַל זֶה נֶאֱמַר "לֹא תִסּוּר מִן הַדָּבָר אֲשֶׁר יֹאמְרוּ לָךְ

יְמִין וְשִׂמְאַל". (על פי ליקו"ה יור"ד ח"ב בכור בהמה טהורה ג-ג)

תורה ה

(קעה)

מנה שאחד חומד ממון חברו ורוצה לגזולו, כל זה מחמת שיש לו איזה שייכות לזה הממון בסוד הגלגול, כי עיקר התאוות בשורשם הם דברים קדושים וגבוהים מאוד, רק למטה נתגשם. ואסור לנו ליקח שום דבר קודם

זמנו. (על פי ליקו"ה חוש"מ ח"א טוען ונטען ג-ב)

(קעט)

עיקר כל החטאים והפגמים נמשכים ממה שממהרים ליקח הדבר קודם זמנו, ואינו מתגבר על תאוותו להמתין עד יבוא עתו בהיתר. (על פי ליקו"ה חוש"מ ח"א

טוען ונטען ג-ב)

(קפ)

עיקר כח היצר הרע להסית את האדם לתאוה, או דבר עבירה - הוא רק מחמת שיש לזה האדם שייכות לזה העניין כפי שורש הנשמות, רק הוא צריך להתאפק עד יבוא עתו בהיתר. (על פי ליקו"ה חוש"מ ח"א טוען ונטען ג-ב)

(קפא)

כשעומד האדם בנסיון ומשבר תאוותו, על ידי זה יזכה בעולם הבא לקבל ולהתענג משורש התענוג ברוחניות של אותה תאוה. (ע"פ ליקו"ה חוש"מ ח"א טוען ונטען ג-ב)

(קפב)

עיקר עבודת האדם בזה העולם, הוא לברר ולהעלות האמונה, וכל עסקו וצרכי פרנסתו הכל בשביל זה - להעלות ולתקן האמונה, היינו להאמין בשלמות שהכל ממנו יתברך. (על פי ליקו"ה חוש"מ ח"ב הפקר ונכסי הגר ד-ב)

(קפג)

עיקר קול הניגון, הוא האויר והרוח שמשם כל הקולות, ועיקר הניגון ע"י צמצום הרוח והאויר ע"י האדם, או על ידי הכלי נגינתו. (על פי ליקו"ה חוש"מ ח"ב הפקר

ונכסי הגר ד-ד)

תורה ה

(קפד)

מוֹחֵין דקדושה הם עיקר החיים, כי החכמה תְּחִיָּה את בעליה. ועיקר הברור הוא ע"י הצמצום - שצריך להזהר מאוד ולהתגבר בכל כוחו לצמצם מוחו שלא ישוטט ויהרהר בהרהורים רעים, ואפילו כשבא עליו איזה הרהור בעל כורחו, צריך להתגבר ולתפוס מחשבתו ולצמצמה - שלא תוסיף להרהר ולחשוב בזה כלל, רק להמשיך המחשבה בדברים בקדושה. ועל ידי זה עיקר העליה והברור. (על פי ליקו"ה חוש"מ ח"ב הפקר ונכסי הגר ד-כז)

(קפה)

כשמתגבר על יצרו בפגם הברית ומשבר ההרהורים, מעלים מהחטים בשרו - שהמח חתום בפגם הברית - לחותם דקדושה, ובזה מעלי הניצוצות (של השכל) שנפלו ע"י פגם הברית - ממות לחיים (ע"פ ליקו"ה חוש"מ ח"ב הפקר ונכסי הגר ד-כז)

(קפו)

כל הישיבה של יעקב אבינו, ע"ה - שלמד בישיבה עם בניו ותלמידיו, כמו שאמרו רז"ל - הכל היה בלמוד של האמונה הקדושה. כי המצוות עדיין לא ניתנו. (על פי ליקו"ה חוש"מ ח"ב הפקר ונכסי הגר ד-לב)

(קפז)

עיקר הרפש והטיט שלשם משליך עצמו האדם בשביל ה' יתברך, הוא מה שמוריד את עצמו בעמקי תהומות, שהם המקומות הנמוכים והמלוכלכים מאוד של אלו שנפלו בעוונותיהם ותאוותיהם הרעות - להשיבם לה' יתברך.

(על פי ליקו"ה חוש"מ ח"ב נזיקין ה-ט)

(קפח)

אין ה' יתברך מנסה את האדם במה שאינו יכול לעמוד בו, אף על פי שלפי שכלו קשה לו לעמוד בעניינים אלו שעוברים עליו, אף על פי כן, צריך להשליך חכמתו ולהאמין כי ישרין דרכי ה'. (על פי ליקו"ה חוש"מ ח"ב נזיקין ה-י)

תורה ה

(קפט)

היושבים על המשפט בבית דין של מעלה, הם נשמות הצדיקים האמיתיים, כי בהם נתייעץ בבריאת עולמו קודם שהיו בזה העולם, וכל שכן עכשיו - שכבר היו בעולם וסבלו מה שסבלו ועמדו בנסיון. (על פי ליקו"ה חוש"מ ח"ב נויקין ה"ז)

(קצ)

לא מספיק לתלמידים מה שמאירים תורת רבם בעצמה לאחרים, אף הם מוסיפים לחדש מעצמם חידושי תורה אמיתיים המביאים לידי מעשה, ומגלים עצות עמוקות שאינן מבואר בדברי תורתו של רבם, שעל ידי זה מחזקים חבריהם ומעוררים אותם לעבודת ה' יתברך. (על פי ליקו"ה חוש"מ ח"ב נויקין ה-לה)

(קצא)

אף-על-פי שאין לנו עסק בנסתרות להבין סוד פגנות האר"י ז"ל לתכליתו, אף-על-פי-כן כל אשר תמצא ידו להבין מהם רמזים ועצות לעבודת השם יתברך על-פי דרכי ההקדמות שחתר וגלה לנו רבנו ז"ל הקדוש והנורא ז"ל מה טוב ומה נעים, כי כבר הודיע ורמז לנו רבנו ז"ל שכל כתבי האר"י ז"ל כלולים בתורתו, ומי שיש לו לב להבין באמת יוכל לזכות לפרש כל כתבי האר"י באר היטב על-פי דברי תורתו הקדושה כמבאר מזה במקום אחר (ע"פ ליקו"ה עירובי תחומין ה-ג)

(קצב)

להעלות אמונה הנפולה צריכין לחתור המים שמהם גדלה האמונה, שהם בחינת עצות שנמשכין מעמק הלב, דהינו על-ידי שקוראין לה' יתברך מעומקא דלבא, וזה אי-אפשר כי אם על-ידי איש תבונות, שמצחצח נשמתו על-ידי שממשיך רוחנית אלקות לתוך צמצומים (ע"פ ליקו"ה עירובי תחומין ה-ז)

תורה ה

(קצג)

וְעֵינֵינוּ הַמְשַׁכַּת רוּחַנִיּוֹת אֱלֻקוֹת לְתוֹךְ צְמֻצוּמִים לֹא פִרַשׁ לָנוּ רַבְנּוּ ז"ל הֵיטֵב בְּאִוְרוֹ, וְלִפֵּי עֲנִיּוֹת דַּעְתִּי פְרוּשׁוֹ בְּפִשְׁטוֹת הוּא, כִּי עַל-יָדֵי כָּל דָּבָר וְדָבָר שֶׁל הַתּוֹרָה בְּפֶרֶט כְּשׂוֹזָכִין לְחַדֵּשׁ בַּתּוֹרָה חֲדוּשֵׁין דְּאוֹרֵיתָא אֲמַתִּיִּים עַל-יָדֵי-זֶה מִמְּשִׁיכֵין רוּחַנִיּוֹת אֱלֻקוֹת לְתוֹךְ צְמֻצוּמִים וְעַל-יָדֵי-זֶה בּוֹרְאִין בְּרִיּוֹת רַבּוֹת וְנִפְלְאוֹת (ע"פ ליקו"ה עירובי תחומין ה-טז)

(קצד)

כִּי זֶה יְדוּעַ שְׁעַקֵר הָאֱמוּנָה הוּא בְּמָקוֹם שָׂאִין הַשֶּׁכֶל מִבֵּין וּמַחֲמַת שְׁזֵה הָעוֹלָם הוּא גְשָׁמִי וְעָכוּר כָּל כָּף, עַל-פֶּן בְּכָאן אֵין שׁוּם הַתְּגַלּוֹת וַיְדִיעָה בְּאֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַּרַךְ, כִּי אִם עַל-יָדֵי אֱמוּנָה לְבַד, כִּי בַעֲזוֹלְמוֹת הָעֲלִיּוֹנִים, אַף-עַל-פִּי שְׁגָם הֵם יֵשׁ לָהֶם אֱמוּנָה כִּי בּוֹדָאֵי גַם הַמְּלֹאכִים אֵין יוֹדְעִים מֵהוֹתוֹ יִתְבַּרַךְ וְכָלֵם שׁוֹאֲלִים אִיֵּה מָקוֹם כְּבוֹדוֹ, אַף-עַל-פִּי-כֵן הָאֱמוּנָה שְׁלָהֶם הִיא קְרוֹבָה לְדַעַת, כִּי הֵם רוֹאִים בַּדַּעוֹתֵיהֶם גְּדֻלָּתוֹ וְגִבּוֹרָתוֹ וְנִפְלְאוֹתָיו בְּכָל עֵת, וְאֵין לָהֶם גּוּף עָכוּר כְּזֶה לְהַפְסִיק כְּנִגְדָם, אֲבָל בְּזֵה הָעוֹלָם הַגְּשָׁמִי מַעֲצָם גְּשָׁמִיּוֹת וְעַכִּירַת הַגּוּף בְּכָאן עַקֵר הָאֱמוּנָה כִּי בְּכָאן אֵי-אֶפְשֵׁר בְּשׁוּם אַפֶּן לְהַשִּׁיג אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַּרַךְ כִּי-אִם עַל-יָדֵי אֱמוּנָה לְבַד (ע"פ ליקו"ה עירובי תחומין ה-יח).

(קצה)

עַקֵר הַתְּקוּן יִהְיֶה עַל-יָדֵי מְשִׁיחַ שְׂיִבֵּא בְּמַהֲרָה בְּיַמֵּינוּ, שְׂאֵז יִמְשִׁיךְ רוּחַנִיּוֹת אֱלֻקוֹת לְתוֹךְ צְמֻצוּמִים נִפְלְאִים חֲדָשִׁים כְּאֵלֶּה, עַד שְׂיִזְכֶּה לְהַמְשִׁיךְ עֲצוֹת עֲמוּקוֹת מְאֹד הַנְּמַשְׁכוֹת מִיַּחֲוֵד הַפְּנִימִי הַגְּבוּוֹה מְאֹד מְאֹד הַנְּמַשֵּׁךְ מִבְּחִינַת עֲתִיק (הַקְּב"ה בַּלְבוּשׁ הַכֹּתֵר) (ע"פ ליקו"ה עירובי תחומין ה-כב).

(קצו)

בְּשַׁבָּת לֹא הָיָה שׁוּם בְּרִיאָה, וְאֵין בּוֹ שׁוּם מְלֹאכָה מֵעוֹבְדֵין דְּחַל שְׁהֵם

תורה ה

בְּחֵינַת הַמְשָׁכַת רוּחַנִיּוֹת לְתוֹךְ צְמֻצוּמִים, כִּי בְשֵׁבֶת אֵינוֹ נִמְשָׁךְ הַתְּגִלוֹת רוּחַנִיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ עַל-יְדֵי הַצְּמֻצוּמִים שֶׁל יְמֵי הַחֹל שְׁמֵהֶם נִמְשָׁכוּ הַל"ט מְלָאכּוֹת שֶׁהֵם בְּחֵינַת כְּלָיּוֹת הַבְּרִיאָה שֶׁבּוֹ יְמֵי הַמַּעֲשֶׂה, כִּי בְשֵׁבֶת נִתְגַּלָּה אֱלֻקוֹתוֹ עַל-יְדֵי לְבוּשִׁים וְצְמֻצוּמִים רוּחַנִיִּים דְּקִים וְזָכִים וְצָחִים מְאֹד מְאֹד שְׂאִינָם מִתְּלַבְּשִׁים כָּלֵל בְּשׁוּם מְלָאכָה וְעוֹבְדִין דְּחַל, וְזֶה בְּחֵינַת לְבוּשִׁין דְּשֵׁבֶת, שֶׁהֵם לְבוּשֵׁי קֹדֶשׁ (ע"פ ליקו"ה עירובי תחומין ה-לג).

(קצז)

תִּקְוֹן הַמְשַׁפֵּט אִי אֶפְשָׁר לְהַשְׁלִים קֹדֶם קְבֻלַּת הַתּוֹרָה, שֶׁהִיא בְּחֵינַת חוּקִים וּמְשַׁפְּטִים. וְגַם אַחַר כֵּן אִי אֶפְשָׁר לְהַמְשִׁיךְ תִּקְוֹן הַמְשַׁפֵּט בְּשִׁלְמוֹת כִּי אִם בְּאַרְצ־יִשְׂרָאֵל, בְּבֵית-הַמִּקְדָּשׁ שֵׁשׁ עֶקֶר מְקוֹם הַמְשַׁפֵּט. אֲבָל בִּיצִיאַת מִצְרַיִם הָיוּ רְחוּקִים מְכֻל זֶה. וְעַל-כֵּן הִכְרַחוּ לְצִאת בְּחַפְזוֹן מִחֲמַת שְׁלֵא נִשְׁלְמוּ עֲדִין כָּל הַתְּקוּנִים בְּשִׁלְמוֹת, כַּמּוּבָן בְּזוֹהַר הַקְּדוּשָׁה. וְגַם מִשֶּׁה קָרַב הָעָרַב רַב, שֶׁהֵם בְּחֵינַת הַגֵּרִים שֶׁצָּרִיכִים לְרַחֲקֵם - בְּבֵחֵינַת טַפַּת עֲשׂוֹ וְיִשְׁמַעְעָאֵל. אֲבָל שְׁכַשְׁמֻקְרָבִין אוֹתָם הֵם בְּבֵחֵינַת קְלָקוּל הַמְשַׁפֵּט. וְעַל-כֵּן גִּרְמוּ שֶׁעֲשׂוֹ אֶת הָעֶגְלָה וְעָבְרוּ עַל עֲבוּדָה זָרָה וְגִלּוּי עֲרִיּוֹת וּשְׁפִיכוֹת דָּמִים (ע"פ ליקו"ה או"ח ראש חדש ו-ו).

(קצח)

וּבְעֵינֵינוּ פָּגַם הַמְשַׁפֵּט צָרִיכִין לְדַבֵּר הַרְבֵּה, כִּי אֲדוּנָנוּ מוֹרְנוּ וְרַבְּנוּ זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָה דְּבַר בְּקֻדְשׁוֹ בְּדַרְךְ כָּלֵל, שֶׁפָּגַם הַמְשַׁפֵּט הוּא עַל-יְדֵי דֵינִים שְׁמַעוֹתִין הַמְשַׁפֵּט, אֲבָל בּוֹדָאִי גַם כָּל אָדָם צָרִיךְ לְזוֹהַר שְׁלֵא לְפָגַם בְּמְשַׁפֵּט, אַף-עַל-פִּי שְׂאִינּוֹ דִּין וְשׁוֹפֵט, הֵינּוּ, שְׁלֵא לְעוֹת הַמְשַׁפֵּט נֶגְדַּ חֲבָרוֹ בְּמִשְׂא וּמִתָּן, כִּי כְּשׁוֹפֵט בְּמְשַׁפֵּט, מְלַבֵּד גְּדֵל הָעוֹן שֶׁנִּקְרָא מְשַׁקֵּץ וְתוֹעֵבָה (כַּמּוּבָן בְּפִרְוֵי רַש"י עַל פְּסוּק וַיִּקְרָא יְיָ-לֵהוּ: "לֹא תַעֲשֶׂה עוֹל"). גַּם עַל-יְדֵי עוֹן זֶה מִתְגַּבֵּר תַּאֲוַת נִיאוּף, חַס וְשְׁלוֹם, שֶׁבָּא עַל-יְדֵי פָּגַם הַמְשַׁפֵּט כַּנ"ל, שֶׁבּוֹזָה תְּלוּיִים כָּל הַקְּלָקוּלִים, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן (ע"פ

תורה ה

ליקו"ה אור"ח ראש חדש ו-יא).

(קצט)

אין שום עצה ותחבולה נגד כל הצרות וההרפתקאות ודחקות וטרדת הפרנסה העוברים על כל האדם בכל עת ועת, כי אם לצעק ולזעק ולהתחנן לפני ה' יתברך ולבפות לפניו כתינוק הבוכה לפני אביו שימלא מחסורו. וכשילך בדרך זה ירויח תמיד הרבה רוח האמת והנצחי, כי על-פי רב יפעל בבקשתו הרבה, כי ה' יתברך שומע תפלת כל פה וכמו שכתוב, "קרוב ה' לכל קראיו וכו'". ואפלו אם לפעמים, חס ושלום, לא יתקבל תפלתו, על כל פנים הרויח שקרב עצמו לה' יתברך על-ידי זה, כי אין שום דבר שיקרב וידבק את האדם לה' יתברך כמו התפלה (ע"פ ליקו"ה אור"ח ראש חדש ו-יא).

(ר)

והעקר הוא תמימות ופשיטות, לחזק את עצמו בדרכי התמימות והפשיטות של הצדיקי אמת, שעל-ידי זה יכולין לזכות במשפט, אפלו אם נפל עד התהום, חס ושלום, כי עקר הנפילה של כל אחד הוא על-ידי פגם הברית שבא מאהבת הנפולין שבאים על-ידי בחינת פגם המשפט (ע"פ ליקו"ה אור"ח ראש חדש ו-ב).

(רא)

יש שנפילתם עמקה מאד מאד, רחמנא לצלן, ועקר התקון על-ידי בחינת קשר המרכבה, ותקון קשר המרכבה יכול כל אחד להמשיך על עצמו על-ידי שישמר היטב לקשר ולחבר מחשבתו יחד למקום אחד, שלא תתפזר לחוץ רק תהיה אחוזה וקשורה יחד בה' יתברך ותורתו בקשר אמיץ וחזק, כי עקר תקון המרכבה הוא על-ידי תקון המחשבה שבמת, כמוכן בתקונים. מחשבות רעות הם בחינת חיות טמאות ומחשבות קדושות הם בחינת חיות שבמרכבה אריה, שור, נשר וכו' ואדם רכיב על כלהו. (ע"פ ליקו"ה אור"ח ראש חדש ו-ב).

תורה ה

(רב)

כִּי כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל צָרִיךְ שִׁיחִיָּה מְרַכְּבָה לְשִׁכְנָה, כְּמוֹ שְׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה, הַצְדִּיקִים הֵם מְרַכְּבָתוֹ שֶׁל ה' יִתְבָּרַךְ. וְהָעֵקֶר עַל-יְדֵי קְדוּשַׁת הַמַּחְשְׁבָה, שֶׁהוּא עֵקֶר הָאָדָם, שֶׁעַל-יְדֵי זֶה נִכְלָלִין בְּבַחֲיַנַּת אָדָם הַיּוֹשֵׁב עַל הַכֶּסֶּא, שֶׁהוּא עֵקֶר הַמְּרַכְּבָה. עַל-כֵּן כְּשֶׁמְקַשֵּׁר מִחֻשְׁבָּתוֹ יַחַד אֵלָיו יִתְבָּרַךְ שְׁלֹא תֵצֵא לְחוּץ מִהַקְדָּשָׁה, חֵס וְשְׁלוֹם, עַל-יְדֵי זֶה הוּא בְּחִינַת קוֹשֶׁר הַמְּרַכְּבָה.

(ע"פ ליקו"ה או"ח ראש תד"ש ו-כ.)

(רג)

אָמְרוּ רַז"ל (מדרש רבה פ"ב) שְׂרָאָה הַקַּב"ה שְׂאִין הָעוֹלָם כְּדָאֵי לְהַשְׁתַּמֵּשׁ עִם הָאוֹר שֶׁל ז' יָמֵי בְּרֵאשִׁית וְעַמֵּד וּגְנָזוּ לְצַדִּיקִים וְכוּ'. עַל כֵּן סוֹבְרִים בֵּית שְׁמַאֵי, שְׂגָם עֵתָה כְּשֶׁהַצְדִּיקִים מְשִׁיגִים אוֹר גְּדוֹל - הַשְּׂגַת אֱלֻקוֹת - צְרִיכִים לְהַעֲלִים הָאוֹר. וְכֹל מֵה שֶׁמְשִׁיגִים יוֹתֵר וְיוֹתֵר צְרִיכִים לְהַעֲלִים הָאוֹר יוֹתֵר וְיוֹתֵר כְּדֵי שְׁלֹא יִהְיוּ מִמְּנוּ הַרְשָׁעִים וְהַרְחוּקִים (ע"פ ליקו"ה או"ח השכמת הבוקר ד-א), הַמְתִּיחַסֵּת לְלִיקוּטֵי מוֹהַר"ן ח"א ל')

(רד)

דַּעַת בֵּית הַיֵּלֶל: כֹּל מֵה שֶׁהַצְדִּיקִים מִמְשִׁיכִין אֶר גְּדוֹל וְנוֹסֵף בְּיוֹתֵר וְיוֹתֵר. כְּמוֹ כֵּן צְרִיכִין לְהַאִיר בְּהָעוֹלָם יוֹתֵר וְיוֹתֵר - לְהַאִיר לְכֹל בְּאֵי עוֹלָם כְּדֵי לְקַרֵּב כֹּל הַרְחוּקִים מֵאֵד מֵאֵד לְהַאִיר בְּהַקְטָנִים וְהַנְמוּכִים מֵאֵד, לְרַפְּאוֹת כֹּל הַחוּלִים הַגְּדוֹלִים בְּיוֹתֵר רַחֲמָנָא לִיצְלָן. כִּי כְּמוֹ שְׂכֹל מֵה שֶׁהַחוּלָה גְּדוֹל בְּיוֹתֵר צְרִיךְ לְבַקֵּשׁ לְעַצְמוֹ רַבִּי הַגְּדוֹל בְּיוֹתֵר (ע"פ ליקו"ה או"ח השכמת הבוקר ד-א הַמְתִּיחַסֵּת לְלִיקוּטֵי

מוֹהַר"ן ש"ם)

(רה)

כְּכֹל שֶׁהָרַב וְהַצְדִּיק מְגִיעַ לְמַעֲלָה גְּדוֹלָה יִתִּירָה בְּיוֹתֵר בְּהַשְּׂגַת אֱלֻקוֹת, הוּא צְרִיךְ לְהַאִיר גַּם בְּהַקְטָנִים וְהַנְמוּכִים בְּיוֹתֵר. כִּי זֶה עֵיקֶר מַעֲלָתוֹ וְגְדוּלָתוֹ לְקַרֵּב הַרְחוּקִים בְּיוֹתֵר שְׁזֵהוּ עֵיקֶר גְּדוּלַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וְכַבּוּדוֹ (ע"פ ליקו"ה או"ח ח)

תורה ה

השכמת הבוקר ד-יא המתייחסת לליקוטי מוהר"ן (שם)

(רז)

השגת אלקות אי אפשר להשיג כי אם על-ידי צמצומים רבים מעלה לעלול משכל עליון לשכל תחתון. כמו המלמד שמציע לתלמידו מתחלה הקדמות ושכליות קטנות כדי להבינו על-ידי-זה המכוון שהוא שכל עליון

וגדול. (לליקוטי מוהר"ן ח"א ל)

(רז)

עיקר כל מצוות התורה הם בחינת עצות קדושות שהם בחינת מים צמוקים עצה וכו'. שעל ידם גדילה האמונה. כי עיקר תכלית התורה הוא האמונה - לגלות אמונה הקדושה בעולם למען דעת כל עמי הארץ כי ה' הוא האלקים. ועל כן נתן לנו תרי"ג עטין דאורייתא שהם תרי"ג מצוות שנקראים עצות. כי על ידי העצות גדילה האמונה שהוא עיקר הכל. (ע"פ ליקוטי עירובי תחומין ה-א).

(רח)

עיקר התורה ניתנה בזה העולם דווקא לבני אדם מחמת שהם בעלי בחירה. ומחמת שעיקר התורה הוא האמונה. אם כן בודאי ההכרח שיש לאדם בחירה

על אמונה. (ע"פ ליקוטי עירובי תחומין ה-ד).

(רט)

עיקר החיות וקיום העולמות הוא האמונה, כמו שכתוב: וכל מעשיהו באמונה. ועל כן החיות הנמשך תמיד מלמעלה בלי הפסק בשביל קיום העולמות, זה בחינת הארת האמונה - שנמשך הארה משכלים עליונים - מחכמה ובינה - שעל ידי הארה הזאת נמשך כח בלב האדם להאמין בהשם

יתברך (ע"פ ליקוטי עירובי תחומין ה-ד).

(רי)

מחמת שאור אלקותו אינה יכולה להתלבש בזה העולם כי אם על ידי

תורה ה

צמצומים רבים. על כן בתחלה אינו נמשך ממנו בלב האדם כי אם התנוצצות בעלמא, לרמוז לאדם שיומשך אחריו יתברך, כמו שמרמזין לאדם בידיו מרחוק, ואזי יש להאדם בחירה. כי המשכיל המבין החפץ באמת לאמתו הוא מתעורר תיכף על ידי התנוצצות הזאת ומתחיל לרדוף להשיג בשלימות האמונה זאת – האמונה באלקותו יתברך, ומשתדל לצמצם בלבו הארה הזאת בכמה צמצומים, וזהו בחינת המשכת רוחניות אלקות לתוך הצמצומים

(ע"פ ליקו"ה עירובי תחומין ה-ד).

(רי"א)

זאת ההארה הנמשכת מיחוד החיצון לקיום העולמות שמשם בא בלב האדם התנוצצות ורמזים לרוץ אחריו יתברך. זאת ההארה והחיות נמשך גם על כל אומות העולם. כי השם יתברך מקיים גם אותם ברחמיו בחיות הנמשך משם. ורוצה להמשיך אותם גם כן לאמונתו הקדושה, אבל הם כשבא עליהם הארה והתנוצצות ורמזים הנ"ל הם פונים עורף מלשמוע. כי אינם רוצים להשליך תאוותם הרעות ולמסור נפשם בשבילו יתברך (ע"פ ליקו"ה

עירובי תחומין ה-1).

(רי"ב)

הכסילים הממאנים לשמוע, אשר בבוא עליו התנוצצות הזאת אינו משים לבו לזה, אף גם אותה ההארה בעצמה נתקלקלה אצלו ונעשה אצלו אמונות כוזביות ועבודה זרה וכפירות. כי מחמת גשמיות ועכירות זה העולם, על כן אי אפשר לקבל זאת ההארה הגדולה בזה העולם כי אם בחינת התנוצצות ורמזים בעלמא. שמחמת זה שאין ההארה מתגלית בזה העולם באתגליא כמו בעולם המלאכים. רק בדרך רמז והתנוצצות כנ"ל. על כן יש לבני האדם בחירה לטוב או להיפך (ע"פ ליקו"ה עירובי תחומין ה-1)

(רי"ג)

להמשיך רוחניות אלקות לתוך צמצומים, היינו שמכניס בדעתו שרוחניות

תורה ה

אלקותו מִתְּחִיָּה ומהווה את כל הצמצומים, היינו את כל פרטי המציאות - שעל ידי זה ממשיך פרנסה לכל פרטי המציאות, ועל ידי זה מתצמצמת נפשו. ועל ידי זה הוא איש תבונות. וזוכה להמשיך עצות מעומק הלב שעל

ידי זה גדילה האמונה (ע"פ ליקו"ה עירובי תחומין ה-ז)

(ריד)

מנה שכתב רבינו ז"ל שלהעלות אמונה הנפולה צריכין לחתור המים שמהם גדילה האמונה, שהם בחינת עצות שנמשכין מעומק הלב. דהיינו על ידי שקוראין להשם יתברך מעומקא דלבא וכו'. וזה אי אפשר כי אם על ידי איש תבונות שמצמצח נשמתו על ידי שממשיך רוחניות אלקות לתוך

צמצומים (ע"פ ליקו"ה עירובי תחומין ה-ז)

(רטו)

בתחלה צריכין להמשיך רוחניות אלקות לתוך צמצומים כדי להמשיך פרנסה לכל העולמות כדי לצמצח הנשמה שהם המוחין, ומהיכן ועל ידי איזה כח יזכה להמשיך רוחניות אלקות לתוך צמצומים? אך זה נמשך על ידי הקב"ה - מבחינת היחוד העליון החיצון שמהם נמשך בקביעות תמיד חיות לכל העולמות, ואין אנו צריכין לעורר זה היחוד על ידי מעשינו, כי אם רק להמשיך עלינו ועל כל העולמות החיות הנמשך משם (ע"פ ליקו"ה עירובי

תחומין ה-ז)

(רטז)

אפילו החיות הנמשך בקביעות, אף על פי שהוא נמשך תמיד בלי התעוררות תחתון, אף על פי כן אנו צריכין להשתדל להמשיכו ביושר לתוך כלים וצמצומים קדושים כדי לא יתקלקל ח"ו בזה העולם מחמת ריבוי אור, ח"ו - שלא יהיה נמשך ח"ו מזה החיות לתוך רפש וטיט אל הקליפות

והסיטרא אחרא (ע"פ ליקו"ה עירובי תחומין ה-ז)

תורה ה

(ריז)

צריך האדם תיכף כשמגיע לדעתו ההארה של רוחניות אלקות, שישתדל להמשיכו עליו בקדושה ובטהרה. וזה נעשה על ידי שמתעורר תיכף להשם יתברך, היינו שמתחיל להכין את עצמו לקדש ולטהר את עצמו, ומשתוקק לעבוד את השם יתברך, אף על פי שאינו ידוע עדיין שום עצה איך לעבוד אותו יתברך. אף על פי כן על ידי ההתעוררות וההשתוקקות וההכנה לבד, הוא עושה כלים וצמצומים וממשיך רוחניות אלקות לתוך צמצומים (צ"פ ליק"ה

עירובי תחומין ה-ז)

(ריח)

על ידי חיבור רוחניות אלקות עם הצמצום, לא די שמחיה כל הברואים שמכבר, אף גם בורא תיכף בריות קדושות חדשות שהם מחיבור רוחניות אלקות עם הצמצום שהוא בחינת גוף. ועל ידי זה ממשיך החיות והשפע והפרנסה בשפע גדול אל סטרא דקדושה לבד, ועל ידי זה מצחצח נשמתו כנ"ל, היינו שנתוסף הארה בהמוחין שהם הנשמה שלו, כדי שיוכל לעלות בסוד מסירות נפש, היינו שיכול לצעוק מצומק הלב. עד שיחתור ויגלה העצות שמהם גדילה האמונה (צ"פ ליק"ה עירובי תחומין ה-ז)

(ריט)

אמר המקבץ: עניין המלכים שמתו שהם בחינת שבירת כלים המוזכר בכתבי האריז"ל, הוא עניין שבירת החכמה שבמידות האלוקיות לניצוצות שנפלו לבריאה כדי להוות את כל פרטי המציאות באופן שהבריאה תוכל להכיל את אור החכמה האלוקית בלי להתבטל.

(רב)

ואולי זה סוד מה שכתבנו בענין התיקון של המלכים שמתו שהם בחינת שבירת כלים. כשמתחילין הכלים להתתקן הם צריכין תחילה לינק מהחכמה הנמוכה שמבחינת דדי בהמה היינו שבתחילה צריכין לתקן בחינת חיות

תורה ה

ניקת בחינת מדרגת בהמה – בחינת אמונה. כי כל עיקר תיקון העולמות הכל בבחינת תיקון האמונה שהוא יסוד ועיקר הכל (ע"פ ליקו"ה עירובי תחומין ה-ג)

(רכא)

עיקר המשכת המוחין הם העצות. כי כל המוחין והחכמות שמשיג האדם אם אינו יודע על ידם עצות אמתיות לעבודת הבורא. אינם נקראים בשם מוחין וחכמות כלל. שעיקר החכמה כשזוכין על ידה לעצות להשכיל ולידע אותו יתברך שזה בחינת כלליות תורתנו הקדושה שנקראת בשם עצות שמשם גדילה האמונה (ע"פ ליקו"ה עירובי תחומין ה-ט)

(רכב)

זה עולם העשייה הוא בחינת רגלין, כמו שכתוב "והארץ הדום רגלי" - שהוא בחינת מדריגה התחתונה של כל העולמות. ובכאן עיקר מקום העצה, כי מחמת שהיא מדריגה נמוכה מאד בחינת עשייה גשמיות - בחינת רגלין על כן צריכין עצות רבות ועמוקות מאד מאד כדי לזכות להנצל מזוהמא דהאי עלמא שפלה (זוהמת זה העולם השפל), ולדבק את עצמו בהבורא יתברך לנצח. (ע"פ ליקו"ה עירובי תחומין ה-ט)

(רכג)

ענין המשכת רוחניות אלקות לתוך צמצומים, לא פירש לנו רבינו ז"ל היטב ביאורו. ולפי עניות דעתי פירושו בפשיטות הוא, כי על ידי כל דיבור ודיבור של התורה, בפרט כשזוכין לחדש בתורה חידושין דאורייתא אמתיים, על ידי זה ממשיכין רוחניות אלקות לתוך צמצומים, ועל ידי זה בוראין בריות רבות ונפלאות. (ע"פ ליקו"ה עירובי תחומין ה-ט)

(רכד)

מבחינת המשכת רוחניות אלקות לתוך צמצומים, משם נמשכת כל הבריאה של כל ששת ימי המעשה. השם יתברך ברא את כל הבריאה

תורה ה

מראש ועד סוף על ידי המשכת רוחניות אלקות לתוך צמצומים, שצמצם כביכול רוחניות אלקותו בכמה וכמה צמצומים שונים עד שנשתלשל בכמה השתלשלות עד שברא את כל הבריאה כולה מראש ועד סוף. כי כל דבר ודבר מפרטי הבריאה מקבל חיותו וקיומו מבחינת רוחניות אלקות שנצטמצם בצמצום ופרט כזה, בשכל כזה עד שנתהווה ממנו זה הדבר כתבניתו ודמותו

וכן בכל דבר ודבר (ע"פ ליקו"ה עירובי תחומין ה-120)

(רכה)

השם יתברך ברא הכל בשביל האדם דייקא. על כן ברא כל דבר מחוסר תיקון, כגון החיטים צריכים לטחון ולרקד וללוש ולאפות עד שיהיה ראוי לאכילה. על כן צריך שהאדם דייקא ימשיך רוחניות אלקותו לתוך צמצומים שזוה עיקר תיקון הבריאה, שבשביל זה נברא הכל. (ע"פ ליקו"ה עירובי תחומין ה-120)

(רכו)

כשנמשך רוחניות אלקותו למטה בלי מעשה האדם, אין זה שלימות הבריאה. רק בשעת הבריאה שלא היה עדיין שום אדם ושום נברא היה בהכרח שהשם יתברך בעצמו ימשיך רוחניות אלקותו לתוך צמצומים כדי לברוא את הבריאה, אבל תיכף כשנברא האדם מסר הכל בידו, שהאדם דייקא ימשיך רוחניות אלקותו לתוך צמצומים ויקיים ויחדש את כל הבריאה, כי השם יתברך נתן כח באדם שיחדש ויברא בריות חדשות (ע"פ ליקו"ה עירובי תחומין

ה-120)

(רכז)

עיקר תכלית כל הצמצומים היא הארץ הגשמית הזאת שהיא תכלית הצמצום הגשמי מכל הצמצומים, וכל הצמצומים צריכין לקבל משם - שהיא שורש של כל הצמצומים. ועל כן הכל היה מן העפר - אפילו גלגל חמה. כי כל הנבראים כולם נמשכו מהצמצומים - שכולם שרשם מתכלית הצמצום שהוא העפר הגשמי של הארץ הזאת. ועל כן כאן בארץ הזאת שהיא תכלית

תורה ה

הצמצום והגשמות, כאן הוא עיקר שלימות האמונה. (ע"פ ליקו"ה עירובי תחומין ה-יח)

(רכה)

זה ידוע שעיקר האמונה הוא במקום שאין השכל מבין, ומחמת שזה העולם הוא גשמי ועכור כל כך, על כן בכאן אין שום התגלות וידיעה באלקותו יתברך כי אם על ידי אמונה לבד. כי בזה העולם הגשמי מעוצם גשמיות ועכירת הגוף, בכאן עיקר הוא האמונה, כי בכאן אי אפשר בשום אופן להשיג אלקותו יתברך כי אם על ידי אמונה לבד, שאנו מקבלים על ידי הצדיקים אמתיים שבכל דור ודור. (ע"פ ליקו"ה עירובי תחומין ה-יח)

(רבט)

בעולמות העליונים אף על פי שגם הם יש להם אמונה, כי בודאי גם המלאכים אין יודעין מהותו יתברך וכולם שואלים איה מקום כבודו. אף על פי כן האמונה שלהם היא קרובה לדעת. כי הם רואין בדעתם גדולתו וגבורתו ונפלאותיו בכל עת ואין להם גוף עכור כזה להפסיק כנגדם (ע"פ ליקו"ה

עירובי תחומין ה-יח)

(רל)

"כי נר מצוה ותורה אור ודרך חיים תוכחת מוסר" - תוכחת מוסר הם רק בחינת דרך חיים, דרך דייקא שנמשך מבחינת המשכת רוחניות אלקות לתוך צמצומים. זאת הדרך של התורה שממשיכין הצדיקים שאין יוצא משם עצה לעבודת הבורא יתברך, רק התעוררות ותוכחה ומוסר שמעוררין לעבודת ה', אף על פי שזה טוב מאד, אבל אף על פי כן אין יוצא משם שום עצה עדיין. (ע"פ ליקו"ה עירובי תחומין ה-כא)

(רלא)

זה החילוק שבין נבואת כל הנביאים לנבואת משה רבנו. שיש צדיקים שכל ספריהם ודבריהם הם רק התעוררות וכו', אבל עיקר הוא הצדיקים

תורה ה

שזוכין לקבל מתורתם וספריהם עצות, שזהו בחינת נבואת משה שנתן לנו את התורה שהיא כולה עצות שנמשכים מהקב"ה – מהחכמה הבאה מהייחוד

הפנימי (ע"פ ליקו"ה עירובי תחומין ה-כא)

(רלב)

והכלל כי כל מה שנתגלה עצה קדושה להכיר את השם יתברך, תיכף את זה לעומת זה עשה אלקים - שהסיטרא אחרא מתגברת כנגד אותה העצה לקלקלה, ועל כן באמת צריכין מלחמה חדשה בכל פעם (ע"פ ליקו"ה עירובי

תחומין ה-כב)

(רלג)

עיקר התיקון יהיה על ידי משיח שיבוא במהרה בימינו, שאז ימשיך רוחניות אלקות לתוך צמצומים נפלאים חדשים כאלה, עד שיזכה להמשיך עצות עמוקות מאד הנמשכות מיחוד הפנימי הגבוה מאד מאד, הנמשך מהקב"ה המלוּבש במדרגת החכמה הנקראת "עתיק" כמבואר בכתבי האר"י, שאין מי שיש בכחו שימשיך עתה מוחין שנעשה על ידי היחוד

הפנימי מבחינת "עתיק" - כי אם משיח. (ע"פ ליקו"ה עירובי תחומין ה-כב)

(רלד)

אחר ספירת העומר, העיקר לקבל מיום החמישים שהוא בחינת שער החמישים את אור האלקות ממדרגת 'עתיק'. האור ששיג משיח במהרה בימינו וימשיך אותו עלינו, והוא שורש כל התורה הנמשך משם. אבל עכשיו נמשך משם רק הארה מועטת בהעלם גדול. כי עדיין אין מי ששיג

זה השער. (ע"פ ליקו"ה עירובי תחומין ה-ל)

(רלה)

אפילו משה רבינו עליו השלום, לא השיג בחינת שער החמישים, כמו שאמרו רז"ל על הכתוב: "ותחסרהו מעט מאלקים". ועל ידי השגת זה

תורה ה

השער הנו"ן אז יזכה לידע בחינת דרכי ה' - בחינת צדיק וטוב לו, צדיק ורע לו, וכו'. כי כפי המים עמוקים עצה שממשיך ממקום גבוה יותר, כן זוכה אחר כך לכל בחינת התיקונים הנאמרים בתורה הנ"ל (ע"פ ליקו"ה עירובי תחומין

(ה-ל)

(רלז)

בשבת אינו נמשך התגלות רוחניות אלקותו יתברך על ידי הצמצומים של ימי החול שמהם נמשכו הל"ט מלאכות - שהם בחינת כלליות הבריאה שנבראה בששת ימי המעשה. כי בשבת נתגלה אלקותו על ידי לבושים וצמצומים רוחניים דקים וזכים וצחים מאד מאד, שאינם מתלבשים כלל בשום מלאכה ועובדין דחול, וזה בחינת לבושין דשבת שהם לבושי קודש, כמו שכתב בזוהר הקדוש: ולבושין דלביש (שלובש) בחול לא לביש בשבת. כי בשבת זוכין לבחינת התגלות אלקות שיהיה לעתיד שהוא בחינת 'זהו עיניך רואות את מוריך ולא יכנף עוד מוריך' - היינו ראית ה' ללא לבושין

- ללא לבושי המדמה. (ע"פ ליקו"ה עירובי תחומין ה-לג)

(רלז)

כל אחד מהצדיקים האמתיים מגלה מעט מאלו העצות המגלים אלקותו יתברך, עד לעתיד בימי משיח שיתגלו בשלימות. כי אז על ידי עצות אלו יתגלה השגת אלקותו יתברך בבחינת לבושין דשבת שהוא בחינת ולא יכנף עוד מורך - בחינת אפין באפין בחינת כי כולם ידעו אותי מקטנם ועד גדולם

בחינת כי עין בעין יראו בשוב ה' ציון. (ע"פ ליקו"ה עירובי תחומין ה-לח)

(רלח)

לעתיד בימי משיח נוכל לדבר מהשם יתברך בפה מלא בחוצות ובשווקים, לדבר ולפרסם בפני כל 'שמלא כל הארץ כבודו', ולהדבק להשם יתברך בדביקות גדול בפני כל עם ועדה. כי עכשיו אפילו האמונה הפשוטה נסתרת ונעלמת אצל כל אחד בלבד. ואי אפשר לדבר מזה הרבה כמו שרואין בחוש.

תורה ה

כי כל ישראל יודעין ומאמינים בהשם יתברך ש'מלא כל הארץ כבודו'. ואף על פי כן, על פי רוב שוכחין אותו יתברך, ורצים כל איש אחרי בצעו

ותאוותיו. (ע"פ ליקו"ה עירובי תחומין ה-לח)

(רלט)

זעירין אינון (מעטים הם) שאינם שוכחים אותו יתברך. ואפילו אותן הכשרים והצדיקים הדבקים בו יתברך תמיד, אי אפשר להם לדבר עם העולם בהתגלות גדול מהשם יתברך כאשר היה ראוי לצעוק בכל פעם על בני העולם - מה אתם שותקים, ומה אתם עושים בזה העולם, הלא השם יתברך עמנו ועומד עלינו בכל רגע ורואה במעשינו כי 'מלא כל הארץ כבודו'. וכל זה מחמת גשמיות העולם ועכירת המעשים - אי אפשר לדבר הרבה בהתגלות, אפילו מהאמונה הפשוטה. וצריכין לדבר מזה ברמז ובסוד

בבחינת 'כבוד אלהים הסתר דבר' (ע"פ ליקו"ה עירובי תחומין ה-לח)

(רמו)

צדיק שביטל גופו בחייו וזכה לעלות לבחינת 'איה' בחיים חיותו בעודו בגופו, הוא אינו מת כלל, כמו שאמרו רז"ל. כי מיתתו הוא רק בחינת ביטול שמבטל עצמו בביטול נפלא כדי שיעלה ל'מאמר הסתום' בתכלית המעלה, כדי שימשיך משם חיות חדש ונפלא לתקן כל הנפשות כולם (ע"פ ליקו"ה עירובי תחומין

ה-כב)

(רמא)

אפילו אם לא זכה האדם להטיב מעשיו בשלימות בחייו, אבל זכה על כל פנים לחפש ולבקש ולדרוש תמיד אותו יתברך, הוא גם כן טובה נפלאה ונוראה לנפשו וגופו. כי על ידי זה זוכה גם אחר מיתתו לחפש ולבקש אותו יתברך, ולא יוכלו להטעותו על ידי עולם התהו מאחר שגם שם יבקש את השם יתברך. על כן בקל יוכל לשוב למקום מנוחתו והכל בכח הצדיקי אמת.

(ע"פ ליקו"ה עירובי תחומין ה-כב)

תּוֹרָה ו:

(א)

על ידי זיעה טובה, היינו זיעה שמזיעים עבור התאמצות בדבר של קדושה - זוכים לשמחה.

(ב)

כל יום שיש בו טוב, נקרא יום טוב.

(ג)

העצבות היא מעכירות הדמים שבטחול.

(ד)

על ידי שתגברים הדמים העכורים שבטחול, באים על האדם חולשות.

(ה)

כדי להוציא את עכירות הדמים שבטחול, צריך להזיע.

(ו)

כשהדמים שבאדם מזדככים מעכירותם, זוכים לשמחה.

(ז)

תקון שני מדות רעות-דומם צומח, הינו עצבות ותולדותיה, ותאוות רעות, על-ידי קרבתו להצדיק, כי הצדיק הוא "ברית מלח עולם". גם עצבות ותאוות באים מדמים עכורים, ועל-ידי מלח, היינו על ידי הצדיק, פולט

הדמים רעים (על פי ליקוטי מוהר"ן ח"א ד).

תורה זו: "ויהי מקץ"

"ויהי מקץ שנתים ימים ופרעה חולם" (בראשית מא)

(א)

מי שהוא רחמן, הוא יכול להיות מנהיג.

(ב)

המנהיג צריך לידע איך להתנהג עם הרחמנות, כי על רשעים או על רוצחים וגזלנים אסור לרחם.

(ג)

מי שאינו יודע איך להתנהג עם הרחמנות, יכול לרחם על תינוק בן ארבע ימים ולתת לו לאכול מאכל השייך לאדם גדול, ובזה יזיק לו.

(ד)

משה רבנו, עליו השלום, היה לו רחמנות אמת על ישראל, ומסר נפשו למיתה בשביל ישראל, והשליך נפשו מנגד, ולא היה חושש על עצמו כלל.

(ה)

עיקר האדם הוא הדעת, ומי שאין לו דעת אינו מן הישוב ואינו מכונה בשם אדם כלל, רק הוא חיה בדמות אדם.

(ו)

"אתה הראת לדעת כי ה' הוא האלקים" (דברים ד), רק זה מכונה דעת - לדעת כי ה' הוא האלקים.

תורה ז

(ז)

מושה רבנו, ע"ה, היה לו רחמנות והיה עוסק ביישוב העולם - שיהיה העולם מיושב מבני אדם, היינו מבני דעה. כי הוא פתח לנו אור הדעת וגילה לנו שיש אלקים שליט בארץ.

(ח)

עיקר הרחמנות על ישראל, כאשר עם קדוש נופלים בעוונות, ח"ו, כי זה הרחמנות מכל מיני רחמנות. כי כל היסורים אינם נחשבים כלל כנגד המשווי הכבד של העוונות שנופל על הישראלי - שהוא קדוש ורוחני מאוד בשורשו.

(ט)

צדיק האמת הוא הנהר היוצא מעדן להשקות את הגן, כי הוא יוצא להשקות את העולם בדעת. (על פי ליקו"ה תפילין ה-כה)

(י)

הצדיק מוריד את עצמו לקרב את הרחוקים, ויורד מדבקותו בה' יתברך. ואחר שהעלה את הרחוקים הוא מתקנא בהם, כשרואה שקבלו ממנו מוחין ודעת אמיתי, ואז זוכר את מקומו ומחזיר לעצמו המוחין שנסתלקו ממנו בעת שינתו וקטנותו. (על פי ליקו"ה תפילין ה-כה)

(יא)

אפילו אם יש לאדם יסורים, אם אין בהם עוונות אינם נחשבים לייסורים כלל, כי "אין יסורים בלא עוון". (שבת נ"ה)

(יב)

עיקר הרחמנות להוציא את ישראל מעוונות ולגלות להם את הדעת - שהכל מה' יתברך.

תורה ז

(יג)

“אין אדם עובר עבירה אלא אם כן נכנסה בו רוח שטות” (סוטה ג’), כי לעוונות באים רק מחסרון הדעת.

(יד)

“אשרי משכיל אל דל” (תהלים מ”א), כי אין עני אלא מהדעת (גדרים מ”א), וצריך לרחם על הזל ולהכניס בו דעת.

(טו)

אפילו כשמגיע זמנו של האדם להסתלק מן העולם, אין זו השלימות שהנשמה תדבק רק למעלה בעולמות העליונים, כי עיקר השלימות של הנשמה, שבעת שהיא למעלה, תהיה גם למטה בעולם.

(טז)

על ידי שמשאיר האדם אחריו בן, או תלמיד, נשארת דעתו למטה אחר ההסתלקות, ונחשב שהוא עצמו ממש נשאר בעולם.

(יז)

מי שיודע קצת בידיעתו יתברך, הוא יודע שעיקר התענוגים והשעשועים של ה' יתברך, הוא רק שאנחנו בעולם הזה השפל נגדל ונקדש שמו יתברך, כמו שכתוב: “ואבית תהילה מגושי עפר מקרוצי חומר”. (ע”פ ליקו”ה אור”ח הלכות קריאת

שמע הלכה ג אות א)

(יח)

כל אדם יכול לקיים זאת להעמיד תלמידים, כי שניים המדברים יחד ביראת שמים, אזי כשאחד מאיר לחברו באיזה דיבור, נחשב חברו לגביו כתלמיד, וכשהוא מקבל מחברו איזה דיבור, הוא נחשב תלמיד לחברו.

תורה ז

(יט)

כמו שהאדם מצווה להעמיד בנים בעולם, מצווה עליו להעמיד תולדות ממין אדם, היינו מבני דעה, ולא חיות ובהמות בדמות אדם.

(כ)

כל זמן שאין מאיר הדעת בבני אדם ואינם יודעים ומרגישים אלקותו יתברך וממשלתו, אינם בכלל בני אדם, כי אין בהם דעת לדעת את ה' - שזה עיקר גדר האדם.

(כא)

מצוות "פרו ורבו ומלאו את הארץ", היא למלאות את הארץ מבני אדם - בני דעה.

(כב)

אחר הסתלקותו מתלבש האדם בתוך הדיבורים שהכניס בדעת תלמידיו, והוא ממש נשאר בעולם, כי עיקר האדם הוא הדעת.

(כג)

מי שרוצה לדבר עם חברו ביראת שמים, צריך שיהיה לו קודם יראת שמים, כי רק "מי שיש בו יראת שמים דבריו נשמעים" (ברכות ו). וגם צריך יראת שמים כדי שיתקיימו דבריו אצל חברו.

(כד)

על ידי שעוסקים עם בני אדם להכניס בהם דעת, על ידי זה זוכה האדם לשכל - להבין ולידע מה שלא היה מבין ויודע עד עתה.

(כה)

מזה שאדם מבין ומשיג בשכלו, זה מכונה שכל פנימי, ומה שאינו יכול להכניס לתוך שכלו - מכונה שכל מקיף - אורות מקיפים, שאינם יכולים

תורה ז

להכנס לתוך שכלו והם מקיפים סביב שכלו.

(כו)

כשעוסק עם בני אדם ומכניס בהם דעתו, מתרוקן מוחו מהשכל והדעת שהיה לו, ועל ידי זה יש מקום לשכל המקיף להכנס במוחו, היינו, הוא מבין מה שלא היה מבין עד עתה.

(כז)

יש כמה בחינות בשכל המקיף, כי מה שמקיף לאחד, נחשב שכל פנימי אצל חברו - שהוא במדריגה למעלה ממנו. וכן המקיף שלו נחשב פנימי לזה שמעליו.

(כח)

כל הזמן של העולם הזה - מה שהיה ומה שיהיה, הוא כולו אין ואפס נגד יום אחד, ואפילו נגד רגע אחד של עולם הבא - שהוא יום שכולו ארוך - בחינת אריכות ימים ושנים.

(כט)

למעלה מן הכל הם המקיפים של חכם הזור - שהמקיפים שלו הם בחינת אריכות ימים ושנים, מקיפים שמשיגים אותם הקטנים במעלה רק בעולם הבא - שהוא אריכות ימים ושנים.

(ל)

סדר הזמנים בעולם הזה נחשבים לפי זריחת ושקיעת השמש. סדר הזמנים שיש בעולם הבא שהוא מעל הזמן נקבע לפי השגות המקיפים, היינו יש שכל מקיף שכאשר משיגים אותו נחשב שעבר יום אחד, ויש מקיפים שאחר שמשיגים אותם נחשב שעבר שנה, וכו' וכו'.

תורה ז

(לא)

השגת השכלים המקיפים בכל פעם מחדש, מה שלא השיג עד עתה, הם עיקר התענוג ושעשוע עולם הבא. כי אחרי השגת שכל מקיף אחד והפיכתו לפנימי, מקבל מקיף חדש, ואחר כך שוב נהפך לו לפנימי, וכן הלאה עד אין סוף.

(לב)

השכל של 'תכלית הידיעה שלא נדע', היא השגת השכליים המקיפים של הכתר שבכל מדריגה ומדריגה.

(לג)

כאשר עולים ממקיף של עולם אחד, למקיף של עולם אחר, מגיעים להשיג את המקיף של הכתר של אותו עולם שהוא השכל של תכלית הידיעה שלא נדע - שמבינים שאי אפשר לדעת כלום, וכל מה שהבנו עד עכשיו אינו כלום. ואחר כך עולים למקיף היותר גבוה השייך לעולם יותר עליון מהקודם, ומתחילים להתענג שוב מהבנת שכליים חדשים גבוהים בעולם החדש, עד שמגיעים לכתר של אותו עולם, ושוב זוכים לתכלית הידיעה שלא נדע, וכן הלאה עד אין סוף.

(לד)

הצדיק והחכם שבדור, צריך להיות במדריגה המכונה "כל" - "כי כל בשמים ובארץ" - דאחיד (שאוחז) בשמים ובארץ.

(לה)

הצדיק והחכם שבדור צריך שיהיה לו כח להראות לדרי מעלה, היינו לגדולים במעלה, שאינם יודעים כלל בידיעת ה' יתברך, בחינת "מה חמית ומה פשפשת" (מה ראית), ו"איה מקום כבודו", ו"שתכלית הידיעה שלא נדע".

תורה ז

(לז)

וכן צריך הצדיק להראות לדרי מטה - לקטנים - שוכני עפר - לבני אדם המונחים במדריגה תחתונה, אפילו לאלה שבשאל תחתיות ונדמה להם שהם רחוקים מאוד מה' יתברך, לגלות להם שה' יתברך עמם, והם סמוכים אליו יתברך, כי מלוא כל הארץ כבודו.

(לח)

עיקר שלימות הצדיק שידע איך לדבר וללמד ולהאיר בכל אחד ואחד - בדרי מעלה ובדרי מטה - בעליונים ובתחתונים - בשמים ובארץ - בגדולים ובקטנים.

(לח)

מי שאינו משנה בדיבורו, הוא יכול להשפיל הגבוהים ולהגביה השפלים.

(ספר המידות אמת)

(לט)

חכם הדור צריך לידע איזה שכלים מקיפים שנכנסו אליו - לגלות לתלמידיו, ואיזה שלא לגלות, כי יש דברים שאין רשאים לגלותם.

(מ)

הקושיא היא בחינת שכל מקיף, והתירוץ לקושיא הוא שכל פנימי - שעתה מוכן לו השכל שהיתה עליו קושיא.

(מא)

מוכרח החכם לעשות סייג לדבריו, ולדקדק ולהיזהר מה לגלות ומה לא לגלות, באופן שלא ישיג רק את השכלים המקיפים שהוא צריך להשיג לפי מדריגתו, ולא יבוא להשיג מקיפים שאין צריך להשיג.

תורה ז

(מב)

החכם צריך לידע מה לגלות, ומתי לגלות, כי כאשר מגלה החכם את השכל המקיף שזכה לו מיד, בא לו מקיף חדש. ואחר שמגלה גם את זה, נכנס בו שוב מקיף חדש, עד שיוכל להכנס בהשגות המקיפים שהם למעלה מן הזמן. היינו מחמת המהירות של ריצת השכל - משכל לשכל חדש, אין הזמן מספיק לבאר את הקושיות והתירוצים שעוברים במוחו.

(מג)

הצדיק צריך שתהיה לו מידת המשפט, לדעת את מי להרים ואת מי להשפיל, היינו לדרי מעלה להראות להם שאינם מבינים כלל בידיעתו יתברך, ואת דרי מטה להרים - שלא יתייאשו, וזה על ידי שמראה להם "שמלא כל הארץ כבודו", וה' ושוכן אתם בתוך טומאתם.

(מד)

על ידי שזוכים להעמיד הרבה תלמידים, זוכים להשיג את השכלים המקיפים, מה שלא ידעו בתחילה.

(מה)

השגת דרי מעלה, היינו השגת "איה מקום כבודו" מכונה השגת הבן, והשגת דרי מטה, היינו השגת "מלוא כל הארץ כבודו" - מכונה השגת התלמיד.

(מו)

השגת הבן שהוא תלמיד לאביו, גדולה מהשגת התלמיד, כי הבן כולו נמשך ממוח האב.

(מז)

משה רבנו, ע"ה, השיג את ההשגה של דרי מעלה - השגת הבן, בבחינת (שמות ל"ג) "כי לא יראני האדם וחי". ואילו ישעיהו הנביא שהיה במדריגה

תורה ז

קטנה ממשה, אמר: "ואראה את ה'" (שעירי ו'), היינו השגת דרי מטה - השגת התלמיד.

(מח)

הצדיק צריך לכלול את העולמות עליון בתחתון ותחתון בעליון, היינו לשתף את שתי ההשגות יחד - ההשגה של "איה מקום כבודו", עם ההשגה של "מלוא כל הארץ כבודו" - שהשגת הבן תהיה כלולה עם השגת התלמיד, כדי שיהיה למקבל יראה.

(מט)

מי שזוכה רק להשגת "איה מקום כבודו", לא תהיה לו יראה כלל, כי כבודו למעלה למעלה רחוק מהשגתנו - שאינו רואה כבודו יתברך, לכן צריך לכלול בהשגתו, גם את השגת "מלוא כל הארץ כבודו".

(נ)

התלמיד שזכה רק להשגה של "מלוא כל הארץ כבודו", יוכל להתבטל במציאות, מאחר שהכל מה' יתברך, לכן צריך לכלול גם את ההשגה של "איה מקום כבודו".

(נא)

מי שכלול משתי ההשגות הנ"ל, יכול לקבל בעת האכילה "הארת הרצון", היינו שיהיה לו רצון והשתוקקות לה' יתברך בלי שום ידיעה - שלא ידע מה שהוא רוצה.

(נב)

כעת יאמר ליעקב ולישראל מה פעל אל' (במדבר כ"ג), עתידים צדיקים שיהיה מחיצתם לפנים ממלאכי השרת. (ירושלמי שבת פ"ב).

תורה ז

(נג)

השכלים המקיפים הם המחיצה של השכל הפנימי, כך שאינו יכול לצאת ולהשיג את השכלים שבמדרגה מעל המקיפים.

(נד)

לעתיד יהיו מחיצות המקיפים של הצדיקים למעלה מהמקיפים של השכלים, המכונים מלאכי השרת.

(נה)

עיקר הפרנסה והשפע יורד לעולם על ידי מידת המלכות של ה' יתברך.

(זוהר תרומה קנ"ג)

(נו)

מי שרוצה לחגור מותניו ולפרנס את אלה התלויים בו, צריך שיהיה איש חיל שיהיה לו קצת ממשלה - קצת ממידת המלכות.

(נז)

ככל שיש יותר אנשים התלויים בפרנסתו של האדם, כך צריך שיהיה לו יותר ממשלה ומלכות.

(נח)

כשהחכם מגלה חכמתו, לפעמים הוא אומר איזה דבורים שבהם מרמז לתלמידיו רמזים שאי אפשר לו לומר אותם בפיו בפירוש.

(נט)

מידת המלכות של ה' יתברך, היא המתווכת בין ה' יתברך, לבין הבריאה התחתונה.

תורה ז

(ט)

"עיני כל אליך ישברו ואתה נותן להם את אכלם בעתו, פותח את ידך ומשביע לכל חי רצון". (תהלים)

(טא)

הידיים, הם כינוי לכלים המעבירים את השפע מים החכמה האלוקית - ששם הוא שפע שכלי - אל המלכות.

(טב)

המלכות מקבלת את השפע הרוחני שאינו מוגדר, על ידי הידיים שיש בים החכמה, היינו הרמזים שבהם מסבירים את החכמה העמוקה. ואצל המלכות נשחק ונכתש השפע ומקבל צורה מוגדרת - פרנסה, ממון, או שפע רוחני של שכלים, והיא נותנת לכל אחד כפי הראוי לו.

(טג)

המלכות מלקטת את כל הציפיות והבקשות של התחתונים לשפע פרנסה, ומעלה אותם אל ים החכמה, לקבל השפע מהידיים של החכמה.

(טד)

ההארה של השכלים המקיפים שבים החכמה - השכלים של "תכלית הידיעה שלא נדע", מאיר ללב רצון עז להתחבר לה' יתברך, וזה בא בשעת האכילה - בשעה שהפרנסה יורדת מים החכמה.

(טה)

כל אחד כפי מה שזוכה לפעול בבקשתו ביום הכפורים - "סלח נא", כך זוכה להארת "חנוכה".

(טו)

בזמן שבית המקדש היה קיים, ישראל היו תמיד נקיים מעוונות, כי קרבן

תורה ז

תמיד שהקריבו בשחר היה מכפר על עוונות של לילה, ו'תמיד' של בין הערביים היה מכפר על עבירות של יום.

(סז)

חטא המרגלים שהוציאו לעז על ארץ ישראל ואמרו: "ארץ אוכלת יושביה", גרם שכמה מאות שנים אחרי כן נחרב בית המקדש, ובלי בית המקדש אין מה שיכפר על העוונות. נמצא שבחטא המרגלים תלויים כל העוונות.

(סה)

משה רבנו, ע"ה, ביקש מה' יתברך "סלח נא לעוון העם הזה" על חטא המרגלים, כי ידע שעם קדוש כישראל ששורש נפשם דק ורוחני מאוד, אין יכולים לסבול את המשא הכבד של עוונות אפילו יום אחד.

(סט)

כשפעל משה רבנו על ידי בקשתו, מזה נעשה 'חנוכת הבית' - היפך חורבן בית המקדש. נמצא שעל ידי "סלח נא" זוכים לחנוכה.

(ע)

"**סלח נא לעוון העם הזה כגודל חסדך וכאשר נשאת**" - ראשי תיבות "חנוכה".

(עא)

משה רבנו, ע"ה, זכה לסוד חנוכה על ידי שמסר נפשו בשביל ישראל ונתן לבו עליהם והסתכל על צרתם, כי הוא היה מנהיג רחמן אמיתי.

(עב)

כאשר הריאה במזג השווה, היא מקררת חום הגוף ואין השמנים מתייבשים בדרכם אל המת, לכן מאיר אור הפנים - אור השכל.

תורה ז

(עג)

מידת המלכות של ה' יתברך היא מקור היראה.

(עד)

כשמעיינים באיזה חידוש תורה שחידש חכם הדור, אזי נופלת יראה בלבנו של זה המעיין ומדבר בחידוש, וגם יראה על השומע את החידוש.

(עה)

עיקר בריאת האדם היתה כדי שיזכה בשלמות להארת הרצון – שיאיר לו הרצון להזבק בה' יתברך.

(עו)

גם אם המאכל מונח לפניו, צריך להתפלל שה' יתברך יתן לו רשות לקחת את המאכל.

(עז)

השערות רומזות על מותרי (עודפי) המוחין, ובקדושה הם גבוהים מאוד, כי על ידי עודפי המוחין של הרב שאותם מעביר לתלמידיו - עיקר ההתבוננות שלהם, אבל כשהם מתרבים, ובפרט כשיש פגמים - אזי נאחזים בשערות הדינים. (ע"פ ליקו"ה אור"ח הלכות נטילת ידים לסעודה הלכה ו אות ז)

(עח)

עיקר תחילת התקרבות ישראל לה' יתברך בפסח, שאז האיר להם משה רבנו, ע"ה, את הדעת.

(עט)

המאכל בשרשו, בפרט הלחם שהוא העקר, גבה מאד, כי משרש בו כח וחייות שהוא בחינת חכמה, להחיות את האדם ולקשר נפשו בגופו. (ע"פ ליקו"ה

תורה ז

(פ)

הארת הרצון, עיקרו ע"י שלמות האמונה שמאיר בו רבו - שמלוא כל הארץ כבודו. (ע"פ ליקו"ה אור"ח הלכות נטילת ידים לסעודה הלכה ו אות יב)

(פא)

העקר להמשיך עליו יראה עד שיהיה לו יראה ופחד ובושה לחקר בדעתו המגשם במה שאין לו רשות, כי אפלו הצדיק הגדול בעצמו, בחינת משה, מצמצם מחו מחמת יראה ואינו מביט בהשגת אלקותו למעלה ממדרגתו שעומד בו עתה, שזהו בחינת "ויסתר משה פניו כי ירא מהביט אל האלקים". (ע"פ ליקו"ה אור"ח הלכות נטילת ידים לסעודה הלכה ו אות יב)

(פב)

כלליות העולמות - (שנכלל אחד בשני) - שהוא עקר התקון שזוכין בפסח, זה בחינת שלום - שעושין שלום בין הנפש והגוף, בין ימין ושמאל, בין דרי מעלה לדרי מטה. (ע"פ ליקו"ה אור"ח הלכות נטילת ידים לסעודה הלכה ו אות טז)

(פג)

שבת הוא בחינת עולם הבא, שעקר תכלית העולם הזה שנברא בששת ימי המעשה, שיהיה נכלל בעולם הבא שהוא בחינת שבת, שזהו בחינת כלליות העולמות. (ע"פ ליקו"ה אור"ח הלכות נטילת ידים לסעודה הלכה ו אות טז)

(פד)

צריכין יגיעה גדולה בששת ימי החול לברר הטוב מן הרע, הכשר מן הפסול, הטהור מן הטמא, וכו', כדי להכניע המדמה. ומי שטרח בערב שבת יאכל בשבת. כי על ידי זה זוכה לקדושת שבת שאז הוא ביטול המדמה לגמרי, כי אז בשבת יתפרדו כל פועלי און. כי בשבת אין שום שליטה לכח המדמה, כי הוא שורה רק על פי שונה הלכות שהם בחינת ששת ימי החול.

תורה ז

(ע"פ ליקו"ה יור"ד הלכות כבוד רבו ות"ח הלכה ג אות ב)

(פה)

הַעֲקָר הוא לְתַקֵּן הַבֵּן רָשָׁע (מארבעת הבנים שבהגדה) - שֶׁהוּא בְּחִינַת עֲשִׂיָה, הֵינּוּ לְהַאִיר הַדַּעַת הַעֲלִיּוֹן הַגְּבוּהָ מְאֹד, לְהַמְשִׁיכוֹ בְּחֻכְמָה נִפְלְאוֹה עַד שִׁיאִיר בְּעֲשִׂיָה כְּדִי לְהַחְזִיר הָרָשָׁעִים בְּתִשׁוּבָה, כִּי כָּל מֶה שֶׁהוּא נִמּוּךְ בְּיוֹתֵר וְחוּלָה וּמְקַלְקֵל בְּיוֹתֵר, צָרִיכִין לְהַמְשִׁיךְ עָלָיו שֶׁכָּל וְדַעַת מִמְּקוֹם גְּבוּהָ יוֹתֵר. (ע"פ ליקו"ה

אור"ח הלכות נטילת ידים לסעודה הלכה ו אות כ)

(פו)

כָּל הַתּוֹרָה וְהַמִּצְוָה, הַכֹּל בְּשִׁבִיל לְהַמְשִׁיךְ עָלֵינוּ הָאֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה שֶׁגִּלָּה לָנוּ בְּרַחֲמָיו עַל יְדֵי יְצִיאַת מִצְרַיִם, עַל יְדֵי הָאוֹתוֹת וְהַמוֹפְתִים הַנּוֹרְאִים שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ עַד אֵין חֶקֶר. שֶׁעַל יְדֵי זֶה רָאִינוּ עֵינַיִם בְּעֵינַיִם כִּי רָאוּי לָנוּ לְעַבְדוֹ וּלְקַבֵּל עַל מַלְכוּתוֹ בְּאַהֲבָה כְּאֲשֶׁר צִוֵּנוּ עַל יְדֵי מֹשֶׁה. אֲבָל עַקֵּר הַטַּעַם שֶׁל כָּל מִצְוָה בְּפִרְטוּיָהּ זֶה אֵי אֶפְשָׁר לְבַאֵר. (ע"פ ליקו"ה אור"ח הלכות נטילת ידים לסעודה הלכה ו אות כא)

(פז)

אֶפְלוּ אִם הָאָדָם הוּא כְּמוֹ שֶׁהוּא, תִּכְף כְּשֶׁמוֹדִיעֵין לוֹ כִּי גַם שָׁם (במקומו הַנְּפוּל) נִמְצָא ה' יְתַבְרַךְ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: הַשֶּׁכֶן אִתָּם בְּתוֹךְ טַמְאָתָם... אַזֵּי תִכְף בּוֹרַח מִמֶּנּוּ הַרוּחַ שְׁטוּת. (ע"פ ליקו"ה אור"ח הלכות נטילת ידים לסעודה הלכה ו אות לג)

(פח)

בְּתוֹךְ הַרוּחַ שְׁטוּת בְּעֲצָמוֹ נַעֲלָם חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יְתַבְרַךְ - שֶׁהוּא מְחִיָה אֶת כָּלֵם. וְעַל כֵּן עַל יְדֵי זֶה שֶׁמִּנְיָפִים הָעֵמֶר שְׁעוּרִים שֶׁהוּא מְאֹכֵל בְּהֶמָּה, וּמְקַרִּיבִין אוֹתוֹ לֵה'. עַל יְדֵי זֶה מְגַלִּין, כִּי גַם בְּכָל הַמְדַרְגּוֹת הַתַּחְתּוֹנוֹת מְאֹד מְאֹד, שֶׁנִּפְלוּ לְשֵׁם כָּל הַנְּחָשָׁלִים וְהִירוּדִים, גַּם שָׁם נִמְצָא ה' יְתַבְרַךְ, כִּי מְלֵא

תורה ז

כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ. וְעַל יְדֵי זֶה הוּא עָקָר כְּלָלִיּוֹת הָעוֹלָמוֹת. (ע"פ ליקו"ה אור"ח הלכות

נטילת ידים לסעודה הלכה ו אות לג)

(כט)

בכל פעם שנמשך על האדם הארת היראה והרצון, כמו כן נתברר מאכלו

ממאכל בהמה למאכל אדם. (ע"פ ע"פ ליקו"ה אורח חיים הלכות נטילת ידים לסעודה הלכה ו אות לד)

(צ)

עקר הפגם של העוונות, שהוריד ניצוצות קדושות (משכּלו) למקומות מטנפים. וזהו זה עקר התקון, כשיודע ומאמין שיש שם ניצוצות קדושות שהם חיות אלוקותו יתברך, ומדבק את עצמו לה' יתברך גם משם. עד שנתעורר ושב לה' יתברך מכל מקום שהוא. (ע"פ ע"פ ליקו"ה אורח חיים הלכות נטילת ידים לסעודה

הלכה ו אות לו)

(צא)

ניצוצות הדעת שנפלו בתוך העוונות והרוח שטות, מתעוררים לחזור למקומם ע"י הרמזים שמרמז הצדיק בדעת התלמיד, שיזכור בה' יתברך.

(צב)

ע"י השלכת המטה והפיכתו לנחש, גילה ה' יתברך למשה את גודל הכח והפלא של הבחירה - שיכול האדם לעלות מעל הטבע ולעשות דברים בבחירתו, נגד טבעו.

(צג)

כל סודות הקבלה מרומזים באדם שהוא צלם אלוקים.

(צד)

עיקר העונג והטוב בעולם הזה ובעולם הבא, כשהולך לאדם כרצונו.

תורה ז

(צה)

מאחר והצדיק עוסק לגלות כבודו יתברך, ראוי שיהיה לו כבוד ופרסום גדול, ממשלה ונשיאות, כדי שיוכל למשול בעולם ולהדריך את ישראל

בדרך הקדושה. (ע"פ ע"פ ליקו"ה אורח חיים הלכות נטילת ידים לסעודה הלכה ו אות סז)

(צו)

וְזֶה הִיָּה כָּל עֲנִין קָרַח. שְׁעַל יְדֵי תְּאוֹת כְּבוֹד עֲצָמוֹ חָטָא מְאֹד וּמְרַד כְּנֶגֶד מִשָּׁה רַבְּנוֹ שְׁמִמְנוּ כָּל הַמְּשֻׁכָּת הַדְּעַת הַקְּדוּשׁ בְּעוֹלָם, לְגִלוֹת כִּי מְלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ. עַד שְׁכַפֵּר בְּעֶקֶר. וְכָל חֲזָקַת טְעוֹתוֹ הִיָּתָה עַל יְדֵי בְּנָיו, שְׁרָאָה שְׁלִשְׁלֹת גְּדוּלָּה יוֹצֵאת מִמֶּנּוּ, וְעַל יְדֵי זֶה נִתְּעָה מִסְּבָרָא לְסִבְרָא שֶׁל שְׁקָרִים וְטְעוֹתִים עַד שְׁכַפֵּר בְּכָל תּוֹרַת מִשָּׁה.

(ע"פ ע"פ ליקו"ה אור"ח נטילת ידים לסעודה הלכה ו-סח)

(צז)

יַעֲקֹב כָּלוּל מִכָּל הַכְּבוֹד, שֶׁהוּא שָׂרֵשׁ כָּל נַפְשוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל שֶׁיֵּצְאוּ מִמֶּנּוּ, כִּי הַמְּשִׁיף זָרְעוֹ בְּקִדְשָׁה כְּזֹאת, שְׁכָּל כְּבוֹד ה' יִתְּבַרֵךְ יִתְּגַלֶּה עַל יְדֵי זָרְעוֹ. כִּי זָכָה לְמִטָּה שְׁלֵמָה שְׁכָּל שְׁנַיִם עָשָׂר בְּנָיו הָיוּ כְּלָם קְדוּשִׁים, וְהָיוּ עוֹסְקִים לְהַמְּשִׁיף הַדְּעַת הַקְּדוּשׁ שֶׁהוּא הָאֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה בְּעוֹלָם. וּבְעֵצֶם כַּחוֹ פָּעַל כָּל כֶּף שְׁקִדְשֵׁת זָרְעוֹ לֹא יִפְסֹק לְעוֹלָם - שְׁכָּל זָרְעוֹ עַד הַסּוֹף, כְּלָם יִפְּירוּ וַיִּדְעוּ אֵת ה' יִתְּבַרֵךְ וַיִּמְשִׁיכוּ הַדְּעַת הַקְּדוּשׁ מְדוּר לְדוּר לְעוֹלָם. עַד שְׁאִפְלוּ אִם אַחַר כִּמָּה דוּרוֹת יִהְיֶה נִמְצָא אֵיזָה רְשַׁע מְזָרְעוֹ שֶׁיִּרְצָה לְהַכְרִית עֲצָמוֹ מִשָּׂרֵשׁ הַדְּעַת הַקְּדוּשׁ הַזֶּה, כְּמוֹ קָרַח. אִף עַל פִּי כֵּן לֹא יוּכַל לְעַקֵּר כִּי אִם אֵת עֲצָמוֹ. אֲבָל דוּרוֹתָיו שֶׁיֵּצְאוּ מִמֶּנּוּ יִהְיֶה נִשְׂאָר בָּהֶם נִקְדַּת קְדוּשָׁתוֹ שֶׁהוּא קְדוּשַׁת הַדְּעַת הַנְּצִ'ל - שֶׁהוּא כְּבוֹד ה' יִתְּבַרֵךְ.

(ע"פ ע"פ ליקו"ה אור"ח נט"י לסעודה ו-סח)

(צה)

דַּע שֶׁיֵּשׁ רְשָׁעִים שְׁעוֹבְדִים וַיִּגְעִים כָּל יְמֵיהֶם כְּדִי לְעַקֵּר עֲצָמָן מֵהַשָּׁם יִתְּבַרֵךְ

תורה ז

ומתורתו לגמרי, כי הנקדה הקדושה של קדשת ישראל שיש עדין בתוכם, אף על פי שהם רשעים גמורים, היא מבבלבלת אותם, ומביאה בהם הרהורי תשובה ויראה מאימת הדין הגדול, ומחמת זה אין להם תענוג מהעברות והתאוות שלהם. על כן הם מתאווים ויגעיים כדי שיגיעו לכפירה גמורה בדעתם, חס ושלום, באפן שלא יהיה להם עוד צד ספק לנטות אל האמת, אבל צריכים לזה יגיעה גדולה מאד מאד כמה וכמה שנים, רחמנא לצלן, רחמנא לשזבן (ה' יצילנו), כי היהדות שבהם אינה מנחת אותם ומבבלבלת אותם תמיד. ודע שיש מהם כשמגיעין ובאין למה שהתאוו, דהינו לכפירה גמורה, חס ושלום, בלי שום ספק אל האמת, אזי תכף ומיד מתים מן העולם, ואז רואין האמת. (ליקו"א רעד)

(צט)

לְעֵתִיד לבא יברכו על הכל הטוב והמטיב, כי אז יבינו וישיגו הכל - שכל מה שעובר על האדם הכל לטובתו הנצחית כדי שיוזכה על ידי זה להארת הרצון המפלג, (לרצות להיכלל בה' יתברך) - שזה עולה על הכל. (ע"פ ע"פ)

ליקו"ה אור"ח הלכות נטילת ידים לסעודה הלכה ו-עב)

(ק)

כל זמן שאין עולה הנפש (אחר הפטירה) אל האלקים - למקור חצבה, למעלה. אינה יכולה להאיר בגוף (שבקבר) שהוא בחינת דרי מטה. כי זה כלל, שכל מה שהנפש עולה בעליה יתרה, היא מאירה ביותר לכל מדרגות התחתונות שהם בחינת דרי מטה, בחינת גוף. (ע"פ ע"פ ליקו"ה אורח חיים הלכות נטילת ידים לסעודה הלכה ו אות עב)

(קא)

זה ידוע ומבאר כבר, שטעם כל המאכלים וכחם להחיות את האדם, נמשך רק מהדעת והחכמה האלוקית שמשם כל החיות, כמו שכתוב "החכמה

תורה ז

תְּחִיָּה". וּכְפִי חֲלָקֵי נִיצוּצֵי הַדַּעַת שֶׁהַמְּשִׁיף ה' יִתְבָּרַךְ בְּכָל מֵאֲכָל וּמֵאֲכָל, כֵּן יֵשׁ בּוֹ כַח לְהַחְיֹת וּלְקַיֵּם אֶת הָאָדָם. שְׁעַל יְדֵי זֶה מִתְקַשְׁרוֹת נַפְשׁוֹ בְּגוּפוֹ שְׂזָה עֶקֶר הַחַיּוֹת. (ע"פ ע"פ ליקו"ה אורח חיים הלכות נטילת ידים לסעודה הלכה ו אות פח)

(קב)

אִפְלוּ הָעוֹסְקִים בְּחֻמּוֹת הַתּוֹרָה וּבַפְּלוֹא לְשֵׁם שָׁמַיִם.. אִף עַל פִּי כֵן, אֵין זֶה עֶקֶר הַתְּכָלִית, כִּי עֶקֶר הַתְּכָלִית בְּשִׁלְמוֹת הוּא הַלְמוּד הַקְדוּשׁ שֶׁמְבִיא לְיַדֵּי מַעֲשִׂים טוֹבִים וּמִדּוֹת יִשְׁרוֹת, וְלָשׁוּב מֵעֲבֻרוֹת - לְהַצִּיל אֶת יִשְׂרָאֵל מִהַעֲוֹנוֹת שְׂזָה עֶקֶר הַרְחֻמָּנוֹת עַל יִשְׂרָאֵל כַּנִּל, כִּי לֹא הַמְדַרְשׁ הוּא הָעֶקֶר אֲלֵא הַמַּעֲשֶׂה. (ע"פ ע"פ ליקו"ה אורח חיים הלכות נטילת ידים לסעודה הלכה ו אות צא)

(קג)

הָאֵרֶת הַרְצוֹן - שֶׁמְגִיעַ לַרְצוֹן וְהַשְׁתוֹקֵקוֹת נִפְלֵא לֵה' יִתְבָּרַךְ, שְׁאִינוּ יוֹדַע מַה הוּא רוּצָה שְׂזָה בַחֲנִינַת רֵיחַ טוֹב - חַיּוֹת הַנִּשְׁמָה. (ע"פ ליקו"ה אור"ח נט"י לסעודה ו-קה)

(קד)

עֵיקֶר קִיּוֹם שֶׁל כָּל שֶׁשֶׁת יָמֵי הַמַּעֲשֶׂה ע"י הַשְּׁבִיתָה וְהַמְנוּחָה שֶׁל שַׁבַּת. (על פִּי לִיקוּ"ה אור"ח ח"ג שַׁבַּת ג-ד)

(קה)

גַּם בַּשֶּׁשֶׁת יָמֵי הַחֹל צְרִיכִים לְהַגִּיעַ לְבַחֲנִינָה שֶׁלֹּא לַעֲשׂוֹת כָּלֵל, רַק שֶׁתֵּהָא הַמְלָאכָה נַעֲשִׂית מֵאַלִיָּה. (על פִּי לִיקוּ"ה אור"ח ח"ג שַׁבַּת ג-ד)

(קו)

בַּשַּׁבַּת הוּא בִּיטוּל גְּמוּר - רַעוּוֹא דְרַעוּוִין (רְצוֹן שְׁבַרְצוֹנוֹת) - וְאִסוּר שֶׁתֵּהָא נַעֲשִׂית מֵלֹאכְתּוֹ אִפִּילוּ ע"י רְצוֹנוֹ לְבַד, לְכֵן אִפִּילוּ אִם עוֹשֶׂה הַנְּכַרִּי רְצוֹנֵךְ בְּלִי שֶׁתֵּאמֵר לוֹ, גַּם אִסוּר. (על פִּי לִיקוּ"ה אור"ח ח"ג שַׁבַּת ג-ד)

תורה ז

(קז)

כל אחד לפי מדריגתו צריך להאיר בו הדעת כי ה' עמו בכל דרכיו, אבל עליו לידע שיכנסו בו קושיות על ה' יתברך ועל הצדיקים, על כן, צריך לא להחמיץ מוחו בקושיות, ויודה לה' יתברך על כל חסדיו. (על פי ליקו"ה אור"ח ח"ג

פסח ט ב)

(קח)

הארת הרצון - שלא ידע מה רוצה ויכסוף לה' יתברך, זה עיקר שלימות התיקון של המתקרבים לה' יתברך, בפרט הרחוקים. והעיקר, שהארת הרצון בא בשעת האכילה. (על פי ליקו"ה אור"ח ח"ג פסח ט-ב)

(קט)

המנהיג הרחמן צריך להתנהג ברחמנות עם המתקרבים, שיכנס בהם יראת ה' לטובה ולא יתרחקו ע"י היראה - שלא ישתלשל מדבריו יראה רעה - שהיא עצבות - שמזה באים הכפירות. (על פי ליקו"ה אור"ח ח"ג פסח ט-ג)

(קי)

הרצון חופשי תמיד, כי שם עיקר החירות, לכן תמיד יש תיקווה להתקרב לה' יתברך. (על פי ליקו"ה אור"ח ח"ג פסח ט-ד)

(קיא)

כל טעמיהם של האפיקורסים על המצוות - הכל הבל. היינו מה שאומרים שהמצוות הם רק בדרך שעבוד בעלמא - כדי שיהיו נזהרים בדברים שבין אדם לחברו. (על פי ליקו"ה אור"ח ח"ג פסח ט-ט)

(קיב)

עיקר הנפילה, מחמת גדלות, שלא נאה לו לעבוד ולייגע למרות שאינו רואה תוצאות. (על פי ליקו"ה אור"ח ח"ג פסח ט-טו)

תורה ז

(קיג)

אלישע אחר שיצא לתרבות רעה, וכיוצא בו, נפלו, על ידי שלא חיזקו עצמן כשאמרו להם אין לכם עולם הבא, ולכן אמרו **אַיזוּל וְאַתְּהִנִּי מֵהָאֵי עֶלְמָא** (אלך ואיהנה מהעולם הזה) - בחינת אכול ושתה כי מחר נמות - בחינת "זה דרכם כסל למו ואחריהם בפיהם". היינו, דייקא על ידי שהיו זוכרין

יום המיתה ויראת העונש - נפלו יותר. (על פי ליקו"ה אור"ח ח"ג פסח ט-טז)

(קיד)

יראה לטובה - זה שבא לענווה ע"י שרואה ריחוקו מהאמת. (על פי ליקו"ה אור"ח

ח"ג פסח ט-טז)

(קטו)

מחמת יראת העונש מנסה האדם לכבוש יצרו, אך אוי לו מיצרו שמתגבר עליו. על כן הוא מבקש תואנה לפרוש מאחריו יתברך. (על פי ליקו"ה אור"ח ח"ג פסח ט-

יז)

(קטז)

כל אחד מישראל הוא איבר מהשכינה, וכפי שורש נשמתו, כן הוא צריך לגלות חלק הדעת לפי אחיזתו בקומה העליונה - בשכינה, ולהודיע אלקותו בעולם. וככל שנתרבים ישראל, נתגלה הדעת יותר, ונשלם צלם אלקים. (על

פי ליקו"ה אור"ח ח"ג פסח ט-כח)

(קיז)

מי שרוצה להמשיך על עצמו האמת, צריך לידע שבכל יום צריך להמשיך על עצמו נקודת האמת כפי אותו היום - כפי מה שאוחז באותו היום. (על פי

ליקו"ה אור"ח ח"ג השמטות להלכות חנוכה)

(קיח)

"חנוך לנער על פי דרכו", היינו שצריך לחנך האדם על פי הדרך שהולך

תורה ז

בה – כגון, שעוסק במשא ומתן, וכיוצא. (על פי ליקו"ה אור"ח ח"ג השמטות להלכות חנוכה)

(ק"ט)

עיקר הרחמנות להוציא ישראל מִהַמְשׁוּי של העוונות, על כן צריכים לפעמים לייסרם ולהיות אכזר עליהם, כי זה עיקר הרחמנות להוציאם

מעוונות. (על פי ליקו"ה יור"ד ח"א שחיטה איבר מן החי א-א)

(ק"ב)

צריך שיהיה לרב בחינת "מה" - מה ראית, מה הבנת באלקות?, היינו, הבנה שאי אפשר להבין את הקב"ה. ואז דייקא יכול להאיר באחרים שני הארות - הארה של "מה", והארה של "מלוא כל הארץ כבודו", היינו שיודעים ומבינים את ה' ורואים אותו בכל עניין ובכל מקום. (על פי ליקו"ה יור"ד ח"א

שחיטה איבר מן החי ב-ד)

(ק"בא)

מי שלבו קטן מלהכיל את ההשגה של בחינת "מה", כשהוא נכנס בהשגה זו יכול לפול בכפירה גמורה, לכן דרי מטה צריכים לקבל רק את ההשגה של בחינת "מלוא כל הארץ כבודו". (על פי ליקו"ה יור"ד ח"א שחיטה איבר מן החי ב-ד)

(ק"בב)

החכם שזוכה להשגה של "מה", הוא משיג ויודע גם ש'מלוא כל הארץ כבודו', ואז יש לו את בחינת "כל" - שיכול לקבל את שתיהן יחד. (על פי

ליקו"ה יור"ד ח"א שחיטה איבר מן החי ב-ד)

(ק"בג)

בשעת האכילה מאיר הרצון של האדם להתחבר לקב"ה, על כן בשבת, בפרט בסעודה שלישית שמאיר 'הרצון שברצונות' - מצווה גדולה לאכול.

(על פי ליקו"ה יור"ד ח"א שחיטה איבר מן החי ב-ח)

תורה ז

(קכד)

נִיּוּצוֹת קְדוֹשׁוֹת, הֵם חַיּוֹת אֱלֹהֵינוּ יִתְבָּרַךְ שֶׁנִּפְּלוּ לְכָל פְּרִטֵי הַבְּרִיאָה
לְהַחְיֹתָם.

(קכה)

הַגְּשָׁמִים הֵם בַּחֲנִינַת תַּחֲתֵי הַמַּתִּיבִים, כִּי הֵם מַחִיִּים הַנִּיּוּצוֹת שֶׁנִּפְּלוּ לַמָּטָה,
הֵינּוּ הַנִּיּוּצוֹת הַשׁוֹכְנִים בַּעֲפָר, וְעַל יְדֵי חַיּוֹת זֶה צְמִיחַת הָעֵשְׂבִים. (על פי ליקו"ה

יור"ד ח"א תולעים ב-ג)

(קכו)

בְּכָל דָּבָר יֵשׁ אֱלֻקוֹת – חֲכָמָה – בַּחֲנִינַת תּוֹרָה, רַק כָּל זְמַן שֶׁהָאֱלֻקוֹת וְהַתּוֹרָה
בַּהֶעֱלָם, עַדִּיין הוּא בַּבְּחִינַת חוֹל, אֲבָל ע'י נִדָּר וְשׁוֹבְעָה יֵשׁ כַּח לַגְּלוֹת
וְלִהְיֹת הַתּוֹרָה וְהָאֱלֻקוֹת הַשׁוֹכֵן בְּתוֹךְ הַדָּבָר, עַל יְדֵי שֶׁהוּא מִמְשִׁיךְ עַל יְדֵי
הַנִּדָּר אִיסוּר חֲדָשׁ, אוֹ מַצּוּוֹה חֲדָשָׁה – כִּפִּי מָה שִׁיּוּצָא מִפִּי. (על פי ליקו"ה יור"ד ח"ב

נדרים ד-ג)

(קכז)

בְּכָל עֲבוֹדוֹת ה' יִתְבָּרַךְ, בְּכָל אָדָם וּבְכָל דְּרָגָא וּבְכָל זְמַן, יֵשׁ דְּרָכִים נִפְלְאִים
וְחֲסָדִים גְּדוֹלִים וְנוֹרָאִים אֲצִלוּ יִתְבָּרַךְ – גְּבוּהָה מַעַל גְּבוּהָה, בְּאוֹפֵן שִׁיכּוּל
לְהַתְקַרֵּב לֵה' יִתְבָּרַךְ תְּמִיד בְּכָל מְקוֹם שֶׁהוּא. (על פי ליקו"ה יור"ד ח"ב נדרים ד-ז)

(קכח)

מִי שֶׁנִּמְצָא בַּבְּחִינַת 'תְּכֵלִית הַיְדִיעָה שְׁלֵא נִדְע', יִכּוֹל לְהֵאִיר בְּתַחֲתוֹנִים
וְעֵלְיוֹנִים וְלִכְלוֹל וְלִקְשֵׁר שְׁנֵיהֶם יַחַד – שׁוֹזָה עֵיקַר הַתְּכֵלִית. (על פי ליקו"ה יור"ד ח"ב

נדרים ד-יג)

(קכט)

הַעֲדִיקִים שֶׁהִגִּיעוּ לַבְּחִינַת 'תְּכֵלִית הַיְדִיעָה שְׁלֵא נִדְע', מֵאַחַר שֶׁהֵם
בַּבְּחִינַת 'לֹא נִדְע', עַל כֵּן, הֵם בְּתַכְלִית שְׁלִימוֹת הָאֱמוּנָה, כִּי הָאֱמוּנָה הִיא

תורה ז

במה שאין מבינים. (על פי ליקו"ה יור"ד ח"ב נדרים ד-יג)

(קל)

"במקום שבעלי תשובה עומדים צדיקים אינם יכולים לעמוד", מחמת שהבעלי תשובה מרימים מדרגות התחתונות ביותר אל הקדושה. (על פי ליקו"ה

יור"ד ח"ב נדרים ד-יד)

(קלא)

ז' מלכין קדמאין (המוזכרים באריז"ל) הם ז' המידות האלוקיות מחסד עד מלכות, שלא יכלו בעת הבריאה לעמוד בעוצמת אור אין סוף שנכנס בהם להחיותם, ונשברו.

(קלב)

כל היצרים רעים נמשכים מגבורות ודינים, שמשם היה קטרוג המלאכים - מגבורות ודינים שבאו מ'מלכין קדמאין' שלא נמתקו אז עדיין, ומשם נשתלשל כל היצרים של כל אחד לפי מדריגתו. (על פי ליקו"ה יור"ד ח"ב נדרים ד-טז)

(קלג)

כולם צריכים רבי ומנהיג, כי הגדולים צריכים רבי שיאיר בהם "מה חמית מה פישפשת", היינו להאיר להם שעדיין אינם יודעים באלקותו יתברך. והקטנים צריכים שיאיר בהם את השכל ש"מלוא כל הארץ כבודו" וה' עמם ואצלם. (על פי ליקו"ה יור"ד ח"ב נדרים ד-טז)

(קלד)

העדיק צריך לקרב ולחבר בין קוב"ה ושכינתא, היינו לקרב כנסת ישראל לה' יתברך. וזה אי אפשר אלא ע"י השלכת קולות, היינו להשליך את הקול של הי' יתברך לכל אחד מישראל. (סיפ"מ ז' באטליר בענין שתי הציפורים). (על פי ליקו"ה יור"ד ח"ב

נדרים ד-כה)

תורה ז

(קלה)

צריך האדם לעקם צווארו מההבלים זהאי עלמא שפילה, היינו לעקם ולעקור את כח ההבל והנשימה שלו מענייני העולם הזה, ולהמשיך כל ההבלים לתוך "השופר" - לבחינת עולם הבא, שלא יניח שום הבל פה לתוך העולם, רק כל הבל ונשימה יהיה לצורך עולם הבא. (על פי ליקו"ה יור"ד ח"ב

גדרים ד-לו)

(קלו)

החילוק בין 'בן' ל'תלמיד' הוא, שהבן של הרב השגתו הוא השגת האב ממש - השגת השכל של 'תכלית הידיעה שלא נדע' - בחינת 'מה' - בחינת "איה" - בחינת דרי מעלה. ואילו השגת התלמיד שהוא רחוק יותר מהבן ביחס לרב, השגתו בחינת 'מלוא כל הארץ כבודו' - שהיא השגת

דרי מטה. (על פי ליקו"ה יור"ד ח"ב מלמדים ב')

(קלז)

בשבת אין שום שליטה לכח המדמה, כי אז כולו קודש - כולו טוב. (על פי

ליקו"ה יור"ד ח"ב מלמדים ג-ב)

(קלח)

עיקר זיכרון האדם לאחר מותו הוא שמו לבד, כי לא נשאר ממנו, כי אם

שמו - שהוא חיותו. (על פי ליקו"ה יור"ד ח"ב מלמדים ג-א)

(קלט)

עיקר התורה היא לדעת את ה' יתברך, ועיקר הדעת ע"י שתי הבחינות: "איה" ו'מלוא כל הארץ כבודו' - שהם כלליות כל התורה. (על פי ליקו"ה יור"ד ח"ב

תלמוד תורה ב')

(קמו)

מי שזוכה להשגה זו של בחינת "איה", היינו, לדעת ש'תכלית הידיעה

תורה ז

שלא נדע', ע"י שהשיג וידע מההסתרה הזו, אזי הסיטרא אחרא והקליפות בטלים בתכלית הבטול, כי עיקר יניקתם מהעלמה וההסתרה שאין לנו כח להשיג השגה זו. (על פי ליקו"ה יור"ד ח"ב תלמוד תורה ב')

(קמ"א)

כל מיני צער ויסורים נמשכים רק מחסרון הדעת, היינו ע"י שמסיה דעתו מלזכור את ה' יתברך בכל עת ורגע. (על פי ליקו"ה יור"ד ח"ב פדיון בכור ה-ז)

(קמ"ב)

עיקר שביעת ומילוי הנפש הוא ע"י הדעת, שהוא עיקר חיות הנפש. (על פי ליקו"ה יור"ד ח"ב פדיון בכור ה-ז)

(קמ"ג)

עיקר הארת הדעת בשלימות נתגלה ונשלם ע"י 'הארת הרצון' שזוכה לה בשעת האכילה, לכן זה שמאכיל את הצדיק ומפרנסו, נמשך עליו הארת הדעת והרצון הזה. (על פי ליקו"ה יור"ד ח"ב פדיון בכור ה-ז)

(קמ"ד)

כל אחד מישראל הוא חלק אלוקי ממעל ויש לו שורש במחשבה דקוב"ה – בחכמה האלוקית - שהוא שורש הדעת הקדוש, לכן כשנולד אחד מישראל נמשך איזה התגלות הדעת בעולם. (על פי ליקו"ה יור"ד ח"ב פדיון בכור ה-ז)

(קמ"ה)

אֲבָרְהָם וְשָׂרָה טָרְחוּ אֶת עֲצָמָן לְגֵיר גָּרִים, כִּי עַל-יְדֵי-זֶה הִשְׁלִימוּ דַעְתָּם, וְנִתְקַרְבוּ לְאוֹת ה' הָאֵל הַרוֹמֵזֵת לְדַעַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְזָכוּ לְבָנִים. כִּי עַל-יְדֵי גָרִים נִתְגַּדֵּל דַעְתָּם, בְּבַחֲיִנַת 'וּמִתְלַמְּדֵי יוֹתֵר מִכָּל־אֶבֶל מִי שְׂאִין שְׁלֹם בְּדַעְתּוֹ, וְהוּא רְחוֹק מִדַעַת הָאָדָם, כֹּל שֶׁכֵּן מִדַעַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שֶׁהוּא בְּחִינַת ה' אֵל, אֲזִי הוּא קָטָן וְאִין מוֹלִיד. (ליקו"ה א"א ב"ג)

תורה ז

(קמו)

הולדת יצחק שהוא הראשון שנולד בקדושת ישראל, אי אפשר היה להולידו בלא ה'א שהיא הדעת, אבל ישמעאל היה יכול אברהם אבינו להולידו לפני שזכה לדעת הזו. (על פי ליקו"ה יור"ד ח"ב פדיון בכור ה-ח)

(קמוז)

כשמת אחד ח"ו, אזי מסתלק הדעת כפי ערך הנפש שהסתלקה. ואז מנחמים את האבל ע"י סעודת ההבראה, להורות לו שבודאי לא נסתלק לגמרי ונשאר הארת דעתו. (על פי ליקו"ה יור"ד ח"ב פדיון בכור ה-ט)

(קמח)

ע"י שאדם מאיר לחברו את החכמה שבדעתו, על ידי זה, מתרוקן המח שלו. ועל ידי זה, זוכה לקבל הארת השכליים המקיפין. וצריך שידע להאיר השכליים בדרי מעלה ובדרי מטה. (על פי ליקו"ה אבהע"ז פ"ז וה"א ב)

(קמט)

ע"י כל מצווה ומצווה אנו ממשיכים אלקותו יתברך למטה בתוך הארץ הזאת - בבחינת "מלוא כל הארץ כבודו". (על פי ליקו"ה חוש"מ ח"א גביית חוב מיתומים ה-ה)

(קנ)

ע"י שקוראים את ה' יתברך בשם אדנות - בחינת מלכות - בחינת אדנותו ומלכותו יתברך ש"מלא את כל העולם", ומכוונים בשם הוי"ה שהוא סתים ונעלם - כוללים העולמות והעליונים והתחתונים יחד. (על פי ליקו"ה חוש"מ ח"א גביית חוב מיתומים ה-ה)

(קנא)

הקרבן שמקריב האדם הוא ממונו, ששם שורש נפשו. ועיקר הקרבן שמקריב גם נפשו עם הקרבן. (על פי ליקו"ה חוש"מ ח"א ג"ח מהלקוחות והלכות אפותיקי א)

תורה ז

(קנב)

מזה שה' יתברך לא ממלא לאדם חסרונו מיד, הוא לו לטובה גדולה, כי תיכף שימלא לו חסרונו, תיכף יעלה בדעתו חסרון אחר יותר גדול מהראשון, ואם ימלא לו גם את זה, יעלה לו שוב חסרון יותר גדול. (על פי

ליקו"ה חוש"מ ח"א חוקת מטלטלין ג-ב)

(קנג)

ה' יתברך יודע ומשער מתי ליתן לאדם פרנסתו באופן שלא יזיק לו, כי צריכים להמתין עד שיהיה ראוי לאותה פרנסה, היינו עד שיהיו לו חלקי הנר"ן (נפש, רוח, נשמה) - שיוכל לקבל על ידם הפרנסה (ע"פ ליקו"ה חוש"מ ח"א חוקת מטלטלין

ג-ג)

(קנד)

האדם הוא בעל בחירה ויכול לפעמים להתגבר בתאוותו עד שימשוך איזה ממון ועשירות קודם זמנו, אבל זה יזיק לו. (על פי ליקו"ה חוש"מ ח"א חוקת מטלטלין ג-ד)

(קנה)

ע"י השגת בחינת "מלוא כל הארץ כבודו" לבד, ללא הבחינה הנקראת "איה מקום כבודו", נמשכים כפירות ועבודות זרות שנמשכים מריבוי אור.

(על פי ליקו"ה חוש"מ ח"א חוקת מטלטלין ג-ט)

(קנו)

עיקר ידיעתו יתברך, כשכוללים "מלוא כל הארץ כבודו" עם "איה מקום כבודו" - בחינת ה' הוא האלוקים. (על פי ליקו"ה חוש"מ ח"א חוקת מטלטלין ג-יא)

(קנז)

הפרנסה נמשכת מהרצון העליון - שהוא השכל המקיף העליון, ושם צריכים לשתוק לבלי להכנס בקושיות ותירוצים, כ אי אפשר לתרצם בתוך

הזמן של העולם הזה. (על פי ליקוטי הלכות חוש"מ ח"א חוקת מטלטלין ג-יד)

תורה ז

(קנח)

כשמגלים תורתו של הצדיק שנפטר, הוא מתלבש בדיבורים שמדברים ונחשב כאילו הוא חי ממש. (על פי ליקו"ה חוש"מ ח"א שלוחין ה-ב)

(קנט)

כל אחד מישראל הוא חלק אלוקי ממעל, ונשמתו מושרשת בדעת הקדוש - דעת ה' - שהוא שורש כל הנשמות כולם, כי "כולם בחכמה עשית". ועל כן, כל אחד כפי אחיזתו בדעת הקדוש וכפי מעשיו הטובים, כן מתגלה על ידו ידיעת אלקותו יתברך, וזה עיקר השארתו לאחר מיתתו - מה שהודיע לבניו או תלמידיו דרך ה'.

(על פי ליקו"ה חוש"מ ח"ב מתנת שכיב-מרע ג-ב)

(קס)

אין שלימות לנשמה כשהיא למעלה לבד, ועיקר שלימותה כשהיא זוכה לקשר העולמות יחד - עליון ותחתון, ובשביל זה נתלבשה בגוף - לקשר גוף ונפש - שמים וארץ.

(על פי ליקו"ה חוש"מ ח"ב נחלות ב-ב)

(קסא)

עיקר קדושת ישראל, הוא בחינת מלכות וחירות - בחינת "כל ישראל בני מלכים הם". ולכן כשאחד מישראל נופל לעבדות, הוא רחמנות גדול עליו.

(על פי ליקו"ה חוש"מ ח"ב שכירות פועלים ב-ב)

(קסב)

פורים הוא חידוש גדול מאד כי אז בפורים מאיר הארה גדולה מאד מאד בחינת הארת שבת ויותר, כמובא בכוונות, ואף על פי כן מותר בל"ט מלאכות.

(על פי ליקו"ה אור"ח שבת ג)

תורה ח: "תקעו תוכחה"

"תקעו בחדש שופר בפסא ליום חגיגנו כי חק לישראל הוא משפט
לאֱלֹוֹקֵי יַעֲקֹב" (תהלים פא)

(א)

"הוכח תוכיח את עמיתך ולא תישא עליו חטא". (ויקרא י"ט)

(ב)

המוכיח את חברו לשם שמים מושכים עליו חוט של חסד. (ספר המידות המתקת דין)

(ג)

אף על פי שתוכחה הוא דבר גדול מאוד ומוטל על כל אחד מישראל להוכיח את חברו, כשרואה בו שאינו מתנהג כשורה, אף על פי כן, לא כל אדם ראוי להוכיח.

(ד)

אמר רבי עקיבא: "תמה אני אם יש בדור הזה מי שיכול להוכיח". (ערכין ט"ז)
ואם רבי עקיבא אמר זאת בדורו, כל שכן בדור של עכשיו.

(ה)

מי שאינו ראוי להוכיח ומוכיח, לא די שאינו מועיל בתוכחתו, אף גם הוא מבאיש ריח של הנשמות השומעים תוכחתו ומפיל אותם לייאוש.

תורה ח

(ו)

המוכיח צריך לומר תוכחתו על ידי התקשרות הדיבור לשורשו - (לה' יתברך) - ואז תתקבל תוכחתו. (ספר המידות - תוכחה)

(ז)

על ידי תוכחה של מי שאינו ראוי להוכיח, מתעורר הריח הרע של המעשים הרעים והמידות הרעות של השומעים.

(ח)

כשמעוררים ומזכירים את הדברים הרעים שיש באדם, אזי נחלשת נשמתו, שכל חיותה ושמחתה מהריח הטוב, היינו מהזיכרון של המעשים טובים.

(ט)

כשאתה רוצה להחיות איזה דבר באמירת תורתך, אל תדרוש מעניינים רעים, אלא תדרוש פסוקים ועניינים של טוב. (ספר המידות למוד)

(י)

כשיש שני פסוקים, מאחד אתה יכול לדרוש זכות וטוב, ומאחד אתה יכול לדרוש להיפך, תדרוש הפסוק שהוא לזכות וטוב. (ספר המידות למוד)

(יא)

השפע הרוחני כשירד ומשתלשל מלמעלה, מגיע אל המלאך הממונה על אותו אקלים, וממנו עובר השפע דרך הכוחות הרוחניים המכונים שדים, ומשם ממשיך השפע עד לאותו מקום שהוא צריך לבוא אליו. (ליקו"ת ה')

(יב)

כל נשמה ונשמה קשורה בשרשרת עולמות רוחניים, שכל אחד מהם מוריד

תורה ח

את החיות מהאין סוף יתברך לזה שתחתיו, עד שמגיע אליה, וכל עולם משרשרת זו מקבל חיות מזה שהשפע יורד דרכו.

(יג)

כאשר נחלשת הנשמה מהזיכרון של המעשים הרעים שעשה האדם, אזי נפסק השפע הרוחני של החיות מכל העולמות התלויים בנשמה זו.

(יד)

מניין שצריכים לברך על הריח? שנאמר: "כל הנשמה תהלל י-ה" - איזהו דבר שהנשמה נהנית ממנו ולא הגוף? הוי אומר זה הריח. (ברכות מג:)

(טו)

כשהמוכיח ראוי להוכיח, אזי אדרבא הוא ונותן ריח טוב בנשמות השומעים תוכחתו.

(טז)

התוכחה של המוכיח צריכה להיות כמו התוכחה של משה רבינו, שהוכיח את ישראל על מעשה העגל - שעל ידי תוכחתו נתן בהם ריח טוב.

(יז)

הריח הטוב שמקבלת הנשמה, הוא מזונא דנשמתא (מזון הנשמה).

(יח)

על ידי מזונא דגופא, היינו אכילה ושתייה מחזקים את העקב והבסיס של הסיטרא אחרא, היינו הצד האחר של הנשמה, היינו הגוף הגשמי - שבו כח היצרים הרעים.

תורה ח

(יט)

צריך להכניע את החומריות של הגוף כדי שתתהפך למהות הנפש, ואז יכולים להתחבר אצלו המוחין חכמה ובינה, ותיולד לו מחבור זה דעת. (ליקוטי

מזהר"ן ח"א קכ"ח)

(כ)

איכות המח לפי המזון, לכן כשהגוף נקי מפסולת המאכל, המח ברור וצלול, ואז יכול להוציא הנהגות ישרות מכל מה שלומד. (ליקוטי א"א ס"א)

(כא)

לפי זיכוך וניקיון הגוף, כך מתלבשת בו נשמה ושכל יותר גדול. (ליקוטי א"א ס"א)

(כב)

צריך כל אחד להכניע החומר - להכניע את סכלות הגוף שבא על ידי הרע שבארבע יסודות שממנו מורכב האדם. (ליקוטי א"א ל"ז)

(כג)

על ידי מזונא דגופא נחלש מזונא דנשמתא.

(כד)

כאשר מתחזק עקב דסיטרא אחרא נחלש עקב ובסיס הקדושה - שהוא "עקב ענווה יראת ה'". (משלי כ"ב)

(כה)

על המוכיח הראוי משוך חוט של חסד - היינו חן הבא מענווה.

(כו)

על ידי קולו של המוכיח הראוי, נכנע עקב דסיטרא אחרא, ועל ידי תוכחתו נוסף ריח טוב לנשמה.

תורה ח

(כז)

הקול של המוכיח הראוי הוא קול הניגון של שלימות האמונה, הניגון המכונה שיר פשוט, כפול, משולש, מרובע - קול הניגון שיתעורר בעתיד כשיחדש ה' יתברך את עולמו, והעולם יתנהג על ידי השגחה - שלא כדרך הטבע.

(כח)

על ידי אמונה זוכים לחידוש העולם, היינו לגלות שהכל בהשגחתו יתברך. וזה השיר החדש של הנפלאות שיתגלה בעולם, שעל ידו ניזונת הנשמה ומתגברת על עצות הגוף. (על פי ליקו"ה השכמת הבוקר ה-א)

(כט)

על ידי שתתגלה מלכותו יתברך לכל העולם, היינו שידעו כולם שהכול ממנו ובהשגחתו יתברך, אז יתגלה שיר פשוט, כפול, משולש, רבוע - שהם עשרה מיני נגינה. (ליקו"א מ"ט)

(ל)

על ידי תפילה ברחמים ותחנונים זוכים לקול הזה של המוכיח הראוי.

(לא)

עיקר הרחמים תלוי בדעת, כמו שכתוב (ישעיהו י"א): "כי לא ירעו ולא ישחיתו בכל הר קודשי כי מלאה הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים".

(לב)

על ידי אכזריות וכעס נפגם הדעת ונקטן, ונעשה מוחו בבחינת מוחין דקטנות.

(לג)

תאווה ניאוף באה על ידי שנפגם הדעת, כי המח הוא מחיצה פרוסה נגד

תורה ח

תאוה זו.

(לד)

יש שלושה מוחין בראש, וכל אחד מהם הוא מחיצה נגד תאוות ניאוף. וממוחין אלו נמשכים על האדם שלושה מיני רחמנות.

(לה)

כל תפילה משלושת התפילות - שחרית, מנחה, ומעריב, נותנת שפע למוחין.

(לו)

כשנפגם הדעת והמוחין, אי אפשר להתפלל תפילה ברחמים, ואז התפילה היא בבחינת דין.

(לז)

כשהתפילה היא בבחינת דין, אזי אינה בוקעת המחיצות ועולה למקומה, וזה ניקרא שהסיטרא אחרא 'בולעת' אותה.

(לח)

עיקר יניקת הסיטרא אחרא, מהמוחין. דווקא כשהמוחין בקטנות שזה בחינת דינים.

(לט)

כשהתפילה בבחינת דין צריך בעל כח גדול שיוכל להצליח לכוון בתפילה זו.

(מ)

"זיעמוד פנחס ויפלל" - שעשה פלילות עם קונו (סנהדרין מ"ד), היינו עשה תפילה בבחינת דין.

תורה ח

(מא)

כשמתחיל האדם לרחם על עצמו ומרגיש עניותו במעשים טובים, וטוען עם ה' יתברך, ומתקוטט עמו, ומתרעם עליו יתברך על שאינו מקרבו אליו, ושופך שיחו ולבו לפניו עד שנתעורר בבכייה, כמה וכמה יקרה תפילה זו לפני ה' יתברך והיא יקרה מכל התפילות שבעולם. (על פי ליקו"ה תפילין ה-ג)

(מב)

קריאת שמע שעל המיטה היא תפילה בבחינת דין (על פי ליקו"ה השכמת הבוקר ה-ב)

(מג)

תיקון חצות הוא תפילה בבחינת דין - שעושים פלילות עם ה' יתברך וטוענים טענות "למה תתענו ה' מדרכך", וכו' (על פי ליקו"ה השכמת הבוקר ה-ב)

(מד)

כשהסיטרא אחרא מנסה לבלוע גם את תפילתו של הבעל כח שיכול להתפלל למרות הדין, תפילה זו עומדת בבית הבליעה שלה, ומכריחה אותה ל'הקיא' את שאר התפילות שבלעה, וגם את עצמות חיותה ממש.

(מה)

הגרים שמתגיירים הם ה'הקאה' שמקיאה הסיטרא אחרא את עצמות חיותה.

(מו)

צריך להשליך בכוונה תפילות שהם בבחינת דין שנקראים 'מטה עוז' לפני ה'תנין' שהוא הסיטרא אחרא - כדי שיקיא את עצמות חיותו.

(מז)

"פד אתי יתרו, כדין אתיקר שמא דקדשא בריך הוא" (כשבא יתרו להתגייר, אז היתייקר שמו של הקב"ה).

תורה ח

(מה)

על ידי גרים שמתגיירים מתרבה כבוד ה' יתברך.

(מט)

על ידי שמתגלה כבוד ה' בעולם מתחילה להתפשט הנבואה לעולם.

(נ)

הנבואה באה מבחינת שורשי נשמות ישראל שהם עיקר כבוד ה'.

(נא)

"אין הנבואה שורה אלא על חכם, גבור ועשיר" (שבת צ"ב) - כי אצלם כבוד ה' מתגלה.

(נב)

עיקר התגלות כבודו יתברך על ידי התפילה, כי התפילה בוקעת את העננים שהם הסיטרא אחרא והקליפות, וגורמת לגרים להתגייר - שעל ידי זה מתגלה כבודו יתברך.

(נג)

עיקר החולאת באה על ידי עוונות, כמו שאמרו רז"ל: "אין יסורין בלא עוון" (שבת נ"ה)

(נד)

התפילה מכפרת עוון - כמו הקורבן.

(נה)

"שלושה אבנים בונות שישה בתים", היינו עם שלוש אותיות שונות אפשר לבנות שש מילים. "ארבע אבנים בונות עשרים וארבע בתים", היינו מארבע אותיות שונות אפשר לעשות צירופים שונים של עשרים וארבע

תורה ח

מילים. "חמישה אבנים בונות מאה ועשרים בתים", וכו', עד שאפשר להגיע למספר כזה של צירופים שאי אפשר לדבר אותו בפה.

(נז)

כל מה שנתוסף אדם נוסף לתפילה נתרבה ונתגדל כח התפילה מאוד מאוד, באותו יחס שנתרבים הצירופי מילים שאפשר לעשות על ידי הוספה של אות אחת לחשבון.

(נח)

כשאינן ישראל זכאים, הצדיק מוכרח לקבל יסורים בשבילם.

(נח)

על ידי שמתחיל כח הנבואה להתפשט בבני העולם, נתברר ומזדכך ונתקן כח המדמה, ועל ידי זה נתקנת האמונה האמיתית דקדושה, ומתבטלים האמונות הכוזביות.

(נט)

עיקר האמונה תלוי בכח המדמה, כי במה שהשכל מבין אין שייך אמונה, רק במקום שהשכל מפסיק להבין, שם צריך אמונה, וכשאינן השכל מבין - פעיל רק כח המדמה.

(ס)

קודם שחטאו אדם וחווה, שעדיין לא נפגמה דעתם, היו אז יכולים להכיר את בוראם יתברך בפנימיות הדעת, ולא היו צריכים להתקרב לה' יתברך ולהכירו על ידי לבושים שהם המדמה - בחינת אמונה, כי היו מכירים אותו יתברך בדעת - עין בעין כמו שיהיה לעתיד. (על פי ליקו"ה ציצית ה-י)

(סא)

"זוהמת הנחש" שהטיל הנחש באדם וחווה - זה בלבול המדמה. (על פי ליקו"ה)

תורה ח

ציצית ה-יא)

(סב)

עיקר השינה היא כדי לברר ולנקות את המדמה מהמחשבות הרעות, אבל כשהמדמה מבורר ונקי אין צריך לאדם שינה (על פי ליקו"ה ציצית ה-כה)

(סג)

יש עשרה מדרגות בנבואה כנגד עשרת הדברות. על כן על ידי התפשטות רוח הנבואה בעולם זוכים לאמונה - להאמין שה' יתברך ברא הכל ברצונו בעשרה מאמרות.

(סד)

כל מנהיג ומנהיג אמיתי יש לו בחינה מסויימת של רוח הקודש - רוח נבואה. וגם עכשיו שבטלה הנבואה מהעולם, אף על פי כן בהכרח שיהיה למנהיג רוח אחרת שונה ממה שיש בשאר ההמון.

(סה)

אף על פי שאין היום רוח הקודש ממש לידי עתידות, יש למנהיג איזה בחינה שבזכותה נהיה מנהיג.

(סו)

"ויאמר ה' אל משה: קח לך את יהושע בן נון איש אשר רוח בו וסמכת את ידך עליו". (במדבר כ"ד)

(סז)

על ידי רוח הקודש שיש במנהיג נתקנת האמונה ונתברר ונזדכך כח המדמה.

תורה ח

(סח)

השכל עטוף בקליפה המכונה כח המדמה שהיא שכל נמוך - בהמי, וצריך כל אחד להוציא את עצמו מהמדמה ולעלות אל השכל, היינו שהשכל שלו יתחיל לתפקד בפועל. (ליקו"א כ"ה)

(סט)

השכל של הבהמה זה הכח המדמה שלה - הזיכרון. (ליקו"א י"ט)

(ע)

המדמה הוא לבוש השכל, וכשהמדמה אינו מבורר ונקי, היינו כשהוא עדיין מעורב טוב ורע, הוא מלביש על השכל ומסתיר אותו. (על פי ליקו"ה ציצית ה"ד)

(עא)

צריך לחפש ולבקש אחר מנהיג אמיתי, וצריך לבקש מה' יתברך שיזכה אותו למנהיג אמיתי, כדי שיזדכך המדמה ויזכה לאמונה שלימה.

(עב)

כשמתקרבים למנהיג של שקר, על ידי זה באים לאמונות כוזביות. כי מנהיג שקר הוא נביא שקר שעל ידו מתקלקל כח המדמה של המתקרב אליו.

(עג)

ערבוב ובלבול המדמה - שמערבב ומבלבל את השכל באמונות כוזביות, זה המכונה 'זוהמת הנחש'. כי כל המנחשים והקוסמים כולם פועלים על ידי כח המדמה שאינו מתוקן.

(עד)

ישראל על הר סיני - בקבלת התורה - פסקה זוהמתן (שבת קמ"ז), כי שם זכו כולם לנבואה על ידי המנהיג האמיתי - משה רבנו - שעל ידו זכו לאמונה

תורה ח

בשלמות.

(עה)

עיקר חידוש העולם, היינו לידע שהעולם מחודש וה' יתברך ברא אותו ברצונו - תלוי באמונה, כי על ידי השכל, אי אפשר להבין איך העולם מחודש יש מאין.

(עו)

האפיקורסים כופרים בחידוש העולם, כי הם רוצים להבין הכל בשכל, ובשכל אי אפשר להבין איך שהעולם מחודש.

(עז)

"ויהי ערב ויהי בוקר יום השישי", ודרשו על פסוק זה חז"ל: כל העולם היה תלוי עד שישה בסיון שקבלו ביום זה את התורה וזכו לאמונה (שבת פח), כי עיקר הידיעה שהעולם מחודש - תלוי באמונה.

(עה)

על ידי אמונה יהיה חידוש העולם לעתיד, היינו שהעולם יתנהג על פי נפלאות והשגחה גלויה בלי שום דרך הטבע.

(עט)

ארץ ישראל - "ארץ אשר ה' אלוקיך דורש אותה תמיד עיני אלוקיך בה מראשית השנה ועד אחרית השנה". (דברים י"א)

(פ)

עיקר מה שעושה את קדושת ארץ ישראל היא ההשגחה - ששם השגחתו יתברך תמיד.

תורה ח

(פא)

יש ניגון שהוא ניגון של דרך הטבע, היינו ששרים ומשבחים אותו יתברך על ההנהגה של עכשיו - שהיא הנהגה בדרך הטבע. לעתיד יהיה שיר חדש, שיר של נפלאות - שתהיה ההנהגה רק על ידי השגחה.

(פב)

השיר של העתיד מכונה שיר פשוט, כפול, משולש, מרובע - שעולה בגימטריה ע"ב (72) - גימטריה "חסד", שזה מורה על חידוש העולם של העתיד, שאז ההנהגה על פי חסד ונפלאות - "עולם חסד יבנה".

(פג)

השיר שיתעורר בעתיד הוא בחינת הקול של המוכיח הראוי, היינו ממנו בא הקול של המוכיח הראוי.

(פד)

על ידי שתתגלה מלכותו יתברך לכל העולם, היינו שידעו כולם שהכול ממנו ובהשגחתו יתברך, אז יתגלה שיר פשוט, כפול, משולש, רבוע - שהם עשרה מיני נגינה.

(פה)

על ידי אמונה זוכים לחידוש העולם, היינו לגלות שהכל בהשגחתו יתברך. וזה השיר החדש של הנפלאות שיתגלה בעולם שעל ידו ניזונת הנשמה ומתגברת על עזות הגוף. (על פי ליקו"ה השכמת הבוקר ה-א)

(פו)

חידוש העולם, היינו הידיעה שה' יתברך ברא את העולם יש מאין, זה אי אפשר להבין בשכל, כי אם על ידי אמונה. וכן חידוש העולם של העתיד, היינו שהכל יתנהל בהשגחה גלויה, גם כן יהיה על ידי אמונה. (על פי ליקו"ה ציצית

תורה ח

(פז)

על ידי תפילה נעשים גרים בעולם, ועל ידי שמתגיירים גרים מתגלה כבוד ה' יתברך בעולם, ועל ידי התגלות כבודו יתברך מתחלת הנבואה להתפשט בעולם, ועל ידי התפשטות הנבואה זוכים לברור המדמה ולאמונה שלימה, ועל ידי האמונה, מאמינים שהעולם מחודש ונברא ברצונו יתברך, ואז זוכים לחידוש העולם, היינו שהעולם יתנהג בנפלאות על ידי השגחה גלויה, ואז מתעורר השיר של ההשגחה - קול המוכיח הראוי.

(פח)

בראש השנה התפילה היא בבחינת דין ומשפט, "כי המשפט לאלוקים הוא". (דברים א')

(פט)

כשמעליחים להוציא מהסיטרא אחרא את קדושת הדעת שבלעה, אזי הדעת נשלם.

(צ)

ראש השנה הוא תיקון לראש - למח.

(צא)

עיקר הדעת והמוחין על ידי שמנונית הגוף, כי השכל דולק כמו נר על ידי שומן הגוף, והריאה היא זו שמעלה את השמנונית אל המח על ידי הנשימה.

צב

המוחין נקראים נשמה, כמו שכתוב: "ונשמת שדי תבינם" (איוב ל"ב), כי עיקר הדעת והמח על ידי הנשימה.

תורה ח

(צג)

יש הבלים בעולם שהם "הבל המה מעשה תעותעים" (ירמיהו י-נא), היינו הבל של שטות העולם, וכשמקבלים אלו ההבלים מהאוויר ומכניסים אותם בתוך תורה ותפילה, נעשה מהם הבלים דקדושה.

(צד)

ובמושב ליצים אל ישב", היינו אל תשב במקום שישב שם לך, כי השאיר שם הבלים רעים. (צ"פ ליקו"ת כ"ה)

(צה)

אם יש לאדם עדיין מסכים במוח, היינו מחשבות זרות ודמיונות, אין תורתו ותפלתו מצליחה לעלות לשכינה.

(צו)

מי שפבר נמשך אחר עברות, חס ושלום, ונמשך אחר הסטרא אחרא, ושם מקומו, חס ושלום, והם מסבבין אותו מכל צד. וכאשר יעורר רוחו לשוב אל ה', קשה לו מאד להתפלל ולדבר דבורים לפני ה', כי הן מסבבין אותו מכל צד, לכל אחד לפי ענינו כנ"ל. ומחמת שאי אפשר לו להוציא דבור לפני אלקים בדחילו ורחימו וחיות פראוי, לכן כל הדבורים והתפללות שהוא מדבר לא יוכלו לבקע המחצות והמסכים המבדילים לעלות למעלה, ונשארים למטה תחת המסכים, עד אשר יזכה וישוב באמת, וידבר דבורים הראויין להתקבל בדחילו ורחימו מעמקא דלבא בהתעוררות גדול, אזי מבקע הדבור המאיר את כל המחצות והמסכים המבדילים, ויעלו עמו כל הדבורים שהיו מנחים למטה עד הנה. אך איך יזכה לזה, העקר שהכל תלוי בו הוא אמת, לילך בדרך אמת לפי מדרגתו, כי חותמו של הקדוש-ברוך-

הוא אמת' (שבת נה יומא סט). והוא יסוד הכל. (ליקו"א קי"א)

תורה ח

(צז)

כשאיין לימוד התורה עולה לשכינה, אזי כשהתורה מנסה לעלות למעלה היא נתקלת במסכים המכים בא ומפזרים אותה באויר העולם, ובני העולם שואבים מהאוויר הזה את התורה המפוזרת. (ליקו"א קנ"ט)

(צח)

לפי מהות האדם הנושם את האויר הספוג ברוחניות התורה שירדה למטה, כך נעשה מהתורה הזו, היינו מי שרצונו ענייני העולם הזה, אזי מקבל מהתורה הנ"ל התלהבות לעסוק בל"ט (39) מלאכות - ל"ט קללות של העולם הזה. ומי שכיסופיו לה' יתברך, נעשה לו מהתורה, הנ"ל, ט"ל תורה, היינו התעוררות וחשק לתורה, או שנעשה לו חידושי תורה. (ליקו"א קנ"ט)

(צט)

שיינה ודמיון תלוי בריאה, כי הריאה יש לה תכונות של קר ולח. תכונות אלו מביאים את השינה, שבה פעיל כח המדמה - שמדמיין בשעת השינה.

(ק)

עיקר קדושת מחנה ישראל על ידי שמירה מתאוות ניאוף. ושמירה מניאוף על ידי המחיצות שהם שלושת המוחין.

(קא)

כל התארים והשבחים שבהם אנו מדמים את ה' יתברך, באים מכח המדמה, כי בהבנה בפנימיות השכל, אנו מבינים שה' יתברך מופשט לגמרי מכל השבחים והתארים והם רק מושגים מושאלים.

(קב)

כשהמדמה מבורר ומתוקן, אזי יכולים לסדר שבחים ותוארים לה' יתברך.

תורה ח

(קג)

"חלוקא דרבנן", הם הכינוי של הבגדים הלבנים, היינו המחשבות הזכות שהם מהוות את הלבוש של השכל - של הנשמה - שזוכה כל אחד ללבוש בעולם הבא כפי התורה והמצוות שזכה לסגל ולהרגיל עצמו בהם בעולם

הזהו. (ע"פ ליקו"ה אורח חיים הלכות ציצית הלכה ה אות ז)

(קד)

קודם שחטאו אדם וחווה, שעדיין לא נפגמה דעתם, היו אז יכולים להכיר את בוראם יתברך בפנימיות הדעת, ולא היו צריכים להתקרב לה' יתברך ולהכירו על ידי לבושים, שהם על ידי המדמה - בחינת אמונה, כי היו מכירים אותו יתברך בדעת - עין בעין כמו שיהיה לעתיד. (ע"פ ליקו"ה אורח חיים הלכות

ציצית הלכה ה -)

(קה)

תשובה על תשובה, היינו שמחזק את עצמו לא ליפול, ומתחיל כל פעם מחדש - שזה בעצמו בחינת בקי ברצוא בקי בשוב.

(קו)

מי שרוצה להסתכל על האמת, יכול להבין שאי אפשר לגלות תורה קדושה כתורתנו, עם כל החידושים הנוראים והנפלאים שגילו חז"ל עד היום הזה, כי אם על ידי הבורא היחיד הקדמון יתברך שמו ויתעלה, שהופיע רוח קודשו על הצדיקים האמיתיים והוציא חכמות התורה מאין ליש. (ע"פ ליקו"ה אורח

חיים הלכות קריאת התורה הלכה ו אות לו)

(קז)

כל הדרשות שמחדשים בתורה בדרך אמת, הכל הוא בשביל למשוך מחדש קבלת התורה בכל עת, כדי לגלות אמונת חידוש העולם. (ע"פ ליקו"ה אורח חיים הלכות

בית הכנסת הלכה ו אות ה)

תורה ח

(קה)

דור הפלגה לא היו משוגעים וטיפשים גמורים, שאמרו שיעשו מלחמה עם הבורא יתברך, רק כל כוונתם היתה שיעשו מלחמה בדעותיהם הרעות שיבנו נגד הדעות האמתיות של אמונת חידוש העולם.

(ע"פ ליקו"ה אורח חיים הלכות בית

הכנסת הלכה ו אות ט)

(קט)

הערב-רב הסיתו את ישראל נגד משה בעת שעלה להביא את התורה, וכוונתם נגד אמונת חידוש העולם שהיא עיקר קבלת התורה.

(קי)

כל עיקר כלל המשכן ובית המקדש, היה בשביל בירור המדמה, כדי לגלות אמונת חידוש העולם.

(ע"פ ליקו"ה אורח חיים הלכות בית הכנסת הלכה ו אות טז)

(קיא)

על ידי הממון של הצדקה שמחזיק ברבנים ותלמידים הגונים, הוא נכלל בהם.

(ע"פ ליקו"ה אורח חיים הלכות בית הכנסת הלכה ו אות כד)

(קיב)

עיקר בירור הניצוצות בשעת המשא ומתן, על ידי שזוכר את דיני התורה - זוכר את ה' יתברך בשעת המשא ומתן.

(ע"פ ליקו"ה חשן משפט הלכות דיינים הלכה ד אות ב)

(קיג)

על ידי משא ומתן ועסקים, מתחברים בני אדם זה עם זה, עד שסוף כל סוף יתגבר האמת שבלב כל אחד מישראל, וימשיכו אחד את חברו לה' יתברך.

(ע"פ ליקו"ה אורח חיים הלכות בית הכנסת הלכה ו אות כד)

(קיד)

כל התארים והשבחים שאנו מתארים ומשבחים את ה' יתברך, הם כפי

תורה ח

בירור המדמה שעל ידי זה מתבררת האמונה (ע"פ ליקו"ה אורח חיים הלכות בית הכנסת הלכה ו - כז)

(קטו)

עיקר הדעת שהוא חידוש העולם, אי אפשר לקבלו רק ע"י כלי האמונה, שהוא במדמה המתוקן שהוא כלי של הדעת האמיתי. (לא מצאתי המקור בליקו"ה)

(קטז)

האמונה הוא בהמדמה, כי במה שהשכל מבין אין צריכין אמונה, וכמבאר בהתורה הנ"ל. וזה המדמה המברר שהוא בחינת אמונה, הוא בחינת כלי ששואב ומקבל מימי הדעת. (ע"פ ליקו"ה אורח חיים הלכות נטילת ידים לסעודה הלכה ד אות ג)

(קיז)

עיקר תאוות ניאוף שהוא כלל כל החטאים, נמשך רק ממוחין דקטנות. (ע"פ ליקו"ה אורח חיים הלכות ברכת הריח וברכת הודאה הלכה ד אות א)

(קיח)

לפעמים עבירה מביאה את האדם לידי תשובה, כי נתמרמר לבו מהעבירה ומתעורר בתשובה. (ע"פ ליקו"ה אורח חיים הלכות ברכת הריח וברכת הודאה הלכה ד אות ב)

(קיט)

מבואר בכתבים שיש בחינת ממוצע בין הבורא לנבראים, והיא הנפש הישראלית שהיא גבוה מאוד בשורשה - חלק אלוקי ממעל ממש, ועל ידה נמשך השפע לכל העולמות. (ע"פ ליקו"ה אור"ח הלכות ברכת הריח וברכת הודאה הלכה ד אות כד)

(קכ)

הכח המדמה הוא החיבור בין הנפש לגוף (ע"פ ליקו"ה אור"ח הלכות ברכת הריח וברכת הודאה הלכה ד-כד)

(קכא)

האבות היו קודם קבלת התורה, ואז היתה התורה בכת, וכל עבודתם היה

תורה ח

בבחינת התפילה. (על פי ליקו"ה אור"ח ח"ג פסח ג-ה)

(קכב)

בלעם רצה למשוך את הדעת אל הסיטרא אחרא - אל הבהמיות. על כן, היה עושה עם האתון מעשה אישות. וכשפתחה האתון את פיה, הוציאה בדיבור את הדעת שהכניס בה בלעם. (על פי ליקו"ה אור"ח ח"ג יו"ט ג-ז)

(קכג)

עיקר 'הרחמנות' שמרחמת הסיטרא אחרא על האדם, למשוך אותו לטרחות העולם הזה בשביל פרנסה. (על פי ליקו"ה אור"ח ח"ג חוה"מ ד-א)

(קכד)

אף על פי שמכניעים הסיטרא אחרא, בכל פעם היא חוזרת ומתעוררת, כי אי אפשר לבטלה לגמרי, כי היא צורך העולם. (על פי ליקו"ה אור"ח ח"ג חוה"מ ד-ג)

(קכה)

צריכים לעשות איזה עסק מועט כדי שיברכהו ה' יתברך בעסק זה, כפי שצריך לטובתו הנצחית. אבל מי שחשקה נפשו בתורה ורוצה לעסוק רק בתורה, אשרי לו. (על פי ליקו"ה אור"ח ח"ג חוה"מ ד-ז)

(קכו)

אי אפשר לדעת מה' יתברך, אלא ע"י אמונה שהוא בחינת לילה - בחינת צל - בחינת המדמה. וע"י הסוכה שהיא רוח הקודש - נבואה - מתברר האמונה והמדמה. (על פי ליקו"ה אור"ח ח"ג סוכה ו-ו)

(קכז)

לזכות לאמונה שלימה, ע"י בחינת הידים - שהם כלליות מצוות התורה הכלולים בכלי המעשה. (על פי ליקו"ה אור"ח ח"ג סוכה ו-יא)

תורה ח

(קכח)

כל השכל של כל העולם כולו, הוא רק מבחינת המדמה, ולפנימיות השכל זכו רק אלה ששברו לגמרי תאוות הגוף. (על פי ליקו"ה אור"ח ח"ג סוכה ו-יא)

(קכט)

פנימיות השכל העיוני שהוא להכיר את מי שאמר והיה העולם, זה אי אפשר לזכות בשום שכל, כי אם כשמשברים לגמרי לגמרי את כל תאוות הגוף בתכלית הבטול. (על פי ליקו"ה אור"ח ח"ג סוכה ו-יא)

(קל)

אף על פי שאי אפשר לעולם להשיג בשכל השגות אלקות, מחמת שלא שברו חומר הגוף, אף על פי כן, חמל ה' יתברך עלינו, ונתן במדמה כח האמונה להשיגו יתברך באמונה. (על פי ליקו"ה אור"ח ח"ג סוכה ו-יא)

(קלא)

אם ירצה האדם לעסוק בדביקות לבד - בה' יתברך, בלי עשיית מצוות מעשיות - זה הבל, ויכול להיכשל על ידי זה, כי צריך דווקא לאחוז בשניהם - לעבוד הרבה בתורה ותפילה ומצוות, וזה העיקר. ואם יזכה גם לדביקות מה טוב. (על פי ליקו"ה אור"ח ח"ג סוכה ו-יא)

(קלב)

ה' יתברך לא ברא את האדם מהול כדי שיעבור דרך הרע ולהכניע אותו, ולחתוך העורלה, ואז יש יתרון האור מן החושך. (על פי ליקו"ה אור"ח ח"ג חנוכה ב-ד)

(קלג)

הצדיק שכפה את יצרו, כל מקום שהוא מסתכל ויש שם מידות רעות, הם נופלים ומתגלה הטוב. (על פי ליקו"ה אור"ח ח"ג חנוכה ג)

תורה ח

(קלד)

כל אחד יכול לטעום אור האהבה שבדעת ע"י שמקשר לבו לדעתו, היינו שלבו ברשותו. (על פי ליקו"ה אור"ח ח"ג חנוכה ג)

(קלה)

אנו מתקנים את המאכל ע"י הבישול כדי לבער הרע הנאחו בטוב, היינו בניצוצות הקדושים ובנשמות המגולגלות שם. (על פי ליקו"ה יור"ד ח"א מאכלי עכו"ם ב-ב)

(קלז)

הקול הוא בחינת רוחניות שאין בו גשמיות כלל. (ע"פ ליקו"ה יור"ד ח"א מאכלי עכו"ם ב-ז)

(קלז)

באמת אין שום טבע כלל בעולם, רק ה' יתברך מנהיג עולמו כרצונו. (על פי ליקו"ה יור"ד ח"א מאכלי עכו"ם ב-ט)

(קלח)

ה' יתברך ברא העולם בתכונה כזו, ובסדר הזה, שיהיו כל הגלגלים וכל העולמות שיהיו תלויים על בעל הבחירה. וע"י תיקון מעשיו, האדם מביא הארה ותיקון בכל העולמות, ולהיפך, ע"י מעשים רעים פוגם בכל העולמות. וזה בחינת הנהגה טבעית, כי בטבע ברא ה' יתברך כך, שהכל מתנהג ע"י התורה המסורה לנו. (על פי ליקו"ה יור"ד ח"א מאכלי עכו"ם ב-ט)

(קלט)

ישראל למעלה מהטבע כי אינם מסורים לשום שר ואינם מתנהגים על פי טבע מערכת הכוכבים, רק על פי השגחתו יתברך. (על פי ליקו"ה יור"ד ח"א מעונן ומנחש ב-א)

(קמ)

כשיתמלא פגימת הלבנה, אז יתגלה השגחתו וחסדו יתברך, ויהיה כולו אחד - שאור הלבנה יהיה כאור החמה. (על פי ליקו"ה יור"ד ח"א מעונן ומנחש ב-ג)

תורה ח

(קמא)

כשמכווין לבו לשמים ומסתכל על התכלית האחרון להכיר ולדעת אותו יתברך, אף על פי שיש כמה דרכים בעבודת ה', יזכה בסוף להשיג עבודתו יתברך בכל דרך שיעשה. (על פי ליקו"ה יור"ד ח"א מעונן ומנחש ג-ב)

(קמב)

"בכל דרך דעהו" - היינו לכוון בכל דרכיו בשביל ה' יתברך - שזהו התכלית האחרון, ואז "הוא יישר אורחותיך". (על פי ליקו"ה יור"ד ח"א מעונן ומנחש ג-ב)

(קמג)

כל הדרכים, טובים לפניו יתברך, כמו שאמרו: "אחד המרבה ואחד הממעיט ובלבד שיכווין לבו לשמים". (על פי ליקו"ה יור"ד ח"א מעונן ומנחש ג-ג)

(קמד)

ראה ה' יתברך שהרשעים יקלקלו במעשיהם את אור הדעת, על כן גנזו לצדיקים - שאין מי שישגי מזה האור הגנוז, כי אם הצדיקים שמקבלים רוח קודש משם, והם מאירים את אור האמונה - להאמין בחידוש העולם באמונה בלבד. מאחר שנגנז האור, אי אפשר להשיג חידוש העולם בדעת, כי אם באמונה שמקבלים מהצדיקים שזוכים לינק מאור הגנוז. (על פי ליקו"ה יור"ד

ח"ב כיבוד רבו ות"ח ג-ד)

(קמה)

המאמר הראשון "ויאמר אלוקים יהי אור", היה באתגליא, כי קודם לזה לא נזכר "ויאמר", כי "בראשית ברא אלוקים" הוא מאמר הסתום שכולל בתוכו כל הבריאה. (על פי ליקו"ה יור"ד ח"ב כיבוד רבו ות"ח ג-ד)

(קמו)

שבירת הלוחות ע"י משה רבנו גרמה שכחה בעולם - שהוא הסתלקות המוחין, היינו שמשה המשיך דרך זה בעולם, שבכל פעם מתחיל התיקון

תורה ח

מחדש, ובכל עת שיש איזה פגם יהיה נמשך שכחה, לשכוח כל מה שעבר ולהתחיל מחדש. (על פי ליקו"ה יור"ד ח"ב ס"ת ד-ה)

(קמז)

המדמוה שעל ידו האמונה הקדושה, הוא בחינת תכלית צמצום השכל, כי הוא תכלית המדריגה התחתונה של השכל. (על פי ליקו"ה יור"ד ח"ב ס"ת ד-ב)

(קמח)

כל הדמיונות הם בחינת לבושי השכל. (על פי ליקו"ה יור"ד ח"ב ס"ת ד-ב)

(קמט)

קדושת ארץ ישראל היא ע"י "כח מעשיו", היינו ע"י שידועים שה' יתברך ברא הכל ברצונו - יש מאין המוחלט. (על פי ליקו"ה יור"ד ח"ב ס"ת ד-ד)

(קנ)

עיקר העלמה, מה שאין הכל יודעים מה' יתברך כראוי, הוא רק מחמת ריבוי אור, מחמת שאין לאדם צמצומים וכלים לקבל הדעת, שה' הוא האלוקים. (על פי ליקו"ה יור"ד ח"ב ס"ת ד-ד)

(קנא)

עיקר הידיעה היא ע"י מחיצות השכל, שהם בחינת מחיצות וכלים לקבל על ידם הדעת דקדושה. (על פי ליקו"ה יור"ד ח"ב ס"ת ד-טו)

(קנב)

האמונה היא ע"י בירור המדמה, והמדמה הוא הפתח והשער של השכל. כמו שרואים שגם בחכמות החיצוניות כשמתחילים בחקירות, הם מתחילים ע"י השערות ודמיונות של המדמה - שמקישים דבר לדבר, עד שבאים לחוכמתם, אך המדמה שלהם אינו מבורר, ועל כן טועים. (על פי ליקו"ה יור"ד ח"ב ס"ת ד-טז)

תורה ח

(קנג)

עיקר החיות של האדם היא, שבכל ימי חייו תתחזק אמונתו יותר ויותר, היינו אמונת חידוש העולם, עד שיתחדש מוחו ודעתו בכל יום. וע"י האמונה זוכים לחכמה דקדושה, וכל מה שמשיגים יותר חכמה, מתחזקים יותר באמונה. וזה עיקר החכמה - שיבין שאינו יודע כלום וילך בדרך אמונה בה' יתברך ובצדיקיו. (על פי ליקו"ה יור"ד ח"ב ס"ת ד-יז)

(קנד)

עיקר אחיזת המדמה היא בדמים, ששם חיות הגוף - שמקבל ע"י הנפש החיוני - שהוא הנפש הבהמית שבאדם - שהוא בחינת המדמה. (על פי ליקו"ה יור"ד ח"ב ס"ת ד-יט)

(קנה)

עיקר גזירת המיתה היא בשביל תיקון המדמה שנאחז בו זוהמות הנחש - שהוא בלבול המדמה. (על פי ליקו"ה יור"ד ח"ב ס"ת ד-כ)

(קנו)

כל שינוי הגוונין שבכל החפצים שבעולם, כולם הם בכח המדמה, ששם כל הדמיונות, ושם כל המשא ומתן, כי בכח המדמה כל התשוקה והחמדה לחפצים, כי השכל רחוק מכל זה. (על פי ליקו"ה יור"ד ח"ב ס"ת ד-כ)

(קנז)

כל עיכוב הגאולה ואריכות הגלות הוא מחמת ריבוי רחמנותו יתברך על הרחוקים והנידחים מאוד, שצריכים להתמהמה ולחכות עד שיתאספו גם הרחוקים לקיבוץ הקדוש של ישראל. (על פי ליקו"ה אבהע"ז פ"ז וה"א ה-ד)

(קנה)

כל הנשמות יוצאות זכר ונקבה ביחד, רק למטה הם נחלקים ונפרדים כל כך, עד שקשה זיווגם כקריעת ים סוף. ועיקר חיבורם כדי לייחד הוי"ה

תורה ח

אלוקים, היינו לדעת שכל הטבע השגחתו יתברך. (על פי ליקו"ה אבהע"ז פ"ו וה"א ה-יט)

(קנט)

עיצם התיבה כמו שהיא כתובה בתורה, זה בחינת תורה שבכתב. והצירופים שאפשר לעשות מתיבה זו - זה בחינת שורש תורה שבעל פה, שהיא

מבררת התורה שבכתב. (על פי ליקו"ה אבהע"ז פ"ו וה"א ה-יט)

(קס)

ה' יתברך נתן חכמה בלב האדם שידע וישכיל לצרף ולחבר דבר זה, עם דבר זה - שיהיה נעשה המורכב מהם, הכל לפי צירופי האותיות שיש בכל

דבר. (על פי ליקו"ה חוש"מ ח"א נזקי שכנים ד-ג)

(קסא)

ע"י ריבוי הצירופים של אותיות התפילה, על ידי זה נמשכות כל הנשמות וכל התלויים בהם. כי הכל נמשך מבחינת טנת"א (טעמים, נקודות, תגים, אותיות) - ע"י ריבוי הצירופים, כי הנשמה היא בחינת הדיבור שמתהווה מצירופי

אותיות. (על פי ליקו"ה חוש"מ ח"א נזקי שכנים ד-י)

(קסב)

השכל רחוק מכל הידיעות הגשמיות. רק ע"י המדמה שהוא כח של השכל, על ידי זה מגיע לשכל ידיעות תוארי הגשמיות. על כן שם - בבחינת המדמה - עיקר הבחירה. כי בפנימיות השכל האמיתי אין שום בחירה, כי פנימיות השכל האמיתי רחוק מכל התאוות הגשמיות, ומכל המדות - רק

דבוק בשלמות בה' יתברך. (על פי ליקו"ה חוש"מ ח"א שלוחין ה-א)

(קסג)

במדמה יכולים להיאחז טעותים הרבה, ע"י שהוא מדמה מילתא למילתא

(דבר לדבר), והוא בבחינת עץ הדעת טוב ורע. (על פי ליקו"ה חוש"מ ח"א שלוחין ה-א)

תורה ח

(קסד)

עיקר תיקון המדמה, ששם עיקר הבחירה, הוא רק ע"י רוח נבואה - שהוא כלל התורה, שעל ידי זה מתברר המדמה שהוא בירור האמונה, ואז נכלל המדמה בשכל, שזה עיקר השלימות והתיקון - שהמדמה יתקשר ויתבטל לגבי השכל האמיתי, שזה אי אפשר כי אם ע"י אמונה (על פי ליקו"ה חוש"מ ח"א שלוחין

(ה-א)

(קסה)

כל שמקיימים המצוות יותר, כך מתברר המדמה שמשם האמונה. (על פי ליקו"ה

חוש"מ ח"א שלוחין ה-א)

(קסו)

אין שליח לדבר עבירה, כי ע"י העבירה נתרחק ונפסק המדמה מהשכל, ונחשב באמת משוגע. כי אין אדם עובר עבירה עד שנכנסת בו רוח שטות. כי כל העבירות ע"י בלבול המדמה, כי כל העבירות ע"י שאין המדמה מקיים ציווי השכל. (על פי ליקו"ה חוש"מ ח"א שלוחין ה-ג)

(קסז)

אפילו הרב האמת צריך לחפש ולבקש הרבה, עד שיוכל למצוא ולהשיג קדושת הרוח הקודש של רבו האמיתי - שקיבל ממנו תורה - עד שימצא את עצמו - עד שידע איך לדבר ולייעץ ולהנהיג את עם עני ודל, החוסים

בו. (על פי ליקו"ה חוש"מ ח"א שלוחין ה-ו)

(קסח)

כשמגלים תורתו של הצדיק שנפטר, הוא מתלבש בדיבורים שמדברים ונחשב כאילו הוא חי ממש. (על פי ליקו"ה חוש"מ ח"א שלוחין ה-יב (ע"פ תורה ז' ח"ב)

(קסט)

פגם המון העם - הצריכים לקבל קדושת הצדיק - מתגבר לפעמים כל כך,

תורה ח

עד שגורמים לצדיק איזה שגיאה, עד שגם ממנו נעלם הדרך איך יוכל לתקן אותם. (על פי ליקו"ה חוש"מ ח"א שלוחין ה-ט)

(קע)

מנה שגירה אלישע הנביא את הדובים בתינוקות. אף על פי שלא מצא בהם שום לחלוחית טובה, לא היה צריך לסמוך על זה ולגרות בהם הדובים. והיה צריך לחפש רחמי ה' יתברך, עד שיוכל לקרב גם אותם, כי אין רצונו יתברך כלל לרחק שום בריה, רק לקרב. (על פי ליקו"ה חוש"מ ח"א שלוחין ה-כ)

(קעא)

הנביאים מדמים ומלבישים אמיתת אלקותו וממשלתו יתברך בכמה וכמה תארים, שבחים, ודמיונות, כדי שיהיה נתפס בלבנו אור אמיתתו וכבודו יתברך לנצח. (על פי ליקו"ה חוש"מ ח"א שלוחין ה-כג)

(קעב)

קודם חטא אדם הראשון, לא היו שום לבושים, כי אור השגתם היה גדול ונפלא מאוד, עד שהיו יכולים להשיגו יתברך בלי שום לבושים של עכשיו, על כן, גם למטה בגשמיות לא היו צריכים לבושים. (על פי ליקו"ה חוש"מ ח"א שלוחין ה-כג)

(קעג)

מבואר במדרש על פי הפסוק "בסוסתי ברכבי פרעה", שעיקר מלחמת ה' יתברך נגד פרעה ומצרים, היה ע"י המרכבה הקדושה, שבכל מה שהתגבר פרעה - כן יצא ה' יתברך נגדו. פרעה רכב על סוס, אף ה' יתברך עשה כך. (א"ה: נ"ל שזה דברי רביז"ל בתורה רי"ט) (על פי ליקו"ה חוש"מ ח"א שלוחין ה-לה)

(קעד)

בלבול המדמה בא מחמת שנתקלקלו מחיצות המוחין, והתגבר המדמה על השכל. (על פי ליקו"ה חוש"מ ח"א ראשי פרקים מהל' שלוחין והל' מכירה)

תורה ח

(קעה)

השינה באה על ידי התמעטות המוחין והבלבולים שנמשך מבחינת "והנחש היה ערום", היינו על ידי שכרוך אחר המוח על ידי חטא אדם הראשון. וכל אדם צריך ללחום הרבה עם המחשבות שבמוח לבררם מאחיזת "והנחש היה ערום", ומחמת זה צריכין לשינה. כי כשהמוח מתבלבל על ידי מלחמה זאת, אזי צריכין לישן שהוא נייחא למוחין (על פי ליקו"ה אור"ח השכמת הבוקר

(ה-ב)

(קעו)

על ידי שמוכיח האדם את עצמו בתוכחה שאינה כראוי יכולין לפעמים ליפול יותר ח"ו, כי יכולין לעורר ח"ו על ידי זה את הריח רע של המעשים רעים שעשה, שעל ידי זה נחלשת הנשמה ביותר, וכן אנו רואין בחוש שלפעמים כשאדם מוכיח את עצמו ומתחיל להזכיר את עצמו מעשים הרעים שעשה שאזי שכיח הרבה שנופל עוד יותר ויותר כי נופל בדעתו מאד. (על

פי ליקו"ה אור"ח ציצית ה-ז)

(קעז)

אין מי שיוכל להוכיח לא את עצמו ומכל שכן אחרים, כי אם כשיקשר עצמו לצדיקי הדור האמתיים, שהם בבחינת משה, שיכולים להוכיח בקול התוכחה של משה, שהוא קול השיר שעל יד זה מוסיפין ונותנין ריח טוב בהנשמות, כי עיקר התוכחה צריכה להיות בבחינת השיר של חסד, דהיינו להטות כלפי חסד - שצריך האדם למצוא בעצמו איזה זכות ונקודה טובה

(על פי ליקו"ה אור"ח ציצית ה-ז)

(קעה)

מני שרוצה להוכיח את עצמו, צריך לדקדק מאד שלא יפיל את עצמו ח"ו יותר על ידי תוכחתו, שלא יחליש את דעתו ונשמתו, על ידי שיזכור רק את מעשיו הרעים עד שיוכל ליפול לגמרי ח"ו, על כן צריך לדקדק להטות

תורה ח

כלפי חסד לחפש למצוא בעצמו על כל פנים איזה נקודות טובות, והתוכחה תהיה בדרך חסד, לחזק את עצמו בהשם יתברך ולבטוח ברחמיו העצומים שיש אצלו חסד כזה שגם כל מעשיו הרעים יכולין להתהפך לזכיות (על פי

ליקו"ה אור"ח ציצית ה-1)

(קעט)

והכלל שעיקר התוכחה תהיה באופן שיחזק את עצמו, שיזכה להתעורר להשם יתברך להתחיל מעתה להתקרב אליו יתברך, ולא שיקלקל ח"ו יותר על ידי תוכחתו שיפול ח"ו יותר, שזה נמשך מחמת שנחלשת נשמתו. ולתוכחה כזאת אין זוכין כי אם על ידי צדיקי הדור שהם בבחינת משה

שזוכין לבחינת שיר של חסד (על פי ליקו"ה אור"ח ציצית ה-1)

(קפ)

הבגדים שלבש יעקב אבינו, הם היו בגדי אדם הראשון שעשה להם השם יתברך אחר החטא, כמו שכתוב (בראשית ג): ויעש ה' אלהים לאדם ולאשתו כתנות עור וילבישם. ומאלו הבגדים שעשה השם יתברך לאדם, משם נמשכין כל הבגדים שבעולם, וכל הבגדים שבעולם כלולים במצות ציצית שתלויה בבגדים, שהוא חיות ושורש ותיקון כל הבגדים שבעולם (על פי ליקו"ה

אור"ח ציצית ה-1)

(קפא)

אחר החטא הרגיש אדם הראשון שהוא ערום כמו שכתוב "וידעו כי ערומים הם", כי מקודם לא היו צריכין למלבושים כלל, כי קודם החטא שעדיין לא נפגם הדעת היו יכולים להכיר את בוראם יתברך בפנימיות הדעת, ולא היו צריכין להתקרב להשם יתברך על ידי לבושים דייקא, שהוא בחינת שבחים ותארים הבאים על ידי המדמה, כי היו מכירים אותו יתברך עין בעין, כמו שיהיה לעתיד וכו' שיקויים והיו עיניך רואות את מוריך ולא

תורה ח

יכנף עוד מוריך (ישעיה ל') שלא יצטרך להתלבש כביכול בכנפי הלבושים (על פי

ליקו"ה אור"ח ציצית ה-י)

(קפב)

אחר החטא שפגמו אדם וחוה בדעת ונתגרשו מגן עדן, ואין יודעין דרך עץ החיים, עתה עיקר התיקון על ידי בחינת מלבושים, שצריכין להתקרב אליו יתברך דרך כמה לבושין, שהם בחינת השבחים והתארים, שצריכין דייקא לסלק הדעת ולהתחזק באמונה שלימה, ולהרבות בדיבורי אמונה, ששם כל השירות ותשבחות ותפלות ובקשות שאנו אומרים, כי עכשיו אי אפשר להתקרב להשם יתברך כי אם על ידי אמונה, שהוא על ידי בירור

המדמה שהוא בחינת לבושין (על פי ליקו"ה אור"ח ציצית ה-י)

(קפג)

עיקר קדושת שבת ויום טוב הוא על ידי התגלות האמונה שנתגלה אז בתוספות אור גדול. כי שבת הוא בחינת אמונה בחידוש העולם. שזהו עיקר הקידוש על היין שאומרים "ויכולו" - שמעידין שהשם יתברך ברא את

העולם בששת ימי המעשה ושבת בשבת (על פי ליקו"ה אור"ח ציצית ה-י)

(קפד)

עיקר התפילה הוא רחמים ותחנונים, ועיקר הרחמים תלוי בדעת. ולפעמים כשהסטרא אחרא יונקת מן הרחמנות. אזי נתמעט הרחמנות אצלינו ונעשה אכזריות, ועל ידי זה נפגם הדעת. וכשנפגם הדעת על ידי פגם הרחמנות כנ"ל אזי התפלה שלנו בבחינת דין ואזי הסטרא אחרא בולעת אותה ח"ו. ואז צריכין בעל כח גדול שיכול להתפלל תפילה אפילו שהיא בבחינת דין – בלי דעת, כדי שתעמוד התפילה בבית הבליעה של הסטרא אחרא שרוצה לבלוע זאת התפילה, ואזי צריכה להקיא הכל, אף גם עצמות חיותה שזהו

בחינת גרים (על פי ליקו"ה חול המועד ד)

תורה ח

(קפה)

בְּשֵׁהתַּפְּלָה בבחינת דין, וְקִשָּׁה לְאָדָם לְהַתְּפַלֵּל, אִזְ צָרִיכִין בְּעַל כַּח גְּדוּל שְׁיִוֵּכַל לְהַתְּפַלֵּל תַּפְּלָה כְּרַאוי, אַף עַל פִּי שֶׁהוּא בְּבַחֲנֵינַת דִּין - בְּמוֹחִין דְּקִטְנוּת. כְּמוֹ פִּינְחָס, בְּעַת שֶׁקָּנָא עַל מַעֲשֵׂה זְמָרִי שֶׁנֶּאֱפָא עִם כְּזָבִי בַת צוּר, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (תהלים ק"ז): "וַיַּעֲמֵד פִּנְחָס וַיַּפְלִל", וְדָרְשׁוּ עַל זֶה רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרָנָם לְבִרְכָה (סנהדרין מד): 'שֶׁעָשָׂה פְּלִילוֹת עִם קוֹנּוֹ', הֵינּוּ שֶׁהַתְּפַלֵּל תַּפְּלָה בְּבַחֲנֵינַת דִּין.

(קפו)

על ידי התפלה בבחינת דין של הבעל כח, הוא מוציא מהסטרא אחרא כל הדעת וכל התפלות וכל הניצוצות והנפשות שבלעה תחלה, ועתה נוכל לומר שאלו הנפשות שהוציא הבעל כח הזה מהסטרא אחרא הם הם הנפשות הנתווספים אל הקיבוץ הקדוש שאצל הצדיק בבחינת תוספות שכנים (על פי

ליקו"ה אור"ח ציצית ה-י)

(קפז)

כשמתפללין הקיבוץ הקדוש של ישראל בתוספות שכנים הרבה, על ידי שנתוסף אל הקיבוץ עוד שכן מישראל שמתפלל עמהם, על ידי זה מתרבין הבתים (האותיות) הקדושים של התפלה עד אין קץ, כי ג' אבנים (אותיות) בונות שישה בתים (שש צירופים - מילים), ד' אבנים בונות כ"ד בתים, ה' אבנים בונות ק"כ בתים וכו' וכו' עד מה שאין הפה יכול לדבר (על פי ליקו"ה

אור"ח ציצית ה-י)

(קפח)

הנפשות שהוציא הבעל כח מהסטרא אחרא, הם הנפשות הנתווספים אל הקיבוץ הקדוש ועל ידיהם נתרבין ונתגדלין הבתים של הקדושה מאד מאד, כי התחלה, כשהיו אלו הנפשות נבלעין בין הסטרא אחרא בוודאי היו

תורה ח

רחוקים מתפלה, ועכשיו הם מתקרבים אל הקדושה ונגדלים בתי התפילה.

(על פי ליקו"ה אור"ח ציצית ה-י)

(קפט)

על ידי זה שנתרבים בתי התפילה, נכנסין ונתכנסין לתוך אלו הבתים כל

שאר הנפשות הנדחים והרחוקים מאד מאד מהקדושה. (על פי ליקו"ה אור"ח ציצית ה-י)

(קצ)

שביום טוב צריכין להשתמש קצת עם בחינת התפלה של הבעל כח שהיא בבחינת דין. וזה בחינת מלאכת אוכל נפש שעושים ביום טוב. והמלאכת אוכל נפש שעושים, זהו בחינת תפלה בבחינת דין. כי המלאכה היא בחינת דין

והאכילה היא כפי התפלה (על פי ליקו"ה אור"ח יום טוב ג-ז)

(קצא)

מושה רבינו היה לו כח להכניע את הסטרא אחרא על ידי בחינת התפלה שהיא בבחינת דין של הבעל כח, שעל ידי זה מוציאים בלעם מפיהם. ואזי חוזר ומקיא הכל ומחזיר הכל אל הקדושה. ואז חוזר הדיבור שהוא התגלות

הדעת אל הקדוש ברוך הוא. (על פי ליקו"ה אור"ח יום טוב ג-ז)

(קצב)

האתון בעצמו פתחה פיה ודיברה והוכיחה את בלעם הרשע על שהולך נגד ישראל. נמצא שתוקף הסטרא אחרא בעצמה, דהיינו הבהמיות בעצמה הוציאה הדעת והדיבור שנמשך לתוכה. והיא בעצמה הוכיחה אותו וביזתה

והכניעה אותו בדבריו על שהולך נגד ישראל. (על פי ליקו"ה אור"ח יום טוב ג-ז)

(קצג)

בלעם היה רוצה להמשיך הדעת אל הסטרא אחרא - אל הבהמיות ממש. ועל כן היה עושה עם האתון מעשה אישות והיה רוצה להתגבר על הקדושה

על ידי זה. (על פי ליקו"ה אור"ח יום טוב ג-ז)

על פי ליקוטי מוהר"ן תניינא תורה ט

תּוֹרָה ט:

אַל אֲשֶׁר יִהְיֶה שְׁמֵהּ הָרוּחַ לְלֶכֶת יִלְכוּ. (יחזקאל א')

(א)

"כולהו ערקין דליבא מתנהגין בתר רוחא" (ת"י תיקון י"ג ד' כ"ז) - כל העורקים של הלב מתנהגים לפי הרוח היוצאת מכנפי הריאה.

(ב)

"אילמלא כנפי ריאה דנשבין על ליבא הוי ליבא אוקיד כל גופה" - אילולא כנפי הריאה מנשבים על הלב, היה הלב שורף בחומו את כל הגוף.

(ג)

על ידי שנופל על הנר עפרוריות, נפרדים חלקי האש שיש בו מיסוד האש, היינו העפרוריות מפרידה בין האויר (החמצן) לאש ואינה מניחה אותו לבעור, ועל ידי שנופחים על האש מרחיקים את העפרוריות והאש מתחברת לאויר.

(ד)

לפעמים כשמנשבים על האש הוא נדלק, ולפעמים הוא כבה על ידי זה.

(ה)

מנהיג הדור, עליו נאמר (במדבר כ"ו): "איש אשר רוח בו" - שיודע להלך נגד רוחו של כל אחד. היינו שיודע לנשב על ליבו ולסלק העצבות.

(ו)

העפרוריות שנופלת על לב הישראלי, היא העצבות והמרה שחורה.

תורה ט

(ז)

ישראל הם ליבא דעלמא - (לב העולם) (זוהר פנחס רכ"א), וצריכים מנהיגי הדור לנשב על ישראל ולהרחיק מעליהם את העפרוריות שאינה מנחת אותם לדלוק ולבעור לה' יתברך.

(ח)

יש רשעים - "ערב רב" - שהם עצמם העפרוריות שנופלת על הלב הישראלי ומונעת אותו מלבעור לה' יתברך.

(ט)

על ידי שהצדיקים מנערים את העפרוריות מהלב הישראלי, על ידי זה גורמים שכל לבבות ישראל יהיו לב אחד - באהבה.

(י)

לפעמים נושבת רוח סערה והיא מבעירה את האש מאוד חוץ מן המידה, כמו כן לפעמים מנשבת באדם רוח סערה והתלהבות לה' יתר על המידה, וזה מכונה הריסה - ריבוי אור.

(יא)

"ויאמר ה' אל משה רד העד בעם פן יהרסו אל ה' לראות ונפל ממנו רב". היינו "במופלא ממך אל תדרוש - במה שהורשת התבונן, אין לך עסק בנסתרות", וכן "במכוסה ממך על תחקור". (תגיגה י"ג)

(יב)

אסור להרוס ולעלות אל ה', היינו להבין בשכל יותר ממה שראוי לפי מדרגתך. לכן צריך לנשב הרוח במידה כדי שיידלק האש שבלב במידה - על פי מזג השווה.

תּוֹרָה י:

(א)

מנה שה'עולם' רחוקים מה' יתברך ואינם מתקרבים אליו, הוא רק מחמת שאין להם ישוב הדעת.

(ב)

אם יישב האדם את עצמו ויחשוב וישאל את עצמו מה התכלית מכל התאוות ומכל ענייני העולם הזה, הן התאוות הנכנסות לגוף, כגון אכילה ושתיה, הן התאוות שמחוץ לגוף, כגון כבוד, אז בוודאי היה שב לה' יתברך.

(ג)

על ידי מרה שחורה, אי אפשר לאדם להנהיג את מוחו כרצונו, על כן קשה לו אז ליישב דעתו.

(ד)

שמחה היא עולם החירות, כי על ידי שמחה נעשים בן חורין מכוחות הרע, ויוצאים מהגלות.

(ה)

כשמקשר האדם את השמחה אל מוחו ודעתו, נעשה בן חורין ויוצא מהגלות. לבוא לשמחה צריך למצוא בעצמו איזה נקודות טובות ולשמוח בהן.

(ו)

יש לאיש הישראלי לשמוח בזה שזכה להיות מזרע ישראל ולא נולד גוי.

תורה י-יא

(ז)

על ידי בדיחא דעתיה (שמחת המז), נעשה גם למעלה ברוחניות יחוד וחיבור גדול.

(א)

דע, כשאדם מתפלל בשדה, אז כל העשבים כולם באים בתוך התפילה ומסייעים לו ונותנים לו כח בתפילתו.

(ב)

"ויצא יצחק לשוח בשדה" (בראשית כ"ד), היינו שתפילתנו היתה עם שיח השדה - עם סיוע וכח מהשדה.

(ג)

כשאדם עומד להתפלל, אזי הוא בבחינת דבר ה', שהוא שרשם העליון של העשבים, אזי הם מחזירין כוחם לתוך התפלה, שהוא שרשם העליון. וכשאדם מתפלל על איזה חולאת, אזי אותן העשבים, שיש להם כח לרפאות אותו החולאת, הם מחויבים להחזיר כחם לתוך התפלה, שהיא שרשם, בחינת דבר ה' כנ"ל. וזה בחינת (בראשית כ"ד): **"ויצא יצחק לשוח בשדה"** - שתפלתו היתה עם שיח השדה, שכל שיח השדה חזרו כחם ונתנו אותם בתוך תפלתו, שהיא שרשם כנ"ל (על פי ליקוטי מוהר"ן ח"ב א)

תּוֹרָה יב: אֵיךְ מְקוּם כְּבוֹדוֹ

(א)

כשאדם הולך אחר שכלו וחכמתו יוכל לפול בטעותים ומכשולים רבים, ולבוא לידי רעות גדולות.

(ב)

עיקר היהדות הוא לילך בתמימות ובפשיטות בלי שום חוכמות.

(ג)

בכל דבר שעושה האדם, הוא צריך להסתכל שיהיה שם ה' יתברך, בלי להשגיח על כבוד עצמו, רק אם יש בזה כבוד לה' יתברך - יעשה, ואם לאו - לאו, ואז בוודאי לא יכשל לעולם.

(ד)

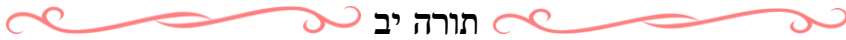
הנפילה והירידה היא תכלית העליה, אף אם נופל לספקות והרהורים אחר ה' יתברך.

(ה)

שורש הבריאה הוא הכבוד, כי כל מה שברא הקב"ה ברא לכבודו, שנאמר: "כל הנקרא בשמי לכבודי בראתיו".

(ו)

כבוד ה' הוא אחד, עם כל זה בבריאה יש חלקים ופריטים שונים. ובכל חלק ופרט בבריאה יש בו כבוד מיוחד, שהוא החלק של אותה בריאה שמכבד את ה'.

(ז)

בעשרה מאמרות נברא העולם, וכל מאמר יש בו כבוד מיוחד שהוא השורש של אותו מאמר.

(ח)

"וכבודי לאחר לא אתן" (ישעיהו מ"ב), היינו שיש גבול לכבוד ה' שלא יתפשט למקומות המטונפים, אף על פי שבאמת מלוא כל הארץ כבודו.

(ט)

אפילו בעבירות ובדברים הרעים, ח"ו - ששם אין כבודו יתברך מגיע - גם שם הוא נמצא, כי "מלוא כל הארץ כבודו".

(י)

"בראשית" - הוא המאמר הסתום שכולל את כל העשרה מאמרות.

(יא)

אפילו במקומות המטונפים, או בתי עבודה זרה, גם הם מקבלים חיות ממנו יתברך, רק שחיותם מה'מאמר הסתום' - שכולל את כל המאמרות, כי כולם מקבלים חיות ממנו.

(יב)

הכבוד של ה'מאמר הסתום', הוא סתום ונעלם בתכלית ההסתרה. ודבר זה אי אפשר להבין, ואסור להרהר בזה כלל.

(יג)

מי שנפל למקומות המטונפים שרחוקים מאוד מה' יתברך, עיקר עלייתו ותיקונו על ידי שישאל "איה מקום כבודו", היינו שיבקש ויחפש את ה' יתברך מאותו מקום שפל שבו הוא נמצא, ועל ידי זה הוא עולה לכבוד

תורה יב

העליון.

(יד)

"איה מקום כבודו" - זה הכבוד העליון של המאמר העליון - המאמר הסתום - שמשם נמשך חיות לכל המקומות הנמוכים.

(טו)

יש קליפה שהיא מסבכת את הלב בעיקומים וסיבובים ובלבולים הרבה, והיא מכונה קליפת נוגה.

(יז)

עיקר התשובה, כאשר אדם שהוא רחוק מאוד ממנו יתברך, מבקש ומחפש אחר כבודו יתברך, וצועק ומתגעגע ומצטער "איה מקום כבודו" - זה בעצמו תשובתו ותיקונו.

(יח)

כשאדם הולך באיזה דרך, או כשהולך בדרך רוחנית לפי התורה שזכה לה, אזי התורה הולכת לפניו ומנחה אותו - כמו שכתוב (משלי ו'): "בהתהלךך תנחה אותך".

(יט)

קודם שזוכה לחדש בתורה איזה שכל חדש, יש לו כמה ספיקות ובלבולים לפני שהוא מצליח ללבן את הדבר שלומד כראוי, ואלו הספיקות הם בחינת עץ הדעת טוב ורע - שהוא מכונה נוגה. וכאשר הוא מגיע לאמת שבתורה - זהו המכונה עץ החיים.

(כ)

"אם יאמר לך אדם היכך אלוקיך? תאמר לו: בכרך גדול של רומי" (ירושלמי תענית פ"א), היינו שגם שם - שמלאים גילולים ועבודה זרה, גם שם מוסתר ה'

תורה יב

יתברך. (ע"פ ליקו"ה חשן משפט הלכות הלוואה הלכה ה אות ה)

(כא)

חיות הקליפות הם רק מההסתרה - מה שה' יתברך נסתר בתכלית ההסתרה, עד שאין יכולים לדעת ממנו יתברך כלל. (ע"פ ליקו"ה יורה דעה הלכות מזוזה הלכה

ב אות א)

(כב)

עיקר הקדושה כשמתגלה כבודו.

(כג)

סוד החלל הפנוי שהוא כביכול פנוי מאלקותו יתברך, ואף על פי כן, באמת וודאי שאי אפשר שלא יהיה שם גם כן ה' יתברך, כי מהיכן יקבל

חיות וקיום? (ע"פ ליקו"ה אורח חיים הלכות עירובי תחומין הלכה ו אות ז)

(כד)

העדיקים יכולים להכנס לקושיות הבאים מהחלל הפנוי ולהמתיקם, היינו על ידי שמגלים לעולם שכל הקושיות וכל הכפירות בעצמם, נמשכים

לעולם ממנו יתברך בעצמו. (על פי ליקו"ה תפילין ה-לב)

(כה)

אי אפשר לידע ממנו יתברך, כי אם על ידי העדר הידיעה שקדמה לידיעה - שזה בחינת הקושיות שיש על ה' יתברך, קושיות שאין עליהם תירוץ. (על

פי ליקו"ה תפילין ה-לב)

(כו)

את הצמצום של החלל הפנוי אי אפשר להבין ולהשיג, כי אם לעתיד לבוא. כי צריך לומר בו שני הפכים - אין ויש בבת אחת, היינו צריך לומר

תורה יב

שכביכול אין שם אלקות, כי אם היה שם אלקות אזי אינו חלל פנוי מאלקות, והכל אין סוף כבתחילה, ואין שום חסרונות. ומצד שני מוכרחים לומר שיש שם אלקות, כי בוודאי אין קיום לשום דבר מבלעדיו יתברך. (ליקוטי מוהר"ן ח"א ס"ד)

(כז)

אם לא היה הצמצום באין סוף, לא היה מקום שתהיה מציאות (ליקוטי מוהר"ן ח"א ס"ד)

(כח)

יש הבדל בין האין סוף שהוא בתוך העולמות, לבין האין סוף הסובב שמחוץ לחלל הפנוי. (ליקוטי מוהר"ן ח"א ס"ד)

(כט)

יש שני מיני כפירות ואפיקורסות. יש אפיקורסות הבאה מחכמות חיצוניות, ועל זאת יש תשובה ואפשר לתרצה בשכל, כי החכמות האלו באים ממותרות השכל של הקדושה. ויש אפיקורסות הבאה מהחלל הפנוי, שאין שם שום שכל. לכן אי אפשר לתרץ את הקושיות הבאות משם. והקושיות האלה נדמים כקושיות גדולות, משום שאין שם שכל בכלל, ואסור לעיין בקושיות אלה, כי "כל באיה לא ישובון" (ליקוטי מוהר"ן ח"א ס"ד)

(ל)

גם בתי עבודה זרה, וכן בכל המקומות המטונפים והרחוקים מקדושתו יתברך, גם שם נמצאת אלקותו יתברך המחיה את הכל, כי מבלעדיו אין חיות לשום דבר. וזהו סוד גדול מאוד ואסור להרהר בזה הרבה, מכל שכן לדבר על זה. (על פי ליקוטי אור"ח ח"א הלכות ציצית ב-1)

(לא)

מנה שאנו יודעים שכל המקומות מקבלים חיות ממנו יתברך, גם הקליפות - זה בעצמו הכנעתם. כי מתגלה שאין להם שום מציאות עצמית מבלעדיו

תורה יב

יתברך. לכן כשמגלים ש"ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד", היינו ש"מלכותו בכל משלה" - גם בהם. צריך לומר זאת בחשאי כדי להשמר מהם שלא יתגרו בנו בשעה שאנו מנסים להכניעם. (על פי ליקו"ה אור"ח ח"א ציצית ב-ו)

(לב)

הצדיקים הגדולים והנוראים, מורידים את עצמם כמה פעמים בכוונה למקומות המטונפים כדי להעלות משם ניצוצות ונשמות קדושות שנפלו לשם. (ע"פ ליקו"ה אורח חיים הלכות נשיאת כפים הלכה ו אות ב)

(לג)

קודם שמחדשים בתורה צריכים לעבור תחלה באלו המקומות המטונפים שמהם כל הבלבולים. (ע"פ ליקו"ה אורח חיים הלכות נשיאת כפים הלכה ו אות ב)

(לד)

על ידי שבירת הלוחות ביטל משה רבנו, ע"ה, את עצמו מכל וכל, וסילק ממנו כל החכמות הכלולים בשבעים פנים של התורה, והפיל עצמו למקום ירידת ישראל על ידי עוונותיהם. (ע"פ ליקו"ה אורח חיים הלכות נשיאת כפים הלכה ו אות ז)

(לה)

בשעת הניסיון של כל אדם, אין דעתו בשלמות, כי אם היה דעתו בשלמות לא היה לו נסיון כלל. (ע"פ ליקו"ה אורח חיים הלכות נשיאת כפים הלכה ו אות ח)

(לו)

המלכות אינה מתגלה, כי אם ע"י המדות, מחסד עד יסוד - שהם שבעת ימי הבנין. (על פי ליקו"ה אור"ח ח"ג ר"ה ו-ז)

(לז)

הנקודה הטובה המסתתרת בלב הגרוע שבגרועים, יודעת בכלל, כי יש אלוקים שליט. (על פי ליקו"ה אור"ח ח"ג ר"ה ו-ז)

תורה יב

(לח)

חומות המים שבסיפור של השבעה בעטלירס (קבצנים) מיום השישי של החתונה, הם צמצומי הדעת - שעל ידי זה, מתגלה אלקותו. (על פי ליקו"ה אור"ח ח"ג

ר"ה ר"פ ו-ו)

(לט)

כל מה שיזכה להציל את עצמו ולחזק עצמו אפילו מעט, ואותו המעט יהיה רב בעיניו, סוף סוף ישאר ממנו זה המעט. (על פי ליקו"ה יור"ד ח"א תולעים ג-ג)

(מ)

כל דבר שבעולם נמשך מעשרה מאמרות שבהם נברא העולם, והכל נברא בשביל כבודו יתברך, ויש גבול לכל כבוד. לכן אסור לערבב את הגבולות של הבשר והחלב. (על פי ליקו"ה יור"ד ח"א בשר בחלב ג-א)

(מא)

צריך לשמור על הגבולות של כל דבר כדי שיהיה להם קיום, כי הצמצום הוא קיום העולם, וללא הצמצום לא היה קיום לעולם. אף על פי כן, צריך להרחיב את הגבולות המצומצמים ולהרחיב גבול הקדושה, אך בשר וחלב אסור להרחיב גבולם ע"י ערבובם. (על פי ליקו"ה יור"ד ח"א בשר בחלב ג-ג)

(מב)

אחר שעושים תשובה על הנפילה במקומות הנמוכים, על ידי שמחפשים שם את כבודו יתברך ושואלים "איה מקום כבודו" - אזי מרוויחים יותר, כי מתפשטת מלכותו גם לשם, ונתרחב גבול הקדושה. (על פי ליקו"ה יור"ד ח"א בשר בחלב

ג-ג)

(מג)

זה כלל גדול, שצריך האדם להתחיל בכל פעם מחדש. (על פי ליקו"ה יור"ד ח"א בשר

בחלב ד-א)

(מד)

כל הבלבולים והנפילות והירידות וחלישות הדעת, הכל ע"י ריבוי המחשבות מיום שעבר ליום הבא, ומשעה לשעה. (על פי ליקו"ה יור"ד ח"א בשר בחלב ד-א)

(מה)

צריך האדם לסלק מדעתו ולהעביר ממחשבתו לגמרי, כל מה שעבר ביום העבר, או בשעה העוברת, וידמה בעיניו עצמו בכל יום, ואפילו בכל שעה, כאילו היום נולד. (על פי ליקו"ה יור"ד ח"א בשר בחלב ד-א)

(מו)

מוצב ומעמד העולמות שהם הלבושים של הקב"ה משתנה מרגע לרגע. וכל השינויים כדי לקרב בכל עת בני העולם אליו יתברך, שזה עיקר התכלית, כי הכל נברא כדי שיכירו אותו יתברך. (ע"פ ליקו"ה יור"ד ח"א בשר בחלב ד-א)

(מז)

שינוי הנהגת העולמות הוא כדי לרמז לאדם בכל עת להתקרב אליו. (על פי

ליקו"ה יור"ד ח"א בשר בחלב ד-א)

(מח)

אין רְאִיָּה לכלום, מיום לחברו ומשעה לשעה, כי כל העולמות משתנים בכל עת. (על פי ליקו"ה יור"ד ח"א בשר בחלב ד-א)

(מט)

זוהמת הנחש שהוטלה בחוה גרמה שכל הנולד בעולם, יש בו אחיזת הזוהמה מיד בלידתו. (על פי ליקו"ה יור"ד ח"א בשר בחלב ד-ב)

(נ)

עיקר חיות וגידול האדם הוא בשכל, שהוא המחיה והמנהיג ומקיים את האדם. (על פי ליקו"ה יור"ד ח"א בשר בחלב ד-ב)

(נא)

השכל שיש לאדם ממעי אמו, רובץ על נפשו לחיותו ולגדלו. ומחמת חטא אדם הראשון, נאחזו זוהמת הנחש בזה השכל, ומשם כל הסברות של שטות.

(על פי ליקו"ה יור"ד ח"א בשר בחלב ד-ב)

(נב)

הבירור והתיקון של העולם נעשה בכל דור ודור כפי הזור, וכפי היום. ומחמת זה צריך האדם להזהר כשרוצה להתקרב לה' יתברך, שישליך מאתו כל הסברות והחכמות שיש לו מכבר. (על פי ליקו"ה יור"ד ח"א בשר בחלב ד-ג)

(נג)

אף אם נדמה לאדם שאיזה סברה מסברותיו נמשכת מאיזה ספר קדוש, אף על פי כן, מאחר שסברא זו מרחיקה אותו מה' יתברך, צריך לסלקה מדעתו

(על פי ליקו"ה יור"ד ח"א בשר בחלב ד-ג)

(נד)

צריך להתפלל לה' יתברך שיודיעו איך להתנהג עם העזות, כי מצד אחד העזות רע מאוד, אבל בקדושה צריך מאוד את המידה הזו. (על פי ליקו"ה יור"ד ח"א

בשר בחלב ד-ג)

(נה)

מי שזוכה לבושה דקדושה - שמתבייש מה' יתברך, מתחזקת נשמתו בעזות גדולה. (על פי ליקו"ה יור"ד ח"א בשר בחלב ד-ד)

(נו)

יש מאכלים שנאחזו בהם מאוד זוהמת הנחש, על כן הם אסורים עלינו, ועלינו לאכול רק מה שהתירה התורה, כפי מה ששיערה - המינים הקדושים הנמשכים מהקדושה - שיש לנו כח לבררם. (על פי ליקו"ה יור"ד ח"א בשר בחלב ד-ד)

תורה יב

(נד)

עיקר אחיזת הסיטרא אחרא היא מתערובות - מבחינת היכלי התמורות, שמחליפים וממירים המידות, עזות בבושת, ובושת בעזות - שבמקום שצריכים עזות נחלף לו בבושה כדי שיתרשל בעבודתו, ולהיפך. (על פי ליקו"ה

יור"ד ח"א בשר בחלב ד-ו)

(נה)

המתבייש לדבר עם ה' יתברך ולהתקרב לעבודתו בגלל עוונותיו, זה בושט דסיטרא אחרא - שמחליש דעתו ומרחקו מה' יתברך. (על פי ליקו"ה יור"ד ח"א

בשר בחלב ד-ו)

(נט)

עיקר בושט דקדושה - שיתבייש מה' יתברך כמו מבשר ודם. (על פי ליקו"ה יור"ד

ח"א בשר בחלב ד-ו)

(ס)

החיות החדשה שמשיגים בכל פעם, הוא ע"י 'נעשה ונשמע' (תורה ותפילה) הגבוה יותר שמשיגים בכל פעם. וזה בחינת אכילה מעץ החיים - וחי לעולם. (על פי ליקו"ה יור"ד ח"א בשר בחלב ד-ב)

(סא)

אדם הראשון אכל מעץ הדעת והתערבבה דעתו עד שהתחיל להסתכל בשכלו במה שלא שייך לו. (על פי ליקו"ה יור"ד ח"א בשר בחלב ד-ב)

(סב)

כל הקושיות שיש לאדם על ה' יתברך ועל הצדיקים, ואפילו על עצמו - הם מעשה הסיטרא אחרא (היצר הרע). (על פי ליקו"ה יור"ד ח"א בשר בחלב ד-ב)

תורה יב

(סג)

הכלל, שאין האדם יודע כלל, רק כל אשר תמצא לעשות בכוחך עשה, וכל זמן שאתה יכול לחטוף מזה העולם איזה קדושה - מה טוב, כי לא ישאר ממך רק זה. (על פי ליקו"ה יור"ד ח"א בשר בחלב ד-ב)

(סד)

לבן וְעָשׂוּ וּמְצִירִים, כל התגרותם בישראל היא רק ע"י שהתלבש בהם **הסיטרא אחרא**. (על פי ליקו"ה יור"ד ח"א בשר בחלב ד-ג)

(סה)

צריך לדעת שאין יודעים כלל, רק להתחזק באמונה בדברי רז"ל. הם אמרו שצריכים לשבר התאוות ולעבוד את ה' יתברך, והם אמרו גם שאין ייאוש בעולם, אף אם לא הצליח בענייניו, וצריך להתחיל בכל פעם מחדש. (על פי ליקו"ה יור"ד ח"א בשר בחלב ד-ג)

(סז)

שלימות התפילה היא בבחינת "טָרַם יִקְרְאוּ וְאֲנִי אֶעֱנֶה". וזה מחמת שזכה שתפילתו תיכלל בתפילת ה', וכביכול ה' יתברך מתפלל עליו. ואז הוא נכלל בקודם הבריאה ולכן מתקבלת בקשתו קודם שיבקש. (על פי ליקו"ה יור"ד ח"א בשר בחלב ד-ט)

(סז)

בזה העולם נאחזת הסיטרא אחרא בכל הזיווגים של רוב בני אדם, כי היא נאחזת ב'מאמר הסתום' (היינו "בראשית" - המאמר הראשון מעשרה מאמרות שבהם נברא העולם) - שמשם נמשכת ההולדה. (ע"פ ליקו"ה יור"ד ח"ב כבוד או"א ד-א)

(סח)

אי אפשר לאדם לעלות ל'מאמר הסתום' שמשם נמשכת ההולדה, עד שירד תחילה למקומות המטונפים - לעמקי הקליפות - לברר ולהוציא את

תורה יב

הניצוצות, היינו את הנשמות שנפלו לשם בחטא אדם הראשון. (על פי ליקו"ה יור"ד

ח"ב כיבוד אב ואם ד-א)

(סט)

הצדיקים, אף על פי שיורדים למקומות המטונפים, להעלות משם נשמות. בגודל כוחם הם מתגברים שלא תאחו בהם שום אחיזה מזוהמת הקליפות.

(על פי ליקו"ה יור"ד ח"ב כיבוד אב ואם ד-א)

(ע)

עיקר התגלות הכבוד, הוא ע"י שאנו יודעים שגם במקומות המטונפים שרחוקים מכבודו יתברך, גם הם יונקים ממנו יתברך ומקבלים חיותם ממנו

- מה'מאמר הסתום' - שהוא שורש הכבוד. (על פי ליקו"ה יור"ד ח"ב כיבוד אב ואם ד-ב)

(עא)

אי אפשר להגיע לכבודו יתברך, כי אם שעוברים תחילה דרך הקליפות - לשבר אותם ולבער אותם, היינו שעוברים דרך התאוות והניסיונות, הבלבולים והעיוכים שסובבים את האדם שזכה להכיר אותו יתברך.

וכשמשרים אותם זוכים לפרי. (על פי ליקו"ה יור"ד ח"ב כיבוד אב ואם ד-ב)

(עב)

עיקר התגלות כבודו יתברך, שיודעים ומאמינים שגם במקומות המטונפים נעלם ונסתר שורש כבודו יתברך, היינו החיות שלו המְחַיֶה את הכל. (על פי

ליקו"ה יור"ד ח"ב כיבוד אב ואם ד-ב)

(עג)

עיקר הגאולה היא גאולת הנפש - להתקרב להקב"ה - שזהו בחינת קבלת

התורה. (על פי ליקו"ה חוש"מ ח"א גביית חוב מיתומים ג-י)

תורה יב

(עד)

כשרצה ה' יתברך לגלות כבודו, ראה שלעוצם גודל אורו אי אפשר לקבלו, לכן צמצם אורו עד נקודת המרכז של עולם הגשמי שהוא עפר הארץ - שהוא חומר עב ומגושם בתכלית הגשמיות - שזהו תכלית הצמצום.

(על פי ליקו"ה חוש"מ ח"א גביית חוב מיתומים ג-יב)

(עה)

וַיִּפַּח בְּאַפִּיו נְשֵׁמַת חַיִּים - כי דייקא ע"י שנוצר גוף עכור כזה, עפר מן האדמה, היה אפשר להוריד את אור הנשמה שנמשך ממקור עליון ונורא מאוד. כי אי אפשר לסבול אור נורא כזה אלא ע"י שנתלבש האור בצמצום

כזה - עפר מן האדמה. (על פי ליקו"ה חוש"מ ח"א גביית חוב מיתומים ג-יב)

(עו)

הנפש נמשכת מהבחינה המכונה "מלוא כל הארץ כבודו", והנשמה היא מבחינת "איה מקום כבודו", והרוח מחברת את שני הבחינות האלה. (על פי

ליקו"ה חוש"מ ח"א גביית חוב מיתומים ג-יד)

(עז)

כשנסתלק האדם, הנפש נשארת בזה העולם, והנשמה מסתלקת לבחינת "איה מקום כבודו", והרוח מחברת את שניהם אם זוכה לכך. (על פי ליקו"ה חוש"מ

ח"א גביית חוב מיתומים ג-יד)

(עה)

ע"י ספירת העומר בכל יום ויום, זוכים לצאת משער אחד של הטומאה, לשער אחד של הקדושה, ומושכים מח ודעת דקדושה. (על פי ליקו"ה חוש"מ ח"א גביית חוב

מיתומים ג-יז)

(עט)

עיקר עבודת הצדיק בחייו ובמותו לגלות אלקותו תמיד, וכל מה שמסתלק

ועולה יותר לבחינת "איה מקום כבודו", ממשיך משם הארה ל"מלוא כל הארץ כבודו". (על פי ליקו"ה חש"מ ח"א גביית חוב מיתומים ג-ט)

(פ)

מותר ליכנס בציצית לבית הכסא (שולחן ערוך סימן כא סעיף ג) ואיתא שזה בחינת ומלכותו בכל משלה. כי הציצית הם בבחינת הכבוד העליון שמשם נמשך חיות אפילו למקומות המטונפים ועל ידי זה בעצמו נכנעין (ע"פ ליקו"ה אור"ח ציצית ב-ג)

(פא)

על ידי בחינת ציצית שהם זיכרון וסימן לזכור בהבורא יתברך שמו, שגם במקומות המטונפים מושלת מלכותו יתברך, כי אין להם חיות אלא ממנו יתברך, וזהו הכנעתם. כי חיותם הוא רק מהסתרת הקדושה והעלמתה בתכלית ההסתרה, אבל תיכף כשיודעין שיש שם קדושה ומחפשין ומבקשין איה מקום כבודו. אזי תיכף חוזרין אל הקדושה והם נכנעין (ע"פ ליקו"ה אור"ח ציצית ב-ג)

(פב)

מובא בספרים על הדין שמותר ליכנס בציצית לבית הכסא שהוא בחינת ומלכותו בכל משלה. כי על ידי הציצית שמשם נמשך חיות אפילו למקומות הנ"ל. על כן ציצית היא מצוה שאין בגופה קדושה. (ע"פ ליקו"ה אור"ח ציצית ב-ג)

(פג)

כי זה ידוע שעיקר האמונה הוא במקום שאין השכל מבין, ומחמת שזה העולם הוא גשמי ועכור כל כך, על כן בכאן אין שום התגלות וידיעה באלקותו יתברך כי אם על ידי אמונה לבד. כי בעולמות העליונים אף על פי שגם הם יש להם אמונה, כי בודאי גם המלאכים אין יודעין מהותו יתברך וכולם שואלים איה מקום כבודו. אף על פי כן האמונה שלהם היא קרובה לדעת. כי הם רואין בדעותיהם גודלו וגבורתו ונפלאותיו בכל עת. ואין להם גוף עכור כזה להפסיק כנגדם, אבל בזה העולם הגשמי מעוצם גשמיות

תורה יב

ועכירת הגוף, בכאן עיקר האמונה, כי בכאן אי אפשר בשום אופן להשיג אלקותו יתברך כי אם על ידי אמונה לבד שאנו מקבלים על ידי הצדיקים

אמתיים שבכל דור ודור (ע"פ ליקו"ה אור"ח עירובי תחומין ה)

(פד)

בחינת 'איה' שהוא מאמר סתום 'בראשית' - שמשם דייקא מקבלין חיות מקומות הרחוקים מאד מגודל העלמה וההסתרה שנסתר משם הקב"ה, זהו בחינת סוד החלל הפנוי שמשם צמצם כביכול אלקותו יתברך, ועל כן אי אפשר לתרץ הקושיות והחקירות הבאים משם. ואיתא (ומובא בליקו"א ס"ד) שְׁחִיּוֹת החלל הפנוי הוא באמת מאלקותו יתברך, ואף על פי כן הוא בבחינת פנוי מכל, שנראה לפי דעת אנושי כשני הפכים. אך באמת שניהם אמת.

(ע"פ ליקו"ה אור"ח עירובי תחומין ו-ח)

(פה)

אי אפשר להבין עתה בשכל אנושי שְׁחִיּוֹת החלל הפנוי הוא מאלקותו יתברך, אף על פי שהוא פנוי ממנו. לכן כל הקושיות הבאים משם אסור ליכנס בהם ליישבם ולתרצם, כי עליהם נאמר 'כל באיה לא ישובוך' רק

להתחזק באמונה לבד. (ע"פ ליקו"ה אור"ח עירובי תחומין ו-ח)

(פו)

מי שנפל ח"ו למקומות הרחוקים. עיקר עצתו שיחפש ויבקש את השם יתברך גם שם. כי באמת לאמתו גם שם נעלם השם יתברך, אך אי אפשר למוצאו בשום שכל וסברא, כי אם על ידי הבקשה והחיפוש והצעקה 'איה מקום כבודו'. והבן הדברים היטב לעצה להתחזק בכל מקום ובכל מה שיעבור עליך כל ימי חייך. כי אינך ידוע מה יעבור עליך

(ע"פ ליקו"ה אור"ח ע"ת ו-ח)

(פז)

מי שרוצים להכניסו בדרכי הקדושה באמת, אי אפשר לו ליכנס בשלימות

תורה יב

כי אם כשמנסיך אותו בבחינה זאת, שנופל למקומות כאלו וכשמחזק את עצמו על פי הדרך של 'איה' הנ"ל, אז יזכה שתהיה הירידה תכלית העלייה. אבל צריך להיות חזק מאד מאד בדעתו ועיקר ההתחזקות הוא שידע חסרון דעת האנושי שבאמת אין לנו שום שכל כלל (ע"פ ליקו"ה אור"ח עירובי תומין ו-ח)

(פח)

עיקר ההתחזקות של כל הברואים הוא כפי חיות אלקות הנמשך להם דרך הקדושה, או דרך הסטרא אחרא, רח"ל (הצד האחר ה' יצילנו) (ע"פ ליקו"ה ע"ת ו-ט)

(פט)

צריכיך לעורר הטוב שבישראל שהוא בחינת כבודו יתברך צריכים לעוררות פעם אחר פעם כדי לעוררם בכל פעם מהשינה שמתגברת מאד על כל אחד כידוע. ועיקר ההתעוררות מהשינה בגשמיות שלא יישן הרבה יותר מדאי וברוחניות שלא יפול בדעתו ולא יתייאש עצמו לעולם. העיקר הוא על ידי הנקודות טובות שמוצאין בכל פעם. (ע"פ ליקו"ה ראש השנה ו-ז)

(צ)

מידת המלכות של ה' אין מתגלה כי אם על ידי המדות חסד, גבורה, תפארת, נצח, הוד, יסוד שהם בחינת שבע ימי הבנין שבהם נברא כל העולם בעשרה מאמרות בשביל לגלות מלכותו יתברך, ועל כן בבחינת מלכות כלולים כל המדות כידוע (ע"פ ליקו"ה ראש השנה ו-ז)

(צא)

על ידי התשובה של כלל ישראל, שנתעוררין ובאין בהכנעה לפני השם יתברך, ומבקשים שישבנו בתשובה שלימה אליו, על ידי זה עולים לבחינת "איה" שהוא שורש הכל - בבחינת "שובה ישראל עד ה' אלקיך", כי כשלת בעוונך כל כך, עד אין לך שום תקנה כי אם לשוב עד ה' אלקיך

בעצמו (ע"פ ליקו"ה ראש השנה ו-ז)

ע"פ תורה יב תניינא, ותורה רפב קמא.

(א)

בחלל הפנוי נעלם אלקותו יתברך, ואף על פי כן, הוא פנוי מאלקותו יתברך, ושניהם אמת. (ולהבין זאת אי אפשר בשכל אלא על ידי אמונה) (על פי ליקו"ה אור"ח

ח"ג עירובי תחומין ו-ח)

(ב)

מי שרוצים להכניסו בדרכי הקדושה באמת, אי אפשר להכניסו בשלימות כי אם שמנסים אותו ומפילים אותו לחלל הפנוי – (לשאלות שאין עליהם תשובה)

(ע"פ ליקו"ה אור"ח ח"ג עירובי תחומין ו-ח)

(ג)

עיקר התחזקות של כל הברואים הוא כפי החיות אלקות הנמשך להם דרך הקדושה, או דרך הסיטרא אחרא. (על פי ליקו"ה אור"ח ח"ג עירובי תחומין ו-ט)

(ד)

עיקר הניסיון, כשלוקחים מהאדם את שלימות הדעת. (על פי ליקו"ה אור"ח ח"ג עירובי תחומין

ו-יז)

(ה)

כשאינו זוכה אלא רק לחפש תמיד את ה' יתברך, זה גם כן טובה נפלאה לנפשו, כי על ידי זה, זוכה גם אחר מיתתו לחפש את ה' יתברך, ולא יטעו אותו ע"י עולם התוהו, ובקל יוכל לשוב למנוחתו (על פי ליקו"ה אור"ח ח"ג עירובי תחומין ו-כב)

על פי ליקוטי מוהר"ן תניינא תורה יג

תורה יג-יד

(א)

כשחולקים על האדם ורודפים אותו, מקרבים אותו יותר לה' יתברך, כי זה גורם לו לברוח מייסוריו בכל פעם אל ה' יתברך.

(ב)

"ופרעה הקריב" - שהקריב את ישראל לאביהם שבשמים (מ"ד בשלח פ' כ"א) - שעל ידי שרדף אחר ישראל קירבם לה' יתברך.

(ג)

ה' יתברך נמצא בכל מקום, כמו שכתוב (תהלים קל"ט): "אם אֶסְק שָׁמַיִם שָׁם אֶתָּה וְאֶצִּיעַ שְׂאוֹל הַנֶּפֶד", לכן בכל מקום, ומכל מקום אפשר לחזור אל ה'.

תורה יד:

(א)

"רבים לוחמים לי מרום" (תהלים נ"ו), היינו שיש לו שונאים למעלה במרום, וכמו שאמרו רבותינו ז"ל (סנהדרין מד: ו ק"ג): "כשם שיש צרים מלמטה כך יש צרים מלמעלה".

תּוֹרָה טו:

(א)

יש שקרנים המתפארים בגדולות ונפלאות כְּאֵלוֹ אין שום דבר שנמנע מהם, ויש מהם שהם מנהיגי הדור.

(ב)

עיקר כח יניקת השקרנים, היינו הכח שלהם לדבר גדולות, בא מזה שהם מחקים את דברי הצדיקים האמיתיים.

(ג)

הצדיקים האמיתיים שיש להם פה קדוש, הם נוהגים לדבר על עצמם את האמת - שיש להם כח לעשות גדולות ונפלאות, אך הם אומרים את זה בענווה גמורה, היינו שהם מתכוונים שהכח הזה הוא של ה' יתברך - המפעיל אותם.

(ד)

הצדיקים האמיתיים יכולים באמת לעבוד את ה' יתברך בכל דבר שבעולם - באכילה בשתייה ושאר דברים.

(ה)

הצדיקים לפעמים עושים פדיון וממתיקים את הדינים על ידי אכילתם.

(ו)

מוהצדיקים הפשוטים - עובדי ה' בתמימות בתורה ובתפילה ומעשים טובים, אין יניקה לשקרנים, היינו אינם מחקים אותם, מאחר שאינם מדברים גדולות, ומתנהגים בפשיטות - בעבודה תמה.

תורה טו

(ז)

לפעמים השקרנים מחקים את עובדי ה' התמימים, ומתעטפים בטלית ותפילין כל היום, ומתנהגים כביכול בפשיטות, והם צבועים. אך בדרך העבודה הזאת אין להם כח כל כך להטעות את העולם.

(ח)

עדיק האמת מקבל את כח דבור פיו הקדוש מבעלי צדקה - מנדיבי לב.

(ט)

דבורי הצדיק מתפצלים לשתי משמעויות, ומזה יש לצבועים יניקה.

(י)

טובה גדולה לצדיק, שיש צבועים שמדמים את עצמם אליו, כי יש רשעים נואפים שרוצים לתת צדקה לצדיקים, אך הצדקה שלהם פוגמת בדיבור פיו של מקבל הצדקה, לכן טוב שהם יטעו ויתנו את הצדקה לצבועים.

(יא)

הצדיקים המתנהגים בפשיטות, מכלים את כל החוחים והקוצים, היינו את הצבועים, וזה על ידי תורתם ועבודתם בפשיטות, כי אין לשקרנים יניקה מהם, ואינם יכולים להתדמות אליהם.

(יב)

הצדיק הנקי מכל וכל, יכול לעבוד את ה' יתברך בכל דבר, אפילו באכילה ושתייה ושיחות חולין, וכו'. (על פי ליקו"ה יור"ד ח"א דגים ד-א)

(יג)

ה' יתברך הרבה לנו תורה ומצוות כדי שע"י ריבוי התורה והמצוות נזכה למשוך עלינו קדושה גבוהה כל כך, עד שנזכה לקדש עצמנו גם במותר לנו. (על פי ליקו"ה יור"ד ח"א דגים ד-ג)

תּוֹרָה טז:

(א)

כשאדם מבקש פרנסה אין נותנים לו תיכף מן השמים, כי אם על ידי סיבות – כל אחד לפי סיבתו, זה צריך לזרוע ולחרוש, אחד אחר צריך לנסוע לחפש פרנסתו. וכו'.

(ב)

דע שכל הפרנסה של ישראל צריכים לקבל ממידת המלכות.

(ג)

עיקר כבוד וגדולת המלכות על ידי ענווה.

(ד)

כל מה שיש למלך ענווה יותר, מתפשטת מלכותו יותר.

(ה)

כששפע המזון יורד לעולם, הוא עובר בירורים, חלק בא לגויים, חלק לבהמות, ואחר כך שמתברר עוד - ומגיע לישראל.

(ו)

"אמורי שפר" - הם הדיבורים היוצאים לאדם בתורה ותפילה, והם נוצרו על ידי האכילה בקדושה.

תורה טז

(ז)

גם באכילה יש בירורים, חלק נעשה ממנו מזון המתאים למוח, חלק מזון ללב, חלק לשאר האיברים, וחלק נעשה ממנו "אמרי שפר". היינו דיבורי תפילה וברכות.

(ח)

"אמרי שפר" נעשים עטרה למלכות - לקב"ה.

(ט)

על ידי שמקבלים פרנסה ראוי לראות בזה את המלך, היינו את ה' יתברך.

(י)

"מלך ביופיו תחזינה עיניך" (ישעיהו ל"ג), היינו את מידת מלכותו יתברך צריכים לראות' כשהיא במצב של יופי וגדלות, ולא בשעת קטנות.

(יא)

אם המלכות היתה נותנת את שפע הפרנסה מיד כשמבקשים, היתה יכולה להזדמן מציאות שהמלכות היתה נותנת את השפע בזמן שאינה יפה, והיא בקטנות, ואין ראוי לראות' את המלך בקטנותו.

(יב)

מי שרוצה לחגור מתניו לתת פרנסה לאשתו ובניו וכל התלויים בו, צריך שיהי' איש חיל וכו', שיהי' לו בחינת ממשלה ומלכות כדי שיהיה לו חלק בהמלכות דקדושה כדי שיוכל לקבל פרנסה. וכפי שנמשך אחר אמיתת הדעת הקדוש שמלוא כל הארץ כבודו, כן זוכה להיות איש חיל וזריז וזוכה לקבל לעצמו בחינת מלכות וממשלה, ואז דייקא יכול ליתן פרנסה לאשתו ובניו וכל התלויים בו, ויכול לזכות לעשירות גדול דקדושה על ידי זה (על

פי ליקו"ה יור"ד פדיון בכור ה).

על פי ליקוטי מוהר"ן תניינא תורה יז

תּוֹרָה יז:

(א)

צריך להזהר מאוד להיות שמח וטוב לב בשבת, כי מעלת וקדושת שבת גדולה ויקרה מאוד.

(ב)

מחמת השעבוד הגשמי שיש בימי החול, יכול האדם שתהיה לו יראה עם כסילות, אך בשבת זוכים ליראה בשלימות - יראה עם דעת.

(ג)

על ידי שעבוד וגלות, הדעת אינה מיושבת ומבולבלת, אבל בשבת - שיש חירות מהגשמיות, אין שעבוד וגלות, לכן הדעת שלם.

(ד)

עיקר החירות על ידי התענוג והשמחה של השבת.

(ה)

על ידי הדעת מעלים את כל היראות הנפולות, היינו היראות שיש לאדם מכל דבר בעולם שממנו הוא מפחד, וזה על ידי שיודע שכל ה'מפחידים' הם רק שלוחי ה' יתברך.

(ו)

הכלל הוא, שצריך לנהוג שמחה גדולה בשבת קודש, בלי להראות שום

תורה יז

עצבות ודאגה כלל, ולהרבות בכל מיני תענוג - בין באכילה ושתייה, בין במלבושים, כפי יכולתו.

(ז)

אכילת שבת כולה רוחניות, כולה קודש. והיא עולה למקום אחר לגמרי מאכילת החול.

(ח)

"לא הִבִּיט אֶוֹן בְּיַעֲקֹב" (במדבר כ"ג), היינו, דרך ה' יתברך להביט על הטובות שעושים ואף שנמצא בהם גם כן מה שאינו טוב - אינו מסתכל על זה כלל.

(ט)

אסור לאדם להביט על חברו לרעה ולמצוא בו דווקא מה שאינו טוב, ולחפש פגמים בעבודת חברו, רק אדרבא מחויב האדם להסתכל על הטוב שבחברו.

(י)

יש הנהגה על פי ההשגחה, היינו שהכל בא ממנו יתברך בצורה גלויה וברורה - למי שמתבונן בזה. ויש הנהגה על פי הטבע, היינו על ידי השתדלות של האדם להשיג הדברים בדרך הטבע.

(יא)

טובה גדולה שיש בעולם הנהגה גם על פי הטבע, כי כשאדם עושה טוב אזי ה' יתברך מנהיג אותו בהשגחה פרטית, וכשהוא אינו טוב, אם היה מנהיג אותו על פי השגחה, אזי לא היה מגיע לו שום טובה על פי מעשיו. לכן ה' יתברך מתחסד עמו ומנהיג אותו על פי הטבע, היינו על ידי שיעשה מאמצים והשתדלויות יכול שתהיה לו איזה טובה.

תורה יז-יח

(יב)

אם היה העולם מתנהג כעת רק על פי השגחה ברורה, היה אפשר שתהיה מציאות שתתבטל ההשגחה מעל האדם לגמרי. כי כאשר אינו מתנהג כראוי, היה ה' יתברך מסיר ממנו את ההשגחה.

(יג)

באמת אין אנו יכולים להבין מהו טבע ומהי השגחה. כי באמת גם הטבע היא השגחתו יתברך, וזה אי אפשר לאדם להבין - שני דברים סותרים ביחד.

תורה יח:

(א)

סכנה גדולה להיות מפורסם ולהנהיג את העולם, כי בהנהגת העולם ובחידושי תורה שמחדשים, יכולים לעבור ממש על גניבה, ניאוף ורצח - בכל פעם ובכל רגע. רח"ל (ה' יצילנו).

(ב)

כשמוח השומע אינו ראוי עדיין לשמוע איזה דבר תורה, זה בחינת ניאוף. כי השכל המושפע אליו על ידי המדבר אינו נכנס למוחו ויוצא לבטלה.

(ג)

מנה שאחד שומע יותר ולמעלה ממוחו והבנתו, זה בחינת מותרות, ומשם יניקת הקליפות, וזה בחינת רזי תורה שנמסר לחיצונים, כי יניקתם רק מבחינת רזי תורה, דהינו ממה שהוא למעלה ממח האדם - כל אחד לפי הבנתו. על-כן צריך החכם האומר תורה, שיהיה לו אמנות שלא ישמע שום אחד מהשומעין מה שאינו לפי מחו והבנתו

(על פי ליקוטי מוהרי"ן ח"ב מ"ז)

תּוֹרָה יֵט:

(א)

עיקר התכלית והשלימות הוא רק לעבוד את ה' יתברך בתמימות גמור בלי שום חוכמות כלל.

(ב)

יש פילוסופים הטועים ואומרים שעיקר התכלית והעולם הבא הוא רק לדעת כל דבר כמו שהוא, כגון לידע מהות הכוכב, וכן לידע את הנהגתו וטבעו - מפני מה הוא עומד היכן שעומד, וכו'.

(ג)

יש משכיל ומושכל ושכל - מושכל הוא הדבר שאותו הולכים להבין. משכיל הוא הכח המשכיל, היינו הכח להבין את המושכל. והשכל עצמו.

(ד)

לדעת הפילוסופים הכופרים, התכלית ועולם הבא הוא שיהיה נעשה אחד מהמשכיל והשכל והמושכל.

(ה)

לדעת הכופרים הנ"ל, עיקר התענוג שבעולם הבא היא לדעת מהות הדברים, רק שפה בעולם הזה לדעתם - אין התענוג גדול מידיעת הדבר כמו שהוא, מפני הגבלות הגוף, אבל בעולם הבא שיפשיטו את הגוף - התענוג מהידיעה יהיה גדול.

תורה יט

(ו)

אין הדבר כדעת הפילוסופים הנ"ל, כי לפי דעתם לא ישיגו את התכלית רק מתי מעט מאוד, דהיינו בעלי השכל והפילוסופים. ומה יעשו קטני הערך שהם רוב העולם - שלהם אין את השכל לחקור חקירות ולדעת המושכלות.

(ז)

האמת שעיקר תענוג עולם הבא - השגת התכלית הוא רק על ידי אמונה, ומצוות מעשיות - לעבוד את ה' יתברך על פי התורה בתמימות ופשיטות.

(ח)

עיקר התכלית היא השגת והכרת ה' יתברך, וזה על ידי מצוות ומעשים טובים - באמונה, בתמימות ופשיטות - שרק על ידי זה זוכים להכיר את ה' יתברך.

(ט)

"סוף דבר הכל נשמע את האלוקים ירא ואת מצוות שמור כי זה כל האדם" (סוף קהלת). היינו שזה כל האדם יכול לקיים, באיזה מדריגה שיהיה.

(י)

איסור גדול להיות חוקר וללמוד ספרי חוכמות ופילוסופיה, רק הצדיק הגדול מאוד יכול להכניס עצמו בזה וללמוד השבע חוכמות, כי הנכנס לחוכמות האלה יכול לפול, כי יש אבן נגף בכל חוכמה המכונה 'עמלק' - שרצונו להפיל לכפירות.

(יא)

יש צדיק גדול שהוא בחינת משה שיש לו את מידת השתיקה - שאת כל הקושיות הוא מתרץ בשתיקה. והוא צריך דווקא לעיין בדברי הכפירות הבאות מהחלל הפנוי ולהעלות את הנפשות ששקעו שם.

(ליקוטי מוה"ר"ן ח"א ס"ד)

תורה יט

(יב)

הצדיק שנכנס לעיין בחוכמת הפילוסופיה, מחזיק את עצמו להשאר על עומדו על ידי גודל אמונתו.

(יג)

אמונה היא תפילה, כי התפילה משנה הטבע ומבטלת את החוכמות והחקירות שהולכים על פי הטבע.

(יד)

עיקר התכלית שתהיה נכללת התפילה באחדות ה' יתברך.

(טו)

הכופרים מפרשים כל התורה כולה על פי החוכמות והאפיקורסות שלהם, ואפילו את המצוות המעשיות הכתובים בתורה, הם מפרשים על פי צורה ושכל, היינו לא כפשוטו - באמונה.

(טז)

הכופרים מפרשים את המעשיות שבתורה ואומרים שהם מרמזים רק על הנמשל והצורה לבד, ח"ו. והם כופרים בפשט התורה.

(יז)

צריכין דיקא לסלק את המח, כי צריכין להשליך כל החכמות ולעבוד את ה' בפשיטות, כי צריך שיהיו מעשיו מרובין מחכמתו (אבות פרק ג), ולא המדרש הוא העיקר, אלא המעשה (שם פרק א), ועל כן צריכין לסלק כל החכמות ולעבוד את ה' בפשיטות, בלי שום חכמות. לא מבעיא חכמות של שטות של סתם בני אדם, אלא אפלו חכמות גמורות, אפלו מי שיש לו מח גדול באמת, כשמגיע לאיזה עבודה, הוא צריך להשליך כל החכמות ולעסק בעבודתו

יתברך בפשיטות (על פי ליקוטי מוהר"ן ח"ב ה)

ע"פ ליקוטי מוהר"ן תניינא תורה כ

תּוֹרָה כ:

(א)

כשנכנס אחד לעבודת ה', צריך לשהות ולהתמהמה באותה עבודה עד שיגיע זמנו שתתפרסם תורתו.

(ב)

על ידי המחלוקת שיש בעולם, יש הנעשים מפורסמים קודם זמנם להתפרסם.

(ג)

על ידי שמתפרסם לפני הזמן המתאים לו, נגרם הפסד לאותו אדם שרצה לגלות דרך בעבודת ה', וגם הדרך שרצה לגלות נפגמת.

(ד)

בעלי המחלוקת שגרמו לפרסם את הדרך לעבודת ה' לפני שהגיע הזמן המתאים, או שהם מתים, או שבאים לעניות.

(ה)

לפעמים נפסד האדם כשנתפרסם קודם זמנו, אבל הדרך שרצה לגלות נשארת בעולם ויכולים אחרים לגלותה אחריו. ולפעמים נפסדת גם הדרך חוכמה שרצה לגלות.

(ו)

כשמתחילים דרך בעבודת ה' זה כמו הריון, וצריך לשהות בעיבור בדרך זו, כעובר השוהה במעי אמו, ורק אחר כך לגלות את הדרך לעולם.

תורה כ-כא

(ז)

אִי אֶפְשֶׁר לְבוֹא אֶל הַתּוֹרָה, כִּי אִם עַל יְדֵי עֲזוֹת דְּקָדוּשָׁה. וּכְנָגַד זֶה, יִשׁ לְהַפּוֹךְ עֲזוֹת מִן הַסְּטֵרָא אַחֲרָא, שְׁמַשֵּׁם בְּאֵין תּוֹרוֹת אַחֲרוֹת שֶׁהֵן תּוֹרוֹת שְׁלֵהֵן, שֶׁהֵם בְּחִינַת פְּסִילִים ... שֶׁהוּא הַפֶּךְ מִן הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה שְׁלֵנוּ שֶׁהוּא בְּחִינּוֹת: "פְּסָל לְךָ". (ליקו"א ל)

תורה בא:

(א)

כשמחדשים חידושי תורה, עומדים הקליפות, ומחכים להוציא מהחידושי תורה ששמעו מסקנות נגד ההלכה. לכן לפני שמחדשים בתורה צריך להעמיד שומרים כדי שלא יתקרב זר.

(ב)

לימוד פוסקים לפני שמחדשים בתורה, והלימוד אחרי שמחדשים בתורה - הם הגנה על החידושים שלא ינקו מהם הקליפות.

(ג)

דע שעל ידי התחדשות התורה נעשה נהרות של חכמה, כי כשמתחיל לחדש בתורה נעשה מעין נובע של שכל וחכמה, ומזה נעשים נהרות שכלם באים לשתות מאלה הנהרות. (ליקו"א רס"ב)

(ד)

על ידי הבכי שבוכה האדם קודם שמחדש בתורה, באים כוחות הרע והקליפות לשתות מדמעותיו ואינם באים לינק מהנהרות של החכמה. (ליקו"א רס"ב)

(ה)

הדמעות שמורידים לפני שמחדשים בתורה, ומחברים מחידושים אלו ספר - מבטלים את הגזירות שגוזרים אומות העולם על ישראל. (ליקו"א מוה"ר ח"ב ל)

תורה כב:

(א)

מאוד אנו יגעים בעבודת התורה והתפילה כדי לצאת ממוחין דקטנות למוחין דגדלות, היינו להגדיל מוחנו יותר ויותר בכל פעם.

(ב)

בענין ההכנעה והענווה טועים ה'עולם' הרבה, וחושבים שההכנעה והענווה כפשוטו, היינו להכנס לקטנות המוחין ולהתנהג כמסכן.

(ג)

דע, שכל אחד כפי שמתנוצצת במוחו הידיעה שמלכות ה' בכל משלה, היינו שהכל ממנו יתברך, ובהשגחתו הפרטית, כך הוא מקבל גדולה, היינו ענווה. מאחר שיודע שהכל ממנו יתברך. (ליקוטי מוהר"ן ח"ב ע"ב)

(ד)

לאו כל אדם יכול להיות עניו כראוי, רק מי שיש לו דעת ויודע שהכל מה' יתברך. גם יודע שכל מה שהוא עושה, וכל ההצלחות שלו וכו' - הכל מה' יתברך. אחד כזה יכול להיות עניו כראוי, כי הוא יודע שאין לו על מה להתגאות.

(ה)

רק משה רבינו, ע"ה, היה עניו מכל האדם אשר על פני האדמה, כי משה פתח לנו אור הדעת וגילה לעולם שה' הוא האלוקים ואין עוד מלבדו. (ליקוטי

תורה כב

(ו)

ענווה שאינה כראוי מכונה בשם חנופה.

(ז)

זֶה יְדוּעַ שְׁעֵנָה בְּלֹא חֻכְמָה אֵינָה כְּלֹמֶם, כִּי בְּיָדָי אֵין זֶה מַעֲלַת הָעֲנָוָה, לְהִרְאוֹת עֲצָמוֹ בְּכַפִּיפַת רֵאשׁ בְּדַרְךְ שְׁטוֹת כְּאֵלוֹ הוּא עָנּוּ, כִּי זֶה עֲנָוָה פְּסוּלָה.

(ליקוטי מוהר"ן ח"א קצ"ג)

(ח)

הפרנסה של העני באה אליו בדוחק ובצער גדול מחמת שקשה לו להמשיך את השפע, מחמת שהוא במוחין דקטנות ובדינים, שעל ידי זה מתעכב השפע. (ע"פ ליקו"ה אורח חיים הלכות תפלת המנחה הלכה ה אות ח)

(ט)

הצדיק האמיתי מוריד עצמו לגרוע שבגרועים, כי הוא עניו, ואף על פי כן, אינו נופל למוחין דקטנות. (ע"פ ליקו"ה אורח חיים הלכות תפלת המנחה הלכה ה אות ח)

(י)

ועיקר כל הצרות נמשכין מבחינת מוחין דקטנות שהם בחינת דינים שמשם אחיזת הקליפות המצירין לישראל ח"ו, ועיקר הקליפות הם הכפירות הנאחזים במוחין דקטנות ביותר, כי מחמת שהמוח בקטנות יותר, אזי כל חקירה וקשיא גדולה מדעתו מאד, עד שאינו יכול ליישבה, אף על פי שבאמת הקשיא הזאת היא שטות גדול למי שיש לו מוח גדול באמת. אבל מחמת קטנות מוחו נדמה לו לקשיא גדולה. ולא זו אף זו. שמחמת שמוחו יונק ממוחין דקטנות על ידי זה מתגרין בו הקליפות ח"ו, עד שיש לו תאוה גדולה לחקור וליכנוס בחקירות (ע"פ ליקו"ה אורח חיים הלכות פסח-ז)

תורה כג:

(א)

כשאדם שמח, אזי המרה שחורה, העצבות והייסורים מסתלקים לצד.
ככתוב: (ישעיהו ל"ב) "ששון ושמחה ישיגו ונסו יגון ואנחה".

(ב)

מעלה יתירה להתאמץ ולרדוף אחר המרה שחורה ולהכניסה גם כן לתוך השמחה, באופן שגם היא תתהפך לשמחה.

(ג)

על ידי ששמחים בייסורים, ויודעים שהכל מה' יתברך לטובה - מכניסים את המרה שחורה והעצבות לתוך השמחה.

(ד)

בין בעליה ובין בירידה, בין שטוב לאדם ובין שלא טוב לו, צריך תמיד לעבוד את ה' יתברך ולא להתנתק ממנו, חס ושלום, להאריך רוחו לבל יפול ולא ייגע ולא יתבטל מתשוקתו לה' יתברך, כי כל העובר עלינו לטובתנו. (על פי ליקוטי תפילין ה"א)

(ה)

לחטוף את היגון ואנחה ולהכניסה לתוך השמחה, פירושו שיהיה שמח מאוד, שאף על פי שאני רחוק מאוד מקדושתו יתברך, אף על פי כן, אני מזרע ישראל ולא עשני גוי, ואני זוכה לקיים כמה מצוות, וכו' (על פי ליקוטי אבה"ע"ז

פי' וה"א ג-א).

תורה כג

(ו)

עיקר קדושת הזיווג, הוא ע"י שמחה - שהוא קדושת הברית. כי זה עיקר היחוד והזיווג של המצווה. שע"י שמתחברים איש ואשה, אז נמתק ונתבטל היגון והאנחה - שהוא עצבות - תוקפא דדינא. (על פי ליקו"ה אבהע"ז פ"ו וה"א ג-ב)

(ז)

ההולדה נמשכת ע"י בירור נפשות קדושות מעמקי הקליפות, על כן, על ידי ההולדה נמשכת שמחה, כי נתבררים נשמות מהקליפות. (על פי ליקו"ה אבהע"ז פ"ו וה"א ג-ב)

(ז-א)

(ח)

ה' יתברך ברא העולמות מראש ועד סוף כדי שיכירו בכבודו יתברך, והעיקר מעולם השפל הזה. ועל ידי זה, תגדל השמחה עד שהיא תעלה ממקומות הרחוקים שיש שם יגון ואנחה. (על פי ליקו"ה אבהע"ז פ"ו וה"א ג-ב)

(ט)

במקום שבעלי תשובה עומדים אין צדיקים יכולים לעמוד, כי הבעל תשובה ששב מעוונותיו שהם בחינת היגון ואנחה, אזי העוונות נתהפכים לזכויות - שהם בחינת שמחה. על כן, מעלתם גדולה מאוד ושכרם גדול מאוד, כי עיקר השכר הוא השמחה שלעתיד - שתהיה ע"י התהפכות היגון ואנחה לשמחה. (על פי ליקו"ה אבהע"ז פ"ו וה"א ג-ט)

(י)

מי שזוכה להרגיל עצמו לשמחה באמונה בה' יתברך, שהוא יחיד ומיוחד, בורא הכל ובידו הכל - יזכה שימחלו לו כל עוונותיו. (על פי ליקו"ה אבהע"ז פ"ו וה"א ג-א)

(ג)

תורה כג

(יא)

ע"י שאיש ישראלי משמח עצמו ומשבר העצבות ומהפכו לשמחה, על ידי זה מבררים ומעלים כל הניצוצות מעמקי הקליפות, שנפלו לשם ע"י פגם הברית. (על פי ליקו"ה אבהע"ז פ"ו וה"א ג-ג)

(יב)

הבנים שמולידים הם ניצוצות קדושה – חיות אלקות – שנמצאת בעמקי הקליפות – והם נפשות קדושות. (על פי ליקו"ה אבהע"ז פ"ו וה"א ג-ג)

(יג)

עיקר הדביקות לה' יתברך ע"י תורה, ועל ידי דיבורים, וקולות וניגונים, שכל זה בחינת עשרה מיני נגינה. (על פי ליקו"ה אבהע"ז פ"ו וה"א ג-ג)

(יד)

בעשרה מאמרות נברא העולם, וכל המאמרות הם בחינת קול ודיבור – שבהם נברא העולם, והם עיקר החיות האלקית המלוכש בכל העולמות. על כן, עיקר הדביקות בה' יתברך ע"י קולות ודיבורים. (ע"פ ליקו"ה אבהע"ז פ"ו וה"א ג-ג)

(טו)

חכמת הנגינה היא החכמה הגדולה והיקרה מכל החוכמות שבעולם. (על פי ליקו"ה אבהע"ז פ"ו וה"א ג-ג)

(טז)

הקולות והדיבורים שבהם נבראו שמים וארץ, הם חיים וקיימים גם עכשיו, וקול ה' לא נפסק עדיין, והם מחיים גם עתה כל העולמות כולם. (על פי ליקו"ה אבהע"ז פ"ו וה"א ג-ג)

(יז)

"בראשית" הוא המאמר הראשון – 'מאמר סתום' – שבו כלולים כל

תורה כג

העשרה מאמרות שבהם נבראו שמים וארץ. (על פי ליקו"ה אבהע"ז פ"ו וה"א ג-כא)

(יח)

בששת ימי המעשה - ע"י ט' המאמרות - נבראו כל המינים המחולקים של כל הבריאה. במאמר הראשון הסתום - "בראשית" - היה הכל כלול יחד, אך לא היה אפשר עדיין להכיר פרטי הבריאה. וזה עיקר עבודתנו - לכלול כל פרטי הבריאה בשורשו - לידע ולהאמין שהכל ממנו יתברך. (על

פי ליקו"ה אבהע"ז פ"ו וה"א ג-כא)

(יט)

עיקר עשרה מיני נגינה הוא לחבר עצמנו לקול דברי אלוקים חיים, לשמוע בקולו ולדבקה בו, כי זה עיקר החיים וקיום העולמות (ע"פ ליקו"ה אבהע"ז פ"ו וה"א ג כג)

(כ)

עיקר השמחה, שיודעים ומאמינים בו שהוא יתברך פועל ועושה הכל. (על

פי ליקו"ה אבהע"ז פ"ו וה"א ג כג)

(כא)

כל עבודה שעושה האדם כל ימי חייו, וכן כל העבודות שעושים בכל ימי העולם הזה, כולם הם בירורים - שמבררים ניצוצות מעמקי הקליפות -

להפוך היגון לשמחה. (על פי ליקו"ה אבהע"ז פ"ו והלכות אישות הלכה ג אות יג)

(כב)

לקרב נפשות לה' יתברך הוא תיקון גדול לפגם הברית, כי כשמקרב רחוקים לה' יתברך, זה בחינת שרודף אחר היגון והאנחה ומכניסו בעל

כורחו לשמחה. (על פי ליקו"ה אבהע"ז פ"ו וה"א ג-לא)

(כג)

עיקר הצמצום של תחילת הבריאה - שצמצם את המח והדעת עד שלא

תורה כג

יוכל המח והדעת להשיג בחכמה אלקותו יתברך, כי אם ע"י אמונה. (על פי

ליקו"ה אבהע"ז פ"ו וה"א ג לג)

(כד)

העסוקים בתאות ממון, מזקדקים הרבה בלבושיהם, מלבוש לבוקר, מלבוש ליציאתו לשוק, מלבוש לצהריים, וכו'. ומלבוש לתוך הקבר אינו

חושב כלל. (על פי ליקו"ה אבהע"ז פ"ו וה"א ג לד)

(כה)

תאוות ממון הוא עבודה זרה ממש, כמו שכתוב שם (במעשה י"ב מבעל תפילה) - שעשו עצמן אלהות וכו'. כי בזה הטעות של תאוות ממון טועים העולם ביותר, עד שרובם ככולם מבלים ימיהם ושנותיהם בשביל תאות ממון ומאומה לא ישאו בעמלם, כי אין אדם מת וחצי תאוותו בידו. ואין מלויץ לו לאדם בשעת פטירתו לא כסף ולא זהב ולא אבנים טובות ומרגליות,

אלא תורה ומעשים טובים בלבד (על פי ליקו"ה אור"ח תפילה ד).

(כו)

המקום הוא תכלית הצמצום, ששם הוא בחינת מיצר ודוחק, כי בבחינת למעלה מן המקום אין שייך שום מיצר ודוחק כלל, רק למטה בבחינת מקום - שם שייך מיצר ודוחק. ועל כן, כל היסורין מכוונים בשם צרות, רחמנא ליצלן, כי עיקר היסורים באים מבחינת הצמצום שהוא בחינת המקום, ששם שייך מיצר ודוחק - שמשם באים כל היסורים, כי כולם באים מבחינת צמצומים שהם בחינת דינים כידוע. ועיקר הישועה על ידי המתקת הדין שהיא בחינת הרחבת הצמצום, הוא על ידי שיוצאין מן המקום שהוא בחינת צמצום לבחינת למעלה מן המקום ששם בחינת הרחבה, כי אין שייך שם שום דוחק כלל בחינת המקום מאחר שאין שם שום מקום. (על פי ליקו"ה אור"ח ציצית

.ג)

תּוֹרָה כּד:

(א)

מצווה גדולה להיות בשמחה תמיד ולהתגבר להרחיק העצבות והמרה שחורה בכל כוחו.

(ב)

כל המחלות באים לאדם, ח"ו, רק מקלקול השמחה.

(ג)

יש עשרה מיני דפיקין, היינו עשרה מיני מקצבים של דופק הלב - שהם עשרה מיני ניגונים - כנגד עשר התנועות שיש באלף-בית, היינו יש דופק שמנגן "קמץ", יש דופק שמנגן "פתח", "צירי", "חיריק", וכו'. (מובא באריז"ל)

(ד)

יש עשרה מיני נגינה שבאים בתוך עשרה מיני דפיקין שבגוף האדם, ומחיים אותם.

(ה)

על ידי קלקול השמחה מתקלקל הסדר הרגיל של הדפיקין ובאים לידי מחלה.

(ו)

לפי הקלקול של אחד מעשרת מיני הנגינה, כך בא החולאת לאדם.

תורה כד

(ז)

טבע האדם למשוך עצמו למרה שחורה ועצבות מחמת מקרי ופגעי הזמן וכל ה'עולם' מלא יסורים בגלל זה.

(ח)

צריך האדם לשמח עצמו בכל אשר יוכל, אפילו במילי דשטותא (ענייני שחוק וישטות).

(ט)

על ידי הריקודין והתנועות שאתה עושה בגוף, נתעורר לך שמחה (ספר המידות שמחה)

(י)

על ידי זמר תבוא לידי שמחה והתלהבות. (ספר המידות שמחה)

(יא)

לב נשבר הוא טוב מאוד רק לאיזה שעה, וראוי לקבוע לו איזה שעה ביום לשבר לבו ולפרש שיחתו לפני ה' יתברך, אבל כל היום צריך להיות בשמחה.

(יב)

מלב נשבר בקל יותר יכולים להגיע לעצבות, מאשר להיכשל על ידי השמחה ולבוא להוללות.

(יג)

על ידי הארת הצדיק הגדול במעלה יכולין לרפאות גם החולה הגדול ביותר. ועיקר הרפואה על ידי השמחה, והוא יכול להמשיך הארה גדולה כל כך עד שיכול לשמח גם החולים ביותר, על ידי דרכי נפלאות התגלות תורתו הקדושה. והשמחה היא עיקר החיות (על פי ליקו"ה יור"ד תולעים ה)

תורה כה:

(א)

התבודדות היא מעלה עליונה וגדולה מן הכל, דהיינו לקבוע לו, על כל פנים, שעה או יותר, להתבודד לבדו באיזה חדר, או בשדה, ולפרש שיחתו בינו לבין קונו (הקב"ה) בטענות ואמתלאות, בדברי חן וריצוי ופיוס, לבקש ולהתחנן לפניו יתברך שיקרבו לעבודתו יתברך.

(ב)

כל אחד צריך לדבר עם ה' יתברך בשפת האם שלו, שבזה יכול לדבר באמת ולשבר לבו לפניו יתברך.

(ג)

צריך בהתבודדות לשיח ולספר לפניו יתברך כל לבו, הן חרטה ותשובה על העבר, הן בקשות ותחנונים על העתיד. ויזהר להרגיל עצמו בכל יום, ולהתמיד בזה בשעה מיוחדת.

(ד)

ההתבודדות היא עצה כללית שכוללת הכל - כל מה שחסר לו בעבודת ה' יתברך, ואף אם הוא רחוק ממנו, על הכל יפרש שיחתו.

(ה)

גם אם לפעמים נסתם פיו של האדם ואינו יכול לדבר, אף על פי כן זה בעצמו טוב מאוד, ההכנה שהוא מוכן ועומד לפניו יתברך וחפץ ומשתוקק לדבר.

תורה כה

(ו)

יכולים לעשות תפילה גם מזה בעצמו, מזה שאינו יכול לדבר. היינו שיצעק ויאמר לה' יתברך: ראה כמה אני רחוק ממך, עד שכלל איני יכול לדבר לפניך.

(ז)

ההתבודדות היא הנהגה העולה מעלה מעלה, ושווה לכל נפש, מקטן ועד גדול, ועל ידי זה יבוא למעלה גדולה.

(ח)

טוב לעשות תפילות מהתורות שלומד, לבקש על מה שנאמר באותה תורה, ולזכות למדרגה שכתובה באותה תורה. והמשכיל החפץ באמת יוליכו ה' יתברך בדרך אמת ויבין דבר מתוך דבר איך להתנהג בזה.

(ט)

כשעושה מהתורות תפילות, מזה נעשה שעשועים גדולים מאוד למעלה.

(י)

לזכות לזה להכלל בשרשו, דהינו לחזר ולהיכלל באחדות השם יתברך שהוא מחויב המציאות, אי אפשר לזכות, כי- אם על-ידי בטול שיבטל עצמו לגמרי, עד שיהיה נכלל באחדותו יתברך. ואי אפשר לבוא לידי בטול, כי- אם על-ידי התבודדות, כי על-ידי שמתבודד ומפרש שיחתו בינו לבין קונו, על-ידי-זה הוא זוכה לבטל כל התאוות והמידות רעות, עד שזוכה לבטל כל גשמיותו, ולהיכלל בשרשו. אך עיקר ההתבודדות הוא בלילה, בעת שהעולם פנוי מטרדת העולם הזה כי ביום, על-ידי שרודפין העולם אחר העולם הזה, הוא מבטל ומבלבל את האדם מלהידבק ולהיכלל בהשם יתברך

(על פי ליקוטי מוהר"ן ח"א נ"ב)

תּוֹרָה כּו:

(א)

עריץ להתרחק משכרות ולדקדק שלא לשתות יותר מיכולתו, כדי שלא יבוא לשכרות.

(ב)

מעט השתיה לפי הצורך היא טובה להרחיב דעתו.

(ג)

עיקר הדעת הוא חיבור של חסדים וגבורות.

(ד)

הדעת של האדם מתפשט לתוך איבריו ומוציא לפועל חסדים, או גבורות.

(ה)

על ידי השתיה כראוי נתרחב הדעת וממלא נגדלים החסדים.

(ו)

"כל המתפתה ביינו יש בו מדעת קונו". (עירובין ס"ה)

(ז)

השותה יותר מדי ומשתכר, מתגברים אצלו הגבורות ונעשה מזה כעס ורוגז.

תורה כו-כז

(ח)

עיקר קבלת התורה להכניע העבדות שהוא זוהמת הנחש, ולכן היא תלויה

ביציאת מצרים - מבחינת עבדות. (על פי ליקו"ה חוש"מ ח"ב חובל בחברו ב)

(ט)

על ידי השכרות שוכחים את כל המצוות והאזהרות שציווה משה רבינו ע"ה.

(י)

מושה שהוא הדעת של ישראל, מתפשט בכל איבר ואיבר מאיברי האדם, ומזכיר לכל איבר לעשות את המצוות השייכות לאותו איבר.

(יא)

התלבשות משה באיברים, זהו עצמו התלבשות והתפשטות הדעת לתוך החסדים, היינו לתוך האיברים שעל ידם עושים חסד.

(יב)

זוהמת הנחש הוא תגבורת הדמים הבא מהכבד - בחינת דמים טמאים -

בחינת דם נידה שפירשה חוה ע"י אכילת עץ הדעת. (על פי ליקו"ה חוש"מ ח"ב חובל בחברו ב)

תורה כז:

(א)

מנהיג שמנהיג בכשרות ויושר את אלה שהוא ממונה עליהם ומטיל המשוי על כל אחד כראוי לו, על ידי זה מבטל את הארבע מידות רעות שהן: עבודה זרה, גילוי עריות, שפיכות דמים, ולשון הרע

(ב)

הנודר ומאחר לשלם נדרו גורם להתגברות ארבעה מדות רעות הנ"ל.

ע"פ ליקוטי מוהר"ן תניינא תורה כח

תורה כח:

(א)

יש תורה שלא ניתנה לכתוב, ואפילו לדרוש לא ניתנת. ויש תורה שניתנה לדרוש, ולא ניתנה לכתוב, ויש תורה שניתנה לכתוב.

(ב)

מי שיודע להבחין ולהכיר בין התורות, איזה מותר לכתוב ולדרוש ואיזה לא, הוא יכול להכיר ישראלי אפילו כשהוא נמצא מעורב בין הרבה אנשים מאומות אחרות.

(ג)

תורה "שבעל פה" ניתנה בעל פה כדי שלא יעתיקו אותה אומות העולם.

(ד)

כל אחד מישראל יש בו חלק מהתורה שבעל פה שלא ניתנה לכתוב.

(ה)

התורה שבעל פה נמסרה לנו איש מפי איש עד משה רבינו, והגויים שאינם מאמינים בתורה שבעל פה, אינם יכולים לינק מהתורה שבכתב, והם מפרשים את התורה כפי דעתם הרעה, ואינם נסמכים על שום מקרא.

(על פי ליקוטי יור"ד ח"א ביצים ב-ב)

תּוֹרָה כּט:

(א)

כשאיירע איזוה שאלה בבית האדם, היינו כשנתערב לו דבר שאסור על פי התורה, עם היתר, כגון בשר בחלב, ואין בהיתר לבטל האיסור, בזה מראים לו שפגם באחד הייחודים למעלה, כי בשורשם הבשר והחלב הם אחד.

(ב)

כל הייחודים והזיווגים הרוחניים הם ביטול האיסור, כמו למשל בזיווג הגופני, בתחילה הארוסה אסורה על החתן, ואחר כך מתבטל האיסור על ידי הקידושין ונעשה זיווג ביניהם.

(ג)

עיקר היחוד הוא בחינת בטול האיסור, ובלא זה אין זה יחוד כלל. כי עיקר היחוד, לייחד אחר הבריאה בקודם הבריאה - בה' יתברך (ע"פ ליקוטי מוהר"ן ח"א תערובות

(א-ג)

(ד)

עיקר עבודתנו להכניע ולבטל אחיזת הסיטרא אחרא שהיא האיסור והקליפה, כדי שיוכלל אחר הבריאה בקודם הבריאה, היינו שיהיה נכלל מידת הדין במידת הרחמים. (על פי ליקוטי מוהר"ן ח"א תערובות ג-א)

(ה)

עיקר היחוד, כשמייחדים שני דברים הפכיים - דין ורחמים, אף שבאמת שניהם אחד הפשוט, ורק מחמת אחיזת האיסור - הסיטרא אחרא - שנאחזת במידת הדין, צריך לייחוד. (על פי ליקוטי מוהר"ן ח"א תערובות ג-א)

תורה כט

(ו)

האיסור נתבטל בהיתר בשישים. אף על פי כן, לא הסכים ה' יתברך לבטל את הערב-רב בשישים ריבוא ישראל, מחמת שתערובת האיסור היה רב מאוד, ואזרבא הורידו ישראל מקדושתם. (על פי ליקו"ה יור"ד ח"א תערובות ג-ב)

(ז)

כל מה שמתרבים ישראל ביותר - מתקרבת הגאולה, כי יש להם כח לבטל האיסור. (על פי ליקו"ה יור"ד ח"א תערובות ג-ב)

(ח)

ששת ימי המעשה הם אחר הבריאה, ושבת הוא קודם הבריאה. וצריך לכוללם יחד. (על פי ליקו"ה יור"ד ח"א תערובות ג-ה)

(ט)

על-ידי השגחת השם יתברך הכל אחד, אחר הבריאה כמו קודם הבריאה, ועל-ידי השקר פוגם באחד, כי השקר רחוק מאחד, על כן מסלק ההשגחה על-ידי השקר, ומפריד, חס ושלום, אחר הבריאה מקדם הבריאה, שמשם עיקר אחיזת הטומאה, אבל על-ידי אמת, שהוא בחינת כלו אחד, כלו טוב, על-ידי-זה ממשיך השגחת השם יתברך, ואז הכל אחד כי על-ידי ההשגחה, נכלל אחר הבריאה בקדם הבריאה (על פי ליקוטי מוהר"ן ח"א ב"א).

(י)

כשתרצה להכלל באחד עד שיהיה נכלל אחר הבריאה בבחינת קודם הבריאה, שיהיו כלם אחד - כלו טוב כלו קדש, כמו שהיה קודם הבריאה. תשמור את עצמך משקר ותדבר רק אמת ותהיה איש אמת לאמתו. ועל-ידי-זה תהיה נכלל באחד, כי האמת הוא אחד (על פי קיצור ליקוטי מוהר"ן ח"א ב"א - ה).

תּוֹרָה ל-לא

(א)

הדמעות שמורידים לפני שמחדשים בתורה ומחברים מחידושים אלו ספר, דמעות אלו מבטלים את הגזירות שגוזרים אומות העולם על ישראל.

(ב)

כל כוחם של האומות לגזור גזירות על ישראל בא מכח הדמעות של עֵשׂו, שבכה על הברכות שבירך אביו יצחק את אחיו יעקב. וחידושי התורה שמחדשים מבטלים כח הדמעות שלו.

תּוֹרָה לֵא:

(א)

על ידי הנגינה ניכר האדם אם קיבל עליו עול תורה. וסימן "בכתף ישאו" (במדבר ז'), ודרשו על זה רבותינו ז"ל (ערכין י"א): "אין ישאו אלא לשון שירה, שנאמר: "ישאו זימרה ותנו תוף", ומקרא זה נאמר במשא בני קהת שהיו נושאים בכתף את הארון, היינו בחינת עול תורה.

(א)

זזה שאמרה לאה: "הפעם ילוה אישי אלי" (בראשית כ"ט) שעתה הפעם שנולד לוי שעל ידו בא בחינת הנגון וכלי שיר לעולם - 'הפעם ילוה אישי אלי' בודאי, כי התחברות שני דברים הוא על-ידי נגון וכלי שיר, וזה בחינת כלי זמר שמנגנין על חתונה (על פי ליקוטי מוהר"ן ח"א רלז)

ע"פ ליקוטי מוהר"ן תניינא תורה לב

תורה לב:

(א)

שבעים פנים לתורה, היינו שבעים אופנים לפרש את התורה.

(ב)

יש צדיקים גנוזים שיודעים פנים בתורה, אך הם צריכים להעלים תורתם ולא לגלותה. ולפעמים הם צריכים לכותבה, לפעמים לא לכותבה, ולפעמים לכותבה ואחר כך לשורפה.

(ג)

הצדיקים הגדולים הקדמונים - תנאים ואמוראים - וכיוצא בהם, עשו ספרים הרבה, אך הם נאבדו מן העולם, והוא טובה לעולם.

(ד)

כשנאבד אחד מספרי הקדושה, נאבד כנגדו אחד מספרי הכפירה.

(ה)

אי אפשר היה להתקרב לה' יתברך, אם לא היו נאבדים מן העולם ספרי הכפירות שכתבו הכופרים.

(ו)

כי בודאי הצדיקים הגדולים הקדמונים, תנאים ואמוראים וכיוצא בהם, עשו ספרים הרבה, אך נאבדו, אך הוא טובה להעולם, כי אם לא היה זאת, לא היה אפשר לנו כלל להתקרב להשם יתברך. כי יש הרבה ספרי מינין, שאם היו, חס ושלום, מתפשטין בעולם, לא היה אפשר כלל להתקרב להשם יתברך.

תורה לב

(ז)

הָיָה אַבְרָהָם אָבִינוּ עוֹסֵק בְּזֶה הַרְבֵּה לְגִלּוֹת הָאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה בְּעוֹלָם. וְהָיָה מִחֲבַר סְפָרִים הַרְבֵּה מְאֹד עַל זֶה, אֲלֵפִים סְפָרִים... וְאַחַר-כֵּן הָיָה יִצְחָק גַּם-כֵּן הוֹלֵךְ בְּדֶרֶךְ זֶה, וְהָיָה מְגִיר גַּם-כֵּן גָּרִים הַרְבֵּה וְחֲבַר גַּם-כֵּן סְפָרִים הַרְבֵּה מְאֹד בְּעֵינֵי חֲזוֹק הָאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה... וְכֵן יַעֲקֹב הָיָה גַּם-כֵּן עוֹסֵק בְּזֶה לְקָרֵב בְּנֵי הַנְּעוּרִים לְהִשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, וְחֲבַר כְּמָה אֲלֵפִים סְפָרִים בְּעֵינֵי הָאֱמוּנָה, כִּי הוּא חֲבַר סְפָרִים הַרְבֵּה מְאֹד בְּעֵינֵי הָאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, גְּזֻמָּאוֹת סְפָרִים (ח"מ שצ"ה)

(ח)

ירבעם בן נבט עשה שני עגלי זהב ואמר "אלה אלוקיך ישראל". היעלה על הדעת שהטעה ירבעם עם רב בשטות כזו לעבוד עגלים, אך בודאי היה בזה חוכמות של כפירה גדולות מאוד מאוד.

(ט)

הספר הוא שם ה' שמתפשט בעולם ועושה שם ופרסום לה' יתברך.

(י)

כל אחד צריך לשמור את הבחינה שלו המכונה "משיח", שלא תתקלקל על ידי ניאוף.

(יא)

בחינת "משיח" שרויה על פני התורה, היינו על הספרים הקדושים שמגלים תורה.

(יב)

הבחינה שמכונה "רוח אפינו משיח ה'" נעשית רוח קינאה שהולכת ומקנא בכל מקום שמוצאת ניאוף, וזה לגודל קדושתה וטהרתה.

תורה לב

(יג)

יש יחודא תתאה - חיבור תחתון, היינו זיווג של איש ואשה כשרים, שנעשה בקדושה וטהרה גדולה כל כך, עד שבזיווג הזה תלוי יחודא עילאה, היינו הזיווג העליון הרוחני - המוליד שפע לעולם.

(יד)

כל רחמימותא דלא קשור עמה קנאה לאו רחמימותא רחמא (זוהר ויחי רמ"ה) - כל אהבה שלא קשורה בה קינאה של האוהב - אין אהבה זו אהבה.

(טו)

הרוח קינאה של משיח נכנס בכל מקום שיש זיווג קדוש, כדי להגדיל האהבה בין בני הזוג.

(טז)

אף על פי שהקנאה היא בשביל לשמור על האהבה, היא יכולה להטיל מחלוקת בין בני הזוג.

(יז)

הצדיקים הגדולים צריכים להעלים תורתם ולשורפה ולהאבידה, כדי שתסתלק הרוח קינאה של משיח השורה על הספר, כדי שלא תתקלקל האהבה של הזוג הקדוש.

(יח)

”מה שמי שנכתב בקדושה (היינו הספרים הקדושים) אמרה תורה ימחק” כדי להטיל שלום בין בני הזוג, ”ספרי מינים וכופרים שהם מטילים שנאה ותחרות בין עם ישראל, על אחת כמה וכמה שימחו מן העולם” (שבת קט"ז)

(יט)

רוחו של משיח היא אצל כל אחד מישראל כפי קדושתו בקדושת הברית.

(על פי ליקו"ה חוש"מ ח"א ערב ד-א)

ע"פ ליקוטי מוהר"ן תניינא תורה לג

תורה לג:

וַיַּחַד יִתְּרוֹ עַל כָּל הַטּוֹבָה (מ"ז) – בְּשֵׂרוֹ נַעֲשֶׂה חִידוּדֵי חִידוּדֵי (סְנַחְדְּרִיז צד)

(א)

כל השמחות הן רק בשעתן, כגון שמחה של חתונה, או ברית, וכדומה, השמחה היא רק באותה שעה. כי כשמסתכל האדם על הסוף, אזי אין שום שמחה בעולם - כי סוף האדם למות. (ברכות י"ז)

(ב)

אם יסתכל האדם על הסוף של הסוף, אזי יש לו לשמוח מאוד, כי סוף כל סוף שהוא התכלית האחרונה - היא טוב מאוד.

(ג)

רק מצד הנשמה - המוות הוא טוב מאוד, כי על ידי המוות הנשמה נפרדת מהגוף ובאה לתכלית הטוב, אך מצד הגוף - המוות הוא כליון לגוף.

(ד)

מי שהוא צדיק, שגופו נקי וקדוש מאוד מתאוות עולם הזה, הוא יכול לשמוח גם עם גופו - אפילו כשמסתכל על המוות.

(ה)

מי שאין גופו קדוש ונקי, כמו הגר, למשל, אף על פי שנשמתו גבוה מאוד, אף על פי כן גופו נוצר מטיפה טמאה, ואיך אפשר לשנות זאת? לכן מי שגופו לא נקי, אינו יכול לשמוח עם גופו כשזוכר במות.

תורה לד-לה-לו

תורה לד:

(א)

יש חילוקים רבים בענין השמחה. למשל, כשבאים לחתונה יש מי ששמח מן האכילה; ויש מי ששמח מהכלי זמר; יש ששמח מעצם החתונה, כמו המחותנים, אבל אין אדם ששמח מכל השמחות יחד, ואפילו אם שמח מכל הדברים, אינו שמח בהם בבת אחת, אלא אחת אחרי השניה.

(ב)

שלימות השמחה שזוכים לשמוח מכל הטובות ביחד, וזה אי אפשר, אלא אם כן הוא מסתכל על השורש שמשם באים כל הטובות וכל השמחות.

(ג)

על ידי התכללות - שנכללות יחד שמחה בחברתה, נגדל אור השמחה ביותר. וכן כל מה שנכללים יותר ריבוי השמחות זה בזה, נתגדל וניתוסף אור השמחה יותר.

תורה לה:

(א)

לומדי תורה ראוי להם לידע עתידות, וזה שכתוב (תהלים קי"ט): "קדם ידעתי" - שאני יודע מקודם מה שיהיה, ומהיכן? - "מעדותיך", דהיינו מן התורה.

תורה לו:

(א)

תיכף שנעשה ספר מן התורות הגבוהות והנפלאות מאוד מאוד, מאחר שנעשה מהם ספר, יש עליהם חיפויים והסתרות - שנחפה ונסתר אורם הצח והנפלא, והדפים של הכריכה הם מחפים.

ע"פ ליקוטי מוהר"ן תניינא תורה לז

תורה לז:

(א)

עיקר התכלית הוא רק לעבוד ולילך בדרכי ה' לשמו יתברך, כדי לזכות להכיר ולדעת אותו יתברך, שזה עיקר התכלית. וזהו רצונו יתברך שאנחנו נכיר אותו, ואין ראוי לאדם שתהיה לו כוונה אחרת בעבודתו יתברך, כי אם למלאות רצונו יתברך - שאמר ונעשה רצונו.

(ב)

יש מי שעובד כל ימיו ורודף אחר תאוות עולם הזה כדי למלאות בטנו וכריסו בתאוות עולם הזה; ויש מי שעובד ומשתדל כדי לזכות לעולם הבא, וגם זה נקרא מילוי בטן - שרוצה למלאות בטנו ותאוותו עם עולם הבא.

(ג)

מי שאינו איש קדוש ורודף אחת תאוות עולם הזה ומניח ממונו לבניו, הוא כמו מי שמלכלך עצמו בטינוף ולוקח טינוף אחר ומכסה על הטינוף הראשון.

(ד)

ממוזן דקדשה הוא גבוה מאד, ויש בו כמה בחינות גבוהות וקדושות עליונות מאד, אבל הממוזן של תאות עולם הזה הוא מותרות, מה שנשארו מן האדם מותרות אחר שמלא תאוותו בעולם הזה. גם הבנים שאינם נולדים בקדשה, הם גם כן מותרות ממש, כי הם באים ממותרות וסרחון ועכירת המח שיוצא לחוץ, ומזה נתהוו הבנים.

תורה לז

(ה)

האדם שרוצה לכסות ולהסתיר את המותרות שיצאו ממנו, היינו בניו שלא נולדו בקדושה, הוא מכסה אותם על ידי שנותן להם הממון שהוא עצמו מותרות. נמצא שמכסה את הטינוף על ידי טינוף.

(ז)

כשבא ונולד בן בעולם, נולד ובא צלם אלוקים, כביכול, ונשלם צלם דמות תבניתו יתברך. וזו צריכה להיות הכוונה בהולדת הבנים.

(ח)

יש כאלה שמתים מיתה טבעית, שהם נולדים בליחות שורשית שעל ידה ראוי לחיות מספר שנים כאלה, והם חיים עד שנפסק ונכלה לחותם וחיותם הטבעית.

(ט)

יש שמתים לפני זמנם, על ידי שה' יתברך גוזר עליהם מיתה בשביל לתקנם ולזכותם לחיי עולם הבא.

(י)

אלה שמתים מיתה טבעית בזמנם ללא תיקון, אין להם חלק לעולם הבא.

(יא)

אין לאדם לקבל כל שכרו, רק טוב שישאיר מזכותו לבניו אחריו.

(יב)

הצדיקים השלמים אוהבי ה' באמת, אין בוחרים, לא בעולם הזה ולא בעולם הבא, וגם אינם רוצים להשאיר זכותם וצדקותם לבניהם, רק כל רצונם לעשות רצונו יתברך.

ע"פ ליקוטי מוהר"ן תניינא תורה לח

תורה לח:

(א)

לפעמים הצדיק נוסע אל התלמידים כדי להאיר להם את תורתו, ולפעמים הם באים אליו למקומו - לקבל ממנו. כשהוא נוסע אליהם - זאת הבחינה גדולה יותר.

(ב)

לפעמים אורו של הצדיק גדול מאוד מאוד, עד שאי אפשר לקטנים במעלה לקבל ממנו במקומו, מחמת ריבוי אורו הגדול מאוד. על כן מוכרח הצדיק להוריד ולהכניע עצמו לילך אצל הקטנים, כדי שעל ידי זה יתמעט אורו ויתגשם קצת - כדי שיוכלו לקבל ממנו.

(ג)

משה רבינו, ע"ה, היה במעלה גדולה מאוד, עד שאפילו גדולים במעלה, כמו יהושוע ואהרון, לא היו יכולים לקבל ממנו, והיה משה צריך להכניע ולהקטין עצמו נגדם כדי שיקבלו אורו.

(ד)

עיקר האור שצריך הצדיק להאיר בתלמידים, הוא להוציאם ממוחין דקטנות ולהעלותם למוחין דגדלות, היינו להגדיל מוחם.

(ה)

"אָעֵה דְּלֵא דְּלִיק מִבְּטָשִׁין לִיה" - עץ שאינו יכול לדלוק מחמת הלחות, מכים בו עד שתצא ממנו לחותו ויידלק. כך הנשמה שאינה מאירה בגוף האדם צריך לבטש את הגוף בייסורים.

תורה לח

(ו)

לפעמים הצדיק מאיר אורו לתלמיד על ידי הארת פנים - שמאיר לו פנים שוחקות ומקרב אותו אליו; לפעמים מנחם אותו בדבריו המתוקים, ולפעמים התלמיד אינו יכול לקבל בצורה כזאת את אורו, והצדיק מוכרח להאיר לו על ידי שמייסר אותו ומבוזהו.

(ז)

כְּשֵׁהִשֵּׁם יתברך מראה פנים שוחקות, חיים וטובה לעולם, ולהפך להפך, חס ושלום, וכן הצדיק כשמראה פנים שוחקות הוא טוב, וכן להפך. וזה שכתוב: "ראה נתתי לפניכם היום את החיים ואת הטוב ואת המות ואת הרע". (ליקו"א קע"ב)

(ח)

כאשר הצדיק מכניע ומקטין את עצמו כדי שהקטנים במעלה יוכלו להשיג את אורו, אין לו מזה שום הפסד, כי הוא מקטין עצמו רק לפי שעה. ואחרי שהוא מכניס מוחין דגדלות לתלמיד - הוא חוזר למדרגתו.

(ט)

נר שפכה, כשיש בו קצת אור, עדין יכולין להדליקו, רק על-ידי מה שמקרבין אותו קצת לנר הדולק, דהינו שאוחזין אותו למטה אצל נר הדולק, כידוע בחוש, וזה מחמת שיש בו עדין קצת אור, אבל כשאין בו שום אור, אין יכולין להדליקו מרחוק, כי אם כשמקרבין אותו ממש להאור.

(י)

יש חילוקים בענין קטנות והכנעת הצדיק לפני הקטן, כמו החילוקים שיש בנר הנ"ל. לפעמים הוא מכניע את עצמו רק באיזה תנועה שנראית לתלמיד כאילו הצדיק חבר שלו, ולפעמים הצדיק מוכרח לנסוע אל התלמיד.

ע"פ ליקוטי מוהר"ן תניינא תורה לט

תורה לט:

לכו חזו מפעולות ה' אשר שם שמות בארץ (תהלים מז)

(א)

על ידי הפעולות של ה' בארץ, אפשר להשיג את התכלית, היינו להכיר את ה' יתברך.

(ב)

באמת הדבר נפלא ונורא מאוד, אשר ברא ה' יתברך את כל הבריא, שיש בה כמה וכמה דברים נפלאים ונוראים מאוד מאוד. והכל כאשר לכל, לא נברא אלא בשביל ישראל. ועיקר בריאת ישראל בשביל התכלית שהוא בחינת שבת - שהוא תכלית מעשה שמים וארץ.

(ג)

בחינת השבת היא תכלית מעשה שמים וארץ שהוא עולם הנשמות - שהוא עולם שכולו שבת. ושם ישיגו את התכלית, היינו את ה' יתברך - בלי שום מסך המבדיל, ובלי שום מונע. כי אז יהיה נעשה אחדות גמור, וכל אחד יהיה מראה באצבעו ואומר "זה ה' קיווינו לו". ובשביל זה נברא כל הבריא.

(ד)

כל דבר שנברא, יש בו משהו מהתכלית, היינו איזה שכל שעל ידו אפשר להשיג את ה' יתברך. כי בכל דבר ודבר יש בו התחלה וסוף, דהיינו ההתחלה ממקום שהתחיל להשתלשל בהשתלשלות, עד שנתגשם ונתהווה בזה התמונה והדמות. וגם יש בו סוף, היינו תכלית שבשביל זה הוא נברא.

תורה לט

(ה)

יכולים ישראל להעמיק עיונם ולדעת ולהתבונן בפרטי הבריאה, בתכונות האיברים, ובבנין, ובקומה, ודמות של כל דבר, ולהתבונן משם את גדולת הבורא יתברך - ולעובדו על ידי זה.

(ו)

כל דבר יש לו אחיזה בתכלית שבשבילו הוא נברא, ועל ידי זה יכולים להשיג את ה' יתברך ולעובדו.

(ז)

בעלי השכל הגדול יכולים להשיג מכל דבר שבבריאה את התכלית שלשמה נברא אותו דבר, ולעבוד את ה' יתברך על ידי זה. אבל קטני הדעת כמונו היום, שכולנו במדריגה פחותה מאוד, יש לנו לכסוף ולהתגעגע ולהשתוקק מאוד שיהיה לנו מנהיג אמיתי, רועה נאמן, שיהיה לו הכח להאיר אפילו בנו את השגת התכלית, היינו את ה' יתברך.

(ח)

"ראתה שיפחה על הים מה שלא ראה יחזקאל הנביא" (מכילתא בשלח). כי משה רבינו, ע"ה, היה לו כח להאיר אפילו בשפחה - את התכלית.

(ט)

דווקא על ידי עולם הזה השפל, משיגים את התכלית מכל פרטי הבריאה, היינו את ה' יתברך. ובאמת הוא חידוש גדול ונפלא שהשגת התכלית, שהוא דבר גבוה מאוד, יהיה תלוי דווקא בעולם הזה.

(י)

"אין בן דוד בא עד שיכלו כל הנשמות שבגוף" (יבמות סב). היינו, כל הנשמות מוכרחות לעבור דרך העולם הזה, כדי להשיג את ה' יתברך ולהכירו.

תורה לט

(יא)

ששת הימים הם ההתחלה שבהם נברא הכל, ושבת הוא הסוף והתכלית.

(יב)

"כי ששת ימים - עשה ה', את השמים ואת הארץ" (שמות ל"א), היינו שגם הששת ימים נעשו ונבראו.

(יג)

יש חילוק בין מה שנברא בימים הראשונים של ששת ימי הבריאה, לבין מה שנברא ביום השישי. כי מה שנברא ביום השישי קרוב יותר לתכלית.

(יד)

מזה שאמרו רבותינו ז"ל (עירובין י"ג): "נוח לו לאדם שלא נברא יותר משנברא", וכן מה שנאמר (קהלת ד): "טוב משניהם, את אשר עדין לא היה". והדבר תמוה, ואם כן על מה נברא? ובודאי אין הדברים נאמרים כי אם בעולם הזה, שכפי צרות עולם הזה והייסורים שסובלים בני האדם בזה העולם, כל אחד ואחד - בוודאי היה טוב יותר אם לא היה נברא כלל, אבל ביחס לעולם הבא, בוודאי טוב יותר מה שנברא. כי על ידי זה דייקא באים אל התכלית. וגם אפילו בעולם הזה, "יפה שעה אחת בתשובה ומעשים טובים מכל חיי עולם הבא". (אבות פ"ד).

(טו)

דע, כי לכל דבר יש תכלית, ולתכלית יש עוד תכלית אחר, גבה מעל גבה למשל: תכלית בנין הבית-כדי שיהא לאדם מקום לנוח, ותכלית המנוחה- כדי שיוכל בכח הזה לעבד את השם, ותכלית העבודה וכו' ותכלית של כל דבר הוא מחבר להמחשבה והשכל, יותר מהדבר שזה התכלית בא ממנו, וקרוב התכלית להמחשבה בקרוב יותר מהדבר, כי סוף מעשה-במחשבה תחלה. ודע, שהתכלית של הבריאה הוא שעשוע עולם הבא (ע"פ ליקו"מ ח"א יח)

ע"פ ליקוטי מוהר"ן תניינא תורה מ

תּוֹרָה מִ:

(א)

מִי שְׁטַעַם בְּאֵמֶת טַעַם אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, הוּא יְכוּל לְהַכִּיר בְּאַחַר, אִם הִיא אֲצֵל צְדִיק בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה, אִם לֹא. וְאִם אוֹתוֹ צְדִיק הוּא גְדוּל בְּמַעֲלָה, אוֹ קֶטָן. וְאִם הוּא צְדִיק אֲמִיתִי, וְאִם לֹא. וְכֵן אִם הוּא עֲצָמוֹ צְדִיק.

(ב)

טַעַם אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל יְכוּלִים לְצִייר לִפְנֵי מִי שְׁטַעַם טַעַם שְׂכָל, כְּגוֹן הַלּוֹמְדִים שְׁמַרְגִּישִׁים מֵעַט טַעַם שְׂכָל בְּלִימוּד פֶּשֶׁט וְקוּשִׁיּוֹת, וְכוּ'. כִּי "אוֹוִירָה דְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל מְחַכִּים". (ב"ב קנ"ח)

(ג)

עַל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל נֹאמֵר (דְּבָרִים י"א): "תְּמִיד עֵינֵי ה' אֱלוֹקֶיךָ בָּהּ מְרַאשִׁית הַשָּׁנָה וְעַד אַחֲרִית הַשָּׁנָה".

(ד)

עֵינֶיךָ מֵעֵלָת קְדוּשַׁת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, הִיא הַשְּׂגַחַת ה' יִתְבָּרַךְ עֲלֶיהָ תְּמִיד. עַל יְדֵי זֶה הִיא מְקוּדֶשֶׁת וְאוֹוִירָה מְחַכִּים.

(ה)

"וְתַפְקַחְנָה עֵינֵי שְׁנֵיהֶם" (בְּרֵאשִׁית ג'), פִּירֵשׁ רַש"י - "עַל שֵׁם הַחֲכָמָה נֹאמְרִי". כִּי הַתַּפְתָּחוֹת הַחֲכָמָה נִקְרָא עֵינִים, וּמַחֲמַת שְׁעֵינֵי ה' בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל תְּמִיד, עַל יְדֵי זֶה אוֹוִירָה מְחַכִּים.

תורה מ

(ו)

כשאחד מישראל מתקרב לה' יתברך ומתחיל לעובדו במצוות ומעשים טובים, אזי יש לה' יתברך התפארות מאותו אדם.

(ז)

ההתפארות מכונה בשם "תפילין" - שהוא תפארת על ראש המניח אותם. והתפילין הם בחינת מוחין - חכמה, שזה עיקר תפארת האדם. והשכל מכונה עינים, כי השכל מאיר עיניו.

(ח)

ההתפארות שמתפאר ה' יתברך בישראל, הם בחינת חכמה - שכל - עינים, היינו שהקב"ה משגיח עלינו בעינא פקיא (בעיניים פקוחות).

(ט)

לא כל העיתים שוות בהתקרבות לה' יתברך, כי לפעמים מתרחק אחד מה' יתברך ואז השכינה צועקת בצערה על קלקול ההתפארות של ה' יתברך - שהיה מתפאר מאותו אחד לפני שהתרחק, וכשמתקלקלת ההתפארות - נפגמת ההשגחה.

(י)

מי שיכול לראות את ההתפארות שמתפאר ה' יתברך בעמו ישראל, היינו שהוא רואה את הדברים המיוחדים שיש בישראל שמביאים שמחה והתפארות לה' יתברך, הוא מקבל גם כן פאר, היינו תפילין, היינו מוחין חדשים שנכנסים לתוכו.

(יא)

השכל בוקע ויוצא מהעיניים, לכן זה שזכה לשכל שבא על ידי ההתפארות, בכל מקום שמסתכל נעשה אותו מקום אווירה דארץ ישראל

תורה מ

מִחְכְּבִים.

(יב)

כשיש לה' יתברך התפארות מאחד מישראל, אזי נעשה לו, כביכול, מוחין שבוקעים דרך העינים, היינו השגחה.

(יג)

צדיק האמת שעוסק לקרב את ישראל לאביהם שבשמים, הוא בונה למעשה את ההתפארות של ה' יתברך בעמו, נמצא שהצדיק עצמו הוא ההתפארות של ה' יתברך.

(יד)

מי שמסתכל בצדיק שבונה את ההתפארות של ה' יתברך, בעיקר בזמן ההתקבצות שבאים אליו לשמוע תורה - שאז נתגדל מאוד פאר ויופי הצדיק - כמו בראש השנה שהוא זמן ההתקבצות - אזי גם הוא מקבל פאר ומוחין חדשים - מוחין דאוירה דארץ ישראל, ובכל מקום שהוא מסתכל נעשה גם כן המקום בבחינת אוירה דארץ ישראל מִחְכְּבִים.

(טו)

מי שטעם טעם ארץ ישראל, כשנפגש באדם שטעם טעם שכל בהיותו אצל הצדיק, אזי הוא מחויב לזהות ולהרגיש אצלו את הטעם של ארץ ישראל.

(טז)

"אין אדם מת וחצי תאוותו בידו" (מ"ד קהלת סדר א'), היינו, בכל מה שיש לו הוא מרגיש שזה רק חצי ממה שהוא רוצה, לכן תמיד חסר לו החצי השני, ולעולם אינו ממלא תאוותו לממון.

תורה מ-מא-מב

(יז)

יש שפע כפולה, כשאדם מקבל את השפע הכפול, אזי מתמלא רצונו ואינו חסר לו החצי השני (ולא סיים רביז"ל להסביר את דבריו אלו). (א"ה: נראה לי להסביר על פי מה שאמרו חז"ל: מי שיש בידו מאה רוצה מאתיים, יש לו מאתיים רוצה ארבע מאות, היינו שתמיד חסר לו אותו סכום שיש לו כבר. נמצא שתמיד יש לו רק חצי ממה שהוא רוצה. אבל אם מתחילה יקבל שפע כפולה, היינו כשיש לו מאה והוא רוצה מאתיים - יתנו לו ארבע מאות, אזי יתמלא רצונו.

(יח)

עיקר התפארותו יתברך, בעזות ובעקשנות של ישראל, שעל ידי זה זוכים לנצח את המלחמה. (על פי ליקו"ה אור"ח ח"ב ברכת המזון ד-ה)

(יט)

עיקר העקשנות הוא רק ברצון, שאיך שהוא, על כל פנים, שלא יחליש את הרצון להתקרב לקב"ה, אפילו אם מונעים אותו להשיג רצונו. (שם ד-ה)

תורה מא:

(א)

לפעמים ה' יתברך עושה מופתים על ידי הפוסקים, כי מחמת שמקבלים דעתם בפסק ההלכה - באיסור והיתר, כמו כן, כשפוסק באיזה עניין, מקבלים דעתו בשמים ונעשה מופתים כרצונו.

תורה מב:

(א)

כי אני י-ה-ו-ה רופאיך" (שמות ט"ז) ראשי תיבות: אמן, כן יהי רצון. (היינו, הפסוק מגלה שבפסוק זה כבר נתקבלה הישועה כדלקמן)

תורה מב-מג

(ב)

אומר רבי נתן: שנת תקס"ח, סמוך לראש-השנה נסענו עמו מחוץ לעיר אני וחברי רבי נפתלי, וספר שחלם לו באשר שהיו משיחים שהרפואה היא מהשם יתברך לבד, "כי אני ה' רופאך". ורק השם יתברך יכול לרפאות. ואמרו (ושאלו) מי יודע שהשם יתברך רוצה? וענה אחד משנינו (תירוצ), ולא רצה (רבי נתן) להגיד מי האחד (שאמר התירוצ הבא). "כי אני ה' רופאך" - מורה על-זה (שה' רוצה לתת רפואה), כי הוא ראשי-תבות: אמן כן יהי רצון.

תורה מג:

(א)

על ידי חלישות הלב שיש לאדם, נופלים עליו פחדים.

(ב)

"ויספו השוטרים לדבר אל העם ואמרו: מי האיש הירא ורך הלבב (מלצאת למלחמה), ילך וישוב לביתו ולא ימס את לבב אחיו, כלבבו" (דברים כ'). עיין שם ברש"י - היינו, על ידי רך לבב - מתיירא.

(ג)

עקר הגבורה בהלב, כי מי שלבו חזק ואינו מתירא משום אדם ומשום דבר, יכול לעשות גבורות נוראות ולכבש המלחמות על-ידי חזק ותקף לבו שאינו מתירא ורץ לתוף תקף המלחמה, וזה בחינת (אבות פרק ד'): 'איזהו גבור הכובש את יצרו', וזה בחינת גבורות שמשון שנאמר בו (שופטים י"ג): 'ותחל רוח ה' לפעמו במחנהו דן בין צרעה ובין אשתאל', שבאותן המקומות צלחה עליו רוח ה' ולבש גבורה, דהינו שבא לו חזק ותקף גבורה בלב, ועל ידי זה עשה גבורות נוראות. (ליקו"א מ"ט) (ע"פ ליקוטי מוהר"ן ח"א ס"ז).

ע"פ ליקוטי מוהר"ן תניינא תורה מד

תּוֹרָה מוֹד:

(א)

"אודיע אמונתך בפיי" (תהלים כ"ט) - האמונה תלויה בפה של האדם, היינו על ידי שמדברים דבורי אמונה בפה, זה בעצמו אמונה, ועל ידי זה זוכים לאמונה.

(ב)

צריך להזהר מאוד מדבורי כפירה, אף על פי שאינו אומרם מלבו, והוא בעצמו מאמין. אפילו אם רק חוזר על דברי הכפירה בשם אחרים, ואפילו אם מתלוצץ מהם, אף על פי כן, גם מזה צריך להזהר מאוד. כי הדבור של כפירה מזיק לאמונה.

(ג)

ישמור האדם את פיו מלומר: אעשה העבירה הזאת, אפילו בדרך ליצנות. כי דבורו מכריח אותו למעשה. (ספר המידות - תשובה)

(ד)

איסור גדול לומר דברי הלצות על ה' יתברך, ועל האמונה, אפילו בדרך שחוק.

(ה)

צריך להרחיק עצמו מאוד לבלי לעיין בספרי המחקרים והפילוסופים, ואפילו בספרי החקירה שנכתבו על ידי גדולי ישראל, כי הם מזיקים מאוד לאמונה.

תורה מד

(ו)

זה כלל גדול, ויסוד, ועיקר בעבודת ה' - להיות תם וישר, לעבוד את ה' יתברך בתמימות, בלי שום חכמות וחקירות.

(ז)

גם מחכמות שיש בעבודת ה' צריך להתרחק מאוד.

(ח)

כל אלה החכמות של ה'עולם', שיש לנכנסים בעבודת ה', אינם חכמות כלל, והם רק דמיונות ושטותים ובלבולים גדולים.

(ט)

מזה שאדם חושב וחוקר ומדקדק ביותר אם הוא יוצא כראוי במה שעושה בעבודת ה', זה גם כן חכמות של שטות. כי בשר ודם אי אפשר לו שיצא ידי חובה בשלימות בעבודת ה', ואין הקדוש ברוך הוא בא בטרוניא אל בריותיו, ולא נתנה תורה למלאכי השרת אלא לבני אדם. (קידושין ב"ד)

(י)

על אלו המדקדקים והמחמירים חומרות יתירות, עליהם נאמר (ויקרא י"ח): "וחי בהם" - ולא שימות בהם.

(יא)

מיצוות התורה ניתנו לחיים ולא שימות בהם (זמא פ"ה). ואלה המחמירים, אין להם שום חיות ושמחה מהמצוות, והם תמיד במרה שחורה מחמת שנדמה להם שאינם יוצאים ידי חובה במה שעושים.

(יב)

באמת אחרי כל החכמות, אפילו מי שיודע חכמות באמת, צריך להשליך כל החכמות ולעבוד ה' בתמימות.

תורה מד-מה

(יג)

החכמה הגדולה שבכל החכמות לא להיות חכם כלל.

(יד)

באמת אין שום חכם בעולם כלל, כי אין חכמה ואין תבונה כנגד ה'. (משלי

כ"א)

(טו)

העיקר - "רחמנא ליבא בעי" - ה' רוצה את הלב, היינו שהעיקר שיעשה

האדם כל דבר באמת מהלב. (סנהדרין ק"ו: זוהר תצא רפ"א)

תורה מה:

(א)

שבת היא הנקודה הפנימית וממנה יונקים כל הששת ימים - שהם העיגולים

סביב הנקודה. (זוהר ויקהל)

(ב)

הצדיק הוא בחינת שבת, היינו הנקודה הפנימית שממנה יונקים הכל.

(ג)

**הקליפות, היינו כוחות הרע, מוליכים את הרשעים סביב הנקודה
האמיתית, ואינם מניחים אותם להתקרב לנקודה הפנימית.**

(ד)

**כל מי שנמצא בתוך העיגולים ועדיין לא יצא לגמרי, יש לו עדיין תקווה
להתקרב לנקודה הפנימית, אפילו אם הוא מפושעי ישראל.**

ע"פ ליקוטי מוהר"ן תניינא תורה מו

תורה מו:

(א)

מסירות נפש יש לכל אחד ואחד מישראל בכל יום ובכל שעה.

(ב)

כשנותן ממונו לצדקה, זה גם כן מסירות נפש, כי על הממון נאמר (דברים כ"ד):
"אליו הוא נושא את נפשו", היינו שהוא מוסר את נפשו ביגיעות גדולות
וסכנות קודם שמרוויח, ואחר כך הוא נותנם לצדקה למען ה' יתברך.

(ג)

תפילה היא גם כן מסירות נפש, כי צריך יגיעה גדולה ומלחמה גדולה
נגד המחשבות והבלבולים, וצריך הרבה תחבולות לנוס מהם.

(ד)

המלחמות שנלחם האדם במניעות שיש לו בעבודת ה', זה גם כן מסירות
נפש.

(ה)

כל אחד נדמה לו שהמניעות שלו להתקרב לעבודת ה', גדולים יותר משל
חברו, וקשה לו מאוד לעמוד בהם.

(ו)

כל אחד מקבל מניעות בדיוק לפי כוחו, כפי מה שיכול לשאת ולעמוד בהם
אם ירצה.

מז

(ז)

עיקר המניעות באים להרחיק את האדם מה' יתברך.

(ח)

באמת אין שום מניעה, כי גם המניעה בעצמה היא מה' יתברך. וכשיודע זאת, ממלא כשבאה לו המניעה הוא רואה בה את ה' יתברך.

(ט)

השם יתברך נותן רשות להזמין לו מניעות, אבל הוא יתברך בעצמו מסתיר את עצמו, כביכול בתוך המניעות. ומי שהוא בר דעת, יכול למצא את השם יתברך בתוך המניעות בעצמן, כי באמת אין שום מניעה בעולם כלל, כי בתקף המניעות בעצמן נסתר השם יתברך, ועל ידי המניעות בעצמן דיקא יכולין להתקרב להשם יתברך, כי שם נסתר הוא יתברך כנ"ל. "ומשה נגש אל הערפל", שהוא המניעה, "כי שם האלקים", כנ"ל: (ע"פ ליקוטי מוהר"ן ח"א קט"ז).

(י)

המניעה הגדולה שבכל המניעות היא מניעת המח - מה שמוחו ולבו חלוקים מה' יתברך ומהצדיק.

(יא)

הקושיות שיש לאדם על הצדיק, מעקמים את לבו, וזו המניעה הגדולה מכל המניעות.

(יב)

כשבא להתפלל ולבו עקום ופתלתול על ה', זוהי המניעה הגדולה שמפריעה בתפילה.

מז

(יג)

"וימדרו את חייהם בעבודה קשה" (שמות א') - בקושיות (תיקונים י"ג דף כ"ח), היינו הקושיות שבלבו על ה' יתברך.

(יד)

כשיש לאדם עקמומיות בלב וקושיות, טוב לצעוק לה' יתברך. ואז ה' יתברך שומע קולו ופונה לצעקתו, ויכול להיות שמזה בעצמו יפלו ויתבטלו כל הקושיות.

(טו)

"קשיא" - ראשי תיבות **"שמע יקוק קולי אקרא"** (תהלים כ"ז), היינו שצריך רק לקרוא לה' כשמתגברים עליו הקושיות והכפירות על ה' יתברך.

(טז)

כל המניעות וההסתות והפיתויים הם כמו חומות שיש על אוצר של יראת שמים - שבאמת כל החומות אינם כלום.

(יז)

העיקר לב חזק ואמיץ, ואז אין לו שום מניעה, ובפרט המניעות שבגשמיות, כמו מניעות מחמת ממון, או שמונעים אותו אשתו, חותנו, וכו', כלם בטלים למי שלבו חזק.

(יח)

כשיש מניעה לאדם, החשק מתגבר ביותר, כי כפי מעלת הנחשק, כן צריך להיות גודל החשק. ועל כן כשהנחשק גדול מאד, נמצא שצריך שיהיה לו חשק גדול מאד, אזי יש לו מניעה גדולה ביותר, ועל-כן ראוי לאדם לדעת כשיש לו מניעות גדולות מאד מאיזה דבר שבקדושה, ידע ויבין מזה, שזה הדבר שרוצה לעשות, הוא נחשק גדול מאד, ודבר יקר מאד, שמחמת זה

המניעה גדולה מאד (ע"פ ליקוטי מוהר"ן ח"א ס"ו).

ע"פ ליקוטי מוהר"ן תניינא תורה מז

תורה מז:

(א)

סכנה גדולה לומר תורה, וצריך לזה יגיעה גדולה ואומנות יתירה שיוכל לשקול בפלס דבריו, באופן שלא ישמע כל אחד מהשומעים כי אם מה שצריך לו, ולא יותר, היינו לא מעל מוחו והבנתו.

(ב)

אף על פי שכולם שומעים ביחד את תורת הצדיק, עם כל זה, צריך שכל אחד ישמע רק מה שצריך לו.

(ג)

כשהולך מרב לרב, אז צריך לחזק אמונתו באחדות ה' יתברך. כי הלימוד מהרבה מלמדים מזיק לאמונת היחוד. וכן הרב שיש לו אמונת היחוד הוא יכול להאיר לכל תלמיד ותלמיד לפי כוחו, וכל תלמיד אינו שומע אלא מה שצריך לו, ולא יותר. (ספר המידות לימוד)

(ד)

יש הבדל בין השומע תורה מפי הרב, ללומד מתוך ספר. כי השומע מפי הרב, אזי הוא שומע את התורה שהוריד הרב מהלב העליון, בהתקשרות עם נפשות השומעים. לכן כל אחד מקבל תורה לפי מדריגתו. (ליקו"א כ).

(ה)

הלומד תורה לתלמיד שאינו הגון נקרא רשע. (ס. מידות צדיק)

(ו)

הרב המלמד את תלמידיו בזה הדרך, היינו שלא ישמע כל אחד אחד רק

מה שצריך לו, לא פחות ולא יותר, על ידי זה זוכה שמגלים פנים הנאים
והמשובחים שבתורה. (ס. מידות צדיק)

(ז)

"וישמע יתרו", והלוא כל העולם שמעו. אלא יתרו שמע (וזהר יתרו פ"ח). היינו
רק שמיעת יתרו נחשבת שמיעה, כי נכנסו לאזניו הדברים ששמע.

(ח)

מי שאינו יכול לומר תורה בצורה שכל אחד ישמע רק לפי שכלו, אסור
לו לומר תורה.

(ט)

כל אחד שבא לשמוע תורה מהצדיק, מביא אתו גם את הרע שלו, היינו
הקליפות הרוחניות - הדמיונות - שנבראו מהעבירות שלו, והם שעושים
בלבולים ודוחק גדול בשעת הלימוד. והם באים לינק מהתורה.

(י)

כל יניקת הקליפות הוא רק מהמותרות, היינו מהמיותר שלא נכנס למח
השומע - מה שאינו מצליח להבין - מהתורה שמעל הבנתו, היינו רזי
התורה.

(יא)

רזי התורה נמסרו לחיצוניים, כי יניקתם רק מהמותרות. כנ"ל.

(יב)

יש קליפה דקה שסמוכה לקדושה והיא יכולה לינק מגוף התורה, אפילו
אם אין בה מותרות. והתיקון לזה, לדבר מישועות ישראל. היינו לספר את
הישועות שעשה ה' יתברך לישראל. וכשהיא שומעת זאת, היא בורחת.

מז

(יג)

הצדיק הגדול יש לו אימה גדולה כשאומר תורה, יותר מאימת ראש השנה ויום כיפור.

(יד)

סכנה גדולה להיות מפורסם ולהנהיג העולם, לא מבעיא כשאינו ראוי כלל, ולובש טלית שאינו שלו, רק אפילו עובדי השם באמת, גדולי הדור, יש עליהם סכנות נוראות בהנהגת העולם. כי איש פשוט רחוק מאד, שיעבר על רציחה, אפילו אם אינו איש כשר, כי אין לו תאוה לזה. ואפילו כשמגיע, חס ושלום, לתאוה כזו, רחמנא לצלן, אינו בא לידו, ויש לו כמה מניעות לזה. ואפילו אם יעבור, לא יעבור כי-אם לעתים רחוקות, וקרוב שלא יעבור, רק פעם אחת כל ימיו, אבל בהנהגת העולם ובחידושי דאוריתא שמחדשין, יכולים לעבור ממש - גנב ונאף ורצח בכל פעם, בכל רגע, רחמנא לצלן

(ה' יצילנו) (על פי ליקוטי מוהר"ן תניינא י"ח).

(טו)

הצדיק האמת מקשר השכל של ההמון, אפילו השכל והחכמה של הרשע להשם יתברך. וזה ענין מה שהצדיקים מדברים עם אנשים שאינם הגונים, או אפילו עם עכו"ם (אך כשמדבר עם עכו"ם, אזי הצדיק מוציא הטוב ממנו, והוא נשאר אפס וריק, שזה בחינת מה שהרג משה את המצרי), כי כשהצדיק מדבר עם רשעים, והצדיק מגביה שכלו ומקשרו להשם יתברך, אזי מעלה ומקשר שכלם ממקום שהם להשם יתברך. כי הצדיק האמת מצמצם שכלו, ומדבר עמם בחכמה נפלאה ובמלאכה גדולה, ומקשר כל הדבורים להשם יתברך, ועל-ידי-זה מביאם לידי תשובה (על פי ליקוטי מוהר"ן תניינא צ"א)

תּוֹרָה מַח:

(א)

כשאדם נכנס בעבודת ה', אז בתחילה מראים לו מהשמים התרחקות, ונדמה לו שמרחיקים אותו מלמעלה ואין מניחים אותו להכנס כלל לעבודת ה', אבל באמת כל ההתרחקות הוא רק התקרבות.

(ב)

צריך התחזקות גדול לא לפול בדעתו כשרואה שעוברים עליו כמה וכמה ימים ושנים שהוא מתייגע ביגיעות גדולות בשביל ה' יתברך, ועדיין הוא רחוק מאוד ולא התחיל כלל להכנס לשערי קדושה, והוא מלא עדיין בעביות וגשמיות והרהורים ובלבולים גדולים.

(ג)

יש לפעמים דמיון לאדם שאין ה' יתברך מתייחס אליו ואין רוצה בעבודתו, מחמת שרואה שהוא צועק בכל פעם ומתחנן לה' יתברך שיעזרהו בעבודתו, ואף על פי כן הוא רחוק מאוד.

(ד)

צריך התחזקות גדול לחזק את עצמו מאוד מאוד לבלי להסתכל על כל הדמיונות - מה שנדמה לו שאין מתייחסים אליו.

(ה)

כל הצדיקים עבר עליהם מה שעבר, והיה נדמה להם שאין מתייחסים אליהם למרות היגיעות שהתייגעו, אך הם התחזקו וזכו למה שזכו.

מח

(ו)

הכלל אהובי אחי, חזק ואמץ מאוד, ואחוז עצמך בכל הכוחות להשאר קיים בעבודתך, ואל תחוש, ואל תסתכל על כל המניעות, גם אם נדמה לך שאתה פוגם בכל פעם נגדו יתברך.

(ז)

תדע שדווקא איש מגושם כל כך, כל תנועה שהוא מנתק עצמו מעט מעט מגשמיותו ופונה לה' יתברך, היא גדולה ויקרה מאוד, כי בזה הוא רץ כמה אלפים פרסאות ברוחניות.

(ח)

תיכף שנכנס אדם לעבודת ה' יתברך, אז עבירה גדולה כשיש לו עצבות, כי עצבות זה הסיטרא אחרא (הצד הרע), וה' יתברך שונא אותה. (זוהר נח ע"א)

(ט)

צריך להיות עקשן גדול בעבודת ה', לבלי להניח מקומו, אפילו המעט שהתחיל, אף אם יעבור עליו מה.

(י)

לפעמים מפילים אחד מעבודת ה', אף על פי כן, עליו לעשות את שלו, לעשות מה שיוכל בעבודת ה', ואל יניח עצמו לפול לגמרי.

(יא)

קודם שנכנסים בשערי הקדושה צריכים בהכרח לעבור נפילות, ירידות, ובלבולים.

(יב)

יש אחד שכבר הגיע אצל פתח הקדושה, ואז חוזר לאחוריו מחמת הבלבולים שמתגברים מאוד במיוחד ליד פתח הקדושה.

מח

(יג)

צדיק אחד אמר (והוא רביז'ל), **שבעת שעסק בעבודת ה' בתחילתו, אם היה מישהו - יהיה מי שיהיה - מחזק אותו ואומר לו אחי חזק! אחוז עצמך! היה רץ ומזדרז מאוד בעבודת ה' ולא היה נופל כלל.**

(יד)

ה' יתברך מלא רחמים ורוצה בעבודתנו מאוד. על כן עלינו לחזק עצמנו מאוד עד שנכנס לבטח בשערי הקדושה.

(טו)

כל העתקות שאדם ניתק ונעתק כל פעם איזה מעט מגשמיותו לעבודת ה', כולם מתקבצים, מתחברים, ומתקשרים ובאים לעזרתך בעת הצורך.

(טז)

דע שהאדם צריך לעבור על גשר צר מאוד מאוד, והכלל והעיקר שלא יתפחד כלל.

(יז)

צריך לבקש ולחפש ולמצוא בעצמו איזה זכות ואיזה נקודה טובה, ובזה המעט שמוצא בעצמו ישמח את עצמו ויחזק את עצמו. (ליקו"א רפ"ב)

(יח)

גם אם נפל האדם למה שנפל, אל יניח מקומו, עד שיזכה לשוב לה' יתברך, וכל הזדונות יהיו נעשים זכויות. (יומא פ"ג)

(יט)

העיקר להיות בשמחה תמיד, וישמח עצמו ככל שיוכל, אפילו במילי דשטותא - לעשות עצמו כשוטה, ולעשות ענייני שחוק ושטות, קפיצות וריקודים, כדי לבוא לשמחה שהיא דבר גדול מאוד.

ע"פ ליקוטי מוהר"ן תניינא תורה מט

תורה מט:

(א)

לפי גדולת ה' יתברך ועוצם רוממותו, אפילו בתנועה קלה בעלמא, או הסתכלות בעלמא שאינה כראוי לפי כבודו יתברך, היה ראוי לבוא על האדם מה שראוי, ח"ו.

(ב)

ה' יתברך מלא רחמים, וכל העולם מלא רחמנות, והוא רוצה מאוד בעולם. על כן צריך האדם לחזק את עצמו מאוד בעבודתו, בכל מה שיוכל, אף אם הוא כמו שהוא. ויסמוך על רחמיו המרובים מאוד מאוד בלי שעור, כי בוודאי לא יעזוב אותו ה' יתברך, אף אם עבר מה שעבר.

(נא)

העבר אָן, והעיקר מכאן ולהבא לא יעשה עוד שום רע. ויהיה שב ואל תעשה על כל פנים - הן במחשבה, הן במעשה.

(נב)

המחשבה של אנשים הקטנים שהם במדריגת עולם העשיה, היא גם כן עשיה, כי גם בעולם העשיה יש מחשבה.

(נג)

מה שנעשה עם האדם ממלא, אל יחוש ואל יסתכל על זה כלל.

(נד)

עיקר התשובה, שאדם עובר באלו המקומות והעניינים שהיה בהם מקודם התשובה - כל אחד לפי מה שעבר עליו בימים הקודמים. וכשפונה עורף וכופה את יצרו לבלי לעשות עוד מה שעשה, זה עיקר התשובה השלימה, ורק זה ניקרא תשובה.

(נה)

מעלה גדולה שיש עדיין יצר הרע לאדם, כי אז יכול לעבוד אותו יתברך עם היצר הרע, דייקא, דהיינו לקחת את כל ההתלהבות והחמימות של היצר הרע ולהכניסו בתוך עבודתו - להתפלל ולהתחנן בחמימות והתלהבות.

(נו)

אפילו מי שאינו איש כשר, נזדמן לו לפעמים שיתפלל בהתלהבות. וזה בא מחמימות היצר הרע. אך על זה אינו מקבל שכר.

תורה נ:

(א)

המחשבה ביד האדם להטותה כרצונו למקום שהוא רוצה.

(ב)

אי אפשר שיהיו שתי מחשבות ביחד בבת אחת.

ע"פ ליקוטי מוהר"ן תניינא תורה נא

תּוֹרָה נא-נב

(א)

היצר הרע נוקש באדם בכל פעם ומעוררו לעבירה. ואף אם פונה עורף ממנו, אף על פי כן הוא נוקש בו עוד פעם ועוד פעם.

(ב)

אם האדם חזק בדעתו ועקשן נגד היצר הרע ואינו פונה אליו כלל, אזי היצר הרע מסתלק והולך לו.

(ג)

כשבאים בתפילה המחשבות הזרות לבלבלו, צריך להיות חזק לבלי להסתכל עליהם בשום אופן, ואזי הם מסתלקים.

תּוֹרָה נב:

(א)

מנה שקשה קושיות על הצדיקים זה מוכרח להיות, כי הצדיקים מתדמים ליוצרים. וכמו שיש קושיות על ה' יתברך, כמו כן בהכרח שיהיו קושיות על הצדיקים.

(ב)

ראוי שיהיה קושיות על ה' יתברך, וכך נאה ויפה לו יתברך לפי גדולתו ורוממותו. כי מעוצם גדולתו ורוממותו מדעתנו, על כן בוודאי אי אפשר

נג-נד

שנבין ונשיג בשכלינו הנהגתו יתברך. על כן בהכרח שיהיה עליו קושיות.

(ג)

אם היתה הנהגת ה' יתברך כפי חיוב דעתנו, והיינו מבינים אותו, אם כן היה, ח"ו, דעתו במדריגת דעתנו.

תורה נג:

(א)

המחשבה יקרה מאוד מאוד, ונעשה ממנה דברים שלימים ממש, שיש להם קיום כל הימים שיתקיימו העולמות - כל זמן שה' יתברך, וכו', וכו'. (והבן ועיין בסיפור הלב והמעין שבשבעת הקבצנים).

(ב)

חכמה יקרה יותר ממחשבה, כי מחשבה היא שעולה על מחשבתו לבד איזה ענין, וחכמה היא שבונה במחשבתו בניינים שכליים.

(ג)

אפילו פשט שמחדשים הוא גם כן דבר גדול מאוד. ועיקר הדבר שהכל יהיה עם אמת.

(ד)

כשבונה בחמתו דברים בלי אמת, נעשה מזה דברים רעים.

תורה נד:

(א)

הבחירה ביד האדם לעשות כרצונו, ואפילו כל הדברים הכל ביד איש הישראלי להתנהג - הכל כרצונו ובחירתו.

נד

(ב)

אצל הישראלי יש ציווי על כל דבר, לכן יש לו בחירה על הכל.

(ג)

אצל האומות יש דברים שהם מוכרחים בהם, כי אין להם ציווי על זה.

(ד)

אומר רבי נתן: "ואתה מסרפת הבחירה ביד בני האדם כאלו אינה בידך, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, הכל בידי שמים חוץ מיראת שמים, ואף על פי כן באמת גם הבחירה בידך, פי ממה הכל ואתה מחיה את כלם, וכמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, יצרו של אדם מתגבר עליו בכל יום, ואלמלא הקדוש-ברוך-הוא עוזרו היה נופל בידו." (ליקוטי תפילות קטו).

(ה)

ידו של ה' על העליונה תמיד, אף על פי שמסר הבחירה לאדם. על כן ההכרח לעזוב את האדם שיבחר לו עצה כרצונו. (על פי ליקוטי אורי"ח ח"ג תענית ד-ה)

(ו)

השכל רחוק מכל ידיעות הגשמיות. רק ע"י המדמה שהוא כח של השכל, על ידי זה, מגיע לשכל ידיעות תוארי הגשמיות. על כן שם - בבחינת המדמה - עיקר הבחירה. כי בפנימיות השכל האמיתי אין שום בחירה, כי פנימיות השכל האמיתי רחוק מכל התאוות הגשמיות, ומכל המדות - רק דבוק בשלמות בה' יתברך. (על פי ליקוטי חוש"מ ח"א שלוחין ה-א)

(ז)

הבחירה היא ביד האדם בפשיטות אם רוצה עושה ואם אינו רוצה אינו עושה. (ליקוטי מוהר"ן ח"א ק"י)

נה-נו-נז

תורה נה:

(א)

רווח העולם הזה אין לשער, דהיינו מה שהאדם יכול להרוויח בזה העולם רק ממה שהכין לפניו הבורא יתברך.

תורה נו:

(א)

אצל ה' יתברך נאמר (שמות ל"ג): "הנה מקום אתי", היינו "הוא מקומו של עולם ואין העולם מקומו". (רש"י שם)

(ב)

כשיש לאדם לב, אין שייך אצלו מקום כלל, כי אדרבא הוא מקומו של עולם. ואין ראוי לו לומר שמקום זה אינו טוב לפניו ומקום אחר טוב לפניו, וכו'. כי האלקות היא בלב, ובכל מקום שהוא נמצא ה' יתברך אתו, לכן לא שייך מקום לא טוב.

תורה נז:

(א)

דע כשהצדיק הגדול האמיתי מגלה תורה - חידושים נפלאים ונוראים, על ידי זה מתפרסמים צדיקים קטנים והכל באים ורצים אליהם לשמוע תורה. וזה מחמת הרעש שעשו החידושים של הצדיק הגדול.

(ב)

על ידי חידושי תורה של הצדיק הגדול, מתגדל גם בסיטרא אחרא (בצד הרע) איזה מפורסם. כמו בלעם, כאשר קבלו ישראל את התורה ונעשה רעש בעולם, באו כל האומות אל בלעם לשמוע ממנו תורה.

ע"פ ליקוטי מוהר"ן תניינא תורה נח

תּוֹרָה נח:

(א)

יש כאלה שאומרים שהצדיק הגדול במעלה, מחמת מעלתו אין לו קשר לענייני העולם הזה, ואינו יכול להשגיח ולהסתכל על העולם, כי הוא רחוק מענייני העולם ואינו בקי בהם, אבל באמת הוא בקי גדול בענייני העולם.

(ב)

ה' יתברך מרומם ומנושא מאוד מן העולם, ואף על פי כן הוא משגיח בהשגחה פרטית על כל ענייני העולם הזה.

(ג)

מי שהוא "יש", אינו יכול להיות בכמה מקומות בבת אחת. כי מה שהוא ישות, כשהוא עומד במקום מסויים אינו יכול להיות במקום אחר. כגון, כשעוסק בעבודת ה' אינו יכול להיות גם בקי בענייני העולם הזה.

(ד)

מי שהוא "אין", אין מקום שאינו נמצא שם, כי אין לו מקום כלל.

(ה)

כל מה שהצדיק נכלל יותר ב"אין", כך הוא יכול להיות בקי יותר בענייני העולם הזה ולהשגיח ולהסתכל על העולם.

ע"פ ליקוטי מוהר"ן תניינא תורה נט

תורה נט:

יֵשׁ זְרִיז וְנִשְׁפָּר וְיֵשׁ זְרִיז וְנִפְסָד (פסוקים ב)

(א)

דע, כי מצווה גוררת מצווה (אבות פ"ד), ובוודאי יש איזה בחינה בין המצוות שמקשרת בין המצוות, אשר על ידי זה נגזרת מצווה אחר חברתה.

(ב)

עבודת ה', בבחינה המקשרת בין המצוות היא יקרה מאוד.

(ג)

"ואברהם זקן בא בימים" (בראשית כ"ד), כלומר שאברהם אבינו בא למדרגתו הגבוה על ידי הימים - במשך הימים (וזהר ח"י שרה קט), כי בגיל שלוש הכיר אברהם אבינו את בוראו (גדרים ל"ב), ומאז עלה ממדרגה למדרגה.

(ד)

מי שהוא צדיק מנעוריו והולך בדרך הישר מימיו, מדרגא לדרגא. אם הוא יזדרז וידלג ממצווה למצווה הוא יפסיד את העבודה שיש בין המצוות, והוא מכונה זריז ונפסד.

(ה)

כאשר המצוות באות אל האדם אחת אחרי השניה, כי מצווה גוררת מצווה, והוא רץ אליהם, הוא מפסיד את הבחינה שבין המצוות. לכן עליו לשהות קצת ולהרוויח את עבודת ה' שיש בין המצוות.

(ו)

מִי שְׁצָרִיךְ לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה, הוּא צָרִיךְ דּוּקָא לְהִיּוֹת זְרִיז גְּדוּל מְאֹד מְאֹד, לְמַהֵר וּלְרוּץ מְאֹד כְּדֵי לְהִימְלֹט עַל נַפְשׁוֹ, וְאִסּוּר לוֹ לְשִׁהוּת כִּלְל לַעֲמוּד וּלְהִתְיַשֵּׁב וּלְחַכּוֹת שֶׁהַמְצוּוֹת יִגִּיעוּ אֵלָיו.

(ז)

בַּעַל תְּשׁוּבָה אֵינּוּ הוֹלֵךְ מִדְּרָגָא לְדְרָגָא כִּלְל, וְאֵין בֵּינּוּ לְבֵין הַקְּדוּשָׁה שׁוּם בַּחֲנִינָה שֶׁהִיא "בֵּין הַמְצוּוֹת", כִּנ"ל, כִּי הוּא צָרִיךְ לְהִתְחִיל מִחֲדָשׁ, וְהוּא צָרִיךְ לְרוּץ אֶל הַקְּדוּשָׁה, וְהוּא מְכוֹנֵה זְרִיז וְנִשְׁכָּר.

(ח)

הַבְּחִינָה הַקְּדוּשָׁה ש"בֵּין הַמְצוּוֹת" הִיא כְּגוֹן: "וַיְדַבֵּר ה' אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר וַעֲשִׂית". וּבוֹדָאֵי יֵשׁ עֲבוּדָה גַם בְּדַבְרִים הָאֵלֶּה שְׂבָאִים לְפָנֵי הַצִּיּוּרִי וַעֲשִׂית", כִּי עִיקַר הַמְצוּוֹה נֹאמְרָה אַחֲרֵי "וַעֲשִׂית".

(ט)

נְעֻשָׁה וְנִשְׁמַע הוּא בְּחִינַת נִסְתָּרוֹת וְנִגְלוֹת: 'נְעֻשָׁה' הוּא בְּחִינַת נִגְלוֹת, הֵינּוּ הַמְצוּוֹת שְׂאִפְשָׁר לְכָל אֶחָד לְקַיֵּם לְפִי מִדְּרָגָתוֹ, וְנִשְׁמַע' הִיא בְּחִינַת נִסְתָּרוֹת, מֵה שֶׁהוּא גְּבוּהָ וְנִסְתָּר מִמֶּנּוּ, שְׂאֵינּוּ יָכוֹל לַעֲשׂוֹת עֲבוּדָה בְּזֶה. לְמִשְׁלַל: אֲצֵל כָּל מְצוּהָ יֵשׁ דְּבָרִים שְׂסָבִיבוֹת הַמְצוּהָ, כִּי מִלְּבַד הַצִּיּוּרִי הַנֶּאֱמָר בַּתּוֹרָה לְקַיֵּם הַמְצוּהָ, יֵשׁ עוֹד לְזֶה דְּבָרִים בַּתּוֹרָה, כְּגוֹן "וַיְדַבֵּר ה' אֶל מֹשֶׁה", וְשָׂאֵר דְּבִוְרֵי הַתּוֹרָה שְׂסָבִיבוֹת הַמְצוּהָ. וְעֲבוּדָה שְׂיֵשׁ בְּדִבּוּרֵי הַתּוֹרָה הִלְלוּ שְׂסָבִיבוֹת הַמְצוּהָ הֵם בְּחִינַת 'נִשְׁמַע', בְּחִינַת נִסְתָּר, כִּי הַמְצוּהָ בְּעֲצָמָה אָנוּ יָכוֹלִים לְקַיֵּם, אֲךָ הַעֲבוּדָה שְׂיֵשׁ בְּאֵלוֹ הַדְּבִוּרִים אֵין אָנוּ יוֹדְעִים, וְזֶה בְּחִינַת 'נִשְׁמַע' בְּחִינַת נִסְתָּר, וְזֶה בְּחִינַת תּוֹרָה וְתַפְלָה: 'נְעֻשָׁה' הוּא בְּחִינַת תּוֹרָה, הֵינּוּ הַנִּגְלוֹת, מֵה שְׂיִוְדַע לְקַיֵּם, וְנִשְׁמַע' הֵם בְּחִינַת נִסְתָּרוֹת, בְּחִינַת דְּבִוּרֵי הַתּוֹרָה,

ס

שָׁהֵם הַדְּבוּרִים שֶׁל הַתּוֹרָה שְׁסִבִּיבוֹת כָּל מִצְוָה, שֶׁהֵם בְּחִינַת נִסְתָּר כַּנִּל, שְׂאִינוּ יוֹדְעֵי אֵיךְ לַעֲבֹד בְּזֶה אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, בְּחִינַת תְּפִלָּה, שֶׁהִיא דְּבִקּוּת, שֶׁהוּא רַק בְּטוֹל לְהֵאִין-סוּף. (ליקוטי מוהר"ן ח"א כ"ב)

תּוֹרָה ס:

(א)

כְּשִׁישׁ מלחמות בעולם ונשפך דם, השכל מחייב שיהיה הכל ביוקר.

(ב)

אחר ששפך קין את דמו של הבל אחיו, התקללה האדמה: "כי תעבוד את האדמה לא תוסף תת כוחה לך". (בראשית ד')

(ג)

כְּשִׁישׁ שפיכות דמים בעולם מתעוררת הקללה של קין, והאדמה לא נותנת יבולה, לכן יש יקרות בעולם בזמן מלחמה.

(ד)

הגשמים נעשים על ידי שהאדמה נותנת כוחה באדים העולים מן הארץ ונעשה מהם עננים.

(ה)

כְּשִׁישׁ מלחמות ושפיכות דמים, האדמה נותנת את כוחה לתוך השפיכות דמים, במקום לעלות אדים שעל ידם ענני הגשם, לכן אין גשמים והיוקר מאמיר.

ס

(ו)

על ידי כבוד התורה באים הגשמים.

(ז)

מני שאומר תורה ברבים, אזי הוא מכניס בשומעים את כבוד התורה, היינו מגלה להם את ה' יתברך, ואם שומעים תלמידים שאינם הגונים, אזי כבוד התורה נופל ונעצרים הגשמים.

(ח)

"מולך אסור ברהטים" (שיה"ש ז) - **"ברהטי מוחין"** (תיק"ז), כלומר האלקות נכנסת למאסר, כביכול, במח השומעים את תורת הצדיק. אף על פי כן, ניחא לה' יתברך בזה להיות דבוק במח בניו.

(ט)

מני שמכניס את ה' יתברך למאסר במח של תלמיד שאינו הגון, נענש אף הוא במאסר, וזה תיקון לדברי התורה שנאמרו לתלמיד שאינו הגון.

(י)

"כל המונע תלמידו מלשמשו", היינו מללמוד ממנו תורה - **"מונע ממנו חסד, שנאמר: 'למס מרעהו חסד'** (כתובות צ"ז), היינו הוא ממסמס מהם חסד, היינו תורה, כי על ידי חידושי תורה מגלים חסדים.

(יא)

צריך שלא יהיו דבריו נכתבין על בחינת עור בהמה טמאה, הינו תלמיד שאינו הגון אך אי אפשר לבשר ודם להיות נשמר בעצמו, שלא ישמעו תלמידים שאינם הגונים ממנו ולזה צריך שיהיה למודו, ללמוד וללמד ולשמור ולעשות דהינו שעל-ידי למודו עם תלמידו, יהיה כאלו עשאו לחברו, וכאלו עשאו לדברי תורה ה' יתברך שומר אותו, שלא יהיו דבריו נכתבין בכח הזכרון של התלמיד שאינו הגון, רק יהיו נשכחין ממנו (ליק"א ס)

ע"פ ליקוטי מוהר"ן תניינא תורה סא

תורה סא:

(א)

ה' יתברך למעלה מהזמן, היינו שאין שייך אצלו המושג זמן. וזה העניין הוא באמת דבר נפלא ונעלם מאוד, ואי אפשר להבין זאת בשכל אנושי.

(ב)

הזמן אינו קיים, וכל עיקר מציאות הזמן הוא רק מחמת ששכלנו קטן. כי ככל שהשכל גדול יותר, כך הזמן נקטן.

(ג)

בשעת שינה כשמסתלקת הדעת מן האדם, ונשאר בו רק מעט שכל. אזי בשכל הקטן הזה מתארך אצלו הזמן מאוד מאוד, לכן הוא יכול לראות בחלום סיפור ארוך של שבעים שנה, כשלמעשה בשכל הרגיל שלו אחר שהוא מתעורר מהשינה הוא מבחין שכל אורך החלום היה רק רבע שעה.

(ד)

מזה שנדמה לאדם בשכל הרגיל שלו שאורך חייו הם שבעים שנה, בשכל הגדול יותר, בעצם הם רק רבע שעה. ויש שכל גבוה יותר ויותר שכל הזמן מאבד את מציאותו בעיניהם והוא רק אין ואפס - מעל הזמן.

(ה)

גם אם יאמרו לאדם בחלום שהוא חולם, הוא לא יאמין לזאת.

סא

(ו)

משיח שעבר עליו מה שעבר מיום בריאתו - מיום בריאת העולם, וסבל מה שסבל בכל גלגוליו. אחרי כל זה אומר לו ה' יתברך "בני אתה, אני היום ילדתיך" (תהלים ב'), כי שכלו של משיח יהיה כל כך גדול, עד שכל הזמן של העולם מאז בריאתו נחשב ככלום בעיניו, וכאילו היום נולד.

(ז)

ככל ששכל האדם יותר גדול, כך נקטנת בעיניו גם ההגבלה של המקום, עד שאפשר שהוא יגיע למדרגה שלא יהיה בעיניו מציאות למקום - הוא יהיה מעל המקום.

(ח)

כְּשֵׁיט לְהֶאֱדָם לֵב, אֵין שִׁיף אֶצְלוֹ מְקוֹם כָּלֵל, כִּי אֶדְרָבָא, הוּא מְקוֹמוֹ שֶׁל עוֹלָם וְכוּ'. כִּי הֶאֱלֻקוֹת הוּא בְּלֵב, כְּמוֹ שְׁכַתּוֹב (תהלים ע"ג): "צוֹר לְבַבִּי". וְאֶצֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ נֶאֱמָר (שמות ל"ג): "הִנֵּה מְקוֹם אֶתִי" - שֶׁהוּא מְקוֹמוֹ שֶׁל עוֹלָם, וְאֵין הָעוֹלָם מְקוֹמוֹ (כמובא בפרש"י שם, והוא ב"ר שם) נִמְצָא, מִי שֵׁיט לֹ לֵב יִשְׂרָאֵלִי, אֵין רְאוּי לֹ לִזְמַר שְׁמֵקוֹם זֶה אֵין טוֹב לְפָנָיו, כִּי אֵין שִׁיף אֶצְלוֹ מְקוֹם כָּלֵל, כִּי אֶדְרָבָא, הוּא מְקוֹמוֹ שֶׁל עוֹלָם, וְאֵין הָעוֹלָם מְקוֹמוֹ כִּנְל'. (ליקוטי מוהר"ן ח"ב נ"ז)

(ט)

וּתְכַף וּמִיד בְּתוֹךְ שֶׁהִיוּ מִתְגַּעְגְּעִים מֵאֵד אַחֲרֵי הַבַּעַטְלִיר (הקבצן) הַעוֹר, עֲנָה וְאָמַר: הֲנִנִּי! הִנֵּה בָאֲתִי אֶצְלָכֶם עַל הַחַתוּנָה וְאֲנִי נוֹתֵן לָכֶם מִתְנָה שֶׁתְּהִיוּ זְקֵנִים כְּמוֹנִי! שֶׁתְּחִיו חַיִּים אֲרוּכִים כְּמוֹנִי, וְאַתֶּם סְבוּרִים שְׁאֲנִי עוֹר? אֵין אֲנִי עוֹר כִּלְל רַק שְׁכַל זְמַן הָעוֹלָם כְּלוּ, אֵינוֹ עוֹלָה אֶצְלִי כַּהֲרַף עֵין (ועל כן הוא נדמה כעור, כי אין לו שום הסתכלות כלל על העולם, ואני זקן מאד, ועדין אני יניק [צעיר מאוד] לגמרי, (הינו יונג) ולא התחלתי עדין לחיות כלל (על

תּוֹרָה סב:

(א)

"אלה מסעי בני ישראל" (במדבר ל"א): איתא במדרש, שמסעי בני ישראל, היינו הנסיעות שנוסעים ממקום למקום מכפרות על חטא העבודה זרה - חטא העגל, שאמרו: "אלה אלוקיך ישראל".

(ב)

כל נסיעות ישראל במדבר עם המשכן, היה כדי להרים את כל המקומות הַחֲרָבִים - מקום נחש, שרף ועקרב וצימאון, להרים הכל שיהיה נכלל בקדושת ארץ ישראל - ששם הבית מקדש וקודש הקודשים, ששם הסולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה, שדרך שם נכללין במקומו של עולם - בקב"ה. וזה בחינת כל הגלויות של ישראל בכלל, וכל הטלטולים והנסיעות של כל אחד מישראל בפרטיות, הכל כדי להרים ולהגביה כל המקומות שיהיו נכללין בקדושת ארץ ישראל, כדי שיעלו לבחינת למעלה מהמקום - שזהו עבודת איש הישראל בזה העולם. (ע"פ ליקוטי חושן משפט הלכות ערב הלכה ה אות לד)

(ג)

"וסרתם ועבדתם אלוהים אחרים" (דברים י"א), כלומר, תיכף שסרים מה' יתברך - זה כבר בחינת אלהים אחרים - עבודה זרה.

(ד)

כל קלקול באמונה היא גם כן בחינת עבודה זרה; קלקול באמונה - היינו שהוא מאמין ח"ו, שיש איזה דבר שיש לו כח עצמי מבלעדי ה' יתברך.

סב

(ז)

כל זמן שיש עבודה זרה בעולם חרון אף בעולם. (ספרי פ' ראה ורשי"י שם) וכשנכפר פגם עבודה זרה נמתק החרון אף ונמשכים חסדים.

(ח)

בשביל שחטאו ב"אלה אלקיך ישראל", בשביל זה "יסעו בני ישראל". נמצא פל הנסיעות של אדם הוא בשביל קלקול האמונה, הינו בחינת עבודת אלילים. כי אם היה מאמין באמונה שלמה שיוכל הקדוש-ברוך-הוא להזמין לו פל צרכו, לא היה נוסע שום נסיעה. נמצא כי הנסיעה היא קלקול אמונה, הינו בחינת עבודת אלילים. (ליקו"א מ)

(ט)

כל מה שה' יתברך עושה לאדם, אפילו יסורים, הם רחמנות, כי הכל לטובת האדם - לצורך התכלית שלשמה נברא. אך אין אנו מבינים את הרחמנות שלו וקשה לנו לקבל אותה.

(י)

"ואל שדי יתן לכם רחמים" (בראשית מ"ג): - "לכם" דייקא - היינו שה' יתברך יתן את הרחמנות בידינו - שירחם עלינו כמו שאנו מבינים מה זה רחמנות, כגון להתרפא מהחולי, פרנסה בשפע, וכיוצא בזה.

(יא)

כשבא אדם לכלל כעס, לא יפעל בכעסו שום אכזריות, ואדרבא, ימתיק הכעס ברחמנות, בבחינת (חבקים א): "ברגז רחם תזכור" (על פי ליקוטי מוהר"ן ח"א יח)

(יב)

"ישראל" - ראשי תיבות: "אל שדי יתן לכם רחמים".

ע"פ ליקוטי מוהר"ן תניינא תורה סג

תּוֹרָה סג:

(א)

כאשר שלח יעקב אבינו את בניו עשרת השבטים למצרים, ליוסף, שלח עמיהם ניגון של ארץ ישראל, כי רצה לפעול אצלו על ידי הניגון, מה שהיה צריך.

(ב)

אמר יעקב לבניו (בראשית מ"ג): "קחו מזמרת הארץ בכליכם", היינו קחו זמר וניגון של ארץ ישראל ותנו זאת ליוסף.

(ג)

דע שכל רועה ורועה יש לו ניגון מיוחד לפי העשבים ולפי המקום שהוא רועה שם. כי כל בהמה ובהמה יש לה עשב מיוחד שהיא צריכה לאכול, ולכן היא נדה ממקום למקום, והרועה אחריה.

(ד)

כל עשב ועשב יש לו שירה שאומר, ומשירת העשבים נעשה הניגון של הרועה.

(ה)

על ידי שהרועה יודע לנגן, על ידי זה הוא נותן כח בעשבים השומעים נגינתו, ויש לבהמות מרעה טוב.

סג

(ו)

הניגון טוב גם לרועה עצמו, כי מחמת שהרועה תמיד בין הבהמות, היה אפשר שימשכו ויורידו אותו למדרגתם - מבחינת רוח האדם לרוח הבהמה, עד שיכול להיות שהוא ירעה את עצמו, היינו יתנהג כבהמה. אבל הניגון מציל אותו מזה.

(ז)

וְלִהְבִּינֵי הַכַּח הַמְדָּמָה, הוּא עַל-יְדֵי בְּחִינַת יָד, בְּחִינַת (הוֹשֵׁעַ י"ב): "בֵּיַד הַנְּבִיאִים אֲדַמָּה". וְיָד, הֵינּוּ בְּחִינַת שְׂמֻחָה, בְּחִינַת (דְּבָרִים י"ב): "וַיִּשְׂמַחְתֶּם בְּכָל מְשֻׁלַּח יְדְכֶם". וְזֶה בְּחִינַת כְּלֵי זֶמֶר שֶׁמְנַגְּנִין בְּיָד, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה שׁוֹרֵה הַנְּבוּאָה עַל הַנְּבִיאִים, כְּמוֹ שְׂפָתוֹב (מְלָכִים-ב ג): "קָחוּ לִי מְנַגֵּן" (ליקו"א ב"ד).

(ח)

הניגון הוא התבררות הרוח, שמבררים רוח האדם מרוח הבהמה. כי זה עיקר הניגון, ללקט ולברר הרוח הטובה מהרוח הרעה, היינו בחירת הצלילים הטובים מהצלילים שאינם טובים.

(ט)

יש חילוקים רבים בנגינה. יש ניגון שלם, ויש ניגון שהוא בכמה בבות. ודע שהמלך יש לו כל הניגון כולו בשלימות, אבל השָׁרִים, כל אחד יש לו רק איזה חלק בניגון - כל אחד לפי מקומו.

(י)

"וְנָהָר יֵצֵא מֵעֵדֶן", הוּא בְּחִינַת קוֹל הַנְּגוֹן שֶׁל הַשִּׁיר שְׂפִיתָעַר (שיתעורר) לַעֲתִיד, כְּשִׁיחַדֵּשׁ אֶת עוֹלָמוֹ, שֶׁהוּא בְּחִינַת שִׁיר פְּשוֹט, כְּפוֹל, מְשֻׁלָּשׁ, מְרֻבֵּעַ. כְּשֶׁפֶר-רֵאשִׁי-תְּבוּת: פְּשוֹט, כְּפוֹל, שְׁלוּשׁ, רְבוּעַ-שֶׁהוּא בְּחִינַת הַשִּׁיר שֶׁהוּא בְּחִינַת הַקוֹל הַמְשַׁקָּה אֶת הַגֶּן, שְׁעַל-יְדוֹ יִכּוֹל לְהוֹכִיחַ (ע"פ ליקוטי מוהר"ן תניינא ח)...

תּוֹרָה סד-סה

(א)

כשהנבואה היתה נשפעת על הנביא, הוא היה מתנהג כמשוגע, כמו שכתוב: "ויתנבא" - ואשתטי. (שמואל א-יח)

(ב)

כל מי שהוא עשיר יותר, אם ממונו אינו בקדושה כראוי, יש לו שגעון גדול יותר. כי הממון עושה אותו משוגע. כי הממון מגיע לעשירים מפילת העשירות של הנביאים, שכלם היו עשירים. (גדרים ל"ח)

(ג)

על-ידי בנין ירושלים, דהינו תקון שלמות היראה שבלב, על-ידי-זה נברא מלאך, שמשפיע נבואה לכלי הנבואה. כי הנבואה באה מבחינת כרובים, בבחינת (במדבר ז): "וישמע את הקול מבין שני הכרובים" והם נשפעים מן המלאך, בבחינת (בראשית מ"ח): "המלאך הגואל-אותי מכל רע יברך את הנערים"; שהם אנפי זוטרי (פני תינוק) בחינת כרובים (על פי ליקוטי מוהר"ן תניינא א)

תּוֹרָה סה:

א

כשמקנאים קינאת ה' צבאות זה נחשב כמו צדקה.

תורה סו:

(א)

הצדיק מוכרח לעשות תשובה בעד ישראל. דהיינו, כשאחד יוצא מחוץ לשורה ופורק עול, אזי הצדיק מוכרח לעשות תשובה בשבילו.

(ב)

"בכל צרתם לו צר" (ישעיה ס"ג) - כל צרה שבאה על אחד מישראל, ח"ו, יש לה' יתברך צער מזה. כי כל אחד מהם הוא חלק אלוקי ממעל. וכן הצדיק האמת - צדיק יסוד עולם - סובל אף הוא את הצער שבא על אחד מישראל.

(ג)

כשאחד פורק עול, היה אפשר להענישו באיזשהו אופן, אך כל העונשים נוגעים גם לה' יתברך, ולצדיק האמת. לכן אין עצה אלא לעשות תשובה בשבילו.

(ד)

כשמענישים את אחד, עוקרים אותו משורש חיותו, וזה בחינת מיתה.

(ה)

ארבע אותיות שם הוי"ה, ב"ה, משתלשלים למטה ומתהווים מהם ארבע מוחין, ואחר כך משתלשלים יותר ונתהווים מהם: שלושה גוונים של העין והבת עין - היינו כוח הראות - השגחת ה' יתברך. אחר כך משתלשל ונתהווה ממנו הצדיק יסוד העולם, ואחר כך משתלשל לארבע היסודות

אש, רוח, מים, עפר. (ליקוטי מוהר"ן ח"ב ס"ז)

סו

(ו)

גוף האדם נתהווה מארבע יסודות - אש רוח מים עפר - וכל אלה היסודות נמשכים מיסוד הפשוט - העפר - שהוא יסוד העולם.

(ז)

הנפש, הרוח והנשמה של האדם נתהוותה מארבע יסודות רוחניים שמהם נוצרו כל העליונים, והם: ארבע אותיות שם הוי"ה. (על פי שערי קדושה למהר"י ח"א שער א')

(ח)

נשמת הצדיק הוא יסוד עולם - יסוד הפשוט שממנו נמשכים ארבע יסודות רוחניים, שמהם נוצרו נפשות בני האדם.

(ט)

כשנענש אחד מישראל, זה נוגע לצדיק, משום שהוא נמשך מהצדיק - שהוא שורש ארבע יסודות.

(י)

"ונהר יוצא מעדן להשקות את הגן ומשם ייפרד והיה לארבע ראשים" (בראשית ב') - "נהר" הוא נשמת הצדיק, אשר ממנו יוצאים ארבע יסודות שמהווים את נפשות בני האדם.

(יא)

כל המידות שבאדם נמשכים מארבע היסודות שבו.

(יב)

המידות מוטבעות באדם בנפש השפלה הנקראת "נפש היסודית" - והיא כלולה מארבע בחינות: דומם, צומח, חי, מדבר. והם מורכבים מטוב ורע (על

פי שערי קדושה למהר"י ח"א שער ב')

סו

(יג)

בנפש היסודית תלויות המידות הטובות והרעות, והן כסא, היינו יסוד ושורש אל הנפש העליונה, המכונה: "הנפש השכלית". (על פי שערי קדושה למהר"ח"ו ח"א

שער ב')

(יד)

"והיו עיניך רואות את מוריק" - ראשי תיבות ארמ"ע - אש, רוח, מים, עפר, שמהם כל המידות שבאדם.

(טו)

כשבא האדם לצדיק ורואה אותו, ראוי שימצא את עצמו בתוך הצדיק - שיסתכל בעצמו על המידות שלו שנמשכו מהצדיק, וישווה אותם למידות של הצדיק - לראות איך הוא אוחוז בהם והיכן צריך לתקן.

(טז)

"נפש חיה הוא שמו" (בראשית ב') - בשם של האדם מוגבל כל האדם, וכל חיותו, כי כשנולד האדם נותנים לו רק שם - וזה כל האדם.

(יז)

שמו של ה' יתברך משותף בשם כל אחד ואחד (ירושלמי תענית פ"ב), לכן כשיש איזה עונש, או צער, על אחד מישראל, הדבר נוגע בה' יתברך, כביכול.

(יח)

"כִּי נֶפֶשׁ הַבָּשָׂר בְּדָם הִיא". וממנה באות כל המדות רעות, מארבע יסודות רעים שבה. דהיינו כעס וגאווה מיסוד האש, שנגבה למעלה. ותאות התענוגים מיסוד המים, כי המים מצמיחים כל מיני תענוג. והוללות וליצנות והתפארות ודברים בטלים, מיסוד הרוח. ועצלות ועצבות, מיסוד העפר. וגם מדות טובות שבתבע כל ישראל בתולדותם, כמו רחמנות וגמילות חסדים, באות ממנה תניא פ"א

ע"פ ליקוטי מוהר"ן תניינא תורה סז

תורה סז:

(א)

התורה מתחלת: ב"בראשית" ומסיימת "לעיני כל ישראל" - אותיות לב.

(ב)

"ושבו העבים אחר הגשם" (קהלת י"ב). 'העבים' - "זה מאור העינים שהולך אחר הבכי" (שבת קנ"א). כי על ידי הבכי מסתלק מאור העינים.

(ג)

"רחל מבכה על בניה" (ירמיהו ל"א) - ראשי תיבות מער"ב - מקום שקיעת האור.

(ד)

האמונה נקראת מאורי אור, והכפירה מאורי אש. (גבורת שמשון עמ' של"ה)

(ה)

יש מאורי אור ויש מאורי אש (זוהר בראשית כ): - זה לעומת זה. כשיש כוח למאורי אור אזי נכנעים מאורי האש, ולהיפך - כשמתגברים מאורי אש נעלמים מאורי האור.

(ו)

יש צדיק שהוא היופי הפאר והחן של העולם כולו, וכשזה היופי הפאר והחן מתפרסם בעולם, אזי נפתחים העינים של העולם, היינו כל מי מתקרב ונכלל בצדיק הזה נפתחים עיני שכלו ויכול לראות היכן הוא אוהז במידות.

סז

(ז)

היופי, הפאר והחן של הצדיק נובע מענוותנותו ומידותיו הטובות. (ליקו"א א)

(ח)

הצדיק הוא הצלם אלוקים של הדור. (ספר המידות צדיק)

(ט)

יש מפורסמים שעיקר הפרסום שלהם נעשה על ידי מחלוקת. (ספר המידות מריבה)

(י)

כשמתפרסם היופי, הפאר והחן של הצדיק, נעשים לו מוחין, ועל ידי המוחין, כח הראות שלו מתחזק, ואז הוא נעשה בעל הבית על העולם ומשגיח עליו.

(יא)

כל הדורות נמשכים מהצדיק שהוא הבעל בית של העולם.

(יב)

לצדיק שמסתלק מן העולם אין שום הפסד, כי כשמתעלם ומסתלק מכאן, הוא גדול ומפואר שם בעולם הבא, אבל יש הפסד לנשארים בעולם הזה - שהפסידו את הצדיק.

(יג)

על ידי פתיחת העינים, היינו הגדלת השכל, אפשר להתחיל להבחין בגדולתו של ה' יתברך.

(יד)

שם הוי"ה ברוך הוא, הוא השורש של כל המציאות, והוא מהווה ומקיים

סז

את הכל (כתבי האריז"ל), לכן אנו אומרים ששמו יתברך משותף בכל פרט במציאות.

(טו)

כשנתפרסם שם הצדיק בעולם נתפרסם גם שם ה' יתברך, כי שמו משותף בשם הצדיק.

(טז)

"ה' אחד ושמו אחד" (זכריה י"ז) - היינו שמו יתברך הוא אחדות פשוט שאינו מורכב מחלקים, ח"ו, אבל כאשר הוא משתלשל למטה נתהווים ממנו ארבע יסודות - שורש המציאות.

(יז)

הצדיק הוא בחינת "שבת". (זוהר נשא קמ"ד)

(יח)

הצדיקים נקראים "עיני העדה" (במדבר ט"ו). כי על ידי הצדיק נפתחים העינים - עיני השכל - ממוחין דקטנות למחין דגדלות.

(יט)

כשנתפרסם, ח"ו, אחד שאין בו שם ה' כלל, היינו שאין לה' יתברך ממנו שום התפארות, נתעלם ונתמעט כביכול שם ה', ואז מתפרסמים כל מיני בעלי שמות - מפורסמים של שקר (פְּבוֹת).

כ

על ידי שמתפרסמים מפורסמים של שקר, באים לעולם דברים רעים שאין מועיל להם כי אם שמות הטומאה. ואז נכנעים מאורי האור שהם מאור העינים - השכל, ומתגברים מאורי אש - כפירות - הגורמים לשריפות בעולם.

(כא)

מותר לבייש את הרבנים ששוכרים את הרבנות לשם גאווה, וראוי לבזותן ולהקל בכבודן, ואין עומדים בפניהם, ואין קורין אותם רבי, והטלית שעליו כמרדעת של חמור. (ספר המידות בושח)

(כב)

"כל מי שיש בו דעה כאילו נבנה בית המקדש בימיו". (ברכות ל"ג)

(כג)

מאוד צריך להזהר לקום בחצות הלילה להיות מתאבל על חורבן בית המקדש, כי אולי בגלגול הקודם היה הוא הגורם לחורבנו. ואפילו אם לא הוא הגורם, אולי הוא מעכב עתה את בניינו ונחשב כאילו הוא גרם להחריבו. (ירושלמי יומא פ"א ה"א)

(כד)

ה' יתברך הבטיח לכל המתאבל על ציון - "לשום לאבלי ציון פאר תחת אפר" (ישעיהו ס"א), היינו במקום מאורי אש שהם בחינת "אפר", ישים עליו "פאר" - שהם המוחין.

(כה)

"לא תבערו אש בכל מושבותיכם" - ראשי תיבות 'מתאבל', היינו המתאבל על ציון ינצל ממאורי אש.

(כו)

השבת והצדיק הם האור המאיר לעינים - מאורי אור - שעל ידם נפתחים העינים וזוכים להסתכל על עצמו - היכן הוא אוחז במידות. (על פי ליקו"ה אור"ח ח"ג

סז

(כז)

כל הדברים שבעולם נבראו לכבודו יתברך, וזה השורש והתכלית של הבריאה. לכן על ידי כל דבר אפשר להכיר אלקותו יתברך - שיכולים להבחין את גדולת הבורא ע"י כל דבר ולהכיר אותו על ידי זה. (על פי ליקו"ה

אור"ח ח"ג שבת ה-ב)

(כח)

ה' יתברך, בשביל עצמו לא היה צריך לברוא את הבריאה, כי הוא יודע מעצמו קודם הבריאה כמו שיודע עכשיו אחר הבריאה, רק כל הבריאה בשביל האדם, כדי להטיב מטובו לזולתו - שאנחנו נכיר אותו. (על פי ליקו"ה אור"ח

ח"ג שבת ה-ד)

(כט)

אי אפשר להכיר את ה' בשלימות, כי אם שנשלם הבריאה תחילה. ועכשיו אחר חטא אדם הראשון, אי אפשר להשלים הבריאה, כי אם ע"י הל"ט (39) מלאכות, ועיקר שלימותם ע"י שבת. כי ע"י שמירת שבת זוכים להמשיך קדושת שבת לששת ימי החול, שיהיו כל ה"ט"ל מלאכות בבחינת מלאכת המשכן, ואז בשמירת שבת השני, זוכים להכיר שם ה' בשלימות

ע"י פרטי הבריאה. (על פי ליקו"ה אור"ח ח"ג שבת ה-ז)

(ל)

צדיק האמת הוא ראש הבית ואין לעמלק שום אחיזה בו, כי הוא ניצח אותו, כי שבר כל התאוות וביטל זוהמת הנחש ממנו לגמרי, ולו יש את

הכח להחזיר את כלם למוטב. (על פי ליקו"ה אור"ח ח"ג שבת ה-ח)

(לא)

הסיטרא אחרא משתדלת להתלבש באיזה צדיק שאינו גמור, ונותנת לו פרסום גדול, ונותנת בלבו לחלוק על צדיק האמת כדי שימשכו אחריו, ולא

אחר הצדיק אמת. (על פי ליקו"ה אור"ח ח"ג שבת ה-ט)

(לב)

משה לא היה יכול להילחם בעצמו נגד עמלק, כי "אין חבוש מתיר אסרו", כי עמלק רודף אחר צדיק האמת ומנסה להסתיר אותו, ומשה לא היה יכול לפרסם עצמו, לכן אמר ליהושע, צא הלחם בעמלק.

(על פי ליקו"ה אור"ח ח"ג שבת ה-י)

(לג)

כששאל משה את ה' (כאשר ביקש ממנו לחזור למצרים לגאול את ישראל), "אם יאמרו לי מה שמו, מה אומר אליהם? היה קשה לו, איך אפשר לקרותו יתברך בשם לפני קבלת התורה. והשיב לו ה' יתברך "אהיה אשר אהיה" - אנא זמין למהוי (אני הולך להיות). וקשה, כי ה' היה, הווה, ויהיה. אך כוונתו שאי-אפשר לידע את שמו, כי אם ע"י קבלת התורה - שאז נתגלה שם הויה שהוא עיקר שם ה'.

(ליקו"ה שבת ה-יז)

(לד)

עיקר תכלית כל החכמות, הם העצות היוצאות מהם.

(על פי ליקו"ה אור"ח ח"ג תענית ד-א)

(לה)

עיקר קלקול העולם התחיל מהעצה הרעה של הנחש. והתיקון התחיל מאברהם אבינו שממנו התחילה להמשך התורה.

(על פי ליקו"ה אור"ח ח"ג תענית ד-ב)

(לו)

ידו של ה' על העליונה תמיד, אף על פי שמסר הבחירה לאדם. על כן ההכרח לעזוב את האדם שיבחר לו עצה כרצונו, כי סוף סוף יהיה כרצונו יתברך.

(על פי ליקו"ה אור"ח ח"ג תענית ד-ה).

(לז)

זה כלל, שבדרך שאדם רוצה לילך מוליכים אותו. לכן כשבאים לצדיק

סז

להתייעץ, כמו ששואלים אותו כן הוא משיב לשואל. (על פי ליקו"ה אור"ח ח"ג תענית ד-ח)

(לח)

ברכת המזון בשביל לתקן האכילה, שלא יעלו עשנים סרוחים מהאכילה לבלבל את המח - שהוא בלבול העצה. (על פי ליקו"ה אור"ח ח"ג תענית ד-יא)

(לט)

עיקר הקץ תלוי בעצה שלימה שתתגלה ע"י משיח, שהם עצות עמוקות מאוד מאוד, שעל ידם יבוא הקץ. עצות שאי אפשר יהיה להפר אותם. (על פי

ליקו"ה אור"ח ח"ג תענית ד-יג)

(מ)

עיקר טעות המלאכים שבקשו להשאיר את התורה אצלם - כאשר בא משה רבנו ע"ה לקחתה - היתה בזה, שהם חשבו שעיקר התורה היא החכמה והשכל שיש בה, ולא העצות לעובדא ולמעשה, והרי אצלם אין מעשה. (על פי ליקו"ה אור"ח ח"ג תענית ד-יד)

(מא)

עיקר אחיזת הדין הוא בריבוי, אבל באחד לא שייך דין. לכן אסור למנות את ישראל. (על פי ליקו"ה אור"ח ח"ג תענית ד-יז)

(מב)

המגילה הקדושה היא פירסומי ניסא, להראות כי השגחתו עלינו בכל עת. ולזה זכו ע"י שעוררם מרדכי בתשובה מכל הלב. (על פי ליקו"ה אור"ח ח"ג תענית ד-כ)

(מג)

בנס של פורים, לא היה שום שינוי הטבע, אבל ראינו עוצם נפלאות השגחתו יתברך עלינו בכל עת, אפילו בתוקף ההסתרה. לעומת שאר הנסים של מצרים שהיו חוץ מגדר הטבע, אך רק לפי שעה. (על פי ליקו"ה אור"ח ח"ג תענית ד-כ)

סז

(מד)

עיקר סוד העיבור הוא, שצריך להאמין ולידע שכל השינויים שבהנהגת העולם, הכל בהשגחה נפלאה שמוסרת בתוך הטבע - בהנהגת המזלות. כי באמת הטבע עצמה היא השגחה. (על פי ליקו"ה אור"ח ח"ג תענית ד-כא)

(מה)

העדיקים יודעים סוד העיבור - שהכל תלוי בישראל, אם יתפללו אליו יתברך יהפכו הכל לטובה. (על פי ליקו"ה אור"ח ח"ג תענית ד-כא)

(מו)

כדי להמתיק הדין צריך את השכל השייך לו. ועיקר כוחו להמתיק ע"י שמקבל מהשכל העליון הכולל. ומי שאינו יכול להעלות לשכל הכולל, יכול, ח"ו, להגביר את הדין כשעוסק להמתיקו. (על פי ליקו"ה אור"ח ח"ג תענית ד-כג)

(מז)

להמתיק הדין, צריך להעלות לשכל היותר גבוה מזה השכל של הדין. (על פי ליקו"ה אור"ח ח"ג תענית ד-כג)

(מח)

עיקר העצה לצעוק לה' יתברך, ולהשליך יהבו עליו, ולסמוך עליו לבד. (על פי ליקו"ה אור"ח ח"ג תענית ד-כג)

(מט)

בפורים מאיר מאוד השכל העליון עד תכלית העשיה, וממתיק כל הדינים. ועל כן חייב לשתות כדי לעלות לשכל העליון. (על פי ליקו"ה אור"ח ח"ג תענית ד-כה)

(נ)

מארבע אותיות שם הויה נמשך הפאר והיופי שהוא כלליות הגוונים - תַּלְת גּוֹנִים דְּעִנָּא (שְׁלוֹשָׁה גּוֹנֵי הָעֵינַן) וּבֵת עֵינַן. (על פי ליקו"ה אור"ח ח"ג ד' מינים א)

סז

(נא)

אנו אוכלים בשר, משום שלא לאכול בשר זו גזירה שאין רוב הציבור יכול לעמוד בה. כי אכילת בשר מותרת רק כשבית המקדש קיים, כי אז יש אפשרות לברר את הטוב מהבשר. (על פי ליקו"ה יור"ד ח"א בשר בחלב ב-ב)

(נב)

כשעכירות הדמים מתגבר, אזי, על ידם יוצאים הדמעות שהם מותרות עכירות הדמים. (על פי ליקו"ה יור"ד ח"א בשר בחלב ב-ג)

(נג)

על-ידי יציאת מצרים שעל-ידי זה זכינו לקבלת התורה, על-ידי זה עשה ה' יתברך לעצמו שם; כי מקדם לא היה לו יתברך שם כלל, כי עקר התגלות שם ה' הוא על-ידי מעשה התחוננים - על-ידי האדם הבעל בחירה, כשזוכה לעבד אותו יתברך באמת ולשבר הבחירה לבלי לבחר ברע, כי אם בטוב לעשות רצונו יתברך באמת, אזי דיקא נתגלה שם ה' וכו'. כי קדם הבריאה לא היה לה' יתברך שום שם כלל. ועקר הבריאה היתה בשביל זה, בשביל לגלות שמו יתברך. כי כל העולמות מראש ועד סוף שהם בחינת מדותיו יתברך, כלם הם בחינת שם ה'. כי כלם כלולים בשמו הגדול כידוע (על פי ליקו"ה אר"ח שבת ה-ז)

(נד)

על ידי הצדיק ושבת נפתחין העינים וזוכין להסתכל על עצמו בכל המדות איך הוא אוחו בהם. כי כל המדות נמשכין מהד' יסודות שכולם נמשכין מהיסוד הפשוט שהוא בחינת הצדיק בחינת שבת (על פי ליקו"ה אר"ח שבת ה-ב)

(נה)

כפי השם שיש לכל דבר, כן יכולין להכיר ולהגדיל שמו יתברך על ידי זה הדבר בפרטיות. כי השם של כל דבר נמשך משם י-ה-ו-ה, ועל כן הביא

הכל אל האדם לקרוא להם שמות. כי עיקר הגדלת שמו יתברך על ידי כל הדברים בעולם הוא על ידי האדם דייקא - שהאדם דייקא יש לו כח הזה בדעתו להגדיל שם ה' על ידי כל דבר ודבר שבעולם, שמשם שורש השם של כל דבר. וכפי מה שזכה אדם הראשון להכיר שמו יתברך על ידי כל דבר שבעולם, כמו כן זכה לקרוא שמות לכל הדברים. כי כל שמותם שהוא חיותם נמשך משם - מבחינת שם ה', שבשביל זה נבראו כולם. כדי להכיר ולהגדיל שמו יתברך על ידם על ידי האדם דייקא. (על פי ליקו"ה אור"ח שבת ה-א)

(נד)

הכל נברא בשביל האדם כדי שהאדם יגדיל שמו יתברך על ידי כל דבר שבעולם. וזה עיקר השלימות והתכלית של כל הבריאה כולה מראש ועד סוף. ועל כן הכל נברא מחוסר תיקון עד שיבא האדם וישלים אותו. כי שלימות תיקון כל הדברים הוא על ידי האדם דייקא - על ידי שהוא מכיר ומגדיל שמו יתברך על ידי כל דבר שבעולם שבשביל זה נברא הכל. (על פי

ליקו"ה אור"ח שבת ה-ד)

(נז)

השם יתברך בשביל עצמו, כביכול, לא היה צריך לברוא את הבריאה, כי השם יתברך ידע מעצמו קודם הבריאה כמו עכשיו. רק כל הבריאה היתה בשביל האדם כדי להיטיב מטובו לזולתו. כדי שאנחנו נכיר ונדע שמו יתברך. ועל כן כל זמן שאין האדם בעולם ואין מי שיכיר שמו יתברך על ידי דבר זה, אין להדבר חיות בשלימות ועל כן הוא מחוסר תיקון עדיין, כי כל חיות הדבר הוא על ידי שמכירין שמו יתברך על די דבר זה, וכל זמן שלא נמצא האדם, אין מי שיכיר שמו יתברך על ידי אותו הדבר. (על פי ליקו"ה

אור"ח שבת ה-ד)

(נח)

בשבת אסור אפילו להתפלל על צרכיו. ועל כן אין מתפללין בו י"ח

ברכות כי אם שבע ברכות. כי גמר תיקון העולמות היה צריך אדם הראשון לגמור בערב שבת על ידי תפילה, אבל בשבת הוא מנוחה לגמרי ואין בו שום בריאה ולא גמר מלאכה של שום נברא, אפילו על ידי תפילה ובקשה על צרכיו. רק יום שביתה ומנוחה וביטול אל התכלית על ידי כל פרטי הבריאה שבכל ששת ימי המעשה. שבשבת זוכין להכיר שמו יתברך על ידי כל הבריאה שזהו עיקר תכלית הבריאה כולה (על פי ליקו"ה או"ח שבת ה-ו)

(נט)

עיקר מלחמת עמלק שבכל דור. הוא כנגד שם ה' שהוא שם הצדיק האמת שהוא שם ה', כי שמו משותף בשם הצדיק. אשר הצדיק הזה האמת הוא הפאר והיופי וההידור של כל העולם והוא החן האמת של כל העולם. הוא בחינת יסוד הפשוט בחינת נהר היוצא מעדן וכו' אשר ממנו נמשכין כל הד' יסודות שהוא כלליות כל העולמות כולם שכולם נמשכין ממנו וכל חיותם נמשך על ידו (על פי ליקו"ה או"ח שבת ה-ט)

(ס)

אם הצדיק האמת שבכל דור היה נתגלה בעולם. וכל העולם היו מקורבים אליו באמת, היה העולם כבר מתוקן. כי זה הצדיק יש לו כח לתקן כל העולם אם לא היו מעלימין ומסתירין אותו (על פי ליקו"ה או"ח שבת ה-ט)

(סא)

עמלק אינו רוצה להילחם לא את הקטן ולא את הגדול כי אם את הצדיק הראש בית בעצמו. אבל מחמת שכנגד הראש בעצמו אין לו שם כח להילחם עמו בעצמו. כי זה הצדיק האמת הראש בית כבר זכה לנצח אותו ולשבר אותו בתכלית כי לא אתנהי מדילי' כלום. (לא נהנה ממנו כלום), כי כבר שבר כל התאוות וכל המדות רעות בתכלית השלימות שאין שלימות אחריו. והכניע וביטל מעצמו זוהמת הנחש - זוהמת עמלק (על פי ליקו"ה או"ח שבת ה-ט)

(סב)

מחמת שכל מלחמתו של עמלק הוא כנגד בחינת משה להסתיר ולהעלים שמו ח"ו. על כן אין יכול משה בעצמו להילחם עמו, כי איך אפשר להצדיק להגדיל ולפרסם שם עצמו. על כן צוה לתלמידו יהושע לפרסם הצדיק (על פי

ליקו"ה אך"ח שבת ה-)

(סג)

האתרוג הוא פרי עץ הדר בחינת יפה נוף משוש כל הארץ. כי בחינת ויהי יוסף יפה תואר ויפה מראה כי הארת האתרוג מבחינת יוסף שהוא הידור ויופי של כל הגוף כידוע. וזה בחינת הד' מנים כנגד הד' יסודות שנמשכין מד' אותיות השם כמובא (על פי ליקו"ה אך"ח לולב א)

(סד)

ארבע מינים הם כנגד ארבע אותיות השם, שמשם נמשך הפאר והיופי שהוא כלליות הגוונים - בחינת תלת גוונים דעינא ובת עין (שלוש גוונים העין ובת עין) משם נמשכין הארבע יסודות. וזה בחינת הג' מינים שבלולב שנאגדים יחד בפעם אחת והאתרוג בפעם אחת. כי הג' מינים הם בחינת תלת גוונים דעינא והאתרוג הוא בחינת בת עין. ואחר כך מחברים יחד כולם ונכללים ונתחברים יחד בהאתרוג שהוא הפאר והיופי, כי האתרוג הוא בחינת בת עין שכולל כל הגוונים דעינא (על פי ליקו"ה אך"ח לולב א)

(סה)

עיקר הסתלקות מאורי אור שזה בחינת העלמה שנתעלם הפאר, הוא על ידי הבכיה של השכינה - בחינת 'רחל מבכה על בניה'. ועל כן התיקון הוא גם כן על ידי הבכיה של ישראל. כי כנגד מה שפגמו וגרמו בכיה לשכינה שעל ידי זה נסתלקו מאורי אור ונתעלם הפאר, כנגד זה צריכים לעשות תשובה. ולבכות על החטאים והפגמים שעל ידם גרם בכיה לשכינה כביכול.

ובזה בעצמו מתקן מה שפגם. (על פי ליקו"ה אך"ח לולב א)

תּוֹרָה סח:

(א)

צריך לעורר ולגלות לאלה הנמצאים למטה, ה' עמך, אל תירא, אל תפחד ואל תחת, כי ה' יתברך עמך ואצלך וקרוב אליך ממש, כי "מלוא כל הארץ כבודו". (ישעיהו ו')

(ב)

מי שחושב שהוא למעלה, והוא כבר יודע בידיעת ה' יתברך, ומכירו, צריך להראות לו שאינו יודע כלל, כי אפילו רמי המעלה למעלה ברוחניות אינם יודעים ממנו, ושואלים "איה מקום כבודו".

(ג)

עיקר שלמות הצדיק, שיוכל להיות למעלה וגם למטה - שיהיה יכול להראות למי שנדמה בדעתו שהוא במדריגה עליונה, יהיה מראה לו שהוא בהיפך: מי אתה? כי "מָה חֲמִית מָה פִּשְׁפֹּשֶׁת?" (מה ראית מה ידעת) (הקדמת הוזהר א). וכן למי שהוא למטה בתוך הארץ ממש, יהיה מראה לו, אדרבא, שהוא סמוך לה' יתברך. וזה השלמות של הצדיק, ובלא זה אינו צדיק כלל.

(ד)

"כי כל בשמים ובארץ" (דה"א כ"ט) - "דְּאֲחִיד בְּשִׁמְיָא וְאַרְעָא" (שאוהו בשמים ובארץ) (וזהר בראשית ל"א) - הצדיק צריך להיות גם למעלה וגם למטה. היינו, אוהו במדריגת "איה מקום כבודו", ובמדרגת מלוא ארץ כבודו, כאחד.

סח

(ה)

אפילו אם נופל האדם, ח"ו, למקום שנופל, והוא בשפל המדריגה התחתונה ממש, גם משם יכול להזביק עצמו לה' יתברך ולשוב אליו.

(ו)

מאחר שעל כל פנים יודע האדם שהוא רחוק מה' יתברך, זה בעצמו התקרבות, ובזה ראוי לו לשמוח ולהחיות את עצמו ולשוב לה' יתברך.

(ז)

עיקר האדם הוא השכל, לכן צריך כל אחד להשאיר את דעתו בעולם אחר הסתלקותו, ונחשב שהוא חיי ממש.

(ח)

חייב אדם גם לאחר הסתלקותו להיות למעלה וגם למטה, שזה נקרא עולם שלם, היינו להישאר גם בעולם הזה. וזה על ידי שמשאיר את עצמו, היינו את דעתו בבנים שמוליד ובתלמידים שמלמד.

(ט)

אחר הסתלקותו מתלבש האדם בתוך הדיבורים שהכניס בדעת תלמידיו, והוא ממש נשאר בעולם. (ליקו"ת ז)

(י)

אפילו כשמגיע זמנו של האדם להסתלק מן העולם, אין זו השלימות שהנשמה תדבק רק למעלה בעולמות העליונים. כי עיקר השלימות של הנשמה, שבעת שהיא למעלה תהיה גם למטה בעולם. (על פי ליקוטי מוהר"ן ח"ב-ז)

(יא)

עיקר האדם הוא הדעת, ומי שאין לו דעת אינו מן הישוב ואינו מכונה בשם אדם כלל, רק הוא חיה בדמות אדם. (על פי ליקוטי מוהר"ן ח"ב-ז)

סח

(יב)

כל אדם יכול לקיים זאת, להעמיד תלמידים. כי שניים המדברים יחד ביראת שמים, אזי כשאחד מאיר לחברו באיזה דיבור, נחשב חברו לגביו כתלמיד, וכשהוא מקבל מחברו איזה דיבור, הוא נחשב תלמיד לחברו. (שם)

(יג)

כמו שהאדם מצווה להעמיד בנים בעולם, כך הוא מצווה להעמיד תולדות ממין אדם, היינו מבני דעה, ולא מין חיות ובהמות בדמות אדם. (שם)

(יד)

"אתה הראת לדעת כי ה' הוא האלקים" (דברים ד'), רק זה מכונה דעת - לדעת כי ה' הוא האלקים. (על פי ליקוטי מוהר"ן ח"ב-ז)

(טו)

משיה רבנו, ע"ה, היה לו רחמנות והיה עוסק ביישוב העולם - שיהיה העולם מיושב מבני אדם, היינו מבני דעה. כי הוא פתח לנו אור הדעת וגילה לנו שיש אלקים שליט בארץ. (על פי ליקוטי מוהר"ן ח"ב-ז)

(טז)

אצל התלמיד, המח שמקבל מהרב הוא מופשט מגשמיות, כי הוא מקבל ממנו רק שכל. אך הבן מקבל מהאב גם את מוחו בתוך טיפת הזרע בשעת התהוותו.

(יז)

הכלל, שצריך להשאיר בנים ותלמידים בעולם, והתלמידים יעשו עוד תלמידים, והם יאירו את הדעת לתלמידים אחריהם, וכן להלן יותר, שגם הם ירבו ויפרו ויעשו תלמידים, וכו'.

(יח)

יש במאכלי האיסור ניצוצות קדושים בגלות גדול, ואין לנו כח לבררם.
על כן, הם אסורים לנו. (על פי ליקו"ה יור"ד ח"א נותן טעם לפגם ב)

(יט)

כשהאיסור נתקלל והופך לעפרא דעלמא (עפר העולם), שוב אין לקליפה שום אחיזה שם, כי הם משתוקקים לינק ממקום שיש שם איזה טוב. על כן, על ידי זה שנתקלקל האיסור, הוא חוזר להיותר. (על פי ליקו"ה יור"ד ח"א נותן טעם לפגם ב)

תורה סט:

(א)

יש כמה דברים שהם נישאים ונושאים בעת ובעונה אחת, היינו שמישהו נושא אותם, ובאותו זמן הם נושאים את זה שנושא אותם. כגון: המרכבה שראה יחזקאל בנבואה - שהיא נושאת ונישאת, וכן ארון הברית היה נישא, וגם נושא את נושאייו.

(ב)

"ברכה" - ראשי תיבות **"כי רוח החיה באופנים"** (יחזקאל א') - בחינת נישאת וגם נושאת. כי האופנים נושאים את החיות והחיות נושאים את המרכבה. ובאמת המרכבה נושאת הכל. על כן המנהג לתת לזה שנושא את המשקה לאורחים (היינו המלצר) - לתת לו לשתות בשעה שמגיש משקה לאורחים, כדי שהמשקה יינשא אותו.

על פי ליקוטי מוהר"ן תניינא תורה ע

תּוֹרָה עִי:

(א)

כל מי שגדול יותר, צריך לבקש את צרכיו במקום רחוק יותר.

(ב)

הצומח חיותו ומבוקשו סמוך לו מיד, כי הוא צומח מן הארץ ומשם יונק חיותו.

(ג)

הבהמה שהיא במעלה יותר מהצומח, כן מבוקשה בריחוק מקום יותר מאשר הצומח.

(ד)

האדם והחי שהם במעלה גדולה מהצומח, צריכים לבקש מזונם במקומות יותר רחוקים.

(ה)

מישה רבינו, ע"ה, שהיתה מעלתו גדולה מאוד, היה צריך לבקש מבוקשו בריחוק מקום ביותר. על כן, היה צריך לבקש את אשתו בריחוק מאוד - בַּמְדִּין.

ע"פ ליקוטי מוהר"ן תניינא תורה עא

תּוֹרָה עֵא: חֲבָלִים נִפְלוּ לִי בְּנִעְיָמִים.

(א)

יש מוחין של ארץ ישראל, ויש מוחין של חוץ לארץ. וגם המוחין של חוץ לארץ מקבלים את מציאותם וחיותם על ידי היניקה שיונקים ממוחין של ארץ ישראל.

(ב)

עיקר המח והחכמה היא בארץ ישראל, כי "אין חכמה כחכמת ארץ ישראל" (ב"ר פרשה ט"ז). וכל אחד מישראל יש לו חלק בארץ ישראל, וכל אחד לפי חלקו, כך יונק את שכלו ממוחין של ארץ ישראל.

(ג)

מי שפוגם, ח"ו, בכבוד ה' יתברך, אין יכול לינק שכלו ממוחין של ארץ ישראל. ולפי הפגם, כך נקטנת היניקה שלו ממוחין של ארץ ישראל, ואז נשאר לו לינק רק ממוחין של חוץ לארץ.

(ד)

כשהמוחין נקטנו למדרגת מוחין של חוץ לארץ, אי אפשר לבני אדם היונקים ממוחין אלו, להשוות את דעתם ולהיות בשלום, ולכן יש ביניהם מחלוקת.

(ה)

המוחין של חוץ לארץ שנעשו על ידי הפגם בכבוד ה', מחפשים לעצמם תיקון לחזור למדרגת מוחין של ארץ ישראל. ותיקונם הוא בזמן ששופע

עא

ה'נועם העליון', היינו כשמתגלה כבוד ה' על ידי שפע של בינה.

(ו)

כבוד ה' הוא תיקון העולם, כי כל העולם נברא בשביל כבוד ה' יתברך, היינו כדי שעל ידי כל פרט מפרטי העולם יתגלה כבודו בעולם, ואז ידעו כולם ממנו יתברך.

(ז)

בעשרה מאמרות נברא העולם, כגון 'ויאמר אלוקים יהי אור', 'ויאמר אלוקים יהי רקיע', וכו'.

(ח)

יש כבוד פרטי לכל מאמר מעשרת המאמרות שעל ידם ברא ה' יתברך את העולם, היינו שבשביל אותו כבוד פרטי שיקבל ה' יתברך מאותה בריאה נפלאה, על ידי זה הוא יהיה מוכר ומלכותו תתפרסם בעולם.

(ט)

כשבא לאדם איזה כבוד חדש, הוא צריך לדעת מאיזה מאמר נתהווה זה הכבוד ולקשרו בחזרה לה' יתברך, ולא לטעות ולקחת את הכבוד לעצמו.

(י)

אלה האנשים אשר הם בהיכל המלך, היינו אנשים עם אמונה שהכל בהשגחתו יתברך, כשבא להם איזה כבוד, אזי אינם לוקחים את הכבוד לעצמם כלל, רק הם משייכים את כל הכבוד לה' יתברך.

(יא)

תיקון העולם יהיה כאשר יתגדל כבודו יתברך בעולם, והכל ידעו שאין עוד מלבדו יתברך והכל ממנו ובהשגחתו.

עא

(יב)

עיקר כבודו של ה' יתברך מתגלה על ידי האדם, כי האדם הוא תכלית כל הנבראים והוא היצור המיוחד שמעיד על יוצרו, וכל הבריאה נבראת בשבילו. (ברכות ו')

(יג)

"נועם" הוא הכינוי לתלמידי החכמים שבארץ ישראל - שמנעימים זה לזה בהלכה בשעת לימודם; ו"חובלים" הוא הכינוי של תלמידי החכמים שבחוץ לארץ - שחובלים זה לזה בהלכה. (סנהדרין כ"ד)

(יד)

שני תלמידי חכמים המכבדים זה לזה בהלכה - בענווה - הקב"ה מצליח להם ועולים לגדולה, וזוכים לתורה שניתנה בימין, וזוכים לדברים שניתנים בימינה של תורה. (ספר המידות למוד)

(טו)

עיקר ההולדה על ידי הבחינה המכונה "נועם העליון" - שהם המוחין המושפעים לעולם מה' יתברך. כי מ"נועם העליון" מתעוררים שְׁלֵהוּבִין דְרַחֲמֵימוֹתָא (שלהבת אהבה) (תיקונים ת' ט"ז) - שמעוררים את החיבור בין הזכר והנקבה - שעל ידי זה ההולדה.

(טז)

כל ביאורי התורה נמשכים מהבינה - מהלב העליון. לכן לפני שמתחילים לבאר את התורה, צריך להתפלל ולבקש מה' יתברך שישפיע ביאורי תורה מהלב הזוה. (ליקו"א כ)

(יז)

ה' יתברך מחבר את דברי הצדיקים ועושה מזה ספר זיכרון, והספר הזה היא הבינה המכונה לב העליון של מעלה, ומשם מקבלים את חשקם לתורה

עא

כל אלה שלא יכולים ללמוד. (ליקו"א קמ"ב)

(יח)

כשרוצים למשוך ביאורי התורה מהתנוצצות המוחין - שמתנוצץ לו איזה שכל חדש, עיקר החידוש והביאור הוא מה שמכניסים התנוצצות המוחין שמפוזרים בהרבה דרושים - לתוך דרוש אחד. (על פי ליקו"ה תפילין ו-יד)

(יט)

אברהם אבינו שלא היה לו ממי ללמוד תורה, היה לו כיסופים גדולים לה' יתברך. לכן הוא קבל את תורתו מהלב הזה של מעלה, היינו מהלב העליון - הבינה. (על פי ליקו"ה תפילין ו-יד)

(כ)

כשהתלמיד נמצא ליד הצדיק בשעה שחידש התורה, אזי הדברים ברורים לו, כי עלה עם הצדיק למקור - ללב העליון - לקבל תורה (ליקו"א קצ"ב)

(כא)

מוחין של ארץ ישראל הם "נועם", ומוחין של חוץ לארץ מכונה "חובלים". "נועם העליון" משפיע תמיד מוחין בלי הפסק, אך צריך כלים שעל ידם אפשר לקבל את השפע משם.

(כב)

על ידי הצדקה נעשה הכלי שבו אפשר לקבל מנועם העליון את השפע של "שְׁלֵהוּבִין דְּרַחֲמֵמוֹתָא" (שלהבת האהבה).

(כג)

הצדקה היא נדיבות לב, שנפתח הלב ומתנדב לתת צדקה. ועל ידי הנדיבות נפתחים שבילי הלב, ואז הלב הוא כלי לקבל את "שלהבת האהבה".

עא

(כד)

על ידי שנולדים ומתרבים בני האדם, על ידי זה מתגלה כבודו יתברך בעולם. כי כל יצור יש בו נקודה אלוקית מיוחדת שאין באחר.

(כה)

בעת ששופע "נועם העליון" בשביל ההולדה, אז באים המוחין של חוץ לארץ ונכללים בתוך המוחין של ארץ ישראל כדי להתקן.

(כו)

כשפוגמים הרבה ח"ו בכבוד ה' יתברך, אין המוחין של חוץ לארץ יכולים לקבל תיקון, אלא, אדרבא, הם גורמים פגם גם למוחין של ארץ ישראל. ואז גם אלה הלומדים בארץ ישראל, אין יכולים להשוות דעתם ובאים לידי מחלוקת.

(כז)

כלל הדברים, כי כל הנבראים, וכל ההולדות, כולם הם רק בשביל לגלות את כבודו יתברך. ועיקר ההולדה נעשה על ידי הצדקה - שעל ידה מוכן הלב לקבל התעוררות אהבה מנועם העליון - אהבה שגורמת לייחוד בין הזכר לנקבה ולהולדת תולדות בעולם - והם מגלים את כבודו יתברך.

(כח)

אשרי הזוכה להרגיש נעימות התורה, כי יש נעימות בתורה, וזהו העיקר - לזכות להרגיש את הנעימות שיש בתורה.

(כט)

עיקר הברכה להעלות הדבר לקשרו לנועם העליון, כי זה ידוע שצריך האדם לבלי לקבל הנאה ותענוג (לעצמו) מגוף הדבר שאוכל, רק להעלות התענוג והאהבה שמלוּבש בזה, לנועם העליון - שורשו שבקדושה, היינו

לְקַשְׁרוֹ לְקַבְּ"ה (ע"פ ליקו"ה אורה חיים הלכות ברכת הפרות הלכה ד אות א).

עא

(ל)

השורש העליון של כל האהבות והתענוגים, הוא הנועם העליון, שמשם נשתלשלים ונמשכים כל נעימות הטעמים והתענוגים שיש בכל דבר. (ע"פ

ליקו"ה אורח חיים הלכות ברכת הפרות הלכה ד אות א)

(לא)

כל הברכות הם זמירות ותהילות ותשבחות לה' יתברך, שעל ידי זה ההתקשרות לנועם העליון. כי אי אפשר להתדבק בבורא יתברך, אלא ע"י

דבורי הברכות. (ע"פ ליקו"ה אורח חיים הלכות ברכת הפרות הלכה ד אות א)

(לב)

עיקר עבודת האדם כל ימי חייו הוא לזכות לנועם העליון - לחזות בנועם ה' להכיר גדולתו יתברך. (ע"פ ליקו"ה אורח חיים הלכות ברכת הפרות הלכה ד אות א)

(לג)

כלל גדול בעבודת הבורא יתברך שעיקר כל המניעות שבעולם הם רק

מניעת המז. (ע"פ ליקו"ה אורח חיים הלכות ברכת הפרות הלכה ד אות ד)

(לד)

בכל תפילה נמשכים מוחין מהשפעת הנועם העליון, שמהם נתהווים

נשמות. (ע"פ ליקו"ה אורח חיים הלכות ברכת הפרות הלכה ו-ג)

(לה)

עיקר הגדלת כבודו יתברך ע"י בני אדם, כי אם לא היו בני אדם, מי יגדל כבודו ומי יספר ויכיר עצם גדולת כבודו ע"י המופתים שה' עושה. (שם ו-ה)

(לו)

כל התאוות נמשכים מנפילת המתיקות מנועם העליון. וצריך האדם להשכיל על דרכיו לבלי להיות כרוך אחר תאוות המתיקות של זה העולם, רק לקדש

עצמו ולדבק עצמו בנועם העליון - בקב"ה. (ע"פ ליקו"ה אורח חיים הלכות ברכת הפרות הלכה ו-ג)

ע"פ ליקוטי מוהר"ן תניינא תורה עב

תורה עב:

(א)

הראיה לבד שזוכים לראות את הצדיק, אף אם אין שומעים ממנו תורה - הוא גם כן טוב מאוד.

(ב)

כל מקום שאתה מוצא גדולתו של הקב"ה שם אתה מוצא ענוותנותו".

(מגילה ל"א)

(ג)

כשרואים את הצדיק מקבלים ממנו גדולה, ועיקר הגדולה היא שפלות.

(ד)

"הקיצו ורננו שוכני עפר" (ישעיהו כ"ז), היינו, תחיית המתים היא למי שנעשה

שכן לעפר בחייו - ענווה. (סוטה ה)

(ה)

עיקר התחיה לעתיד שיעמדו בתחייה ויחיו חיים נצחיים הוא השפלות של כל אחד.

(ו)

עיקר החיים הנצחיים שיהיו לעתיד יהיו מחמת גודל הדעת, שירבה הדעת מאוד וידעו שהכל נעשה מה' יתברך. ועל ידי הדעת הזו יוכלו בה' יתברך

עב

ויחיו חיים נצחיים כמוהו. (ליקו"א כ"א)

(ז)

חיים נצחיים הם רק לה' יתברך, כי הוא חי לנצח. ומי שנכלל בשורשו, היינו בה' יתברך שהוא שורש כל המציאות, אזי גם הוא חי לנצח. כי מאחר שהוא נכלל באחד והוא אחד עם ה' יתברך - הוא חי חיים נצחיים כמוהו.

(ליקו"א כ"א)

(ח)

על ידי ידיעת ה', נכללים בו יתברך. (ליקו"א כ"א)

(ט)

תענוג תמידי אינו תענוג ואינו נקרא חיים כלל, כי אם שזוכים לחיות חיות חדש בכל עת, ולעלות כל פעם למדרגה יותר קרובה לה' יתברך, וזה בחינת חיים ארוכים - חיים נצחיים. (על פי ליקו"ה תפילין ה-ח)

(י)

חיים נצחיים של עולם הבא, אין מי שיוכל לקבל, כי אם על ידי השפלות והענווה של כל אחד - שזה האור של הדעת שמקבלים מהתפילין. (על פי ליקו"ה

תפילין ו-ג)

(יא)

אם לא היה חוטא אדם הראשון, היה זוכה בגופו לחיות חיים נצחיים, היינו היה זוכה לענווה של משה רבנו שזה החיים הנצחיים - בלי למות כלל. (על

פי ליקו"ה תפילין ו-ד)

(יב)

אחר חטא אדם הראשון, אי אפשר לאדם לזכות בשלימות לחיים נצחיים, כי אם על ידי המיתה - שישוב לעפר כדי שיזכה לענווה אמיתית בשלימות,

עב

ויוכל לקום בתחייה. (על פי ליקו"ה תפילין ו-ד)

(יג)

תכלית האדם שיבוא לתכלית הביטול באמת, עד שיהיה אֵין ממש, שיזכה לשבר הגדלות לגמרי, עד שיזכה לענווה אמיתית של משה רבנו, ע"ה, ואז זוכה לחיות חיים נצחיים - להיות נכלל בו יתברך - להתענג על ה' שהוא

האושר המקווה. (על פי ליקו"ה תפילין ו-ז)

(יד)

תענוג עולם הבא אין לנו כח להשיג עכשיו מחמת שאנו עכשיו בגבול, וכל דבר שיש לו גבול, אי אפשר לו להשיג רוחניות - עולם הבא שאינו בגבול.

(טו)

תענוג שבת הוא מעין עולם הבא. ואמרו רבותינו ז"ל (שבת ק"ח): "כל המענג את השבת נותנים לו נחלה בלי מיצרים", היינו, נחלה בלי גבול. כי עונג עולם הבא הוא בלי גבול.

(טז)

מי שטועם טעם עונג שבת, זוכה לחיים - בחינת חיים נצחיים.

(יז)

"מִלֶּךָ אָסוּר בְּרִהָטִים" (שיה"ש ו) - בְּרִהָטִי (פְּלִים) מוֹחִין דִּילָךְ (תיקון זוהר ו), היינו, שהמלכות והגדולה של הקב"ה, אסור וקשור ברהיטי המוחין - בתוך המוח של החושב.

(יח)

המוחין והדעת הם בניין בית המקדש הפרטי של כל אחד, כמו שאמרו חכמים ז"ל: "כל מי שיש בו דעה כאילו נבנה בית המקדש בימיו". (בסנה"א)

עב

(יט)

"אתה הראת לדעת כי ה' הוא האלקים". (דברים ד'), רק זה מכונה דעת - לדעת "כי ה' הוא האלקים" (ליקו"ת ז).

(כ)

כל אחד כפי מוחו ודעתו, וכפי שהוא מכניס עצמו בתוך ידיעת ה', היינו, שעוסק יותר להגדיל דעתו ומוחו, כן הוא עוסק בבניין בית המקדש.

(כא)

עיקר האדם הוא הדעת, ומי שאין לו דעת אינו מן הישוב ואינו מכונה בשם אדם כלל, רק הוא חיה בדמות אדם. (ליקו"ת ז)

(כב)

יש מוח כללי ויש מוחין פרטיים. וכל המוחין הפרטיים מקבלים את שפע השכל ממוח הכולל של חכם הדור.

(כג)

על ידי שחכם הדור מסתכל באלה הבאים לשמוע תורתו, על ידי זה מתנוצץ להם אור השכל לדעת ש"ה' הוא האלוקים", והכל ממנו יתברך.

(כד)

עינים הם כינוי לחכמה, כמו שכתוב (בראשית ג): "ותפקחנה עיני שניהם", ופירש רש"י: "על שם החכמה נאמר". על כן, על ידי שהחכם - שהוא המוח הכולל - מסתכל במקורביו, על ידי זה מאיר להם חכמה ומוחין חדשים.

(כה)

כל אחד ואחד יש לו איזה מוח ודעת לפי מדריגתו, אבל המוח והדעת מונח בקטנות ואינו מתנוצץ ומאיר, אך על ידי החכם, מאיר המוח ויוצא מקטנותו.

עב

(כו)

”ואתה תחזה מכל העם... ושמת עליהם שרי אלפים שרי מאות, וכו’”,
היינו על ידי הסתכלות הצדיק על מקורביו, מקבל כל אחד מהם התמנות
והנהגה לפי שכלו - מה שקיבל מהצדיק.

(כז)

משה רבינו, ע”ה, שהוא הדעת הכולל של כל ישראל, על ידי שהיה
מסתכל בכל אחד מהם, היה מחלק גְדֻלָּה ושררה לכל אחד כראוי לו, לפי
מוחו.

(כח)

על ידי הסתכלותו של משה בכל אחד, היה יודע הגדולה המגיעה לכל
אחד.

(כט)

כשמקבל כל אחד הגדולה הראויה לו באמת, על ידי זה יודע כל אחד
לחדש חידושי תורה לפי מדריגת מוחו.

(ל)

יש בכל אחד בחינת רוח המכונה “רוח אלוקים”. והמנהיג האמיתי של כל
ישראל הוא רוח הכולל, כי הוא “איש אשר רוח בו” (במדבר כ”ז) - שיודע להלוך
כנגד רוחו של כל אחד, כי כולם קיבלו המוחין ממנו.

(לא)

”ואמלא אותו רוח אלוקים בחכמה ובתבונה ובכל מלאכה” (שמות ל”א). “רוח
אלוקים” הוא המוחין.

(לב)

כל אחד כפי ה”רוח אלוקים” שיש בו שהוא בחינת רוח הקודש - רוח

עב

נבואה, כמו כן הוא זוכה לחדש בתורה.

(לג)

"רוח אלוקים מרחפת על פני המים" (בראשית א). היינו, הרוח אלוקים שהם המוחין מרחפים על פני המים שהיא התורה (תענית ט). ולכן על ידי "רוח אלוקים" אפשר לחדש בתורה.

(לד)

כל מנהיג אמיתי מכונה משה, שהוא הדעת הכולל, בחינת רוח הכולל, שעל ידו מתנוצץ ומאיר מוחו של כל אחד, שזו ההתנוצצות בעצמה, היא המוחין המכונים "רוח אלוקים" - מה שהוא משפיע לכל אחד. שעל ידי מוחין אלו מחדשים בתורה.

(לה)

ההסתכלות שיכול המנהיג להסתכל בכל אחד ולחלק לו מוחין, תלויה בקדושתו ופרישותו מתאוות ניאוף.

(לו)

תאוות ניאוף הוא פגם העינים, כמו שכתוב: "ולא תתורו אחרי עיניכם".

(במדבר ט"ו)

(לח)

צריך המנהיג לקדש עצמו ביותר בפרישות גדולה מתאוות ניאוף, ואז יש לו עינים לחזות ולהסתכל על כל אחד, וליתן גְּדֻלָּה לכל אחד כראוי לו, על ידי הסתכלות בלבד.

(לט)

רק כשהמנהיג קדוש בקדושת הברית, רק אז, הוא יכול להיות מנהיג ישראל.

עב

(מז)

כשאינן לישראל מנהיג ומשגיח, הקדוש בקדושת הברית כמשה רבינו, ע"ה, על ידי זה כל העולם מעורב ומבולבל, וכל הרוצה ליטול את השם נוטל, היינו כל אחד קופץ להיות מנהיג, אף שאינו ראוי.

(מא)

עיקר התשובה על ידי בושה.

(מב)

עיקר התשובה כשישמע בזיונו ידום וישתוק. (ליקו"א 1)

(מג)

על ידי שהמנהיג מסתכל על כל אחד ומשפיע לו מוחין, על ידי זה באה עליו בושה.

(מד)

עבירה היא בושה גדולה, כי עבירה אינה ראויה כלל לישראל. ובודאי אין נאה כלל לישראל שיהיה להם עבירה.

(מה)

כשרוצה האדם לעשות איזה מצווה, ראוי שיהיה לו גם כן בושה גדולה, כי איזה זכות יש לו לעשות מצווה, ואיך הוא יכול להעזיז פניו להכנס להיכל המלך ולעשות המצווה. וישער בדעתו לפני מי הוא עושה המצווה שהיא יקרה מאוד.

(מו)

"מִיֵּאֵן דְּאָכִיל לָאו דִּילָהּ, בְּהִית לְאִסְתְּכוּלֵי בְּאַפֵּיהּ" - מי שאוכל את מה שלא שלו, מתבייש להסתכל בפנים של הנותן לו. (ירושלמי פ"א דעורלה)

עב

(מז)

אם היתה לאדם בושה, היה מתבייש אפילו ליקח המאכל ולהושיטו לפיו, מאחר שאין לו שום זכות לקבל מאכל בחינם, כי הכל של ה' יתברך - במתנת חינם.

(מח)

כשזוכה האדם לבושה, אז רואה את ריחוקו מה' יתברך, לגודל עוצם רוממותו יתברך. ואז באה לו בושה יותר, מה' יתברך, ועל ידי הבושה בא לתשובה.

(מיט)

דע שבכל אחד מישראל יש את בחינת השפלות של משה רבינו, ע"ה - בכל איבר ואיבר. והשפלות הזאת נמצאת במצב של מיתה, כי היא נעלמת ואינה מתעוררת.

(נ)

על ידי שעושה האדם תשובה, הוא מעורר ומחיה את השפלות והענווה של משה רבינו - שנמצאת בו.

(נא)

מי שבא אצל צדיק אמיתי ושומע ממנו תורה, ראוי שיומשך עליו בושה ושפלות גדולה מאוד. וזה סימן שהוא נמצא אצל צדיק אמיתי - כשבא לו בושה ושפלות.

(נב)

מי שבא לשמוע תורה ממפורסם של שקר, בא לו גאווה וגדלות.

(נג)

אין אנו יודעים כלל מהו שפלות אמיתי, כי בוודאי אין זה תכלית שיהיה

עב

שפל ונבזה ועצל.

(נד)

יש ענווה שכל כולה בשביל גדלות. (ליקו"א יא)

(נה)

ענווה שאינה כראוי מכונה בשם חנופה. (ליקו"ת כ"ב)

(נו)

ענווה בלא חכמה אינו כלום, כי אין זו ענווה להראות עצמו בכפיפת ראש, בדרך שטות כאילו הוא ענו. (ליקו"א קצ"ז)

(נז)

דע, שכל אחד כפי שמתנוצצת במוחו הידיעה שמלכות ה' בְּכָל מְשָׁלָה, היינו שהכל ממנו יתברך ובהשגחתו הפרטית, כך הוא מקבל גדולה, היינו ענווה - מאחר שיודע שהכל ממנו יתברך.

(נח)

צריכים לבקש מה' יתברך שיעזור לזכות לענווה ושפלות אמיתית, שהיא עיקר החיים ותענוג עולם הבא.

(נט)

נשמת הגרים נבראת מקדושת הזיווג של הצדיקים. ואיתא (מוֹבָא) (וזהר שלה קס"ח): שאברהם ושרה בעת שהיו עקרים, היו מולידים מזיווגם נפשות גרים.

(ס)

הגדולה והמלכות שמקבל כל אחד, תלויה בהתנוצצות המוחין, בבחינת מלך אסור ברהטין דמוחין, שהמלכות והגדולה מקושר במוח. (על פי ליקו"ה אור"ח

ח"א תפילין ו-א)

עב

(סא)

אחר חטא אדם הראשון, אי אפשר לאדם לזכות בשלימות לחיים נצחיים, כי אם על ידי המיתה שישוב לעפר כדי שיזכה לענווה אמיתית בשלימות, ויוכל לקום בתחייה. (על פי ליקו"ה אור"ח ח"א תפילין ו-ד)

(סב)

תכלית האדם שיבוא לתכלית הביטול באמת, עד שיהיה אין ממש - שיזכה לשבר הגדלות לגמרי עד שיזכה לענווה אמיתית של משה רבנו, ע"ה, ואז זוכה לחיות חיים נצחיים - להיות נכלל בו יתברך - להתענג על ה' שהוא האושר המקווה. (על פי ליקו"ה אור"ח ח"א תפילין ו-ז)

(סג)

יש די עונג ושמחה וחיות אמתי ונצחי באלקותו יתברך לבד, ואין צריכים שום דבר אחר כלל, רק להיות אין ממש - ולהתענג על ה' לבד. (על פי ליקו"ה אור"ח ח"א תפילין ו-ז)

(סד)

תכלית עולם הבא להכלל בו יתברך, שיהיה נכלל אחר הבריאה בקודם הבריאה, בחינת "עין לא ראתה" - כי לא יהיה עין שיראה, כי יוכלל הכל בקודם הבריאה. (על פי ליקו"ה אור"ח ח"א תפילין ו-ז)

(סה)

כי עונג וחיות ידיעת ה' וההתכללות באלקותו יתברך, שתרגיש הפריה הפחותה שבפחותים בעולם הבא, יש בו די והותר לחיות חיים נצחיים לעולם ועד. (על פי ליקו"ה אור"ח ח"א תפילין ו-ח)

(סו)

העיקר שהאדם חותר ומשתדל לזכות לחיים נצחיים, להכלל בו יתברך בעוזו בחיים חיותו. (על פי ליקו"ה אור"ח ח"א תפילין ו-ח)

עב

(סז)

עיקר המיתה, הוא בחינת התגברות הישנות והגשמיות של החומר, עד שנעלמת לו הענווה. (על פי ליקו"ה אור"ח ח"א תפילין ו-יב)

(סה)

מוחין דגדלות, היינו ענווה. (על פי ליקו"ה אור"ח ח"א תפילין ו-יב)

(סט)

עיקר תחיית המתים, שאז יחיה חיים נצחיים, יזכה כל אחד כפי לבושי השכל, היינו כפי המחשבות שזכה לתקן לעצמו על ידי תורה ומעשים טובים – מחשבות שיעברו לו במוחו בעולם הבא (על פי ליקו"ה אור"ח ח"א תפילין ו-כב).

(ע)

יחוד קודשה בריך הוא ושכינתא, הוא חיבור המוחין של האדם למלכות ה'. (על פי ליקו"ה אור"ח ח"א תפילין ו-כו)

(עא)

עיקר תכלית שלימות הענווה, הוא החיבור בין גאות דקדושה שהוא בחינת יש, לבין ענווה שהוא בחינת אין. (על פי ליקו"ה אור"ח ח"א תפילין ו-כט)

(עב)

כדי להוציא את ישראל ממצרים, האיר עליהם ה' יתברך הארת המוחין שלא בהדרגה, ושלא כסדר, היינו, אף על פי שעדיין לא זכו לתיקון הברית ולא נטהרו מזוהמת מצרים, ולא קבלו את התורה. (על פי ליקו"ה אור"ח ח"א תפילין ו-לב)

(עג)

כל הניסיונות הבאים לאדם הם כפי המחשבות שחושב בכח המדמה. (על פי

ליקו"ה אור"ח ח"א תפילין ו-לב)

עב

(עד)

שבת הוא מנוחת המחשבה - **ישוב הדעת**. (על פי ליקו"ה אור"ח ח"א תפילין ו-לג)

(עה)

בעל מחשבה – שאינו מפסיק לחשוב - היא מדה רעה מאוד, כי המחשבות שבמה הם מתנכלים על האדם בכמה מיני ערמומיות להוציא את מחשבתו לחוץ - להרהורים רעים. (על פי ליקו"ה אור"ח ח"א תפילין ו-לה)

(עו)

לפעמים מתגברים על האדם כל כך המחשבות וההרהורים, עד שקשה לו לברוח מהם לתוך תורה ותפילה, וההכרח לעסוק אז בְּמִילֵי דְשְׁטוּתָא (ענייני שטות) כדי לפקח דעתו לפי שעה. (על פי ליקו"ה אור"ח ח"א תפילין ו-לה)

(עז)

על ידי האהבה בין אחד לחברו, נכללים זה בזה ומאירים זה לזה. כי עיקר האהבה, שלא יוכלו בלי לראות אחד את חברו תמיד. (על פי ליקו"ה אור"ח ח"ב ברכות הראיה

וברכות פרטיות א)

(עה)

תכלית האדם שיבוא לתכלית הביטול באמת, עד שיהיה אֵין ממש, להיות נכלל בו יתברך להתענג על ה' שהוא האושר המקווה, וזה בחינת שד"י - שֵׁישׁ די באלקותו לכל בריה. היינו שאינך צריך עוד שום דבר אחר שיהיה לך ממנו תענוג ואחיזה באיזה גשמיות וישות, כאלו צריך לך עוד ח"ו איזה דבר אחר חוץ מאלקותו ח"ו. חלילה לך מזה. כי באמת יש די באלקותו לכל בריה. ואינך צריך עוד שום דבר אחר כלל. (על פי ליקו"ה אור"ח תפילין ו-ו)

(עט)

כל בריה שבעולם עיקר סוף תכליתה האחרון לבא לזה שלא יהיה לה שום תאוה ותענוג וחיות אחר כי אם באלקותו לבד, כי לכל בריה שבעולם

עב

יש לה די ועונג לחיות באלקותו יתברך לבד (על פי ליקו"ה אור"ח תפילין ו-ז)

(פ)

אף על פי שתכלית עולם הבא לכלול בו יתברך - שיהיה נכלל אחר הבריאה בקודם הבריאה שזהו בחינת "עין לא ראתה אלוקים זולתך". שלא יהיה עין שיראה, כי יוכלל הכל בבחינת קודם הבריאה. אף על פי כן יהיה חילוקים רבים בין כל אחד ואחד, שכל אחד יקבל שכרו כפי עבודתו ולפום

צערא אגרא (לפי הטורח השכר) (על פי ליקו"ה אור"ח תפילין ו-ז)

(פא)

אפילו הבריאה הפחותה שבפחותים יש לה די באלקותו לבד. כי עונג וחיות ידיעות וכלליות באלקותו יתברך שתרגיש הבריאה הפחותה שבפחותים, יש בו די והותר לחיות חיים נצחיים לעולם ועד (על פי ליקו"ה אור"ח תפילין

(ז-ז)

(פב)

על זאת יתפלל כל החפץ בחיים אמתיים, שיזכה לבא לזה בחייו שיהיה לו די באלקותו לבד ולא ירצה שום דבר אחר רק את השם יתברך ותורתו ומצותיו שהם אחדותו יתברך (על פי ליקו"ה אור"ח תפילין ו-ז)

(פג)

עיקר הביאור והדרוש הוא מה שמחברין חכמות התורה מכמה וכמה מקומות רחוקים, ומחברין אותן יחד לתוך דרוש וביאור אחד - שהוא בית אחד שבתפילין. כי בתחלה התנוצצות המוחין הם בהרבה בתים. כי כל מוח ומוח נמשך לתוך בית מיוחד שבכללם הם ד' בחינת - ד' בתים של ראש. כי מגודל התנוצצותם והארתם אי אפשר לקבלם בבית אחד כי אם בארבע בתים, אבל אחר כך מצמצמין אותן לתוך בית אחד לתוך דרוש אחד (על פי

ליקו"ה אור"ח תפילין ו-ז)

עב

(פד)

עיקר המיתה נמשך מחמת שפגם אדם הראשון בחטא עץ הדעת טוב ורע - שפגם בגאות שמשם המיתה. ועיקר סטרא דמותא (צד המות) הוא שנפרדת הנפש מהגוף שזה נמשך מפגם הנ"ל. דהיינו שאין זוכין לענוה אמתית שהיא עיקר החיים של כל האברים. (על פי ליקו"ה אור"ח תפילין ו-כא)

(פה)

עיקר הענוה בשלימות הוא שיהיה אֵין ממש. ואף על פי כן יהיה חזק ואמין וגיבור חיל מאד לעמוד כנגד כל המונעים מעבודת ה', בבחינת "וַיִּגְבַּהּ לְבוּ בְדַרְכֵי ה'". כי באמת בהשורש הכל אחד. כי גאות דקדושה באמת הוא ענוה אמתית, בבחינת במקום גדולתו שם אתה מוצא ענוותנותו

(על פי ליקו"ה אור"ח תפילין ו-כא)

(פו)

אם לא היה חוטא אדם הראשון היה זוכה לבחינה "וחי לעולם" בחיים חיותו. כי עיקר החיים הוא חיבור הנפש והגוף. ושורש הנפש והגוף נמשכים מבחינת ענוה וגאות שבשורשם העליון שניהם אחד. (על פי ליקו"ה אור"ח תפילין ו-כא)

(פז)

הנפש היא בחינת אֵין בחינת ענוה, בחינת חיות האדם שהוא החכמה, כי (קהלת ז') "החכמה תחיה בעליה", והיא אֵין כי "החכמה מֵאֵין תמצא". (על פי ליקו"ה

אור"ח תפילין ו-כא)

(פח)

הגוף שהוא ישות וגשמיות שנמשך מבחינת גאות וגדלות שמשם כל הישות שבעולם שהם בחינת הגדולה וריבוי. אבל בשורשם שניהם אחד. כי שורש הגדלות שמשם הישות הוא הענוה בבחינת בכל מקום שאתה מוצא גדולתו שם אתה מוצא ענוותנותו (על פי ליקו"ה אור"ח תפילין ו-כא)

עב

(פט)

מוזכרח האדם למות כדי שייפרד הנפש מהגוף וישוב העפר על הארץ כמו שהיה - כדי שיזדכך בעפר, דהיינו שיזכה לענוה אמתית שהיא החיים של כל האברים ששם הגאות דקדושה והענוה הכל אחד. עד שיזכה לתחיית המתים, שאז יזכה לבחינה זאת בשלימות (על פי ליקו"ה אור"ח תפילין ו-כא)

(צ)

זהו עיקר החיים באמת שיהיה גוף צח וזך מאד מאד שיהיה נכלל עם הנפש בתכלית האחדות (על פי ליקו"ה אור"ח תפילין ו-כא)

(צא)

אי אפשר לזכות לענוה אמתית כי אם על ידי שממשיכין על עצמו פרישות וקדושת הברית הנמשך מפרישות וקדושת משה רבנו (על פי ליקו"ה אור"ח תפילין ו-כא)

(צב)

שאוּל פגם בענוה פסולה, שביטל את עצמו נגד עצת דואג האדומי ולא התגבר את עצמו כגבור חיל לקיים דברי שמואל. ובזה פגם בענוה, דהיינו שהיה לו ענוה פסולה, כי פגם ענוה פסולה הוא בחינת פגם הגאות. כי כשיש לו ענוה פסולה נותן כח להגאות מאחר שמבטל עצמו נגד הבעלי גאווה הרוצים להרחיקו מדרכי אמת ומצדיקי אמת, כמו שאול שביטל עצמו נגד דעת דואג לעבור על דברי שמואל הנביא. (על פי ליקו"ה אור"ח תפילין ו-כא)

(צג)

יעקב אבינו, אף על פי שנהג בחכמה גדולה נגד עֵשָׂו. אף על פי כן שגה קצת בזה במה שהשתחוה לְעֵשָׂו. ועיקר הפגם היה בענין פגם ענוה פסולה. כי יש בענין זה משקל גדול ודק מאד, שצריכין להיות עניו מאד - להיות בבחינת 'מה' וְאֵין ממש. ואף על פי כן יהיה גבור חיל וחזק מאד נגד כל

הרשעים והמונעים (על פי ליקו"ה אור"ח תפילין ו-כא)

עב

(צד)

כשרוצין לזכות לענוה, צריכין לזוהר מענוה פסולה. דהיינו שלא יהיה עצל ורוע מזל וכו'. רק יהיה לו עזות דקדושה במקום שצריכין עזות. אך יש בזה משקל גדול. ועל כן צריכין להתפלל הרבה להשם יתברך שהוא ברחמיו יורהו האמת לאמתו

(על פי ליקו"ה אור"ח תפילין ו-כג)

(צה)

אמר רבנו שאין מי שזוכה לענוה באמת, כי-אם מי שהוא במדרגה זו שיכול לומר על עצמו שהוא ענו, כמו משה רבנו, עליו השלום, שכתב על עצמו (במדבר יב-ג): "והאיש משה ענו מאד מכל האדם", וכמו שמצינו בדברי רבותינו, זכרונם לברכה, שאמר רב יוסף "אל תתני ענוה דאיכא אָנָא" (אל תאמר ענוה כי אני נמצא) והוא זכרוננו לברכה, היה בבחינה זו והתפאר עצמו בעצם מעלתו במידת ענוה בתכלית הבטול לגמרי (שבחי הר"ן כ"ב).

(צו)

בענין הענוה טועין העולם הרבה. כי בודאי אין הענוה להיות במוחין דקטנות חס ושלום. כי עיקר הענוה כשזוכין להיות בתכלית מוחין דגדלות, ואזי דייקא יהיה בתכלית הענוה והביטול, בבחינת 'במקום גדולתו שם אתה מוצא ענוותנותו'. ואזי דייקא זוכה להמתיק כל הדינים שבעולם הנאחזין במוחין דקטנות. כי עיקר המתקתם משם דייקא, שהוא בחינת ענוה אמיתית ששם גדלות וקטנות כלול יחד. (על פי ליקו"ה אור"ח תפילת המנחה ה).

(צז)

אמרו רז"ל (מגילה ט"ז), "ומרדכי יצא וכו' בלבוש מלכות" וכו' - זה בחינת התגלות הארת פני הצדיק בכמה גוונים ולבושין נהורין שזהו עיקר בחינת הסתכלות פני הצדיק. כי צריכין להשתדל להסתכל בו בעת יופיו והדרו בבחינת (ישעיה ל"ג) "מלך ביופיו תחזינה עיניך", ועל ידי זה "ליהודים היתה אורה" - זו תורה. כי עיקר התגלות ביאורי התורה הוא על ידי הארת פני

הצדיק (על פי ליקו"ה אור"ח תפילין ו-כה)

ע"פ ליקוטי מוהר"ן תניינא תורה עג

תורה עג:

(א)

מי שרוצה לזכות לתשובה יהיה רגיל באמירת תהלים.

(ב)

יש חמישים שערי תשובה, מ"ט (49) שערים יכול כל אדם להכנס בהם ולהשיגם, אך שער החמישים היא התשובה של ה' יתברך בעצמו, כביכול, בחינת: "שובו אלי ואשובה אליכם".

(ג)

מ"ט שערי תשובה הם כנגד מ"ט אותיות שיש בשמות שנים עשר השבטים, כי כל שער ושער יש לו אות אחת ממ"ט אותיות שבשמות השבטים.

(ד)

הכל חפצים ליראה את ה' יתברך, אף על פי כן, לא כל אדם זוכה לעשות תשובה, כי יש אחד שאין לו כלל התעוררות לתשובה, ואפילו אם יש לו התעוררות אינו זוכה להגיע לאות ולשער התשובה השייך לו, ואפילו אם מגיע לשער, יכול להיות שֶהשער סגור לפניו.

(ה)

על ידי אמירת תהלים, אפילו מי שאין לו התעוררות לתשובה, הוא יתעורר לעשות תשובה.

עג

(ו)

על ידי אמירת תהלים זוכים להגיע אל האות ואל השער השייך לו, ולפתוח השער.

(ז)

“לא היה ראוי דוד לאותו מעשה (של בת שבע), אלא כדי להורות תשובה ליחיד” (ע”ז ד:). נמצא שעיקר הוראת התשובה על ידי דוד המלך, ועיקר התשובה של דוד המלך על ידי התהלים שאמר בהתעוררות גדולה וברוח הקודש, עד שכל אחד כפי מה שהוא, יכול למצוא את עצמו בתוך התהלים, ועל ידי זה לזכות לתשובה.

(ח)

עיקר הזדככות שנים עשר השבטים, שהם מ”ט (49) אותיות של מ”ט שערי תשובה, היה במצרים שהוא מיצר הגרון.

(ט)

“אלה שמות בני ישראל הבאים מצרימה את יעקב איש וביתו”, סופי תיבות ‘תהלים’ - תשובה.

(י)

וְאִם אֲמַנְם אֵין לָנוּ עֵסֶק בְּנִסְתָּרוֹת, אִךְ אֶף-עַל-פִּי-כֵן כָּל מֵה שְׁאֲנוּ יְכוּלִין לְהִבִּין מֵהֶם רְמָזִים לְעִבּוֹדַת ה' יִתְבָּרַךְ מֵה טוֹב וּמֵה נְעִים, בְּפֶרֶט עַל-פִּי הַהִקְדָּמוֹת שֶׁל רַבְּנוּ זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָה שֶׁבְכָלֵל דְּבָרָיו כָּל דְּבָרֵי קְבִלַת הָאָרֶץ וְי' לְהַזְהֵר הַקְּדוּשׁ וְכוּ', כְּאֲשֶׁר נִשְׁמַע מִפִּי הַקְּדוּשׁ, עַל-כֵּן כָּל מֵה שְׁנִפְרַשׁ דְּבָרֵי הַפְּנוּת עַל-פִּי הַקְּדָמָתוֹ, הַכֹּל אֵמֶת וְצֶדֶק, כִּי דְבָרָיו זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָה הֵם כְּלָלִיּוֹת גְּדוּל וְכוּ', וְאֵין כָּאֵן מְקוֹמוֹ לְהִאָרִיךְ בְּזֶה כָּאֵן. (ע”פ ליקוטי הַלְכוֹת אוֹרֶ”ח ר”ח ה-ג)

עג

(יא)

צַדִּיקֵי הַדּוֹר הָאֲמֵתִיִּים הָעוֹסְקִים בְּרִפּוּאֵת חָלֵי נַפְשׁוֹת יִשְׂרָאֵל, אֵי אֶפְשָׁר לָהֶם לַעֲסֹק בְּרִפּוּאֲתָם, כִּי אִם כְּשִׂידוּעֵין מֵהוּת חָלֵי הַנֶּפֶשׁ; וְזֶה עַל-יְדֵי שִׂידוּעֵין בְּחִינַת תְּכוּנַת קוּמַת הָאָדָם הָעֲלִיּוֹן שֶׁהוּא בְּחִינַת צָלָם אֱלֹקִים, שֶׁהוּא בְּחִינַת תְּכוּנַת קוּמַת הַתּוֹרָה שֶׁנִּקְרְאָת אָדָם, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב, "זֹאת הַתּוֹרָה אָדָם". (ע"פ

ליקוטי תלכות אור"ח ראש חדש ה-1)

(יב)

הַתּוֹרָה הִיא בְּחִינַת קוּמַת אָדָם, כִּי הִיא כְּלוּלָה מִרַמ"ח אַבְרָיִם וּשְׁס"ה גִּידִים, שֶׁהֵם בְּחִינַת רַמ"ח מְצוֹת עֲשֵׂה וּשְׁס"ה לֹא תַעֲשֶׂה כִּידוּעַ. וְכְמוֹ שֶׁהֶרַמ"ח אֵיבָרִים וְהַשְׁס"ה גִּידִים שֶׁבְּאָדָם עָרוּכִים וְקִשּׁוּרִים וּמְסֻדְרִים זֶה בְּזֶה וְזֶה אֶצֶל זֶה וְכוּ', וְצָרִיף הָרוּפֵא לְהִיּוֹת בְּקִי בְּסֻדְרָם וְחַבּוּרֵיהֶם הֵיטֵב כְּנַ"ל, כְּמוֹ כֵּן צָרִיכִין לִידַע בְּבְחִינַת קוּמַת הַתּוֹרָה - סֹדֵר הַקֶּשֶׁר וְהַחֲבוּר שֶׁל כָּל רַמ"ח מְצוֹת עֲשֵׂה וּשְׁס"ה לֹא תַעֲשֶׂה וְכָל הַמְּדוּת וּמְצוֹת דְּרַבְּנָן הַכְּלוּלִים בָּהֶם, לִידַע הֵיטֵב אִיךָ הֵם עָרוּכִים וּמְסֻדְרִים וּמְחַבְּרִים וּמְקַשְּׂרִים זֶה בְּזֶה וְזֶה בְּזֶה. וְאֵז יְכוּלִים לִידַע סִגְלַת כָּל מְצוּהָ וּמְצוּהָ וּמְדָהּ וּמְדָהּ לְאִיזָה רִפּוּאָה הִיא מְסֻגְלַת בְּיוֹתֵר וְאִיךָ לְרַפְּאוֹת חָלֵי הַנֶּפֶשׁ. (ע"פ ליקוטי תלכות אור"ח ראש חדש ה-1)

(יג)

עַקֵּר הַתְּפִלָּה הַשְּׁלֵמָה כְּשֶׁעוֹשִׂין תְּפִלוֹת מֵהַתּוֹרוֹת, הֵינּוּ מְחַדּוּשֵׁי אוֹרֵיטָא - שְׂזוּכִין לִידַע עַל יָדָם סִגְלַת הַמְּצוֹת. כְּמוֹ לְמַשָּׁל, כְּשֶׁאֶחָד רוֹצֵה לְבַקֵּשׁ מֵה' יִתְבָּרֵךְ שְׂיִזְכֶּה לְקִים מְצוֹת צִיצִית בְּשִׁלְמוֹת, אִם אֵינוֹ יוֹדֵעַ סִגְלַת הַצִּיצִית, אִיזָה מְדָה יִזְכֶּה לְשַׁבֵּר עַל-יְדֵי צִיצִית וְלְאִיזָה מַעֲלָה יִגִּיעַ עַל יָדָהּ וְכוּ', אֵז בּוֹדָאֵי אֵינוֹ יְכוּל לְהֶאֱרִיף בַּתְּפִלָּה עַד שֶׁיִּשְׁבֵּר לְבוֹ - עַד שֶׁיַּעֲזוּרֵר רַחֲמֵי ה' יִתְבָּרֵךְ, כִּי אֵינוֹ יְכוּל לְבַקֵּשׁ רַק רְבוּנוֹ שֶׁל עוֹלָם וְכִנֵּי לְקִים מְצוֹת צִיצִית

עג

בשְׁלֵמוֹת. אָף-עַל-פִּי שְׁבוּדָאֵי גַם זֶה טוֹב מְאֹד, אָף -עַל-פִּי-כֵן עֲדִין אֵינוֹ זֹכֶה לַעֲשׂוֹת תְּפִלָּתוֹ רַחֲמִים וְתַחֲנוּנִים. אָבֵל, כְּשִׁיּוּדַע הָאָדָם שְׁמֵצוֹת צִיצִית מְסַגֵּל לְשִׁבְר תְּאֹת נִיאוּף וְלִזְכוֹת עַל-יְדֵי זֶה לַעֲצַת הַצְּדִיקִים וְלְאַמוּנָה שְׁלֵמָה וְלַתְּפִלָּה וְלְאַרְצ־יִשְׂרָאֵל וְלַעֲשׂוֹת נְסִים וְכוּ'. הִנֵּה עַל-פִּי דָרָף זֶה בּוּדָאֵי יָכוֹל לְסִדֵּר תְּפִלוֹת רְבוֹת בְּאַרְיִכוֹת נְפֵלָא עַל מְצוֹת צִיצִית (ע"פ ליקוטי הלכות אור"ח ראש חדש ה-טז).

(טו)

בְּחִינַת שׁוֹפֵר גָּדוֹל, הוּא בְּחִינַת שַׁעַר הַעֲלִיּוֹן מְנוּיָן שַׁעֲרֵי בֵּינָה שִׁישִׁיג אוֹתוֹ מְשִׁיחַ, שִׁישִׁיג אוֹרִיתָא דְעַתִּיקָא סְתִימָאָה, שְׁמֵשֶׁם נִמְשָׁף זֶה הַשִּׁכָּל הָאֵמֶת לַעֲשׂוֹת מִהַתּוֹרוֹת תְּפִלוֹת, שַׁעַל-יְדֵי זֶה יִשׁוּבוּ כָּל יִשְׂרָאֵל לְה' יִתְבָּרַךְ לַעֲוֹלָם וָעֶד (ע"פ ליקוטי הלכות אור"ח ראש חדש ה-טז).

(טז)

כָּל הַצְּדִיקִים הַקְּדוּמוֹנִים עֲסָקוּ בַתְּפִלָּה וְהַתְּבוּדוֹת הַרְבֵּה לְהַתְקַרֵּב לְה' יִתְבָּרַךְ, אָף בַּתְּחִלָּה לֹא הָיוּ יָכוֹלִים עֲדִין לְזַכּוֹת לְזֶה בְּשִׁלְמוֹת לַעֲשׂוֹת מִתּוֹרָה תְּפִלָּה, מִחֲמַת שַׁעֲדִין לֹא הָיָה תּוֹרָה בְּעוֹלָם וְהַכְרָחוֹ לַעֲסֵק בַּתְּפִלָּה הַרְבֵּה, עַד שֶׁזָּכָה מִשָּׁה בְּרַבּוּי תְּפִלוֹתָיו לְהַמְשִׁיךְ תּוֹרָה, אָבֵל עֲדִין לֹא הִגִּיעַ הָעֵת לְחֹזֵר וְלְהַכְנִיס הַתּוֹרָה לְתוֹךְ הַתְּפִלָּה וְלְכַבֵּשׁ דָּרָף זֶה בְּעוֹלָם לַעֲשׂוֹת מִהַתּוֹרוֹת תְּפִלוֹת. (ע"פ ליקוטי הלכות אור"ח ראש חדש ה-כז).

(יז)

רַבְּנוּ הַזֶּהִיר מְאֹד לְהַכְרִיחַ אֶת עַצְמוֹ לְהַתְּפַלֵּל בְּכוֹנָה גְּדוּלָה, דִּהְיֵנוּ לְקִשֵּׁר הַמַּחֲשָׁבָה אֶל הַדְּבוּר בְּקִשֵּׁר אַמִּיץ וְחֹזֵק, שִׁיטָה אֲזָנוּ הֵיטֵב הֵיטֵב וַיִּשְׁמַע מֶה שֶׁהוּא מְדַבֵּר בַּתְּפִלָּה. וְזֶה עֵיקַר תְּפִלָּה בְּכוֹנָה... וְאָמַר שַׁעֲיָקַר שְׁלֵמוֹת הַתְּפִלָּה הוּא 'בְּרוּךְ אַתָּה ה'' וכו' וכו' כַּפְּשׁוּטוֹ, וְזֶה עֵיקַר כּוֹנֵת הַתְּפִלָּה, שִׁיכוּוֹן פְּרוּשׁ הַמְּלוֹת וַיִּשְׁמַע הֵיטֵב מֶה שֶׁהוּא אוֹמֵר (שִׁחוֹת הַר"ן ע"ה).

ע"פ ליקוטי מוהר"ן תניינא תורה עד

תורה עד-עה

(א)

בתחילה היו כל ההתחלות מפסח, ועל כן כל המצוות הם זכר ליציאת מצרים, ועכשיו... (ולא סיים רביז'ל את דבריו).

תורה עה:

(א)

"כמה טיפשי שאר אינשי דקיימי מקמי ספר תורה ולא קיימי מקמי גברא רבא" (מכות כ"ב:) - כמה טיפשים האנשים הקמים לפני ספר תורה ולא קמים לפני תלמיד חכם - נמצא שהתלמיד חכם הוא גדול יותר מהתורה.

(ב)

שלימות התורה הוא על ידי תורה שבעל פה שמחדשים החכמים. (ליקו"א ס"א).

(ג)

"המאור שבתורה מחזירו למוטב" (מ"ר איכה בפתחתא) - כל שכן אור הצדיק, שההסתכלות בו לבד הוא מועיל לקדושה מאוד, ובוודאי כשזוכים גם לדבר עמו טוב מאוד.

תורה עו:

(א)

ישראל הם נעשים אדונים לבעליהם, כמו שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה, (סנהדרין קד) 'כל מקום שהם הולכים, נעשים שרים לאדוניהם, כי בכל מקום שהם באין בגלות, בתחלה הם כבושים בגולה, אבל אחר-כך הם נעשים אדונים לבעליהם, כי אחר-כך הם כובשים את המקום ההוא, שהם באים בגולה שם, כי ישראל הם מרימין ומעלין כל המקומות השפלים והנפולים, כמו שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה (מגלה ו) 'עתידין בתי תאטראות וקרקסאות, שילמדו בהן תורה ברבים', שנאמר (זכריה ט) 'ונשאַר גם הוא לאלקינו' וכו', עין שם, כי ישראל מעלין ומנשאין כל המקומות הנפולים.

(ב)

ישראל בגלות נקראים בני הגולה, כי אף-על-פי שאחר-כך הם נעשים אדונים, ומקימין ומנשאין ומעלין הכל, אף-על-פי-כן בתחלה הם בגלות, כי אף-על-פי-כן, הם נע ונד בגלות, אבל אחר-כך הם מעלין ומנשאין הכל כנ"ל, ועל-כן נקראין בני הגולה, כי זה אותיות 'גולה' - ראשי-תבות: 'ונשאַר גם הוא לאלקינו', כי אחר-כך הם מעלין ומנשאין הכל, בבחינת: 'ונשאַר גם הוא לאלקינו'.

ע"פ ליקוטי מוהר"ן תניינא תורה עז

תורה עז:

(א)

דע שכל אחד מישראל אפילו צדיק גדול, צריך שיהיה לו איזה צער בכל יום.

(ב)

"יוסיף דעת יוסיף מכאוב" (קדחת א), היינו מי שדעתו גדולה יותר, צערו גדול יותר.

(ג)

על ידי אכילה בקדושה ויראת שמים ממתיקים את הצער של אותו יום - שלא יתגבר ביותר ושלא ישתלשל ממנו דין קשה, ח"ו.

(ד)

על ידי אכילה בקדושה נעשה הפה בקומת אדם, היינו בגדר "מדבר", כי עיקר גדר האדם הוא הדיבור, אבל מי שאינו אוכל בקדושה אזי פיו נעשה פה של בעל חי, ממש.

(ה)

עיקר היראה באה לאדם בשעת האכילה.

(ו)

על ידי אכילה בקדושה ויראת שמים זוכה האדם לעליה גדולה, ופיו נעשה

עז

בקומת אדם - אדם העליון, ושכינה מדברת מתוך גרונו.

(ז)

שכינה מדברת מתוך גרונו, היינו שהדיבור לא בא משכלו. (גבורות שמשון)

(ח)

ענין הנבואה מבוואר בשער רוח הקדש לאריז"ל (קדוש א), וזה לשונו: "...והנה סוד הנבואה ורוח הקדש, ודאי שהוא קול שלוח מלמעלה לדבר עם הנביא ההוא, או עם בעל רוח הקדש ההוא, אבל אותו הקול העליון הרוחני - אי אפשר הקול ההוא לבדו להתגשם וליפנס באזני הנביא ההוא, אם לא על ידי שיתלבש תחילה באותו הקול הגשמי שיוצא מפי האדם ההוא, בהיותו עתה עוסק בתורה או בתפילה וכיוצא, ואז מתלבש בו ומתחבר עמו, ובא עד און הנביא ההוא ושמעו, ובלתי קול האדם עצמו הגשמי עתה - אי אפשר להיות".

(ט)

"ראשית חכמה יראת ה'" (תהלים קי"א), "אם אין יראה אין חכמה" (אבות פ"ג). על כן, כל מי שזוכה לאיזה חכמה ודעת, צריך שתעבור עליו איזה יראה, היינו איזה צער.

(י)

כל איש ישראל הזוכה בכל יום למוחין חדשים, בא לו איזה צער בכל יום. ומי שדעתו יותר גדולה צערו יותר גדול, כי הצער נשתלשל מן היראה, והיראה היא כפי המוח והדעת.

(יא)

יש צער שבא לאדם מיראות נפולות - פחדים מכל מיני דברים, ויש צער הבא לאדם מיראה הקדושה, היינו יראת ה'.

עז

(יא)

על ידי אכילה בקדושה ממתיק האדם את הצער הבא לו מהיראות הנפולות, כי על ידי אכילה בקדושה הוא מושך על עצמו את היראה הקדושה שבאה בשעת האכילה.

(יב)

יש ניצוצות ונפשות קדושות שנדחו ונפוצו ע"י חטא אדם הראשון, והם מצפים תמיד שיבוא איש ישראלי. וכשבא אחד, הם נאחזים בו כדי שיתקנם. ומאחר שהניצוצות מונחים בקליפות, על ידי זה יש לו יסורים גדולים, וכל המחשבות והבלבולים הבאים מהם נאחזים בו, כי הם רואים שהניצוצות רוצים להתקן. (על פי ליקו"ה יור"ד ח"ב חלה ג-ו)

(יג)

ע"י הטרהה שטורחים לכבוד שבת, נכללים ששת ימי החול בקדושת השבת ונתקדשים מזוהמת הנחש. (על פי ליקו"ה יור"ד ח"ב חלה ד-ח)

(יד)

זה כלל, כל מה שצריכים הניצוצות תיקון ובירור יותר, הם צריכים להתחלק לחלקים רבים יותר, כמבואר בגלגולים. (על פי ליקו"ה יור"ד ח"ב חלה ד-ח)

(טו)

דע שכל מיני צער וכל היסורים אינם רק מחסרון הדעת, כי מי שיש לו דעת ויודע שהכל בהשגחה מהשם יתברך, אין לו שום יסורין, ואינו מרגיש שום צער, כי "ה' נתן וה' לקח" (איוב א) ואף-על-פי שיש יסורין שבהכרח מרגישים אותם מחמת ההרכבה, אף-על-פי-כן היסורים קלים מאד ונוחים להתקבל, ומכל שכן שאר מיני צער ויסורין שאין מרגישים כלל כשיש לו דעת כנ"ל, ועקר הצער מהיסורין, הוא מחמת שנוטלין ממנו הדעת כדי שירגיש היסורין (על פי ליקוטי מוהר"ן תניינא ר"ן)

תורה עח:

בענין הנהגת הפשיטות של צדיק האמת

(א)

לפעמים צדיק האמת הוא איש פשוט ממש, שמתנהג עצמו בדרכי הפשיטות ואינו מגלה שום תורה ועוסק בשיחות חולין, וכיוצא בזה, והוא אז איש פשוט ממש.

(ב)

הצדיק מוכרח להפיל את עצמו לתוך שינה, היינו לסלק את מוחו ודעתו. ואז אמונתו מצטמצמת אף היא, עד נקודה קטנה, והיא יורדת להעלות ניצוצי נשמות של אותם שנפלו בעוונותיהם ונתרחקו מה' יתברך, היינו שהוא עוסק עמם לקרבם אל האמונה בה' יתברך. (על פי ליקו"ה תפילין ה-כה)

(ג)

הצדיק מוריד את עצמו לקרב את הרחוקים, ויורד מדבקותו בה' יתברך. ואחר שהעלה את הרחוקים, הוא מתקנא בהם כשרואה שקבלו מוחין ודעת אמתי ממנו, ואז זוכר את מקומו ומחזיר לעצמו המוחין שנסתלקו ממנו בעת שינתו וקטנותו. (על פי ליקו"ה תפילין ה-כה)

(ד)

דע, כי עיקר החיים היא התורה, כמו שכתוב: "כי היא חיך ואורך ימין" (דברים ל), לכן כל הפורש מן התורה כפורש מן החיים. (זוהר לך לך צ"ב)

עח

(ה)

באמת זה מן הנמנע ובלתי אפשרי להיות דבוק בתורה תמיד יומם ולילה בלי הפסק רגע, הן אם הוא בעל תורה, הן למדן, וכן בעל השגה, ואפילו הגבוה יותר, בהכרח שיהיה לכל אחד איזה ביטול, אם זה למשא ומתן, או לשאר צרכי הגוף.

(ו)

אף על פי שאמרו רבותינו ז"ל "ביטולה של תורה זה קיומה" (מנחות צ"ט), אף על פי כן, מי יתרצה בזה להתבטל מן התורה ולהיות איש פשוט באותה עת, הלוא היא חיינו ואורך ימינו.

(ז)

מי שזוכה לאהבת התורה, ומתמיד מאוד בתורה, ודבוק בה מאוד, כל שכן מי שזוכה להרגיש איזה מתיקות בתורה ולחדש בה איזה חידוש, אפילו בפשט, מכל שכן בעל השגה, ובפרט מי שזוכה לגנזיא דמלכא (גנזי המלך - סודות התורה), איך יכולים כל אלה לחיות בלי תורה בשעה שהם בטלים ממנה והם אנשים פשוטים.

(ח)

כולם מקבלים חיות מן התורה: איש פשוט ממש שאינו למדן כלל, ואפילו אומות העולם מקבלים חיות מהתורה. וכן כל אלה שנעשים אנשים פשוטים בהכרח, בשעה שמתבטלים מן התורה, כולם מקבלים חיות מן התורה - אף שבטלים ממנה.

(ט)

כולם צריכים - בשעת בטולם מן התורה - איש פשוט גדול שעל ידו יקבלו חיות מן התורה.

עח

(י)

העוסק בתורה שלא לשמה אינו מועיל בלימודו לישוב העולם, כי כשלומד שלא לשמה הוא ניצרך בשביל עצמו.

(יא)

כל הפשוטים, כל אחד לפי אחיזתו בתורה, כך הוא מחיה את עצמו בעת פשיטתו מ"אוצר מתנת חינם" - מבחינת קיום העולם קודם קבלת התורה.

(יב)

קודם קבלת התורה, העולם היה מתקיים רק בחסדו יתברך, כי עדיין לא היתה התורה והמצוות - שעל ידי קיומם יתקיים העולם.

(יג)

מ"אוצר מתנת חינם" מקבלים כל מי שאין לו שום זכות לקבל, אך בוודאי אין מקבלים משם הרשעים.

(יד)

גם קודם קבלת התורה היתה התורה במציאות, כי התורה היא נצחית, אך התורה היתה אז בהעלם ובהסתר.

(טו)

כל התורה כלולה ב"עשרת הדברות", ואז קודם מתן תורה היו "עשרת הדברות" נעלמים בעשרה מאמרות שבהם נברא העולם, היינו בכל הדיבורים של העולם, בכל העובדות והעשיות, הן מי שחוטב עצים, או איזה עובדא שיהיה, בכולם היתה נעלמת התורה.

(טז)

עיקר בחינת התורה שהיא שְׁמָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא (שם ה'), שהיא בחינת כלים ומדות לקבל את האור (את הקב"ה), שלא יהיה ריבוי השמן גורם כיבוי

עח

הנר. (ע"פ ליקו"ה אורח חיים הלכות עירובי תחומין הלכה ג אות יא)

(ז)

עיקר קדושת ארץ ישראל היא על ידי "כח מעשיו הגיד לעמו לתת להם נחלת גויים", היינו שה' יתברך מגלה שעל ידי "כח מעשיו" שהם עשרה מאמרות ברא את העולם ברצונו, וברצונו נתנה לגויים בתחילה, וברצונו נתנה לנו אחר כך (רש"י בראשית א-א), לכן על ידי "כח מעשיו" אנו יכולים לכבוש את ארץ ישראל בלי שיהיה איזה פתחון פה לאומות.

(ח)

כשישראל באים למקום של הגויים, הם כובשים את המקום על ידי שמקדשים אותו - שיהיה מקום ישראלי - בחינת ארץ ישראל.

(ט)

הצדיק הפשוט מחיה את עצמו בעת פשיטותו מה"דרך ארץ", היינו מהדרך של ארץ ישראל שעל ידה יכולים לבוא לארץ ישראל. הדרך לארץ ישראל היא על ידי עשרה מאמרות שבהם נעלמת התורה, היינו "כח מעשיו" - שהכל נעשה על ידי ה' יתברך בחסד חנם, כמו שקודם מתן תורה היה העולם מתקיים בחסד חנם.

(כ)

הצדיק הגדול מוכרח לירד וליפול לתוך פשיטות, ולהיות איש פשוט ממש, איזה עת, כי על ידי זה הוא מחיה את כל הפשוטים הבטלים מן התורה, ומחיה אפילו את אומות העולם.

(כא)

כפי קירובו של האדם יותר אל הקדושה ואל צדיק האמת הגדול, כן מקבל ממנו חיות גבוה יותר בעת פשיטותו.

עח

(כב)

בכח הזה של קיום העולם קודם מתן תורה, היינו על ידי "אוצר מתנת חינם" - עשרה מאמרות - בכח הזה זוכים לכבוש את ארץ ישראל. על כן ביקש משה רבנו ע"ה לבוא לארץ ישראל על ידי בחינה זו, כמו שאמר: "ואתחנן אל ה'", היינו מתנת חינם, "בעת ההיא לאמור" - היינו עם כח העת ההיא שהיה העולם מתקיים בעשרה מאמרות.

(כג)

הכלל, שאסור לאדם לייאש את עצמו, כי אפילו מי שהוא איש פשוט ואינו יכול ללמוד כלל, או שהוא במקום שאי אפשר לו ללמוד, אף על פי כן בעת פשיטותו צריך להחזיק את עצמו ביראת ה' ועבודה פשוטה לפי בחינתו, כי גם אז, הוא מקבל חיות מהתורה, על ידי איש פשוט גדול.

(כד)

גם מי שמונח בשאול תחתיות, ח"ו, אף על פי כן אל יתייאש את עצמו, ויקיים "מבטן שאול שוועתי" (ינ"ב ב), ויחזיק את עצמו כמה שיוכל. כי גם הוא יכול לחזור ולשוב ולקבל חיות מהתורה על ידי האיש פשוט הגדול.

(כה)

אמר רביז"ל: "אין ייאוש בעולם כלל!", ומשך מאוד אלו התיבות ואמרם בכח גדול ובעמקות נפלא ונורא מאוד, כדי להורות ולרמז לכל אחד ואחד לדורות, שלא יתייאש בשום אופן בעולם, אפילו אם יעבור עליו מה שיעבור, אפילו אם נפל למקום שנפל, מאחר שמחזק את עצמו במה שהוא עדיין, יש לו תקווה לשוב ולחזור לה' יתברך.

(כו)

ארץ ישראל בעצמה, יש בה גם כן עשרה קדושות שהם בחינת עשרה מאמרות, וכל מאמר מביא ליראה. לכן צריך האדם להחזיק את עצמו באחת

עח

היראות של עשרת המאמרות.

(כז)

חכמות אין צריכים כלל, רק אמונה תמימות ופשיטות בלי שום חכמה כלל, כי חכמות מזיקים מאוד לאדם.

(כח)

"לזכד חכמים בעורמם" (איוב ה), היינו חכמים נלכדים בחכמה של עצמם. כי החכמה מתעה אותו מחכמה לחכמה, ומאותה חכמה לחכמה אחרת, וכן הלאה, עד שנלכד ונתעה בחכמת עצמו.

(כט)

בְּאֵמֶת, אֶצְלָנוּ עֵקֶר הַשְּׁגָת הַתְּכֵלִית הוּא רַק עַל-יְדֵי אֱמוּנָה וּמְצוּוֹת מַעֲשִׂיּוֹת, לְעֶבֶד הַשֵּׁם עַל-פִּי הַתּוֹרָה בְּתַמִּימוֹת וּבְפִשְׁטוּת, וְעַל-יְדֵי-זֶה בְּעֶצְמוֹ זוֹכִין לְמָה שְׁזוֹכִין, 'עֵינִן לֹא רְאִתָּה'. (ליקוטי מוהר"ן ח"ב ט)

(ל)

צריכים לבקש מה' יתברך לזכות להתקרב לצדיק האמת עוד בחיים חיותו, כי אשרי מי שזוכה להתקרב בעודו בחיים, כי לאחר מיתה קשה מאוד להתקרב.

(לא)

היצר הרע הכניס מחלוקות בין הצדיקים, והקים מפורסמים של שקר. וגם בין הצדיקים הכניס מחלוקת, עד שאין אחד יודע היכן האמת. על כן צריך לבקש מה' יתברך לזכות להכיר את הצדיק האמת ולהתקרב אליו.

(לב)

הזהירו רז"ל להתפלל בביהכנ"ס אפילו אם אין שם מנין, כי עיקר שלמות התפילה בביהכנ"ס, כי קדושתו נמשכת מהחסד חינום שנמשך קודם קבלת

עח

התורה. (ע"פ ליקו"ה אורח חיים הלכות בית הכנסת הלכה ה אות ה)

(לג)

על ידי עסק התורה לבד, אף על פי שהוא עיקר החיות וקיום העולם, אי-אפשר להמשיך חיות לכל באי עולם, כי אם על ידי הפשיטות של הצדיק

- בבחינת פרסטיקס (איש פשוט). (ע"פ ליקו"ה אורח חיים הלכות בית הכנסת הלכה ה אות ח)

(לד)

כשעוסק בתורה לבד, ואינו מבטל את עצמו כלל, אפילו מה שמוכרח, על ידי זה נתעורר העוון לקטרג, מחמת שאין נמשך לסיטרא אחרא שום חיות, כי מהתורה בעצמה אינם יכולים למשוך חיות. (ע"פ ליקו"ה אורח חיים הלכות בית הכנסת

הלכה ה אות ח)

(לה)

עיקר העבודה של כל ישראל בראש השנה ויום כיפור וכל עשרת ימי תשובה, הוא בפשיטות גמור בלי שום חכמות כלל. (ע"פ ליקו"ה אורח חיים הלכות בית הכנסת

הלכה ה אות יז)

(לו)

על ידי שבירת הלוחות, הוריד משה את עצמו לבחינת פשיטות - שאינו יודע שום השגה כלל, וכאלו לא קבל את התורה. (ע"פ ליקו"ה אורח חיים הלכות בית הכנסת

הלכה ה אות כח)

(לז)

עיקר תכלית הבריאה בכלל ובפרט, הוא שיתבטל החומר והגוף לגבי הנשמה, להפשיט כל דבר מגשמיותו וחומריותו, להפוך מחומר לצורה, מגוף לנפש, כדי שיעלה ויוכלל ויתדבק בשורשו, וישוב למקור חוצבו שבקדושה

- מקום אשר היה שם אהלו בראשונה. (על פי ליקו"ה יור"ד ח"א עבודת אלילים ב-א)

עח

(לח)

ע"י האור של שבעת ימי בראשית, היו יכולים להסתכל בכל דבר שבעולם הגשמי, ולראות בו החיות אלקות הנעלם בו ומחיה אותו (על פי ליקו"ה יור"ד ח"ב נדרים ב-ט)

(לט)

אם היה ה' יתברך נותן התורה מיד בבריאת העולם, לא היה מציאות שיהיה קיום לעולם בלא תורה. כי מאחר שיש בחירה בשביל שכר ועונש, אזי בודאי ימצא אחד שיעבור על התורה, והיה נחרב העולם. לכן בחסדו דחה את קבלת התורה ונתן אפשרות לעולם להתקיים לפני קבלת התורה.

(על פי ליקו"ה יור"ד ח"ב מילה ג-ב)

(מ)

בהכרח שארץ ישראל תהיה בתחילה ביד כנען, כי אם היתה מתחילה ביד ישראל, אזי כשהיו חוטאים והיו גולים ממנה והייתה נמסרת לגויים, לא היה באפשר להוציאה מהם, כי יאמרו ליסטים אתם, כי מאחר שכבר ניתנה להם מפני עוונותינו. אבל עכשיו כשגילה ה' יתברך והתחיל התורה מבראשית, לגלות שגם בהתחלה כשנמסרה בידם הכל היה ברצונו, וברצונו

נטלה מהם. (על פי ליקו"ה יור"ד ח"ב מילה ג-ג)

(מא)

הצדיק האמת שנקי לגמרי מאחיות הרע, בכל מקום שהוא נמצא, אפילו במקומות הרחוקים ממנו יתברך, הוא מוצא שם אלקותו, כי אין שום רע היכול להסתיר אותו יתברך. לכן הצדיק הזה יכול להחיות עצמו בעת

פשטותו - כשבטל מן התורה. (על פי ליקו"ה יור"ד ח"ב מילה ג-ד)

(מב)

כל הסיפורים שבתורה, וכל דברי התורה שסביב המצווה, כגון 'וידבר משה', וכו', הוא בחינת סתרי תורה - בחינת התורה הנעלמת, שהיה מקיים

עח

העולם קודם מתן תורה. (על פי ליקו"ה יור"ד ח"ב מילה ג-ח)

(מיג)

עיקר הזכות שיש לאדם בנכסים שלו, הוא רק בחיות שיש בדבר, שהוא בחינת הכח שיש בדבר שמקבל מכ"ח אתוון (28 אותיות) של מעשה בראשית.

– שעל ידם נברא העולם (על פי ליקו"ה חוש"מ ח"ב מתנה ב-ב)

(מיד)

כשאחד נותן מתנה לחברו, זה נמשך מאוצר מתנת חינם שיש למעלה, כי אין לך דבר שאין לו שורש למעלה.

(על פי ליקו"ה חוש"מ ח"ב מתנה ג-ב)

(מיה)

כשהשפע יורדת לעולם, היא יורדת דרך השדים, לכן כל הדברים צריכים

בירור מאחיזת הקליפות. (על פי ליקו"ה חוש"מ ח"ב שומר שכר ד-ב)

(מיו)

אין דבר בעולם שאין בו עשרה מאמרות שבהם נברא העולם ומלואו. ובתוך העשרה מאמרות נעלמים עשרת הדברות. נמצא שבכל דבר שעוסקים יש בו בחינת עשרה מאמרות שבו נברא, וכלול באותו הדבר התורה בהעלם, שהם בחינת עשרת הדברות, שהם מחיין ומקיימים כל הדברים. וקודם מתן תורה היה העולם מתקיים רק ע"י התורה הנעלמת

הזאת - שהיא בחינת חסד חינם. (על פי ליקו"ה חוש"מ ח"ב גזילה ג-א)

(מז)

אפילו מקומות המטונפים או בתי עבודה-זרה צריכין גם כן לקבל חיות ממנו יתברך. אך דע, כי הם מקבלים מבחינת מאמר סתום, שהוא 'בראשית' שכולל כל המאמרות. כי מבחינת הכבוד והמאמרות המתגלים אי אפשר להם לקבל חיות משם, רק מהמאמר סתום, שהוא נסתר בתכלית ההסתרה.

ודבר זה אי אפשר להבין, ואסור להרהר בזה כלל (ע"פ ליקוטי מוהר"ן תניינא י"ב)

ע"פ ליקוטי מוהר"ן תניינא תורה עט

תורה עט:

(א)

יום שאדם עושה בו תשובה הוא למעלה מהזמן.

(ב)

"ויעבוד יעקב ברחל שבע שנים ויהיו בעיניו כימים אחדים באהבתו אותה" (בראשית כ"ט), כי אהבה היא התאחדות הזמן - שהזמן נהיה מקשה אחת - כיום אחד.

(ג)

על ידי תשובה שהיא ביטול הזמן, על ידי זה מתחילים לשמוע את הקול של הקדושה.

(ד)

עיקר תיקון התשובה הוא על ידי קדושת המחשבה - שמבררת ומתקנת כל הפגמים.

(ה)

עיקר העבודה הוא לקשר ולבטל את בחינת הזמן, ולהעלותו ולייחדו בבחינת למעלה מהזמן.

(ו)

עיקר המצוות שתלויות בזמן, לייחד את הזמן שיעלה לבחינה של למעלה מהזמן.

ע"פ ליקוטי מוהר"ן תניינא תורה פ

(ז)

כל הצרות והדינים הם רק בבחינת הזמן.

תורה פ:

(א)

בדורות הראשונים שהיו צדיקים, בשביל זה כל מי שרצה לזכות בהתנשאות - היו נותנים לו להנהיג את הדור.

(ב)

בתחילה היו רוצים הצדיקים בהתנשאות לשם שמים, אבל עכשיו שהתנשאות לשם כבוד עצמם, התקינו, שלא ירדוף אדם אחר הכבוד, אלא יברח מהכבוד, עד שיבואו העם בעצמם לבקש ממנו להנהיגם.

(ג)

כשהיו רבים רוצים להנהיג את הדור, כל מי שהיה יודע ומשיג יותר בסודות התורה, היו ממנים אותו פרנס (מנהיג) על הציבור.

(ד)

אם היו שניים שווים במעלתם בהשגת התורה, והיו רוצים להיות מנהיגים, היה היצר הרע מנסה לשכנעם לעשות איזה צביעות ושקר לעיני העם - רק פעם אחת, כדי להראות את צדקותם ולקבל את המנהיגות. אך צדיקים אמיתיים לא היו נשמעים ליצר הרע.

תּוֹרָה פּא:

(א)

כשאדם משמח את עצמו בשמחה של מצווה, והשמחה כל כך גדולה, עד שהיא מגיע לרגליים, היינו עד שמביאה אותו לרקוד, אזי הרגלים מעלים השמחה אל הלב.

(ב)

על ידי שמחת תורה ומצווה, עולים במדרגתם כל הבחינות המכוננות "רגלים", כגון: תומכי אורייתא (תומכי התורה). וכן הדיבור מתעלה, וכן הממון נתקדש, וכן האשה מתעלה, וכן הילדים של האדם, וכן האמונה מתחזקת.

(ג)

כשיש צרות בכלליות או בפרטיות, אי אפשר לרקד. כי כשיש דינין מוסרין אותן לשלוחי הדין והם נקראים רצים והם בחינת רגלין, ואזי הרגלין כבדים מחמת הדמים שנתפשטו לשם, הינו הדינין, כי דמים בחינת דינים ועל-כן בעת הדין והצרה, חס ושלום, אי אפשר לרקוד, כי אז אי אפשר להגביה הרגלין כי הרגלין הם כבדים בשעת התגברות הדינין מחמת שהדמים שהם בחינת דינין נמשכין אז לתוך הרגלין כנ"ל. אבל כשיוצאין הדמים שהם הדינין מהרגלין, דהינו כשנמתקין הדינין אזי הרגלין קלים, ואזי יכולה

השמחה להתפשט שם, עד שירקד מחמת השמחה (על פי ליקוטי מוהר"ן ח"א קסט)

ע"פ ליקוטי מוהר"ן תניינא תורה פב

תורה פב:

כי תצא למלחמה על אויבך ונתנו ה' אלוֹקֶיךָ בְּיָדְךָ וְשָׁבִיתָ שְׁבִי (דברים יא)

(א)

המלכות נקראת דיבור, כי אין מלך בלא עם, ואין העם יודעים לקיים את רצון המלך אלא על ידי דיבורו. נמצא שכל הנהגת מלכותו תלויה בדיבור.

(ב)

הקדוש ברוך הוא, הוא החיות של כל דבר במציאות.

(ג)

"הַחֲכָמָה תְּחִיָּה בְּעֲלִיָּה" (קהלת ז) היינו החיות הוא המוחין והשכל.

(ד)

השכל ששם ה' יתברך בהנהגת מלכותו - בכל פרט שבמציאות - בזה הוא מחיה אותה.

(ה)

שלמות כל הדברים, רק כשהם מיוחדים ומקושרים לה' יתברך, כי השלמות והמילוי של החסרון הוא החיות שמחיה את הכל.

(ו)

החכמה היא 'כח' - 'מה' (גימטריא הויה במילוי אלפין), היינו כח ה' - אז 'מה' כוחנו, ומה כוחנו?

פב

(ז)

מִי שֶׁמָחֵלֵק אֶת הַמַּלְכוּת לַעֲצָמוֹ וְאוֹמֵר: "אֲנִי אֶמְלֹךְ", בּוֹזֵה הוּא מֵחֵלֵק וּמְפָרֵד אוֹתָהּ מֵהַקֶּבֶ"ה וְאִינָהּ בְּשִׁלְמוֹת, כִּי הוּא מֵנַתֵּק אוֹתָהּ מִמְקוֹר הַחַיּוֹת.

(ח)

כְּשֶׁמֵּחֵלֵק הָאָדָם אֶת הַמַּלְכוּת לַעֲצָמוֹ, אִזִּי הוֹלֵךְ לוֹ כֵּל דָּבָר שֶׁלֹּא כִסְדָר, הֵינּוּ נִגְד רְצוֹנוֹ, כִּי הוּא נִמְצָא בְּבַחֲיִנָה הַמְּכֻנָּה שֶׁלֹּא כִסְדָר.

(ט)

"תִּוְחָלֶת מְמוֹשְׁכָה מְחַלֶּת לְב" (משלי ג), הֵינּוּ כְּשֶׁהוֹלֵךְ לְאָדָם שֶׁלֹּא כִסְדָר - נִגְד רְצוֹנוֹ - זֶה לוֹ מֵחֵלֵת לְב.

(י)

כְּשֶׁרוֹאֵה הָאָדָם שֶׁהוֹלֵךְ לוֹ נִגְד רְצוֹנוֹ, יִדַּע שִׁישׁ לוֹ גְּדוּלוֹת. לִכֵּן יַעֲשֶׂה תְּשׁוּבָה וַיִּשְׁפִּיל אֶת עַצְמוֹ, וַיְהִי בְּבַחֲיִנַת "מֵה", וְאִזּוֹ יֵלֵךְ לוֹ כְּרְצוֹנוֹ.

(יא)

כְּשֶׁהוֹלֵךְ לְאָדָם שֶׁלֹּא כִסְדָר, זֶה הַתִּנְגָדוֹת הַרְצוֹן, הֵינּוּ מִלְחָמָה - אֲנִי רוֹצֵה שִׁיְהִיָּה כַךְ, וְהַדָּבָר לְהִיפֹךְ.

(יב)

אִם אַתָּה רוֹצֵה שִׁתְּבַטְלוּ כָּל הַרְצוֹנוֹת שֶׁנִּגְד רְצוֹנְךָ - שִׁילַךְ לְךָ כִסְדָר כְּרְצוֹנְךָ - תְּהִיָּה בְּבַחֲיִנַת "מֵה", הֵינּוּ עֲנוּוָה, וְאִזּוֹ תִּמְשׁוֹךְ אֵלֶיךָ אֲלֵקוֹת וַיֵּלֵךְ לְךָ כִסְדָר.

(יג)

"מִחֲשָׁבָה" - חֲשׁוֹב "מֵה", הֵינּוּ תַחֲשׁוֹב עַל י-ה-ו-ה יִתְּבַרֵךְ (גִּימְטְרִיָּה מ'ה) וְתִקְשׁוֹר אוֹתוֹ בְּתוֹךְ מִחֲשַׁבְתְּךָ.

פב

(יד)

"מִלֶּךָ אָסוּר בְּרִהֲטִין" (בכלים) (ש"ה' ש' ז) - "בְּרִהֲטִי מוֹחִין דִּילָךְ" (תיקונים וזהר תיקון ו),
היינו תאסור ותקשור את המלך - את ה' יתברך בתוך מחשבתך תמיד.

(טו)

"אִם אֵין מְחַנֵּי נָא מְסַפְּרֵךְ אֲשֶׁר כְּתַבְתָּ" (שמות ל"ב). משה רבנו, ע"ה, קשר את
עצמו אפילו בפחות שבישראל ומסר נפשו עליהם, כי ידע שבכל אחד יש
אלקות.

(טז)

"כֵּלֹו סָג יַחְדָּו" (תהלים ב"ג), היינו אפילו כשאתה רואה אחד מישראל שְׂסָג
(נתרחק) מכל וכל מהקב"ה, אף על פי כן צריך אתה להיות מחובר אליו,
כמו שעשה משה רבנו, ע"ה, שקשר עצמו אפילו עם הפחות שבפחותים.

(יז)

"יֵשׁ בְּחִינַת אֱלֻקוֹת הַמַּחִיָּה אֶת הַכֹּל, אֲפִילוֹ בְּדִיּוֹתָא הַתַּחְתּוֹנָה, אֲפִילוֹ בַעֲשֵׂרָה
כְּתָרֵי דְמְסֻאָבוֹתָא (עשרי הכתרים של הטומאה), כְּדִי לְקִיִּים "וּמְלָכוֹתוֹ בְּכֹל מְשָׁלָה".

(יח)

"וּמִשָּׁה עֵלָה אֶל הָאֱלֻקִּים" (שמות י"ט), היינו כל מה שעלה משה למעלה יותר
ברוחניות - מצא שם אלוקים.

(יט)

כֹּל מה שנתעלה האדם יותר ברוחניות, או בגשמיות, הוא קרוב יותר אל
האלקות, כי כל הטוב הוא אלקות. ובמציאות רואים בהיפך, כשאדם מתעלה
הוא שוכח את ה' יתברך.

(כ)

כְּשֵׂאֲדָם הוא בדחקות, אזי הוא עובד את ה' ומכיר אותו, וכשהוא נתעלה

פב

במעלה רוחנית, או גשמית, כמו עושר, למשל, אזי הוא שוכח את ה' יתברך מחמת התקרבותו הגדולה לאור ה' שמכה עיניו.

(כא)

”אִם אֶסֶק שָׁמַיִם שָׁם אֶתָּה” (תהלים קל"ט), היינו, אפילו בשמים יש אלקות. וצריך בכל עליה ועליה למצוא שם את הקב"ה.

(כב)

”וְתִכְהֶינָה עֵינָיו מֵרְאוֹת” (בראשית כ"ז), היינו, כשמתקרבים ביותר לטוב שהוא אור האלקות, אזי האור מכה את עיניו ומזיק לו, כמו המסתכל באור השמש.

(כג)

”וְשָׁכוֹתִי כְּפִי עָלֶיךָ” (שמות ל"ג), ה' יתברך אמר למשה רבנו, ע"ה, שהוא יצמצם לו את אור האלקות, כי בלא זה אור הכבוד היה מזיק למשה.

(כד)

דוד המלך בקש מה' יתברך ”וְאַחַר כְּבוֹד תִּקְחֵנִי” (תהלים ע"ג), היינו, תקרב אותי אליך באותה צורה שקרבת את משה, היינו בצמצום. כי משה אמר ”הֲרֵאֵנִי נָא אֶת כְּבוֹדְךָ” (שמות ל"ג) ואתה הראת לו את ”אַחַר כְּבוֹדְךָ”, כדי שלא יזיק לו האור.

(כה)

הקליפה נקראת בת מלך משום שהיא יכולה להיאחזו ולינק ממלכות ה' יתברך, כאשר פוגמים במלכות זו על ידי הגאווה ואומרים ”כוחי ועוצם ידי”, ותולים את הכח והמלוכה בעצמו, או בבני אדם אחרים. (על פי ליקו"ה אור"ח

ח"א נט"י שחרית ג-ג)

פב

(כז)

עיקר האדם הוא בחינת זְעִיר אֲנָפִין (קב"ה) של עולם העשיה, כידוע (מכתבי

האריז"ל). (על פי ליקו"ה אור"ח ח"א נט"י שחרית ג-ה)

(כז)

לשונות הגויים נקראים לשון עילגים, ואין צירופי אותיותיהם מסודרים
כסדר הראוי מששת ימי בראשית בעת בריאת העולם, כי סדר הבריאה

היה רק על ידי לשון הקודש. (ע"פ ליקו"ה אורח חיים הלכות נשיאת כפים הלכה ו אות ט)

(כח)

כל מעשה ה' יתברך הוא בבחינת כסדר, וכל מעשה התחתונים הוא שלא

כסדר. כי כל העולמות, כנגד ה' יתברך - הם שלא כסדר. (על פי ליקו"ה יור"ד ח"א מקוואות א)

(כט)

כל אחד לפי תשובתו ומעשיו הטובים, ולפי שפלותו וענוותנותו, כן הוא
מחזיר את בחינת שלא כסדר, לכסדר, ומתקן חטא אדם הראשון, לפי

בחינתו. (על פי ליקו"ה יור"ד ח"ב פדיון בכור ג-ג)

(ל)

ה' יתברך הודיע לנו ע"י צדיקיו שהוא "נותן בים דרך", היינו שאפילו
במצולות ים השוטפים על האדם, ואפילו עבר עליו מה שעבר, גם שם יש
דרך ונתיב לשוב אליו יתברך. ועיקר הדרך נעשה ע"י שידוע ומאמין כי

מלכותו בכל משלה. (על פי ליקו"ה חוש"מ ח"א עדות ה-ט)

(לא)

פגימת הלבנה, היינו פגימת המלכות, נעשה ע"י קטרוג הלבנה שלא
רצתה להתבטל לְחֻמָּה, ורצתה למלוך בעצמה, ועל ידי זה נעשה הכל שלא

כסדר. (על פי ליקו"ה חוש"מ ח"א עדות ה-יג)

פב

(לב)

כלליות העולם נגד השם יתברך הוא בחינת שלא כסדר. כי השם יתברך הוא מרומם ומנושא מכל הרוחניות. וכל העולמות הם בבחינת שלא כסדר נגדו. כי כל העולמות מתנהגים על ידי בחינת מלכות שהיא בחינת שלא

כסדר (על פי ליקו"ה אור"ח נט"י שחרית ג-ג)

(לג)

עיקר בריאת העולם הוא בגין דִּישְׁתְּמוּדְעִין לִיה (כדי שיכירו אותו) - כדי לזכות לדעת שלם, היינו לדעת אותו יתברך שזהו עיקר אמיתת הדעת, ורק זה

נקרא דעת. (על פי ליקו"ה אור"ח נט"י שחרית ג-ג)

(לד)

עיקר הבריאה היתה. כדי לחבר שלא כסדר בבחינת כסדר - להעלות כל העולמות לשרשן - לקב"ה שרק הוא מוליך העולם כסדר. שיחזור ויתבטל בחינת שלא כסדר שהוא בחינת כלליות כל העולמות נגד בחינת כסדר שהוא הדעת, שהוא ידיעת אלקותו, שזהו עיקר התכלית וההשאה שישאר

סוף כל סוף. והכל יתבטל נגד זה. (על פי ליקו"ה אור"ח נט"י שחרית ג-ג)

(לה)

אסור קודם נטילה ליגע בידיו בעיניו ואזניו וכו' (שלתן ערוך סימן ד' סעיף ג'). כי כל אלו הם נקבי הראש והמוח. וכל ז' נקבים אלו הם בחינת המשכת הדעת

שנמשך דרך ז' נקבים אלו. (על פי ליקוטי הלכות נט"י שחרית ג-ג בדפוס אחר: השכמת הבוקר ד-ד)

(לו)

עיקר התשובה הוא לשוב מגדלות ולהפיל עצמו ולהרגיש שפלותו ופחיתותו באמת. כי עיקר התשובה הוא ההכנעה והפשלות. כמו שאמרו רז"ל (ברכות ז') טובה מרדות אחת בלבו של אדם יותר ממאה מלקות וכו'. וכמו שכתוב (מיכה ז') ועובר על פשע לשארית - למי שמשים עצמו כשירים (ראש השנה

פב

נמצא שעיקר התשובה היא ענוה ושפלות, כי כל החטאים נמשכין מבחינת שלא כסדר כשמחלקין המלכות לעצמו על ידי גדלות שמהם אחיזת כל הדינים. (על פי ליקו"ה אור"ח נט"י שחרית ג-ה)

(לז)

כל פרטי הבריאה – מחשבה, דיבור ומעשה, כאשר הם מקושרים לקב"ה, הם בבחינת כסדר. אבל אם הם מקושרים לאדם – בבחינת "אנא אמלוך" (אני המלך – אני מחליט) – אזי הכל הולך שלא כסדר. (ע"פ ליקוטי מוהר"ן ח"ב פ"ב).

(לח)

בראש השנה שהוא יום ראשון לעשרת ימי תשובה – יום ראשון לבריאת אדם הראשון, אז צריכין בחינת שינה. שהוא בחינת ביטול – שמבטלין עצמו לגמרי כאלו אין לו שם דעת. רק צועקין להשם יתברך וממליכין אותו יתברך בתמימות גמור בלי שום חכמות. (על פי ליקו"ה אור"ח נט"י שחרית ג-ה)

(לט)

עיקר התשובה על כל החטאים הוא שפלות – שְׁיִשִּׁים עצמו כעפר לדוש. וירגיש שפלותו וריחוקו מהשם יתברך, וישפיל עצמו וישבר לבו לפני השם יתברך, שעל ידי זה מוחל לו השם יתברך, כמו שכתוב (תהלים ב"א) לב נשבר ונדכה אלקים לא תבזה, כי על ידי הענוה והשפלות ועושה עצמו כאין ואפס, על ידי זה הוא חוזר לבחינת כסדר – שהוא בחינת מ"ה, היינו שהמלכות לקב"ה – שעל ידי זה נתבטלין כל הדינים שהם בחינת החטאים.

(על פי ליקו"ה אור"ח נט"י שחרית ג-ה)

(מ)

בראש השנה נברא אדם וחווה. והם היו צריכין לתקן את כל העולמות על ידי עבודתם. דהיינו לכלול בחינת כלליות כל העולמות שהם בחינת שלא כסדר, לכלול אותם בבחינת כסדר – בקב"ה, לכלול בחינת חוה שלא כסדר

פב

באדם כסדר. ואז היה נעשה הכל כסדר. והיה מתנהג כל העולם כסדר בלי שום יסורים ודינים שהם בחינת שלא כסדר. (על פי ליקו"ה אור"ח נט"י שחרית ג-ה)

(מא)

אדם וחיה פגמו בחטאם – חטא עץ הדעת טוב ורע - ועל ידי זה הפרידו בחינת שלא כסדר מבחינת כסדר. כי עיקר חטאם היה על ידי בחינת גדלות בחינת "אנא אמלוך" שזהו היה עיקר הסתת הנחש הקדמוני שהכניס בהם קנאה ותאוה למלוך ולהתגאות. כמו שכתוב שם והייתם כאלקים יוצרי

עולמות (על פי ליקו"ה אור"ח נט"י שחרית ג-ה)

(מב)

השינה הוא בחינת הסתלקות המוחין. שמסלקין המוחין בכוונה. שלא יתאחו בהם בחינת שלא כסדר - בחינת גדלות. שהעיקר פגם הגדלות הוא במוחין. (כמובא בכתבי האר"י ז"ל). ועל כן גאווה בגימטריא י"ה שהם המוחין. (על

פי ליקו"ה אור"ח נט"י שחרית ג-ה)

(מג)

עיקר פגם הגאווה הוא שאומר אָנָּא אִמְלִיךָ. ובאמת עיקר חיות המלכות הוא על ידי החכמה, היינו הקב"ה - כִּי הִחְכְּמָה תְּחִיָּה בְּעֲלִיָּהּ. וצריכין להעלות המלכות לשרשה, בבחינת והייתה לה' המלוכה. לידע שכל העולמות וכל אשר בהם הם בחינת מלכות, כי הכל נברא ומתנהג רק על ידי מלכותו יתברך לבד - אשר בכל משלה. ועל כן צריכין לבטל עצמו נגדו יתברך ולהיות בעיניו עצמו כלא ממש. (על פי ליקו"ה אור"ח נט"י שחרית ג-ה)

(מג)

עיקר התעוררות השינה הוא על ידי קול שופר. כי הקול הוא בחינת חכמה - הוי"ה - כסדר, כי קול מעורר הכונה שהם המוחין, כמו שכתוב בתיקונים: הוי"ה בקול, ודיבור באדם שלא כסדר. (על פי ליקו"ה אור"ח נט"י שחרית ג-ה)

ע"פ ליקוטי מוהר"ן תניינא תורה פג

תורה פג:

(א)

על ידי תיקון הברית המכנה "קשת", יכולים לירות את ה"חיצים" למטרה, היינו את דיבורי התפילה.

(ב)

משיח הוא כינוי לדיבור, בחינת משיח אלים.

(ג)

על ידי תיקון הברית נעשה האדם בן חורין, ובא לקדושת שבת האסור במלאכה, היינו שאין עליו שום עול.

(ד)

קדושת שבת, הוא תכלית הידיעה שלא נדע.

(ה)

עיקר החכמה, שישכיל שרחוק ממנו החכמה.

(ו)

וְזֶה הִיא הַחֲכָמָה הַגְּדוּלָּה שֶׁבְּכָל הַחֲכָמוֹת, לְבַלִּי לְהִיּוֹת חָכָם כָּלֵל, כִּי בְּאֵמֶת אֵין חָכָם בְּעוֹלָם כָּלֵל, וְאֵין חֲכָמָה וְאֵין תְּבוּנָה נִגְדוֹ יִתְבַּרְךָ. (ליקו"ת מד)

(ז)

על ידי שתיקן את הברית, זוכה להפשיט את גופו ה"מצורע" שהוא ממישקא דחויא (מצור הנחש), ולובש בגדי שבת, היינו גוף קדוש של גן עדן.

פג

(ח)

על ידי תיקון הברית מתרומם מזלו, וזוכה לעושר, ומתחזק יצרו הטוב, ונתבטל ממנו העצבות והליצנות.

(ט)

שְׂאוֹר וחמץ שבלב האדם, היינו היצר הרע, הוא המסית את האדם להרהר אחרי תלמידי חכמים ולומר, זה נאה, וזה לא נאה.

(י)

על ידי שנתחזק יצרו הטוב, יכול האדם להקים את אלו שנפלו לאהבות רעות, היינו תאוות. ולהקים את אלו שנפלו ליראות רעות, היינו פחדים - פחדים מכל מיני דברים חיצוניים, ולהעלותם לאהבות קדושות ויראת ה'. וזה על ידי שהוא מעביר את החושך מעיניהם, וזוכים לראות את נפלאות ה'.

(יא)

על ידי שזוכים לראות את נפלאות ה', מעוררים את הגאולה התלויה בלב.

(יב)

כשהקב"ה רוצה 'לטעום' ממצות עשה של איש ישראל, הוא מביא עליו בושה ושפיכות דמים, כדי לטהר ולהשלים את מצוותיו - שיהיו ראויים לבוא לפני ה'.

(יג)

יש כמה נשמות נפולות שאין להם עליה אלא על ידי שפיכות דמים ובושה של אדם גדול מישראל, ולפעמים על ידי שפיכות דמים ממש.

(יד)

על ידי הבושה ושפיכות דמים שבא על האדם נעשים הזדונות זכויות.

ע"פ ליקוטי מוהר"ן תניינא תורה פד

תורה פד:

(א)

עיקר התחברות ודביקות לה' יתברך על ידי תפילה.

(ב)

תפילה היא שער שזרכו נכנסים לה' יתברך ומכירים אותו.

(ג)

התפילה היא מלכות.

(ד)

נְפִילֵי אֱלֹקִים נִפְתְּלִי" (בראשית ל) תרגומו: לשון התחברות, היינו שהתפילה היא התחברות לה' יתברך.

(ה)

על פי רוב, כשאדם מתפלל באים לו מחשבות של גדלות וגאווה, כי התפילה היא המלכות שנמצאת בגלות בין החיצוניים, וכשהיא רוצה לצאת מהם, מתאחזים בה הכוחות החיצוניים - הגאווה.

(ו)

כשמתפלל האדם בכח, היינו בכוונה, בזה נותן כח למלכות הקדושה להתחזק נגד מלכות הרשעה שהיא הגאווה, ולהוציאה מהגלות.

פד-פה-פו

(ז)

על ידי תפילה בכח מחדשים את השבועה שנשבע ה' יתברך לאבות - מה שהבטיחם בכמה הבטחות, ונעשה כאלו עכשיו נשבע להם.

(ח)

כשאדם מתפלל נופל לו מחשבות של גדלות באמצע תפילתו, כי התפילה היא מלכות - בחינת אני, והיא בגלות בתוך מלכות הרשעה. וכשהיא רוצה לצאת, אזי מתאחזת בה מלכות הרשעה, היינו גדלות.

תּוֹרָה פּה:

(א)

עיקר נחמתנו - תחיית המתים, שיתחדש בנין הגוף מהעצם שיש בעורף האדם.

תּוֹרָה פּו:

(א)

"מי בז ליום קטנות", מי גרם לצדיקים שיתבזבו שולחנם לעתיד לבוא? (סוטה מ"ה:), קטנות אמונה שהיה בהם.

(ב)

דע שעל ידי שה"עולם" הם קטני אמונה, צריך לעשות עבודות קשות. כי בוודאי אפשר לעבוד את ה' יתברך בכל דבר ואין הקדוש ברוך הוא בא בטרוניא אל בריותיו. (ע"א ג)

ע"פ ליקוטי מוהר"ן תניינא תורה פו

תּוֹרָה פּוּ-פּח

(א)

מחמת פגם הברית - זרע לבטלה - יוכל האדם לאבד זיווגו (וזהר וישב קפ"א). כי מאחר שנטה מזיווגו והשפיע את טיפי מוחו במקום אחר - לא אצל בת זוגו, קשה לו למצוא זיווגו. ואפילו אם מצא את בת זוגו, היא תהיה נגדו ולא תהיה נוטה אחר רצונו, מאחר שנטה ממנה ולא האיר בה.

(ב)

אצל הצדיקים הגדולים אין הפרש בין תפילה לזיווג.

תּוֹרָה פּח:

(א)

כמו שאסור לקוץ אילן קודם זמנו (בי"ב כ"ז), כן אסור לתלוש פרי קודם בישולו ולאכלו, כי הפרי יוכל להזיק לנשמתו, ויוכל לאבד נפשו על ידי אכילתו.

(ב)

כל זמן שהפרי צריך לגדול, יש לו כח המושך למשוך חיותו מהאילן. וכשתולשים אותו קודם גמר בישולו, הפרי רוצה להמשיך לינק חיותו, והוא יונק חיותו מהאדם שאוכל אותו.

(ג)

אם מברך האדם ברכת הפרי בכוונה וביראת שמים, יוכל להינצל מיניקת הפרי שאוכל קודם גמר בישולו.

פח

(ד)

אם הפירות התלושים נמצאים איזה זמן בתלוש ומתבשלים מאליהם, מותר אחר כך לאכלם.

(ה)

יש דברים אבודים שנמצאים בפירות, ויש בענין הזה דברים נפלאים סודות נסתרים ונוראים מאוד.

(ו)

אם חזק האדם בעבודת ה' יתברך, יכול על ידי אכילת הפרי לינק את החיות שבפרי, וגם למצוא אבידות רוחניות שנאבדו, ונמצאים בפרי, היינו למצוא ניצוצות חיות אלקותו יתברך.

(ז)

יש מלאך, ותחתיו נמצאים כמה ממונים, והם אוחזים בידם שופרות, והם חופרים תמיד ומחפשים אחר אבידות.

(ח)

יש אבידות שנאבדים לאדם על ידי התאוות.

(ט)

על ידי המחשבה שמשקיעה האדם בתאוה ובעבירה, הוא מאבד שם אבידות ממוחו, היינו ניצוצי שכל.

(י)

אפילו מי שהוא צדיק מאבד לפעמים אבידות, ואפילו בשעה שהוא חופר ומחפש אחר אבידות.

פח

(יא)

קשה מאוד להיות מקבל, היינו לקבל צדקה מאחרים כדי פרנסתו.

(יב)

הָאָדָם נִבְרָא בְשִׁבִיל זֶה, לְבַקֵּשׁ אַחַר אַבְדוֹת שֶׁהֵם בְּחִינַת הַנִּיצוּצוֹת הַנְּפוּלִין, שֶׁהֵם בְּחִינַת נְאֻבְדִים וְנִדְחִים שֶׁצָּרִיךְ כָּל אָדָם לְהִשְׁתַּדֵּל מְאֹד לְבַקֵּשׁם וּלְחַפְּשֵׁם כָּל יְמֵי חַיָּיו. וּבִפְרָט אִם כָּבֵר חָטָא וּפְגָם כְּפִי מֵה שֶׁפָּגַם. וּבִפְרָט פְּגַם הַבְּרִית, שֶׁעַל יְדֵי זֶה חָזַר וְאָבַד בְּעֶצְמוֹ אַבְדוֹת הַרְבֵּה. שֶׁעָקַר הָאֲבְדוֹת הוּא עַל יְדֵי תְּאוֹוֹת. וְהָעָקַר עַל יְדֵי פְּגַם הַבְּרִית שֶׁמִּשָּׁם נִמְשָׁכִין כָּל הַנִּדְחִים וְהַנְּאֻבְדִים. וְצָרִיךְ כָּל אֶחָד לְחַוֵּס עַל חַיָּיו לְחַפֵּשׁ וּלְבַקֵּשׁ מְאֹד אַחַר הָאֲבְדוֹת הָאֵלוּ. וּכְשִׁיבְקֵשׁ וְיַחְפֵּשׁ הַיֵּטֵב בְּוַדָּאֵי יְמֵצָא, כִּי יִגְעֲתִי וְלֹא מִצָּאתִי אֵל תְּאֲמִין. (ע"פ

ליקו"ה אורח חיים הלכות ברכת הפרות הלכה ה אות א)

(יג)

צָרִיךְ לְמַצּוֹא אֵת ה' יִתְבַרַךְ בְּכָל מְקוֹם שֶׁנִּמְצָא שָׁם, וְאִזּוּ אֵין שׁוּם אֲבִידָה בְּעוֹלָם, כִּי כָל הַמְקוֹמוֹת תַּחַת מִמְשַׁלְתּוֹ יִתְבַרַךְ. (ע"פ ליקו"ה אורח חיים הלכות ברכת הפרות הלכה ה

אות ג)

(יד)

הָאִשָּׁה הִיא בְּחִינַת אֲבִידָה. (ע"פ ליקו"ה אורח חיים הלכות ברכת הפרות הלכה ה אות ד)

(טו)

עֵיקַר גְּלוּת מְצָרִים הִיָּה לְתַקֵּן וּלְזַכֵּךְ וּלְבַרֵּר נִיצוּצֵי קָרִי שֶׁל אָדָם הָרָאוּשׁוֹן, שֶׁמִּשָּׁם עֵיקַר כָּל הָאֲבְדוֹת. (ע"פ ליקו"ה אורח חיים הלכות ברכת הפרות הלכה ה אות ה)

(טז)

עֵיקַר הַנִּיסְיוֹן שֶׁל הָאָדָם, שֶׁבְּתַחִילָה מִתְנַהֲגִים אִתּוֹ כִּי שְׂמַאִירִים עָלָיו אִוֵּר מִלְּמַעְלָה וּמִסִּיעִים לוֹ בְּעִבּוּדַת ה', וְאַחַר כֵּן מְפִילִים אוֹתוֹ. (ע"פ ליקו"ה אורח

פח

חיים הלכות ברכת הפרות הלכה ה אות ו)

(יז)

תיקון נפשות ישראל הוא כפי מציאת האבדות - שהם הניצוצות שנאבדו.

(ע"פ ליקו"ה אורח חיים הלכות ברכת הפרות הלכה ה אות ז)

(יח)

ישראל עם קדוש, הבדלים ה' יתברך מכל הטומאות, ואסור להם לאכול שום מאכל שאין בידם לבררו מאחיזת הסיטרא אחרא. (ע"פ ליקו"ה אורח חיים הלכות ברכת הפרות הלכה ה אות ח)

הפרות הלכה ה אות ט)

(יט)

התאוות באים מעכירת הדמים, והתיקון ע"י התשובה שבאה ע"י שפיכות

דמים וביזיונות. (ע"פ ליקו"ה אורח חיים הלכות ברכת הפרות הלכה ה אות יב)

(כ)

עיקר ביאת האדם לעולם, לעלות ממדרגת בהמה, למדרגת אדם, על ידי

התורה. (ע"פ ליקו"ה אורח חיים הלכות ברכת הפרות הלכה ה אות יד)

(כא)

עיקר האבידה, היא התרחקות הנקודה התחתונה מהנקודה העליונה, היינו

גוף החפץ מהדעת. (ע"פ ליקו"ה אורח חיים הלכות ברכת הפרות הלכה ה אות טו)

(כב)

גם כשיבוא משיח עדיין יהיה יצר הרע בעולם, ותהיה לאדם בחירה. אבל משיח ימשיך בקיאות בהלכה בהתגלות נפלא, ובשכל נפלא ואמת, שעל

די זה יחזרו כולם לה' יתברך. (ע"פ ליקו"ה אורח חיים הלכות ברכת הפרות הלכה ה אות יז)

ע"פ ליקוטי מוהר"ן תניינא תורה פט

תורה פט:

(א)

כל השידוכים הם שני הפכים, והדעת הוא המתווך בין שני הפכים, לכן על ידי הדעת אפשר לעשות שידוכים.

(ב)

כשבא האדם לבר-דעת לשמוע ממנו תורה, יוכל למצוא על ידי זה את זיווגו, כי הבר-דעת יכול לשדך את כל השידוכים.

(ג)

כל עוד שהדעת בכח ואינה בפועל, אי אפשר לעשות שידוכים. כי לפעמים שני בני הזוג רחוקים אחד מהשני, או שהם שני הפכים גמורים, רק כשיוצא הדעת מהכח לפועל בשעת אמירת התורה של הבר-דעת, יכול האדם לקבל דעת איך למצוא זיווגו.

(ד)

כשהצדיק אומר תורה, הוא גם משדך שידוכים בתורה. כי הוא משדך דברי תורה ממקום למקום, כי דברי תורה עניים במקום זה ועשירים במקום

אחר. (ירושלמי ר"ה פרק ראוה ב"ד)

צ-צא

תּוֹרָה צ:

(א)

צרייך להזהר מאוד לא לגרש את אשתו. כי אמרו רבותינו ז"ל (עירובין מ"א:): שלושה אינם רואים פני גהינום, וכו', אחד מהם מי שיש לו אשה רעה. למאי נפקא מינא (מה לומדים מזה)? לקבל באהבה את מה שנתן לו ה' יתברך.

(ב)

הטעם ששוברים כלי חרס בשעת השידוך, לרמוז לחתן, שאם תהיה לו אשה רעה, אל יבגוד בה, ויקבל הכל באהבה, כי על ידה ניצול מגיהינום. ואם יש לו אשה טובה - יזכור שיש גהינום ואל תמשך אחר תאוותך, ותקדש עצמך כראוי.

תּוֹרָה צא:

(א)

דע, כי התקשרות והתחברות לצדיקים אמיתיים, הוא תועלת גדול מאוד מאוד, כי על ידי זה זוכים לתשובה שלימה, ולכפרת עוון, ונמתקים ונתבטלים מעליו כל הדינים, ונעשה על ידי זה יחוד קוֹדֶשׁא פְּרִיָּהּ הוא וּשְׂכִינְתָּא.

צא

(ב)

יש חכמה עילאה (עליונה) - התורה - האלקות, ויש חכמה תתאה (תחתונה) - חכמת העולם הזה, וחכמה תתאה יונקת מחכמה עילאה.

(ג)

מנה שהרב מלמד את תלמידו מבחינתו היא חכמה עילאה, והחכמה שמצליח התלמיד לקבל - היא חכמה תתאה.

(ד)

עיקר הבנת התלמיד על ידי הלב, כי הרב צריך לומר דברים המתיישבים על הלב. והתלמיד צריך ליתן לבו ולהתבונן במה שהרב אומר.

(ה)

כאשר כל החכמות שבעולם מנותקות מהתורה, זה מכונה 'מיצוט הלבנה' ו'גלות השכינה'.

(ו)

כל אחד במקום שהוא שם, צריך לחבר שכלו ממקום שהוא אל התורה ולה' יתברך - שהם בחינת חכמה עילאה, אבל כאשר מפריד שכלו וחכמתו, ח'ו, מה' יתברך, זה בחינת "נרגז מפריד אלוף" (משלי ט"ז) - שנפרד מאלופו של עולם - מהקב"ה.

(ז)

הצדיק מקשר את השכל של המון העם, ואפילו את השכל של הרשעים, לחכמה עילאה, ומביאם לתשובה לה' יתברך על ידי שיחות חולין ששח עמהם.

צא

(ח)

כשמדבר הצדיק עם העכו"ם - הגויים - הוא מוציא מהם את הטוב שבהם, ונשארים ריק ואפס.

(ט)

הצדיק מלביש את אור התורה בצירופים שונים, וכך מכניס את האור של התורה לרשע.

(י)

אם הצדיק היה מדבר תיכף עם הרשע תורה בפירוש, יוכל הרשע להתפקד יותר, והיה נעשה רשע יותר, כי "צדיקים ילכו במ (בדברי התורה) ופושעים יכשלו במ" (הרשע י"ד), כי "זכה - נעשה לו סם חיים, לא זכה - סם המות" (ימא

ע"ב)

(יא)

כשהושיב תלמי המלך שבעים ושנים זקנים שיכתבו לו את התורה, נתן ה' יתברך בלב כל אחד מהזקנים להלביש את התורה בצירופים אחרים ממה שהיא כתובה באמת, וכתבו למשל: אלקים ברא בראשית, במקום: "בראשית ברא אלקים". (מגילה ט)

(יב)

כשהצדיק נפטר מהעולם יש צער גדול לה' יתברך, כי אין ה' יתברך רוצה במיתתם של רשעים, כי אם בטובתם - שיזכו לשוב בתשובה אליו. והצדיק היה עוסק בזה בחייו.

(יג)

העיקר לקשר עצמו לצדיקים אמיתיים, כי הצדיק מגביה ומקשר חכמה תתאה לחכמה עילאה, היינו מקשר הכל לה' יתברך. ואז מהבחינה המכונה "פגם הלבנה", נעשה "מילוי הלבנה".

צא-צב

(יד)

עיקר המתקת הדינים, וכפרת העוונות, ושלמות כל האורות, ומילוי פגימת
הלבנה, ותיקון כל העולמות - הכל על ידי שנתחבר עולם התחתון בעולם
העליון - העולם הגשמי בעולם הרוחני - חכמה תתאה בחכמה עלאה.

תורה עב:

(א)

עשרה קפיטל (פרקי) תהלים המכונים "תיקון הכללי", הם כנגד עשרה מיני
נגינה שנאמר בהם ספר תהלים.

(ב)

עשרה קפיטל תהלים הם תיקון למקרה לילה, ח"ו (זרע לבטלה). כי יש כח
בעשרה קפיטל תהלים אלה לבטל כח הקליפה הגורמת לפגם הזה, ולתקן
הפגם הנעשה על ידי חטא זה.

אומר רבי נתן: "נשלם ספר ליקוטי מוהר"ן תניינא. תהלה לאל עליון
אשר שמים וארץ קנה.

ואלה מוסיף על הראשונים מה שליקטתי מתוך שיחותיו הקדושים" (של
רבינו ז"ל).

ע"פ ליקוטי מוהר"ן תניינא תורה צג

תּוֹרָה עג:

(א)

כְּרוֹם זולות לְבַנֵי אָדָם" - "אלה דברים העומדים ברומו של עולם ובני אדם מזלזלים בהם, וּמֵאֵי נִיהוּ (ומה הם)? - תפילה" (ברכות ו). על כן, מחמת שכל עסקו של רבנו תפילה והתבודדות בינו לבין קונו, על כן בני אדם מזלזלים בו, ומבזים אותו, וחולקים עליו.

תּוֹרָה עד:

(א)

בראש השנה מתקבצים אצל הצדיק שלושה ראשים: א. הצדיק הוא ראש בני ישראל; ב. ראש השנה הוא גם כן ראש; ג. כל אחד שבא לצדיק עם מוחו ודעתו, הוא גם כן ראש.

תּוֹרָה עה:

(א)

טוב מאוד כשזוכים לומר את השיחות בינו לבין קונו בתחינות ובקשות בלב שלם, עד שיגיע לבכייה בתוך שיחתו.

(ב)

בשעה שמדבר עם ה' יתברך, צריך לכוון דעתו אל הדיבורים שהוא מדבר, כמו שמדבר איש אל רעהו.

צה-צו-צז

(ג)

העיקר לדבר את הדיבורים עם ה' יתברך, בלי מחשבות אחרות כלל.

תורה עז:

(א)

צריך לזרוז עצמו להיות רגיל בהתבודדות ושיחה בינו לבין קונו בכל יום, ואפילו כשאינן יכולים לדבר, רק דיבור אחד - יהיה חזק בדעתו, וידבר את אותו דיבור כמה פעמים בלי שעור וערך.

(ב)

הדיבור יש לו כח גדול מאוד. כי הלוא לפעמים יכולים ללחוש על 'קנה השריפה' שלא יוכל לירות, והוא לא יירה. והבן.

(ג)

אמר רביז"ל, שרצונו שיהיה לנו כל היום כולו התבודדות, ולבלות כל היום על זה. אך לא כל אדם יכול לקיים זאת, לכן בהכרח לצוות שיהיה לנו על כל פנים שעה אחת התבודדות.

(ד)

"לואי שיתפלל האדם כל היום כולו". (ברכות כ"א)

תורה עז:

(א)

על התפילות, והתחינות, והבקשות, הסדורות לנו מכבר, יודעים מהם כל המחבלים והמקטרגים - היינו המחשבות הזרות המפריעות בתפילה. והם אורבים על הדרכים של אלו התפילות. לכן צריך ללכת בנתיב ודרך חדשה

צז-צח-צט

שאינה מוכרת להם, היינו להתפלל תפילות חדשות שממציא האדם לעצמו.

תורה צח:

(א)

”נִפְשֵׁי יִצְאָה בְּדַבְּרוֹ” (שה"ש ה) - הדיבור בעצמו הוא התגלות הנפש והלב.

(ב)

הדיבור יש לו כח גדול לעורר את האדם, אף על פי שנדמה לאדם שאין לו לב, והוא מדבר בלי רגש, על ידי שידבר הרבה דברי התעוררות, תחינות ובקשות, זה בעצמו שמדבר, הוא כבר התגלות ההתעוררות שבלבו.

(ג)

לפעמים על ידי שידבר הרבה, אף על פי שידבר בלי הרגש שבלב, אף על פי כן, יבוא אחר כך להתעוררות גדול בלב ונפש.

תורה צט:

(א)

עיקר ההתבודדות והשיחה בינו לבין קונו בשלמות הוא, כשיפרש שיחתו כל כך לפני ה' יתברך, עד שיהיה סמוך מאוד שתצא נפשו, ח"ו - עד שכמעט יגווע, ח"ו - עד שלא תהיה נשמתו קשורה בגופו כי אם כחוט השערה, מעוצם צערו וגעגועיו וכיסופיו לה' יתברך באמת.

(ב)

כשה' יתברך עוזר בהתבודדות, אזי ההתבודדות הוא באמת, כאשר ידבר איש אל רעהו.

ע"פ ליקוטי מוהר"ן תניינא תורה ק

תּוֹרָה ק:

(א)

מקטן ועד גדול, אי אפשר להיות איש כשר באמת, כי אם על ידי התבודדות ושיחה בינו לבין ה' יתברך.

(ב)

זרע ה' בעל שם טוב, רגילים בזה ביותר לדבר עם ה' יתברך בבכייה גדולה, כי הם מזרע דוד המלך, ע"ה, שכל עסקו היה ענין זה שמשבר לבו לה' יתברך תמיד, שזה עיקר ספר תהלים שיסד.

תּוֹרָה קא:

(א)

על ידי אמירת תיקון חצות, יכולים לפרש שיחתו לפני ה' יתברך, את כל אשר עם לבבו, כמו על ידי התבודדות. כי מסתמא, אמירת "חצות" הוא על מה שנעשה עם האדם עכשיו.

(ב)

באמירת תהלים צריך לראות שימצא את עצמו בתוך כל מזמורי התהלים שאומר, וכן ימצא עצמו בכל התחינות והבקשות והסליחות, וכיוצא בזה.

(ג)

תהלים נאמר על מלחמות היצר הרע וחילולתיו, שהם עיקר האויבים והשונאים של האדם - שרוצים למונעו מדרך החיים, ולהורידו לשאול תחתיות.

קא-קב

(ד)

עיקר, וכלל, ושורש, ויסוד של כל העצות להתקרב לה' יתברך, הוא רק אמירת תהלים ושאר בקשות, וכן על ידי התבודדות בינו לבין קונו - לבקש ממנו יתברך שיקרבהו אליו.

(ה)

אף על פי שנמצאים כמה עצות טובות בספרי רביז"ל, שהם מלאים עצות להתקרב לה' יתברך, אף על פי כן, על פי רוב קשה מאוד לאדם לקיים העצה עצמה. על כן העיקר הוא תפילה.

ו

אף על פי שקורא האדם לה' יתברך זמן רב מאוד, והוא עדיין רחוק מאוד, אף על פי כן, אם יהיה חזק מאוד להמשיך בתפילות, סוף סוף יענהו ה' יתברך, ויקרבהו לעבודתו באמת.

תורה קב:

(א)

בועז ורות הם סוד סמיכת גאולה לתפילה, כי בועז הוא בחינת גואל, ורות היא בחינת תפילה.

(ב)

אמר מוהרנ"ת: היה מובן מדברי רביז"ל, שהיתה לו תורה גבוה בענין בועז ורות, הנ"ל, אך לא זכיתי לשומעה.

קב-קג-קד

(ג)

כל דיבור ודיבור שמגלה רביז'ל בפני ה'עולם', תלויים בו עולמות עליונים. ותחתונים.

(ד)

יותר חשובות לרביז'ל התורות שהוא מגלה לישראל ומזכה אותם בהם, יותר מכל ההשגות שאינן יכולות לגלותם.

תורה קג:

(א)

בשעת התפילה, כל זמן שהאדם שומע עוד איזה אדם, דהיינו ששומע ומרגיש שעומד לידו עוד אדם אחד בשעת תפילתו - הוא לא טוב, כי צריך לצייר בדעתו שאין שם אלא אני וה' יתברך.

(ב)

מחויב האדם לבטל עצמו בשעת התפילה, עד שלא ירגיש אפילו את עצמו, רק את ה' יתברך. כי הוא נמצא בהיכל המלך ברוך הוא, ואין נמצא אלא המלך בעצמו.

תורה קד:

(א)

עיקר היהדות הוא פשיטות ותמימות גמור, בלי חכמות כלל. לומר הרבה תחינות ובקשות, ולומר זמירות בשבת, ושאר עבודות הפשוטות.

ע"פ ליקוטי מוהר"ן תניינא תורה קה

תורה קה:

(א)

אמור רביז'ל לאחד, תשתדל לעיין בתורתי ולחדש בה איזה דבר, אם תזכה לכוון כוונתי מה טוב, ואם לא תוכל לכוון כוונתי, אף על פי כן טוב מאוד לחדש איזה דבר בתורה, כי הוא תיקון גדול להרהורים רעים שהיו לו.

(ב)

כל הרהורים באים על ידי כח המדמה. ועל ידי שמחדשים בתורה ומדמים מילתא למילתא (דבר לדבר), מתקנים את הפגם של הרהורים.

(ג)

השכל עטוף בקליפה המכונה כח המדמה, וצריך כל אחד להוציא את עצמו מהמדמה ולעלות אל השכל, היינו שהשכל שלו יתחיל לתפקד בפועל.

(ליקו"א כ"ה)

(ד)

השכל של הבהמה זה הכח המדמה שלה - הזיכרון. (ליקו"א י"ט)

(ה)

המדמה הוא לבוש השכל. וכשהמדמה אינו מבורר ונקי, היינו כשהוא עדיין מעורב טוב ורע, הוא מלביש על השכל ומסתיר אותו. (על פי ליקו"ה ציצית ה-ד)

קוה-קו-קו

(ו)

קוודם שחטאו אדם וחווה, שעדיין לא נפגמה דעתם, היו אז יכולים להכיר את בוראם יתברך בפנימיות הדעת, ולא היו צריכים להתקרב לה' יתברך ולהכירו על ידי לבושים - שהם על ידי המדמה - בחינת אמונה, כי היו מכירים אותו יתברך בדעת - עין בעין, כמו שיהיה לעתיד. (על פי ליקו"ה ציצית ה-י)

(ז)

מזה שמכונה "זוהמת הנחש" שהטיל הנחש באדם וחווה - זה בלבול המדמה.

(על פי ליקו"ה ציצית ה-יא)

(ח)

עיקר השינה כדי לברר ולנקות את המדמה מהמחשבות הרעות, אבל כשהמדמה מבורר ונקי - אין צריך לאדם שינה. (על פי ליקו"ה ציצית ה-כה)

(ט)

המחדש חידושי תורה, הם טובה גדולה לנשמת אבותיו שנסתלקו.

תּוֹרָה קו:

(א)

ראוי להרהר בדברי תורה בשעת הזיווג.

תּוֹרָה קו:

(א)

תאוות ניאוף מפסדת ומזקת מאוד לְחַיִּוּת של האדם, ומתשת כוחו מאוד. ובוודאי אין צריכים אותה כלל, כי אם לקיום המין לבד.

ע"פ ליקוטי מוהר"ן תניינא תורה קח

תּוֹרָה קח-קט-קי-קיא

(א)

בשביל תענוג של רבע שעה, יכול האדם לאבד ולהפסיד את כל העולם הזה עם העולם הבא.

תּוֹרָה קט:

(א)

"צדיקים ירשו ארץ" (תהלים ל"ז) - הצדיקים האמיתיים יורשים את ארץ ישראל, היינו שזוכים שמקום גניזתם (קבורתם) יהיה קדוש בקדושת ארץ ישראל. וארץ ישראל היא תיקון הברית.

תּוֹרָה קי:

(א)

הבחירה היא ביד האדם בפשיטות, אם רוצה עושה, ואם אינו רוצה - אינו עושה.

תּוֹרָה קיא:

(א)

על ידי תפילה יכולים לבוא לכל טוב - לתורה ועבודה ולכל הקדושות, ולכל העבודות, ולכל הטובות שבכל העולמות.

קיא-קטו

(ב)

אם היו מניחים מת לבוא לעולם הזה להתפלל, בוודאי היה מתפלל יפה יפה בכל כוחו.

תורה קיב:

(א)

אם אתה מאמין שאפשר לקלקל, תאמין שאפשר לתקן.

תורה קיג:

(א)

מי שרק מתנוצץ לו ה' יתברך, היינו שיודע ממנו יתברך, כשעושה איזה דבר שאינו כראוי בשלמות, ראוי לו שתכלה נפשו מעוצם החרטה והבושה.

תורה קיד:

(א)

עוצם פגם ההרהור, הוא פגם גדול מאוד מאוד.

תורה קטו:

(א)

דרכו של רביז'ל היה, שהיה בוחר לו איזה דרך ישרה, איך להתנהג בעבודת ה' יתברך, והיה מתחיל להתנהג באותה דרך איזה זמן, בלי להפסיק ממנה. ואף אם היו באות לו מחשבות ובלבולים להתנהג בדרך אחרת, לא

קטו-קיז

היה משגיח על אלה הבלבולים. אחר כך בהמשך הזמן, היה בוחר לו דרך אחרת, ושוב היה הולך איתה בלי להתייחס למחשבות האומרות לו לשנות את הדרך.

תּוֹרָה קטו:

(א)

אֲרִץ ישראל מבחינה חיצונית ניראת כמו כל הארצות, אך קדושתה גדולה מאוד, בתכלית הקדושה.

(ב)

העדיק הוא בדמות וצלם ככל האנשים, ואין בו שום שינוי חיצוני מאחרים, אך אף על פי כן, הוא ענין אחר לגמרי, כי מחשבתו משוטטת אצל ה' יתברך.

תּוֹרָה קיז:

(א)

כשאדם נכנס לקדושה, מתגבר עליו יצר הרע ביותר, כי כל מה שנכנס האדם לקדושה יותר גדולה, כך יש לו יצר הרע גדול מקודמו.

(ב)

אם קורה לאדם - שלא מחמת הרהור - מקרה בלתי טהור (זרע לבטלה בשינה), אינו סימן רע כלל, כי אם זה היה ענין רע, לא היו רבותינו ז"ל נותנים אותו סימן יפה לחולה. (ברכות נ"ז)

(ג)

המוצדיק את עצמו מלמטה, מצדיקים עליו את הדין מלמעלה (תענית ח). נמצא,

קִיז-קִיח

שכאשר האדם נעשה צדיק יותר ונכנס בקדושה יותר, מדקדקים עליו יותר, ולכן מתעוררים עליו דינים וקטרוגים. ומהשתלשלות הדינים נוצר היצר הרע שמביא אותו למקרה בלתי טהור, ח'ו.

(ד)

דע, שלפעמים יש באדם טומאה וסמויה שאין יודעים לה שום תיקון, מחמת שהיא טמונה ונסתרת בו. על כן טובה מה שאירע לאדם מקרה בלתי טהור, כשמתקרב אל הקדושה, כי יוצאת ממנו הטומאה ויכולים למצוא לה תיקון.

(ה)

אברהם אבינו הוליד את ישמעאל תחילה, ויצחק אבינו הוליד את עֶשָׂו תחילה, כדי להוציא ממנו את הזוהמה ולהזדכך ממנה, לפני שיולידו את בניהם הקדושים. וכן אדם הראשון במאה שלושים שנה שפירש מאשתו והוליד שדים, הזדכך מהפסולת הטמונה בו (כמובא באריז"ל), ורק אחר כך הוליד בצלמו כדמותו.

תּוֹרָה קִיח:

(א)

על ידי חיבור המחשבה והדבור לה' יתברך, אפשר לומר דברי תורה בלי הכנה, ובלי לחשוב ולעיין לפני כן, אך אין זו מעלה כל כך לומר תורה בצורה כזו, אלא טוב יותר שחושבים ומעיינים בתורה לפני כן.

(ב)

עכשיו בנקל לחדש בתורה מחמת שכבר נתפשטו מצדיקים חיבורים קדושים הרבה.

ע"פ ליקוטי מוהר"ן תניינא תורה קיט

תורה קיט:

(א)

"גם כל ימיו (של האדם) פעס ומכאובות" (קולת ב). "אדם לעמל יולד קצר ימים ושבע רגז". (איוב י"ד)

(ב)

כל בני העולם כולם מלאים יסורים, אין גם אחד שיהיה לו עולם הזה בלי יסורים, ואפילו העשירים והשרים הגדולים, אין להם 'עולם הזה' בלי יסורים, וכל אחד ואחד יש לו יסורים מיוחדים.

(ג)

אין שום עצה ותחבולה להנצל מהעמל והיגון של העולם הזה, כי אם לברוח לה' יתברך ולעסוק בתורתו.

(ד)

כל אחד נולד לעמל, ואי אפשר להימלט מזה בשום אופן. על כן, החכם עיניו בראשו שיהפוך את העמל שהוא מוכרח לעמול בו, לעמל תורה, אשר בשביל זה נולד בעולם הזה. ואז אשרי לו, כי ניצול מעמל עולם הזה וזוכה לחיי עולם הבא.

(ה)

אמר רביז"ל: הכל אומרים שיש עולם הזה ועולם הבא. הנה עולם הבא אנו מאמינים שיש, אפשר יש גם עולם הזה גם כן באיזה עולם, כי בכאן ניראה שהוא הגיהנום, כי כולם מלאים יסורים גדולין תמיד. אחר כך אמר: אין נמצא שום 'עולם הזה' כלל.

ע"פ ליקוטי מוהר"ן תניינא תורה קכ

תּוֹרָה קב-קכא

(א)

מִי שְׁאִינוּ רְאוּי לְכוּוֹן בְּתַפִּילַתּוֹ אֶת כּוּוֹנוֹת הָאֲרִיז'ל עַל פִּי הַקְּבֵלָה, וְהוּא מְכוּוֹן אוֹתָם - הוּא כְּמוֹ שְׁעוֹשֶׂה כִּישׁוּף.

(ב)

עֵיִקֵר הַתַּפִּילָה הִיא דְּבִיקוֹת לֵה' יִתְבַרֵךְ, זוּהַ, עַל יְדֵי שְׁמְכוּוֹן פִּירוּשׁ הַמִּילִים כְּפִשׁוּטוֹ, וְכֹל זֶה לְמִי שְׁאִינוּ מְכִיר אֶת הַשְּׁפָה - לְשׁוֹן הַקּוֹדֵשׁ. כִּי מִי שְׁמְכִיר אֶת הַשְּׁפָה וּמְדַבֵּר בְּלִשׁוֹן הַקּוֹדֵשׁ, אֵין צָרִיךְ לְחֻשׁוֹב בְּדַעְתּוֹ בְּשַׁעַת הַתַּפִּילָה אֶת פִּירוּשׁ הַמִּילִים, רַק שִׁיטָה אוֹזְנוֹ לְמָה שֶׁהוּא אוֹמֵר.

(ג)

אֲעַל הַצְּדִיקִים הַגְּדוֹלִים, כֹּל כּוּוֹנוֹת הָאֲרִיז'ל הֵם פִּירוּשׁ הַמִּילִים כְּפִשׁוּטוֹ.

תּוֹרָה קכא:

(א)

רְאוּי הָאָדָם לְנַחַם אֶת עַצְמוֹ, וּלְשַׂמַּח אֶת עַצְמוֹ עַל אֲשֶׁר עַל כָּל פְּנִים הוּא זוֹכֵה לֹמֵר אֶת תִּיבוֹת הַתַּפִּילָה.

(ב)

כָּל אֶחָד מִתַּפְלֵל רַק אֵיזָה חֶלֶק מִהַתַּפִּילָה בְּכוּוֹנָה כְּרְאוּי לְפִי בְּחִינַתּוֹ. כִּי יֵשׁ מְאַרֵי דְיָדִין, הֵינּוּ אֲנָשִׁים שְׁשׁוֹרֵשׁ נִשְׁמַתָּם מֵהִידִים שֶׁל קוֹמַת הָאָדָם הָעֲלִיוֹן, וְיֵשׁ מְאַרֵי דְרַגְלִין (רַגְלִים), וְכוּ', וְכֹל אֶחָד צָרִיךְ לְתַקֵּן אֶת חֲלָקוֹ. לְכֵן עַל פִּי

קכא-קכב-קכג

רוב אי אפשר להתפלל את כל התפילה בכוונה כראוי.

(ג)

נתן רביז'ל עצה לאחד שהיה קשה לו להתפלל את התפילה בכוונה ואמר לו: שאינו צריך להתפלל כי אם עד 'ברוך שאמר', כי אולי צריך בגלגול זה לתקן רק את החלק הזה של התפילה, כי בגלגול קודם אולי כבר תיקן את שאר חלקי התפילה. ואחר שיגמור 'ברוך שאמר', יחשוב שיש לו להתפלל בכוונה רק עד 'ויברך דוד', וכך יעשה עד סוף התפילה.

תורה קכב:

(א)

אין צריך להתייחס למחשבות הבאות להפריע בשעת התפילה, רק לילך כסדר בתפילתו לבלי להשגיח עליהם כלל, וממילא הם יסתלקו.

(ב)

כל מחשבה זרה שאינה מענין התפילה שעוסק בה, היא קליפה (פסולת) שיש לה קומה שלמה, היינו בעלת קומה שלמה כמו של האדם - עם ראש, רגליים, ידים, וכו', ושאר האיברים.

תורה קכג:

(א)

מקווה אינה מזקת כלל לטובלים בה, והדוקטור שאומר שהיא מזקת, אינו דוקטור כלל, אדרבא, חום המים כראוי טוב לבריאות הגוף לפתוח את נקבי הזיעה.

קכג-קכד-קכה

(ב)

אין העבודות הקשות והסיגופים מזיקים כלל לאדם. מי שבכל זאת ניזוק מהם, זה רק מפני שיש לו גדלות.

תורה קכד:

(א)

לפעמים אדם עובר במקום מסויים, ופתאום מגיע לו הרהור תשובה, או השתוקקות לה' יתברך, או בא לו איזה חידוש, צריך להתחזק באותו הרהור ולא ימתין ולא יזוז ממקומו כלל, אף על פי שהמקום אינו מתאים לו לאותו עניין, כי המקום שבו הוא נמצא כעת גרם לו למחשבות אלו.

תורה קכה:

(א)

עיקר אמירת תהלים לומר אותם על עצמו - למצוא עצמו בכל מזמור ומזמור.

(ב)

כל המלחמות שבקש דוד המלך, ע"ה, מה' יתברך שיצילהו מהם, כוונתו למלחמות היצר הרע וחילותיו.

על פי המעשה מהז' באטליר (קבצנים).

ע"פ המעשה מְהַבְטָאֵלִיר - יום א'

(א)

כל עבודת האדם בחייו לזכות להשיג את כל מה שידע מתחילה, בעת שהיה עוֹפֵר בבוטן אמו, ונר היה דולק על ראשו, והיה מסתכל באור הגנוז, ומלאך מלמדו את כל התורה, ואת כל מה שצריך לעשות ולהשיג בעולם

הזה. (על פי ליקו"ה אור"ח ח"א אור"ח ח"א תפילין ה-א)

(ב)

הזכרון הוא בחינת דעת ומוחין. (ליקו"א ל"ז) (על פי ליקו"ה אור"ח ח"א אור"ח ח"א תפילין ה-ג)

(ג)

שלימות הדעת הוא שלימות הזכרון. (על פי ליקו"ה אור"ח ח"א אור"ח ח"א מילה ד-ה)

(ד)

המחשבה מייצרת את טיפת הזרע שממנה נוצר הוולד, כי המחשבה נמשכת ומתגשמת מהרוחניות - מעילה לעלול - מעולם לעולם - משכל לשכל - שהם נשמה, רוח, נפש - עד מחשבת האבא, ששם מתהווה

מהמחשבה טיפת זרע. (על פי ליקו"ה אור"ח ח"א אור"ח ח"א תפילין ה-ג)

(ה)

צריכים להתחיל בכל פעם מחדש בכל ענין, ולא להרגיש כאלו הוא כבר זקן ומכיר את הדבר. וזה עיקר החיים הארוכים של הזקן העיוור. (בסיפורי מעשיות של שבעת הקבצנים יום א'), כי תמיד התחיל מחדש והרגיש שעדיין הוא

על פי המעשה מהז' באטליר (קבצנים).

רחוק מאוד מה' יתברך, ואינו מכירו בכלל. (על פי ליקו"ה אור"ח ח"א אור"ח ח"א תפילין ה-ה)

(ו)

אין יום דומה לחברו, ואין שעה דומה לחברתה. ובכל רגע ורגע נשתנים עליות העולמות הרוחניים, וסדרן, ומעמדם, והנהגתם - בשינויים נפלאים ונוראים, עד אין חקר. וכל המשכת חיותם הוא כפי עבודת האדם בעולם הזה, שבו תלוי הכל מראש ועד סוף - עד הנהגת העולם הזה. כמבואר

בכתבי האריז"ל. (על פי ליקו"ה אור"ח ח"א אור"ח ח"א תפילין ה-ה)

(ז)

כמו שאין עליה בעולם לפי גדולתו יתברך - כי גבוה מעל גבוה. היינו, אין סוף למדרגות בעליה אליו יתברך, כמו כן אין מקום שנמצא בו האדם שיחשב בעיניו ירידה, כי תמיד יש ירידה יותר גרועה (על פי ליקו"ה אור"ח ח"א אור"ח ח"א תפילין ה-ט)

(ח)

ככל שמשיגים יותר גדולת ה' יתברך - משיגים יותר חסדו, כי חסדו שהם עד אין סוף, הם עיקר גדולתו. (על פי ליקו"ה אור"ח ח"א אור"ח ח"א תפילין ה-ט)

(ט)

בין בעליה ובין בירידה, בין שטוב לאדם ובין שלא טוב, צריך תמיד לעבוד את ה' יתברך, ולא להתנתק ממנו, חס ושלום, להאריך רוחו לבל יפול, ולא ייגע, ולא יתבטל מתשוקתו לה' יתברך, כי כל העובר עלינו לטובתנו.

(על פי ליקו"ה אור"ח ח"א אור"ח ח"א תפילין ה-יא מ')

(י)

בארץ ישראל אפשר לזכות לאריכות אפיים כזה, שלא יהיה בלבו שום צד כעס וקפיידא, אפילו על השונא הגדול שלו, שעושה לו הרבה יסורים.

וכל זה מגודל אמונתו שהכל ממנו יתברך לטובה. (על פי ליקו"ה אור"ח ח"א אור"ח ח"א תפילין ה-יז)

על פי המעשה מהז' באטליר (קבצנים).

(יא)

תענוג תמידי אינו תענוג, ואינו נקרא חיים כלל, כי אם שזוכים לחיות חיות חדש בכל עת, ולעלות כל פעם למדרגה יותר קרובה לה' יתברך. וזה

בחינת חיים ארוכים - חיים נצחיים. (על פי ליקו"ה אור"ח ח"א תפילין ה-יח)

(יב)

ראש חודש ניקרא כך, על שם החידוש שאנו מחדשים ימינו בכל עת, ומתקרבים בכל פעם יותר לה' יתברך, כמו הלבנה שמתחדשת בכל חודש.

(על פי ליקו"ה אור"ח ח"א תפילין ה-ט)

(יג)

הנפילה של האדם, היא כדי שיתחיל בכל פעם לחיות מחדש, ולהתעורר מחדש להתקרב יותר לה' יתברך, ולא להסתפק במקומו הראשון. (על פי ליקו"ה

אור"ח ח"א תפילין ה-כב)

(יד)

בשעת התפילה זוכים למוחין דגדלות, על ידי תפילה בדביקות המוחין לה' יתברך. ואחר התפילה נסתלקים המוחין ונשאר רק רשימו מהם. (על פי

ליקו"ה אור"ח ח"א תפילין ה-כה)

(טו)

הצדיק מוכרח להפיל את עצמו לתוך שינה, היינו לסלק את מוחו ודעתו, ואז אמונתו מצטמצמת אף היא, עד נקודה קטנה, והיא יורדת להעלות ניצוצי נשמות של אותם שנפלו בעוונותיהם ונתרחקו מה' יתברך, היינו שהוא עוסק עמם לקרובם אל האמונה בה' יתברך. (על פי ליקו"ה אור"ח ח"א תפילין ה-כה)

(טז)

צדיק האמת הוא הנהר היוצא מעדן להשקות את הגן, כי הוא יוצא

להשקות את העולם בדעת. (ליקו"ה ל"ח) (על פי ליקו"ה אור"ח ח"א תפילין ה-כה)

על פי המעשה מהז' באטליר (קבצנים).

(יז)

הצדיק מוריד את עצמו לקרב את הרחוקים, ויורד מדבקותו בה' יתברך, ואחר שהעלה את הרחוקים, הוא מתקנא בהם כשרואה שקבלו מוחין ודעת אמתי ממנו, ואז זוכר את מקומו ומחזיר לעצמו המוחין שנסתלקו ממנו בעת

שינתו וקטנותו. (על פי ליקו"ה אור"ח ח"א תפילין ה-כה)

(יח)

הצדיק נכנס לקושיות שאין עליהם תשובה - שבאים מהחלל הפנוי - שמשם שורש הדין, וזוכה לעמוד שם בנסיון - נגד כל הכפירות והבלבולים העולים בדעתו - על ידי האמונה הפשוטה, זוכה לסבול כל היסורים והדינים, ועל ידי זה הוא זוכה להשיג סוד חלל הפנוי - לידע שגם שם נעלם ה'

יתברך בדרך נפלא ונורא. (על פי ליקו"ה אור"ח ח"א תפילין ה-כח)

(יט)

כל פעם שנולד נפש חדש בישראל, נולד שכל חדש לעולם, היינו שכל חדש להכיר את ה' יתברך בידיעה והכרה חדשה. כי בכל דור ודור נתגלה

אלקותו יתברך בידיעה חדשה והכרה חדשה. (על פי ליקו"ה אור"ח ח"א תפילין ה-ל)

(כ)

ה' יתברך מטריח את עצמו, כביכול, לקיים ולהנהיג את עולמו מזור לדור, כדי לברר ולנקות את הנשמות ביותר מזוהמת הנחש, כדי שיכירו אותו

בכל דור ודור בתוספת הכרה חדשה. (על פי ליקו"ה אור"ח ח"א תפילין ה-ל)

(כא)

הצדיקים יכולים להכנס לקושיות הבאים מהחלל הפנוי ולהמתיקם, היינו על ידי שמגלים לעולם שכל הקושיות וכל הכפירות בעצמם נמשכים לעולם

ממנו יתברך בעצמו. (על פי ליקו"ה אור"ח ח"א תפילין ה-לב)

על פי המעשה מהז' באטליר (קבצנים).

(כב)

אי אפשר לידע ממנו יתברך כי אם על ידי העדר הידיעה שקדמה לידיעה, שזה בחינת הקושיות שיש על ה' יתברך - קושיות שאין עליהם תירוץ. (על

פי ליקו"ה אור"ח ח"א תפילין ה-לב)

(כג)

העיקר הוא לברר את המדמה, כדי לזכות לאמונה שלימה. (על פי ליקו"ה אור"ח ח"א

תפילין ה-לד)

(כד)

על ידי שהאדם מזכך את עצמו, יוכל לזכור מה שנעשה אתו בשעת הלידה. ואם יזכך עצמו יותר, יוכל לזכור גם מה שנעשה עמו לפני הלידה. (על פי ליקו"ה

אור"ח ח"א תפילין ה-לד)

(כה)

כל מה שהאדם הוא קטן ביותר, והוא חולה בחולי הנפש יותר, הוא צריך רבי גדול יותר, שיהיה אומן כזה שיוכל לעשות כלים להכניס בחולה השגות אלקות, ולתקן גם אותו. (על פי ליקו"ה אור"ח ח"א תפילין ה-לד)

(כו)

כל מה שהאור עליון וגבוה יותר, הוא יכול לצמצם עצמו, ולהסתיר את עצמו, ולהכניס את האור בהדרגה ובמידה - שלא יהיה ריבוי אור, ובכל זאת להכניס השגות אלקות בקטנים, ברצוא ושוב. (על פי ליקו"ה אור"ח ח"א תפילין ה-לד)

(כז)

העור הוא חיצוניות דחיצוניות, תכלית המחיצה והמסך המבדיל בין נברא לנברא, ובין עולם לעולם. (על פי ליקו"ה אור"ח ח"א תפילין ה-לד)

על פי המעשה מהז' באטליר (קבצנים).

(כה)

כי זה כלל בכתבים, שהמלכות שהיא מדריגה אחרונה של עולם העליון, היא למעלה, והיא שורש של 'עתיק' - שהוא מדריגה עליונה שבעולם התחתון ממנו, וכן הוא מעולם לעולם. ומלכות היא בחינת אמונה, ו'עתיק' שהוא למעלה ושורש של כל המוחין שבאותו עולם, הוא בחינת דביקות נפלא והנורא לה' יתברך, בחינת רעווא דרעווין - רצון שברצונות והשתוקקות. (על פי ליקו"ה אור"ח ח"א תפילין ה-לח)

(כט)

עיקר ההתחלה היא האמונה, ועיקר הסוף היא אמונה ודביקות, כי באמת הכל אחד, כי בחינת הדביקות שהוא נדבק בכל עולם ומדריגה שהוא נכסף ומשתוקק ומתגעגע לעלות אליה למעלה - הוא בחינת 'עתיק' - רַעְוָא דְרַעְוִין (רצון שברצונות) - וזהו בעצמו בחינת הארת האמונה, שהוא מדריגה האחרונה של עולם שלמעלה ממנו, כי אמונה היא שורש חיות של 'עתיק'.

(על פי ליקו"ה אור"ח ח"א תפילין ה-לח)

(ל)

האמת הוא הגשר דקדושה שעליו אפשר לעבור את העולם, כי עם האמת אפשר לעבור על כל הבלבולים ומניעות המח שיש לאדם בעבודת ה'. (על פי

ליקו"ה אור"ח ח"א תפילין ה-מא)

(לא)

עיקר המוחין שמקבלים על ידי התפילין - שזה בחינת הדביקות בה' יתברך - הוא תפילה והתבודדות ושיחה בינו לבים קונו, שזה עיקר הדביקות. (על פי

ליקו"ה אור"ח ח"א תפילין ה-מג)

(לב)

כשמתחיל האדם לרחם על עצמו, ומרגיש עניותו במעשים טובים, וטוען

על פי המעשה מהז' באטליר (קבצנים).

עם ה' יתברך, ומתקוטט עמו, ומתרעם עליו יתברך על שאינו מקרבו אליו, ושופך שיחו ולבו לפניו, עד שנתעורר בבכייה - כמה וכמה יקרה תפילה זו לפני ה' יתברך, והיא יקרה מכל התפילות שבעולם (ע"פ ליקו"ה אור"ח ח"א תפילין ה-מג)

(לג)

כל נשמה ונשמה יש לה כח מיוחד לגלות איזה בחינה מהתגלות אמונתו בעולם. (על פי ליקו"ה אור"ח ח"א תפילין ה-מד)

(לד)

לשון תרגום הוא בחינת המדרגה שנקראת 'נוגה' - בחינת עץ הדעת - בחינת מדמה - שהם מדרגה שבין הקדושה לטומאה (על פי ליקו"ה אור"ח ח"א תפילין ה-מד)

(לה)

בת המלך שהיא הנפש שנתפסה בחומות של מים ע"י המלך האכזר, שכחה מעלתה, עד שהיה לה קצת אהבה עמו. (על פי ליקו"ה יור"ד ח"א תולעים ד-ב)

(לז)

התגלות מלכותו יתברך, שזה בחינת רפואת בת המלך הנ"ל, יהיה לעתיד, ואז תהיה השמחה בשלימות. (על פי ליקו"ה יור"ד ח"א תולעים ד-ד)

(לז)

כל זמן שאין נתגלה השכל של החלל הפנוי, אי אפשר לדעת את ה' בשלימות. (על פי ליקו"ה יור"ד ח"א תולעים ד-ח)

(לח)

ע"י שיודע, שגם בתחילת הצמצום נעלם ה' יתברך, נמתקים הדינים בשורשם. (על פי ליקו"ה יור"ד ח"א תולעים ד-ט)

על פי המעשה מהז' באטליר (קבצנים).

(לט)

הצדיק צריך לקרב ולחבר קוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׂכִינְתָא, היינו לקרב כנסת ישראל לה' יתברך, וזה אי אפשר אלא ע"י השלכת קולות, היינו להשליך את הקול של ה' יתברך לכל אחד מישראל. (סיפורי מעשיות מז' באטליר, בענין שתי הציפורים). (על פי ליקו"ה יור"ד ח"ב נדרים ד-כה)

(מ)

ע"י הצדקה שהיא חסדים של אמת מתהווה הזמן. (ז' באטליר יום ג') (על פי ליקו"ה יור"ד ח"ב מלמדים ות"ת ד-ג)

(מא)

באמת עיקר החיים הוא חיים ארוכים אמתיים שהוא בחינת החיים ארוכים של הקבצן העיור, כי התפאר שהוא זקן מאד ועדיין הוא יניק מאד ולא התחיל עדיין לחיות כלל, כי זה עיקר החיים כשמתחילין לעבוד את ה' בכל פעם מחדש כאלו לא התחיל עדיין בעבודתו כלל (על פי ליקו"ה אור"ח תפילין ה-ה)

(מב)

עיקר התפילין-מוחין כדי לזכות על ידי מצות תפילין לחיות חיות חדש דקדושה, לחדש כנשר ימיו להתחיל בעבודתו יתברך בכל פעם מחדש ולא יפול לזקנה דסטרא אחרא - שלא תהיה עבודתו בעיניו כישנה, אלא חדש ממש כאלו לא התחיל מעולם כלל (על פי ליקו"ה אור"ח תפילין ה-ה)

(מג)

אפילו מי שהוא צדיק גדול מאד, וטרח ויגע שנים הרבה בעבודתו יתברך, אף על פי כן לפי חידוש מעשה בראשית שבכל יום עדיין לא התחיל כלל, כי השם יתברך עושה חדשות בכל עת, כמו שכתוב ובטובו מחדש בכל יום תמיד מעשה בראשית ואין יום דומה לחברו, כי הוא יתברך מחדש נפלאות חדשות בכל עת ובכל שעה. (על פי ליקו"ה אור"ח תפילין ה-ה).

על פי המעשה מהז' באטליר (קבצנים).

(מד)

מבואר בכתבי האר"י ז"ל, שאין יום דומה לחברו ואין שעה דומה לחברתה, ובכל רגע ורגע נשתנים עליית העולמות וסדרן ומעמדם והנהגתם בשינויים נפלאים ונוראים עד אין חקר (על פי ליקו"ה אור"ח תפילין ה-ה).

(מה)

כל המשכת חיותם של כל העולמות ופרטי הבריאה, הוא כפי עבודת האדם בעולם הזה שבו תלוי הכל מראש ועד סוף. על כן צריך בכל פעם לעבוד את השם יתברך מחדש, כפי חידוש מעשה בראשית שבכל העולמות שצריכין עכשיו, וכפי התגלות גדולת הבורא יתברך שצריכין לגלות עכשיו (על פי ליקו"ה אור"ח תפילין ה-ה).

(מו)

"יום ליום יביע אומר ולילה ולילה יחוזה דעת", היינו שבכל יום ובכל לילה ובכל עת ובכל שעה נתגלה גדולתו יתברך בדרך הכרה וידיעה חדשה שלא היה מעולם, ועל כן צריכין להתחיל בכל פעם בעבודתו מחדש בבחינת בכל יום יהיו בעיניך כחדשים (על פי ליקו"ה אור"ח תפילין ה-ה).

(מז)

עיקר אריכת ימים - בחינת חיים ארוכים, הוא שצריכין לראות בכל יום ויום שבא אחר כך להאריך את היום בתוספת קדושה ודעת, כי היום בתחילתו הוא קצר מאד וצריכין לראות להרחיבו ולהאריכו בתוספת קדושה בכל פעם וכן בכל יום ויום (על פי ליקו"ה אור"ח תפילין ה-ה).

(מח)

כל הנפילות שבעולם הם מבחינת זקנה דסטרא אחרא שנדמה בעיניו שכבר נזקן בחטאיו ובמעשיו שרגיל בהם, עד שאי אפשר לו לצאת מהם בשום אופן ח"ו, ובאמת הוא צריך לידע ולהאמין שבכל יום ובכל עת ובכל שעה,

על פי המעשה מהז' באטליר (קבצנים).

יש כח ביד האדם להתחדש ולהיות נעשה בְּרִיָּה חדשה ממש, כי השם יתברך עושה חדשות בכל עת ואין יום ואין שעה דומה לחברו. (על פי ליקו"ה אור"ח

תפילין ה-ו).

(מט)

צריך להתחזק בכל פעם מחדש ולהתחיל בכל יום מחדש, ולפעמים גם ביום אחד צריכין להתחיל כמה פעמים, ואפילו אם יהיה כך זמן ארוך - יהיה איך שיהיה - בכל עת ובכל שעה צריך להזכיר את עצמו בהשם יתברך ולשכוח לגמרי כל מה שעבר עד הנה, ולהתחיל מעתה מחדש ממש כל מה שיוכל, ואל יסתכל על שום בלבול וחלישות הדעת כלל, וכל זה

הוא בחינת אריכת אפים (על פי ליקו"ה אור"ח תפילין ה-ו).

(נ)

כל היסורים והמניעות אינם באים כי אם בשביל נסיון וכשהוא חזק בדעתו ומאריך רוחו ואינו מסתכל עליהם כלל. על ידי זה נתבטלים ממילא לפניו

(על פי ליקו"ה אור"ח תפילין ה-יא).

(נא)

על ידי שנותנים הבכור שהוא הולדה הראשונה לכהן. על ידי זה ממשיכין קדושת הולדת המוחין והחיות - שיזכה להתחדש בכל עת כאלו היום נולד שזהו עיקר בחינת תפילין שהם בחינת המוחין וחיים ארוכים שמקבלים

מהזקן דקדושה - מהקבצן העיוור. (על פי ליקו"ה אור"ח תפילין ה-טו).

(נב)

צריך להתחיל בכל פעם מחדש, וזה בחינת משיח שנאמר בו (תהלים ב') "אני היום ילדתיך". כי משיח יזכה לבחינה זאת בשלימות שהוא בחינת חיים ארוכים - שבכל עת יתחיל לחיות מחדש כאלו נולד היום (על פי ליקו"ה אור"ח תפילין

ה-טו).

על פי המעשה מהז' באטליר (קבצנים).

(נג)

משיח ישיג בחינת למעלה מהזמן כמבואר בדברי רבינו ז"ל על פסוק "אני היום ילדתיך". כי בחינה זאת שהתפאר הקבצן העיזור שהוא זקן ויניק, וכל העולם אינו עולה אצלו כהרף עין וכו'. כל זה היא בחינת למעלה מהזמן שזהו בחינת חיים ארוכים שיזכה משיח היום (על פי ליקו"ה אור"ח תפילין ה-טו).

(נד)

תפילין הם בחינת חיים, בחינת עץ החיים שנאמר בו (בראשית ג) ואכל וחי לעולם. ועל ידי שאדם הראשון פגם בזה, נגזר עליו מיתה לדורות. ובאמת אחר החטא, המיתה והשינה הם טובה גדולה. כי אם לא חטא היה זוכה לחיים אמתיים שהוא חיים נצחיים, חיים ארוכים בעודו בגוף, דהיינו שבעודו בגוף היה יכול להיות נכלל באין סוף לעולם ברצוא ושוב, ולחיות חיים ארוכים (על פי ליקו"ה אור"ח תפילין ה-יח).

(נה)

עיקר החיות של כל השבעים שנים, לחדש חיותו בכל עת. כי אם אינו מחדש חיותו בכל עת. אינו חי שבעים שנים. כי עיקר החיות הוא עבודת הבורא יתברך. כי הוא חיך. וכשאינו מוסיף קדושה ודעת בכל יום הוא קצר ימים. ומי יודע אם יעלו כל שבעים שנותיו ליום אחר. (על פי ליקו"ה אור"ח תפילין ה-טו).

(נו)

הרשעים גמורים שאינם מקיימין את התורה לגמרי נקראים בחייהם מתים. כי בוודאי הם מתים ממש. מאחר שאינם מקיימין את התורה שהיא עיקר החיים באמת כמו שכתוב, כי הוא חיך. (על פי ליקו"ה אור"ח תפילין ה-טו).

על פי המעשה מהז' באטליר (קבצנים).

(נז)

אפילו מי שעובד את ה' קצת, אינו נמנה בימי חייו כי אם כפי מעט העבודה ומעשים טובים שזכה לעשות בחייו. ועל כן יכול להיות שכל חיותו לא יעלה כי אם יום אחד (על פי ליקו"ה אור"ח תפלין ה-ט).

(נח)

זה כלל, שאין הקדוש ברוך הוא עושה שתי פעמים דבר אחד. כמו שאמר רבינו ז"ל, שאפילו נשמות המגולגלים אין אותה הנשמה בעצמה באה בפעם שניה כמו בראשונה. רק נשמה זאת עם רוח זה, או נפש זה עם רוח זה, וכו' וכיוצא בזה נמצא שהוא ענין אחר ודבר חדש לגמרי (על פי ליקו"ה אור"ח תפלין ה-ל).

(נט)

כל נפש מישראל הוא התגלות חדש ודעת חדש להכיר את מי שאמר והיה העולם. כי בכל דור ודור נתגלה אלקותו יתברך בידיעה חדשה והכרה חדשה. (על פי ליקו"ה אור"ח תפלין ה-ל).

על פי המעשה בז' באטליר – יום ה'

(א)

האילן הקדוש שנמצא מעל הזמן, הוא עץ החיים שהמזון דְּכוּלָּא בִּיהַ (שהמזון של כלם בו), ושם עיקר תענוג עולם הבא. (על פי ליקו"ה יור"ד ח"ב ס"ת ג-ב)

(ב)

שורשי התורה הם המידות של האילן, שהם אמונה, ענווה, ויראה. וכל המחלוקות שבעולם מפני הריחוק ממידות אלו. (על פי ליקו"ה יור"ד ח"ב ס"ת ג-ב)

על פי מעשה חלוק אֵלִפִים לַמַּאוֹת

מַעֲשֵׂה חִלּוּק אֵלִפִים לַמַּאוֹת

(א)

החידושים הנפלאים שגילו הצדיקים בכל הדורות, אי אפשר לגלותם בשכל אנושי, אלא ע"י שפע אלוקי הנמשך מהיחיד הנעלם יתברך. (על פי ליקו"ה

חוש"מ ח"א עדות ד-ב)

(ב)

כל התורה שהיא פרשיות וסדרים ותיבות ואותיות, הם כולם צמצומים נפלאים לאור ה' יתברך, כדי שנוכל לקבלו - שזה בחינת חלוקת אלפים לַמַּאוֹת. (על פי ליקו"ה חוש"מ ח"א עדות ד-ד)

(ג)

התורה היתה בתחילה בבחינת אלפים, בבחינת כותנות אור - בְּאֶלֶף - הרומז לאלפים. ואם לא היה חוטא אדם הראשון בעץ הדעת, היה מקבל התורה בבחינת אלפים - בחינת תורה ד'עתיקא', דְּלִית מִיָּתָה תִּמָּן - (שאינן שם מיתה), כי שם חיים נצחיים, והיה חי לעולם. (ליקו"ה חוש"מ ח"א עדות ד-ד)

(ד)

ע"י שחטא אדם הראשון, נפגם ונתעכר שכלו. ועל כן, אי אפשר לקבל האור הגדול כמו שהוא - ללא צמצומים. וכשנסתלק האור הגדול הזה של חיים נצחיים, נשאר הכל ללא חיות, והמיתה שלטה בעולם. ורק בחסדו לא חזר העולם לתוהו ובוהו, אלא הלביש ה' יתברך את האור הגדול בבחינת כותנות עור, שהם צמצומים נפלאים לאור הגדול. (על פי ליקו"ה חוש"מ ח"א עדות ד-ד)

על פי מעשה חלוק אלפים למאות

(ה)

תלמיד חכם הנוקם ונוטר כנחש, יכול לעשות מאור האלפים, מאות, וכו'. כי אסור לתלמיד חכם להיות עָנו שוטה, רק כל מעשהו לשם שמים. ואסור לו לזוז מהאמת ולבטל דעתו לפני שום אדם שבעולם. (על פי ליקו"ה חוש"מ ח"א עדות ד-ה)

(ו)

צריך התלמיד חכם להתנהג עם האמת ממש, כמו שהנחש מתנהג עם השקר - לקיים "עם עיקש תתפתל", להתנהג בחכמה ועורמה למען האמת לבד. (על פי ליקו"ה חוש"מ ח"א עדות ד-ה)

(ז)

דע שיש אור (הקב"ה) שהוא מאיר באלף עולמות, וזה האור אין אדם פשוט יכול לקבל מחמת גדלו, וצריך לזה חכם גדול שיוכל לחלק אלפים למאות, דהינו שיוכל לחלק האור הגדול לחלקים קטנים כדי שיוכלו הקטנים במעלה לקבלו מעט מעט. כמו למשל כשאחד אומר פשט או חלוק גדול מאד, ומחמת זה אין יכולין לקבל ממנו מחמת גדלו, כי חצי פשט אי אפשר לקבל כי אם כולה. אבל כשמחלקין הפשט והחלוק לחלקים וענינים, אזי יכולין להבין כל ענין וענין בפני עצמו. כך יש אור שהוא מאיר באלף עולמות והוא השגה אחת, דהינו שאי אפשר להשיג אותו אלא כלו, אבל לא במקצת כי הוא אור אחד פשוט. (שיחות הר"ן צ"ג).

(ח)

תלמיד-חכם שנוקם ונוטר הוא יכול לחלק אלפים למאות כדי שיוכלו לקבלו כמו שכתוב (משלי יז-ט): "ושנה בדבר מפריד אלון" ופרש רש"י דהינו נוקם ונוטר, ששונה בדבר שעשה לו חברו על-ידי-זה הוא מפריד אלופו של עולם. היינו הוא יכול לחלק אלפים למאות וזהו ושנה בדבר הינו נוקם ונוטר, מפריד אלון (שיחות הר"ן צ"ג).

על פי המעשה מהבנים שהוחלפו

מעשה מהבנים שהוחלפו

(א)

נשמות העשוקות בְּטִיקָא - בקליפת נוגה - המתגלגלים בגלגולים, בא על ידי חטא אדם הראשון שאכל מעץ הדעת טוב ורע, שעל ידי זה התגבר להט החרב המתהפכת שהוא בחינת היכלי התמורות. (ע"פ ליקו"ה אורח חיים הלכות ברכת השחר

הלכה ג אות ב)

(ב)

בגלל היכלי התמורות הוצרך אברהם אבינו ליקח שפחה להוציא תחילה הפסולת שהיה בו מחטא אדם הראשון - הפסולת של זוהמת הנחש שממנו נולד ישמעאל. (ע"פ ליקו"ה אורח חיים הלכות ברכת השחר הלכה ג אות א)

(ג)

כל העליות והירידות העוברים על האדם, וכל הגלגולים שמתגלגלת נשמתו מדור לדור, הכל נמשך מהיכלי התמורות - מהדמיונות - כדי לנקות את הנשמות מהם. (ע"פ ליקו"ה אורח חיים הלכות ברכת השחר הלכה ג אות א)

(ד)

כל החטאים נובעים מחטא אדם הראשון.

(ה)

הכל כפי בחירתו של האדם, כפי כסופיו, וכפי אמיתת התחזקותו ואמונתו בה' יתברך, כמו כן ה' יתברך מתגלגל עמו ברחמיו. (ע"פ ליקו"ה אורח חיים הלכות ברכת

השחר הלכה ג אות א)

על פי המעשה מהבנים שהוחלפו

(ו)

דוד המלך, ע"ה, בטח בריבוי תפילותיו באמת לה' יתברך, שה' יתברך יציל אותו מכל התמורות. (ע"פ ליקו"ה אורח חיים הלכות ברכת השחר הלכה ג אות ג)

(ז)

ככל שהשכל גדול יותר כך הנשמה גדולה יותר. (ע"פ ליקו"ה אורח חיים הלכות ברכת השחר הלכה ג אות ה)

(ח)

"ויגבה לבו בדרכי ה'" - שצריכין להגביה לבו ודעתו בדרכי ה', ולומר בנפשו שאין נאה לי לעשות מעשים כאלה, מעשה בהמה ח"ו. כי נפשי גבוה מאד - נפש ישראל שכולם בני מלכים וראוי לי להתנהג בנימוסי המלכות דקדושה, כמו שראוי לנפשות ישראל שנקראים (דברים י"ד) בנים אתם לה' אלקיכם. (ע"פ ליקו"ה אורח חיים הלכות ברכת השחר הלכה ג אות ה)

(ט)

העולם מתנהג בהיפך מהאמת, מפני השינויים והחילופים של היכלי התמורות. (ע"פ ליקו"ה אורח חיים הלכות ברכת השחר הלכה ג אות ט)

(י)

בגלות האחרונה הערב רב יהיו ראשי העם, ויראי חטא ימאסו בעיניהם, ויחשבו ככלבים. (זוה"ק) (ע"פ ליקו"ה אורח חיים הלכות ברכת השחר הלכה ג אות ט)

(יא)

עיקר ההבחנה בין האמת לשקר הוא רק בלב, לכל אחד כפי שיכול לשער בלבו. אך אי אפשר להוכיח האמת על ידי ראיות שכליות בשום אופן.

(יב)

כל עבודתנו לברר ולנקות נשמותינו וכל הניצוצות התלויים בנו, מהיכלי

על פי המעשה מהבנים שהוחלפו

התמורות. (ע"פ ליקו"ה אורח חיים הלכות ברכת השחר הלכה ג אות יא)

(יג)

כשיבוא משיח ויגלה האמת בעולם, אז לא תהיה ההבחנה בין האמת לשקר חידוש, כי כלם יראו האמת. החידוש הוא שעכשיו בחושך יבחין האדם בין האמת לשקר. (ע"פ ליקו"ה אורח חיים הלכות ברכת השחר הלכה ג אות יב)

(יד)

ככל שהצדיק גדול יותר כך האמת שלו מזוככת ומבוררת יותר. (ע"פ ליקו"ה אורח חיים הלכות ברכת השחר הלכה ג אות יז)

(טו)

מי שעושה רצון ה' באהבה, ואין לו שום רצון אחר, רק מה שרוצה ה' יתברך, אז נקרא בן, כי אז עבודת ה' אצלו אינה נחשבת לעבדות. (ע"פ ליקו"ה אורח חיים הלכות ברכת השחר הלכה ג אות יח)

(טז)

אחר חטא אדם הראשון, אי אפשר להפוך הגוף לנפש ולהיכלל בו יתברך בגוף ונפש, עד שיתבלה בעפר ויקום בתחייה בגוף זך וצח, ויוכל להכלל בו בגוף ונפש, ברצוא ושוב. (ע"פ ליקו"ה אורח חיים הלכות ברכת השחר הלכה ג אות ט)

(יז)

עיקר החולאת והמיתה בגלל המחלוקת בין הגוף והנפש, שאינם מתנהגים במזג השווה, שהד' יסודות הרעים מתגברים בטומאתם עד שהנפש אינה יכולה לסבול להיות איתם ומסתלקת. (ע"פ ליקו"ה אורח חיים הלכות ברכת השחר הלכה ג אות כא)

(יח)

על ידי השם שיש לכל דבר נמשך החיות לתוך השם, מחי החיים. (ע"פ ליקו"ה אורח חיים הלכות ברכת השחר הלכה ג אות כב)

על פי המעשה מהבנים שהוחלפו

(יט)

עיקר התהוות הגוף הוא מהאם, ועיקר התהוות הנפש מהאב. (ע"פ ליקו"ה אורח חיים

הלכות ברכת השחר הלכה ג אות כג)

(כ)

על ידי שהאדם עושה מעשה בהמה, היינו חטאים, אזי ניצוצים מרוחו מתערבבים ברוח הבהמה, ועל ידי הקרבן שמקריבים מהבהמה מעלים את

רוח האדם שנפלה ברוח הבהמה. (ע"פ ליקו"ה אורח חיים הלכות ברכת השחר הלכה ג אות כז)

(כא)

עיקר המלוכה והממשלה של הצדיק על ידי התפילה. (ע"פ ליקו"ה אורח חיים הלכות ברכת

השחר הלכה ג אות כט)

(כב)

עיקר הבריאה להכיר את ה' יתברך. ואי אפשר להכירו יתברך כי אין מחשבה יכולה לתפוס בו כלל, ואי אפשר לדעת ממנו יתברך כי אם על ידי שמו, היינו שצמצם את עצמו בתוך שמו, ששמו יכול כביכול את כל מציאותו יתברך. וצמצם עצמו בכמה צמצומים וְהִקְטַנּוֹת וברא את הכל, וחנן אותנו דעה והשכל, עד שיש לנו כח לידע ולהאמין בשמו יתברך. (ע"פ ליקו"ה

אורח חיים הלכות ברכת השחר הלכה ג אות לב)

(כג)

השם הוא הצורה של הדבר, ואין הבדל בין השם של הדבר לדבר עצמו. וההבדל הוא רק אצל האדם המוגבל, שמרגיש הבדל בין כשרואה את הדבר, לבין כשיודע הדבר על ידי שמו. (ע"פ ליקו"ה אורח חיים הלכות ברכת השחר הלכה ג אות לב)

(כד)

כל התפילות וכל הברכות וההודאות, כולם הם לברך ולקדש ולפרסם שם

כבודו בעולם. (ע"פ ליקו"ה אורח חיים הלכות ברכת השחר הלכה ג אות לג)

על פי המעשה מהבנים שהוחלפו

(כה)

על כל הקושיות שיש על דרכי הנהגותיו יתברך אין שום תירוץ בעולם, רק לעתיד יתגלו כל התירוצים, וצריכים לסמוך רק על אמונה. (ע"פ ליקו"ה אורח

חיים הלכות ברכת השחר הלכה ג אות לו)

(כו)

כל השקר והחילוף שיש בעולם, הוא רק בשמות של הדברים - לנחשת קוראים זהב, ולרע טוב, וכו', אבל לשנות את עצם הדבר אי אפשר. (ע"פ

ליקו"ה אורח חיים הלכות ברכת השחר הלכה ג אות לט)

(כז)

העלמות האור ומיעוטו וצמצומו, זה עיקר התיקון של הבריאה, כידוע בכתבי האריז"ל. (ע"פ ליקו"ה אורח חיים הלכות ברכת השחר הלכה ג אות מא)

(כח)

כל מלכותו של משיח יהיה לגלות לעולם את האמת, כי ה' הוא האלקים אין עוד. (ע"פ ליקו"ה אורח חיים הלכות ברכת השחר הלכה ג אות מא)

(כט)

האדם צריך לעבוד את השם יתברך בכל כחו, שהגוף יעשה רק רצון הנשמה. אבל כל זמן שיש להגוף איזה ריח מתאוות הגוף, והוא רק משבר תאוותו בשביל רצון הנשמה שהוא רצון השם יתברך, ועובד אותו יתברך תמיד, אף על פי שזה טוב מאד אשרי לו, אף על פי כן עדיין עבודתו בבחינת עבד דקדושה. כי בוודאי הוא בבחינת עבד, כי עבודת ה' נחשב לו לעבודה ויגיעה. כי רצון הגוף אינו נוטה לזה, רק שמשבר רצון הגוף בשביל רצון הבורא. על כן הוא עדיין בבחינת עבד. (ע"פ ליקו"ה אורח חיים הלכות ברכת השחר

הלכה ג אות יח)

על פי המעשה מהבנים שהוחלפו

(ל)

מי שזוכה לשבר הגוף לגמרי בתכלית הביטול, עד שהגוף נתהפך לנפש ממש. והוא מקיים ואהבת את ה' אלקיך בכל לבבך, וכו', בשני יצריך - שגם הגוף אוהב את ה', ועושה רצונו מאהבה, כי אין לו שום תאוה אחרת ואינו רוצה שום רצון, רק מה שהוא רצון הבורא יתברך, אזי נקרא בחינת בן. כי כל עבודתו את השם יתברך אינו נקרא בשם עבדות כלל. כי אין זה עבדות אצלו כלל, כי הוא עושה רצון השם יתברך באהבה שלימה - ברצון הגוף והנפש, כי הגוף שלו כבר נתהפך לנפש. (ע"פ ליקו"ה אורח חיים הלכות ברכת השחר הלכה ג

אות יח)

(לא)

ואמר לו: (הינו אדם היער לבן המלך האמת) מה אתה עושה כאן? השיב לו שהוא רודף אחר הבהמות, אמר לו האדם הנ"ל: חדל לך לרדוף אחרי העוונות! כי אין זה בהמות כלל, רק העוונות שלך הם מוליכים אותך כך, די לך כבר קבלת את שלך, הינו הענש שלך כבר קבלת, ועתה חדל לך מלרודפם עוד, בוא עמי ותבוא למה שיאות לך

(על פי המעשה בבן מלך ובן שפחה שהוחלפו)

(לב)

בלילה שמעו קול החיות, שכלם שואגים והומים בקולות משנות, שכל החיות והעופות כלם נתנו בקולם: האריה היה שואג, והלביא הומה בקול אחר, והעופות מצפצפים ומקשקשים בקולם וכן כלם הומים בקולות ובתחילה נזדעזעו מאד, ולא הטו אזנם אל הקול מחמת הפחד, אחר-כך הטו אזנם ושמעו, שהוא קול נגינה וזמרה נפלאה ונוראה מאד והטו אזנם יותר ושמעו, שהוא קול זמרה ונגינה נפלא מאד מאד, שהוא תענוג נפלא ועצום מאד לשמע זאת, שכל התענוגים של העולם כלם כאין, ואינם נחשבים, ובטלים לגמרי נגד התענוג הנפלא הזה של הנגינה הזאת ודברו ביניהם, שיישארו כאן, כי יש להם לאכל ולשתות, ומתענגים בתענוג נפלא כזה, שכל מיני

על פי המעשה מהבנים שהוחלפו

תענוגים בטלים כנגד זה (על פי המעשה בבן מלך ובן שפחה שהוחלפו)

(לג)

הבן מלך עמד עצמו אצל שבת שהיא האמונה. כי כשמגרשין את האדם מהגן עדן, היינו שכל מה שרוצים לעשות איזה דבר שבקדושה שהוא בחינת כניסה לגן עדן, מגרשין אותו ומבלבלין אותו. ועיקר תקנתו שיעמיד עצמו אצל אמונה שהוא שבת. שאף על פי כן יאמין שהשם יתברך מושל בכל. וידו על העליונה סוף כל סוף יגמור הכל כרצונו. (על פי המעשה בבן מלך ובן שפחה

שהוחלפו)

(לד)

עיקר תיקון הנשמות שבשדה, הוא שיזכו להכלל באור אין סוף ולהתענג על ה' שזה עיקר תכליתנו - עיקר תענוג עולם הבא שהוא שעשוע גן עדן שהוא עולם הנשמות. ומתחלה קודם החטא היה יכול לזכות לזה בחיים חיותו. ובשביל זה הושיבו השם יתברך שם לעבדה ולשמרה בפקודין דל"ת (במצוות לא תעשה). (וזהר בראשית דף כ"ז), דהינו שהיה צריך רק לקיים ולשמור את התורה שעל ידי זה היה יכול להכלל באין סוף ולהמשיך האור משם בלי התעבות הלבושים, רק בבחינת כתנות אור. אך על ידי החטא "אָדָם בִּיקָר בַּל יֵלֵין" (תהלים מ"ט) ונתגרש מגן עדן (בראשית ג') וישם ה' את הכרובים ואת להט החרב המתהפכת לשמור את דרך עץ החיים. שהם בחינת נטורי תרעא (שׁוֹמְרֵי הַשְּׂעָר) - שאין מניחין לכלול בקלות באור האין סוף ששם עיקר החיים הנצחיים. כי מבלבלין המחשבה בכמה מיני הסתות ובלבולים שנמשכין מבחינת הלהט החרב המתהפכת וכו'. ואז צריכין יגיעה גדולה קודם שנכללין שם. ואי אפשר לקבל האור משם כי אם על ידי התלבשות בכמה לבושים וצמצומים, בבחינת כתנות עור שמהם נשתלשלו ונתהוו

הלבושים גשמיים. (ע"פ ליקו"ה אורח חיים הלכות נטילת ידיים שחרית ד)

על פי המעשה מבעל תפילה

מעשה מבעל תפילה

(א)

הטעות של הרציחה נמשך מנפילת ניצוצות הגבורה דקדושה.

(ב)

הצדיק שזוכה לשלימות לשון הקודש, ע"י שלימות תיקון הברית, זוכה לאכול את האותיות הקדושות שבמאכל שהן רומזות לנפשות, שהם פנימיות חיות המאכל. (ע"פ ליקו"ה אורח חיים הלכות תפילה הלכה ד אות 1)

(ג)

המליצה יש לה כח גדול לעורר את האדם, וגם למעלה יכולים לפעול לעורר רחמים וישועה גדולה על ידי המליצה. (ע"פ ליקו"ה אורח חיים הלכות תפילה הלכה ד אות 2)

(ד)

שלמה המלך לרוב חכמתו אמר, "כי בער אנכי מאיש ולא בינת אדם לי", ואפילו קצת הטעות שטעה, ורצה להתחכם מעט כנגד תורת משה, התחרט אחר כך, מאוד. (ע"פ ליקו"ה אורח חיים הלכות תפילה הלכה ד אות 3)

(ה)

עיקר התיקון של כל המדות הנפולות, שמהם כל הכיתות הרעות (במעשה מבעל תפילה) - כל התיקון על ידי תפילה. (ע"פ ליקו"ה אורח חיים הלכות תפילה הלכה ד אות 4)

(ו)

עיקר שבירת תאוות ממון, כשמוציאים הממון על דבר שבקדושה. (ע"פ ליקו"ה

ואלה מוסיף על הראשונים

(ז)

על ידי התגלות גדולת ה' יתברך שהם הגוונים - שהם שורש הממון, אז משליכים הממון, כי מי פתי להשליך תענוג רוחני וליקח תענוג עב. (סיפור"מ בעל

תפילה) (על פי ליקו"ה יור"ד ח"א מאכלי עכו"ם ג-ב)

ואלה מוסיף על הראשונים. עוד קבעתי מתוך הליקוטי
הלכות, ואלו הן:

(א)

אִיתָא בְּזוּהַר הַקְּדוּשׁ (תקוני זוהר דף כט): **מֵאֵן נֶצַח? מֵאֵן דְּאֶחִיד מְאָנָא קְרָבָא בִּידוּהִי.**
(מי ניצח? מי שאוחז כלי הקרב בידו). וְלִכְאוּרָה אֵינּוּ מוּבֵן כָּלֵל מֵה זֹאת הַשְּׂאֵלָה מֵאֵן
נֶצַח, הֲלֹא בְּכָל הַמְּלַחְמוֹת רוֹאִין מֵאֵן נֶצַח, מִי שֶׁכָּבַשׁ הַמְּלַחְמָה וְהַכְּנִיעַ וְהַפִּיל
וְהָרַג אֶת שׁוֹנְאוֹ שֶׁנִּלְחַם עִמּוֹ, וְאִיךָ שִׁיף לְשֵׁאל מֵאֵן נֶצַח? וְגַם הַתְּשׁוּבָה מֵאֵן
דְּנָקִיט מְאָנָא קְרָבָא בִּידוּהִי, הֲלֹא אֲדַרְבָּא בְּכָל הַמְּלַחְמוֹת זֶה סִמְן שֶׁלֹּא נֶצַח
עֲדִין הַמְּלַחְמָה, מֵאַחַר שֶׁצָּרִיף לְאַחֲזוֹ עוֹד הַפְּלִי מְלַחְמָה בִּידִיו, כִּי מִי שֶׁמְנַצֵּחַ
הַמְּלַחְמָה לְגַמְרֵי אֵינּוּ אוֹחֲזוֹ עוֹד כְּלֵי הַמְּלַחְמָה בִּידִיו. אִךְ אֲפֹשֶׁר לְהַבִּין עַל-
פִּי הַנַּ"ל, כִּי כָּבֵר מְבֹאָר שֶׁבְּחִינַת מְלַחְמַת עֲמֶלֶק הוּא מְלַחְמָה אֲרַכָּה מְאֹד
מְאֹד, כִּי עֲמֶלֶק הוּא מְעוֹלָם רְצוּעָה מִרְדוּת לְיִשְׂרָאֵל, וְעַקָּר הוּא מְלַחְמַת הַיֵּצֵר
שֶׁהוּא בְּחִינַת קְלַפַּת עֲמֶלֶק שְׂאוּרָב עַל הָאָדָם תָּמִיד וְרוּצָה לְהַפִּילוֹ לְגַמְרֵי
חַס וְשְׁלוֹם, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל. וְעַקָּר הַכְּנָעָתוֹ הוּא הַתְּחִזְקוֹת - שֶׁבְּכָל
מֵה שֶׁעוֹבֵר עַל הָאָדָם כָּל יְמֵי חַיָּיו יִהְיֶה חֲזָק מְאֹד לְבַל יִפֹּל מִשּׁוֹם דְּבָר וְכוּ'.

(ע"פ ליקו"ה אורח חיים שבת ז אות נד, ע"פ תורה ובליקוטי מוהר"ן קמא).

(ב)

הָאֲכִילָה מְחַבְּרַת הַגּוּף עִם הַנֶּפֶשׁ, כִּי עַל-יְדֵי הָאֲכִילָה נִמְשָׁךְ חַיּוֹת לְהַגּוּף

ואלה מוסיף על הראשונים

מהנפשל והוא קיום האדם (ע"פ ליקו"ה אורח חיים שבת ז אות נא, ע"פ תורה ובליקוטי מוהר"ן קמא).

(ג)

התחומין הם בחינת חיים, ועל-כן הם ב' אלפים אמה, הינו ב' אלפים פסיעות כנגד ב' אלפים שנה שקדמה התורה לעולם, הינו בחינת ב' אלפים מדרגות שנשתלשלה התורה עד שנתפשטה בזה העולם, כי כל שנה היא בחינת קומה, נמצא שנשתלשלה התורה בחינת ב' אלפים קומות עד שנתלבשה בזה העולם, וכנגד זה אסור לצאת בשבת יותר להלן מאותן אלפים קומות, והם בחינת ב' אלפים פסיעות תחום שבת, כי כל פסיעה ופסיעה הוא עוקר קומתו ממקום למקום, וכמו שהבנתי משיחת רבנו נ"י, שבכל פסיעה שאדם הולך ממקום למקום הוא בא בכל פעם בעולמות אחרים, ועל-כן אסור לצאת בשבת, שאז הוא בחינת נתינת התורה, בחינת המשכת הדעת - אסור לצאת חוץ מאותן אלפים פסיעות בחינת אלפים קומות בחינת אלפים שנה שקדמה התורה לעולם, כי במופלא ממך אל תדרש, ואדרבא הוא קלוקל הדעת בזה שיוצא חוץ לתחום, כי רבוי שמן

גורם כבוי הנר. (ע"פ ליקו"ה עירובי תומין ב-א, ע"פ התורה וביום הביכורים בליקוטי מוהר"ן קמא נ"ז)

(ד)

בהמגילה כתובים רק ב' ג' מצוות שהם משלוח מנות ומתנות לאביונים ושמחה ומשתה וכו', והמגילה בעצמה ארכה מאד שמספרת כל מעשה אחשורוש והמן וישתי וכו' וכו', וכך זה הוא בחינת דברי תורה, כי הספורים של התורה הם גבוהים יותר מהתורה עצמה, דהינו ממצוות התורה בעצמן,

כי הם בחינת דברי תורה (ע"פ ליקו"ה עירובי תומין ד-ב, ע"פ התורה חותם בליקוטי מוהר"ן קמא כ"ב)

(ה)

אף-על-פי שאין לנו עסק בנסתרות להבין סוד פגנות האר"י ז"ל

ואלה מוסיף על הראשונים

לְתַכְלִיתוֹ, אֶף-עַל-פִּי-כֵן כָּל אֲשֶׁר תִּמְצָא יְדִינוּ לְהַבִּין מֵהֶם רְמִזִּים וְעֲצוֹת
לְעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַל-פִּי דַרְכֵי הַהִקְדָּמוֹת שֶׁחָתַר וְגָלָה לָנוּ רַבְּנֵנוּ ז"ל
הַקְדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא ז"ל מֵה טוֹב וּמֵה נְעִים, פִּי כָּבֵד הוֹדִיעַ וְרִמְזוּ לָנוּ רַבְּנֵנוּ ז"ל
שְׁכַל כְּתָבֵי הָאֲר"י ז"ל כְּלוּלִים בְּתוֹרָתוֹ, וּמִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ לֵב לְהַבִּין בְּאֵמֶת יוֹכֵל
לְזַכּוֹת לְפָרֵשׁ כָּל כְּתָבֵי הָאֲר"י בְּאֵר הַיֵּטֵב עַל-פִּי דְבָרֵי תוֹרָתוֹ הַקְדוֹשָׁה

כְּמִבְּאֵר מְזֵה בְּמִקּוֹם אַחֵר (ע"פ ליקו"ה עירובי תחומין ה-ג)

חזק חזק ונתחזק!

תם ונשלם, בעזרת ה' יתברך, "על רגל אחת" תניינא, פה
עמנואל יום ג', כ"ח אדר א תשפ"ב, ובזה סיימנו להכין את
שלשת החלקים שנאספו עד כה מליקוטי מוהר"ן וליקוטי הלכות.
ויהי רצון מלפניך אבינו אב הרחמן שנזכה לאסוף עוד ממצדני
המלך לחלקים נוספים, ולהדפיס את כל החלקים ולהפיצם לגלות
מלכותך תתברך.